

REPUBLIKA E SHQIPÉRISË

KËSHILLI KOMBËTAR I TERRITORIT

N/KRYETARI I K.K.T-së

Znj. EGLANTINA GJERMENI

Kryetari i Këshillit të Bashkisë

Znj. ILHIZIME DANI

Miratuar me Vendim të Këshillit të Bashkisë

Nr. 33 Datë 20.03.2017

Kryetari i Bashkisë

Z. MUHAREM RAMA

PLANI I PËRGJITHSHËM VENDORI BASHKISË DIBËR

(STRATEGJIA TERRITORIALE)

Miratuar me Vendim të Këshillit Kombëtar të Territorit Nr.2, Datë 14.04.2017

DPKZHT: Z. ERVIN SHINI
STUDIO KONSULENTE "P.A.N.G.E.A & A&I design"
DREJTUES PROJEKTI : URB. DANIELE RALLO Nr.Lic.3133

P. A. N. G. E. A.
Società Cooperativa Consortile
Via Enrico Bindì, 14
51100 PISTOIA - ITALIA
C. Fisc. / P. IVA 01491840474

PANGEA

PPV 2016. BASHKIA DIBER

MINISTRIA E ZHVILLIMIT URBAN
Hartimi i Planeve të Pergjithshme Vendore per 26 Bashki ne Shqiperi

FAZA 3 - PLANI I PERGJITHSHEM VENDOR - Bashkia Dibër

RELACIONII STRATEGJIA TERRITORIALE

“Hartimi i Planit të Përgjithshëm Vendor i Bashkisë DIBËR”

STRATEGJIA TERRITORIALE BASHKIA DIBËR

RELACIONI I STRATEGJISË SË TERRITORIT

Ministria e Zhvillimit Urban
Ministri
Eglantina Gjermenë

Agjencia Kombetare
e Planifikimit te Territorit (AKPT)
Drejtori
Adelina Greca

Bashkia Diber
Kryetari i bashkise
Muharem Rama
DPKZHT
Ervin Shini

Drejtuesi i projektit
Prof. Urb. Daniele Rallo

Koordinatori i projektit
Ark. Urb. Indrit Hamiti

Stafi kryesor
Urb. Raffaele Gerometta
Prof. Ark. Francesca Calace
Prof. Ark. Anna Bruna Menghini
Prof. Ark. Michele Montemurro
Dott. Paolo Trevisani
Ing. Franco Di Biase
Ing. prof.as Hektor Cullufi
Ing. Elettra Lowenthal
Urb. Lisa De Gasper
Ing. Edmond Leka

Ekspertet
Av. Shpetim Beqiraj
Prof. as. Enver Isufi
Ing. Alush Mehmeti
Ing. Lino Pollastri
Agr. Giovanni Trentanovi

Konsulentet
Prof. Roberta Belli Pasqua
Prof. Geol. Arjan Beqiraj
Geol. Roberto Giannini
Prof. Adem Hyseni
Soc. Sergio Maset
Geol. Leonardo Moretti
Prof. Ark. Frida Pashako
Prof. Giovanni Schiuma
Econ. Altin Sulejman

Stafi mbeshtetes
Ark. Carlo Angelastro
Ing. Michele Brombal
Ark. Alessandro Cariello
Ark. Suela Dragovoja
Ing. Silvana Gashi
Urb. Valeria Polizzi
Ark. Adriano Spada
Urb. Fabio Vanin
Urb. Anila Voj
Ark. Chiara Durante
Ark. Gianluca Iaia
Ark. Sonia Paciolla
Ark. Francesca Papa
Ark. Maura Pinto
Ark. Pervito Pirulli
Ark. Giuseppe Resta
Urb. Fabio Roman

Tabela e Permbajtjes

1 HYRJE	9
1.1 Lista e perpunimeve te Fazes 2	10
2 REZULTATET E ANALIZES DHE VLERESIMIT TE TERRITORIT	11
2.1 Parashikimet e planit kombetar	11
2.1.1 Objektivat, politikat dhe vizioni i Planit.....	11
2.1.2 Parashikimet ne lidhje me Dibrën	16
2.2 Analiza metabolike dhe vleresimi i territorit.....	25
2.2.1 Treguesit demografik kryesorë.....	25
2.2.1.1 Karakteristika të popullsise	25
2.2.2 Të tjera informacionë socio – ekonomike	30
2.2.2.1 Perbërja etnike	30
2.2.2.2 Përkatesia Fetare	31
2.2.2.3 Gjuha.....	31
2.2.2.4 Prezenca e aftësive të kufizuara	32
2.2.2.5 Statusi civil dhe Madhësia mesatre e familjes (5.1 përrsona/ familje) Statusi civil	34
2.2.3 STATISTIKAT JURIDIKE.....	36
2.2.3.1 Veprat Penale	36
2.2.3.2 Të burgosurit	37
2.2.4 SHËNDETËSIA.....	38
2.2.4.1 Shërbimi shendetsole.....	39
2.2.5 ARSIMI	40
2.2.5.1 Indikatore të tjere arsimore	42
2.2.6 Turizmi	43
2.2.7 Sinteza e relacionit te trashegimise kulturore.....	46

2.2.8	Sinteza e relacionit gjeologjik	48
3	PROJEKSIONE DEMOGRAFIKE 2030	52
3.1	Të dhëna socio -demografike	52
3.2	Tendenca demografike – Projekzion 2031	57
4	PERCAKTIMI I TERRITORIT NE TE 5 SISTEMET DHE ANALIZA SWOT	59
4.1	Sistemi Urban (UB)	61
4.2	Sistemi Infrastrukturor (IN)	65
4.3	Sistemi Natyror (N)	70
4.4	Sistemi Ujor (U).....	76
4.5	Sistemi Bujqesor (B).....	79
4.6	Tema emergjente dhe ceshtje te evidentuara	83
5	VIZIONI DHE STRATEGJIA TERRITORIALE	86
5.1	Parashikimet e detyrueshme te planit kombetar te integruara ne strategji territorial	86
5.2	Vizioni i te ardhmes per Dibren	88
5.2.1	Objektivi Strategik 1 - Një cilësi e mirë e jetesës në territorin e Dibër	90
5.2.2	Objektivi Strategik 2 – Një akses më i mirë në brendësi të territorit të dibrës dhe vlerësimi i lidhjeve ndër-rajionale dhe ndërkufitare	94
5.2.3	Objektivi Strategik 3 - Vlerësimi i qëndrueshëm i burimeve ambientale si ne terma turistike dhe energjitike e minerare.....	97
5.2.4	Objektivi Strategik 4 - Vleresimi i zinxhirit te prodhimit bujqesor	102
5.3	Strategja insediativë territoriale.....	105
5.3.1	Sistemi territorial.....	108
5.3.2	Sistemi urban.....	123
5.4	Zgjedhja e indikatoreve të monitorimit.....	127
5.5	Përcaktimet kryesore për Termat e Referencës për Planet Sektoriale qe detajojne me tej PPV .	131
5.6	Përcaktimet kryesore për Termat e Referencës për Planet e Detajuara Vendore.....	132
6	PLANI I VEPRIMEVE.....	163

6.1	Matrica e prioriteteve dhe e investimeve te nevojshme	163
7	SKEDAT E PROJEKTEVE.....	181

1 HYRJE

Ky raport zhvillon Strategjinë hapësinore të bashkise së Dibres duke nisur nga vlerësimi i analizës territoriale zhvilluar në Fazën 1 në temat naturaliste, kulturore, gjeologjike, hidraulike, socio-demografike, socio-ekonomike, infrastrukturore, te trashëgimisë kulturore dhe zhvillimit të vendbanimeve. Analiza gjithashtu përfshin identifikimin e parashikimeve dhe strategjive të Planit Kombëtar për zonën e Dibres, që do të implementohen në PPV të qytetit. Riperpunimi kritik i të dhënavë te dala i ka dhene rruge përpunimit te analizës SWOT mbi te pesë sistemet e caktuara territoriale të percaktuara ne normativat urbanistike si strukturuese te parashikimeve te planit: sistemin urban (UB), sistemin e infrastrukturës (IN), sistemin natyral (N), sistemi i ujit (U) dhe sistemin bujqësor (B).

Relacioni paraqet si me poshte :

- Një kapitull i parë në të cilën jane përmbledhur rezultatet e kerkimeve të kryera në fazën e parë;
- Një kapitull i dytë që identifikon, në sajë të analizës SWOT, potencialin, pjeset kritike, kufizimet dhe nevojat për pesë sistemet territoriale e përmendura më sipër;
- Kapitulli i tretë në të cilën përshkruhet strategjia territoriale. Në veçanti, strategjia insediativë territoriale integrohet me strategjinë për 5 sistemet duke percaktuar objektiva strategjike, veprimet dhe projektet për zhvillimin e territorit në përputhje me identifikimin e nevojave dhe mundësive;
- Nje kapitull ne lidhje me projekzionet dhe vleresimet demografike per 2030
- Një plan veprimi që paraqet pamjen e përgjithshme te projekteve të identifikuara dhe ne të cilat janë paraqitur:
  - o Akse strategjike te Planit
  - o Objektiva
  - o Veprime
  - o Projekte
  - o Prioritetet dhe korniza kohore (afatshkurtër, afatmesëm dhe afatgjatë)
  - o Tipologjia e investimit (Publik, Privat, Mix)
  - o Vleresim i perafert i kostove
- Per cdo projekt jane redaktuar disa skeda implementimi qe percaktojne (Bashkengjitur.01) :
  - o objektivi i projektit
  - o pembajtja e projektit
  - o kritika ose nderlidhje me projekte te tjera eventuale

- aktoret ne terma te perfituesve dhe zbatuesve
- koha
- kostot

Për projektet strategjike të shkallës urbane qe marin një rëndësi të veçantë, janë hartuar projektet e duhura pilote në të cilën është bere i mundur dhe grafikisht zhvillimi i mundshem në terma fizike dhe hapësinore (Bashkengjitur.02)

1.1 Lista e perpunimeve te Fazes 2

Me poshte gjendet lista e pote e perpunimeve:

A.PERPUNIMET HARTOGRAFIKE

Perp.01 – Tab 1.1 Analiza dhe vlerësimi i territorit. Sinteze Plani Kombëtar	shkalla 1: 50,000
Perp.02 – Tab 1.2 Analiza dhe vlerësimi i territorit. Gjendja e mjedisit	shkalla 1: 50,000
Perp.03 – Tab 1.3 Analiza dhe vlerësimi i territorit. Sistemi urban	shkalla 1: 50,000
Perp.04 – Tab 1.4 Analiza dhe vlerësimi i territorit. Sistemi Infrastrukturor	shkalla 1: 50,000
Perp.05 – Tab 1.5 Analiza dhe vlerësimi i territorit. Sistemi Natyror	shkalla 1: 50,000
Perp.05 – Tab 1.6 Analiza dhe vlerësimi i territorit. Sistemi Ujor	shkalla 1: 50,000
Perp.07 – Tab 1.7 Analiza dhe vlerësimi i territorit. Sistemi Bujqesor	shkalla 1: 50,000
Perp.08 – Tab 2.1 Vizioni Strategjik. Sistemi Urban	shkalla 1: 50,000
Perp.08 – Tab 2.2 Vizioni Strategjik. Sistemi Infrastrukturor	shkalla 1: 50,000
Perp.08 – Tab 2.3 Vizioni Strategjik. Sistemi Natyror	shkalla 1: 50,000
Perp.08 – Tab 2.4 Vizioni Strategjik. Sistemi Ujor	shkalla 1: 50,000
Perp.08 – Tab 2.5 Vizioni Strategjik. Sistemi Bujqesor	shkalla 1: 50,000
Perp.09 – Tab 3.1 Strategjia e ndertimeve. Strategjia Territoriale	shkalla 1: 50,000
Perp.10 – Tab 3.2 Strategjia e ndertimeve. Strategjia urbane e kryeqendres	shkalla 1: 50,000
Perp.11 – Strategjia e ndertimeve. Albumi i Strategjisë se ndertimeve te vendbanimeve kryesore.	

B. MATERIALI NARRATIV

Perp.15 - Relacioni i Strategjisë se Territorit

Bashkengjitur.01-Skedat e Projekteve Pilot

Bashkengjitur.02-Matrica e prioriteteve dhe e investimeve te nevojshme.

Perp.16 – Raporti i Takimeve

2 REZULTATET E ANALIZES DHE VLERESIMIT TE TERRITORIT

Në këtë seksion gjenden disa sinteza te rëndësishme të nxjerra nga analizat e kryera në fazën e parë dhe si disa informacione te thelluara ne vazhdim. Për analizë të hollësishme është ende i referohet materialeve të prodhuara në hapin 1.

2.1 Parashikimet e planit kombëtar

Plani i Përgjithshëm Kombëtar përcakton kuadrin e referimit për të gjitha planet e hartuara në Shqipëri; në fakt, ai përcakton parimet dhe udhëzimet për zhvillimin e qëndrueshëm të territorit, duke vodosur supozimet për krijimin e kushteve territoriale për zhvillimin rajonal.

Përveç kësaj, Plani i Përgjithshëm Kombëtar përcakton kuadrin e përgjithshëm për zhvillimin e infrastrukturës publike kombëtare, dhe përcakton kushtet për ruajtjen e ekosistemave dhe burimeve territoriale, nga ato nëntokësore në ato natyrore e kulturore, në lidhje me ndikimet e sistemeve urbane dhe të aktiviteteve ekonomike.

Plani i Përgjithshëm Kombëtar drejton objektivat ndërsektoriale të planifikimit rajonal, dhe koordinon objektivat e zhvillimit të sektorial me efekt mbi territorin; së fundi, një funksion i rëndësishëm qendrore që zhvillohet nga Plani ka te bëjë me kontrollin logjik në lidhje me udhëzimet dhe orientimet e perspektives se zhvillimit te hapesirës Evropiane.

Lidhja me dimensionin evropian të qeverisjes së territorit është perceptuar si një çështje shumë e rëndësishme, duke supozuar për të ndërtuar në menyre sa me te mire marrëdhëniet strategjike me shtetet fqinje që lindin nga stabiliteti politik, por edhe bazat për krijimin e një platforme që lehtëson aksesin e fondeve të alokuara në kuadër të programit evropian.

Ndersa për sa i përket qeverisjes territoriale në dimensionin e saj të brendshëm, plani zhvillohet në brendesi te një procesi me të gjerë reforme administrative e cila ka prodhuar një ridefinim te hierarkive territoriale mes qendrave urbane dhe territoreve, se cilave i korrespondon një unifikim dhe riorganizim mjetesh planifikimi hapësinor në shkallë të gjërë.

2.1.1 Objektivat, politikat dhe vizioni i Planit

Në nivel strategjik, Plani Kombëtar shpalos objektivat e mëposhtme:

1. Integrimi hapësinor në kontekstin evropian,
2. Përforcimi i konkurrueshmërisë ekonomike të Shqipërisë në nivel rajonal,
3. Sigurimi i integritetit fizik e territorial të peizazhit historik, kulturor, natyror dhe urban në të gjithë territorin kombëtar.

4. Rritja dhe përmirësimi i cilësisë së jetës nëpërmjet promovimit të rritjes ekonomike, eliminimit të pabarazive hapësinore dhe heqjen e pengesave për qasje në infrastrukturë dhe njohuri.

Për arritjen e këtyre objektivave, plani evidenton direktivat e projektimit në nivel politik, të cilat kanë të bëjnë me:

1. Zhvillimi i infrastrukturave kombëtare të lidhjes me korridoret e transportit ndërkombëtar;
2. Zhvillimi i rolit të Shqipërisë si pikë lidhëse për infrastrukturat energjetike të rajonit të Ballkanit;
3. Zhvillimi i Sistemeve Urbane Inteligjente;
4. Mbrojtja dhe zhvillimi i burimeve natyrore dhe trashëgimisë kulturore, edhe në aspektin e identitetit, duke përmirësuar aksesin dhe përdorimin;
5. Zhvillimi i sistemit të transportit multimodal qe lidhet me qëndrueshmërinë dhe transportin e integruar, i cili mbështet zhvillimin territorial policentrik;
6. Zhvillimi i infrastrukturave energetike funksionale në perdomin e burimeve energjitike të ripërtëritshme;
7. Projektimi dhe zhvillimi i një hub-i per te integruar flukset që lidhen me komunikimet, transportin, energjinë dhe produktet ushqimore i cili do te mundesonte efektivitetin e korridoreve të përmendura në paragrafin 1.

Politika të tillë përshkruajnë "vizionin" e përgjithshëm te Planit, i cili shtrihet në nivele dhe fusha të ndryshme, duke mbajtur te forta dy referenca te kontekstit të cilit i asociohen dy shkallë diskutimi, njëra e lidhur me kontekstin e gjerë evropian, dhe të tjera me ate te hapesires ballkanike.

Në rastin e parë, skenari i propozuar nga plani merr ne konsiderate krijimin e lidhjeve të infrastrukturës kombëtare që lidhin Shqipërinë me rrjetin e transportit trans-evropian, duke synuar forcimin e lidhjeve strategjike te vendit me anë të disa korridoreve që do të zhvillohen sipas një arsyetimi multi-sektorial:

- Korridori gjelbër (Shkodër, Hani Hotit - Kakavijë ,Gjirokastër)
- Korridori Blu (përgjatë bregdetit)
- Korridori VII, i cili lidh Detin Mesdhe me Detin e Zi
- Boshti qendror Elbasan, Berat - Jug
- Ruga e Arbrit

Në kontekstin Ballkanik, Shqipëria ka qëllim për të zhvilluar centralitetin e saj në lidhje me tematika të ndryshme, ndër të cilat qendron tema e energjisë: Shqipëria është në fakt vend kalimi

për korridore te ndryshme ndërkombëtare, të tilla si: Gazsjellësi Trans Adriatik (TAP), Gazsjellësi Jonian Adriatik (IAP) dhe IAP i KOSOVES përfundimt në Kosovë përmes unazës së Ballkanit Perëndimor (WBR), te cilave i shtohen funksionet e shkembimit tregtar dhe logistik te kater portave kryesore shqiptare, ndër te cilat ai i Vlores paraqitet me i rendesishmi ne frontin energjistik.

Plani evidenton gjithashtu pesë sisteme rajonale:

- Sistemi Urban
- Sistemi Bujqësor
- Sistemi Ujor
- Sistemi Natyror
- Sistemi i Infrastrukturor

Moto e sistemeve urbane është zhvilluar sipas një logjike "smart", pra e lidhur me rritjen e sistemeve urbane intelligente, duke u zhvilluar ne baze te tre parimeve, zhvillimit policentrik, dendësimit të indeve urbane dhe gjithpërfshirjes.

Në fakt, plani evidenton një hierarki të qendrave urbane, sipas te cilave identifikohen profilet perkatese ekonomike me qellim per te zhvilluar potencialitetin ekzistues sipas perspektives rajonale.

Në fakt, këto strategji ballafaqohen me një fenomen që ka karakterizuar 25 vitet e fundit, pra migrimin progresiv drejt rajoneve të Tiranës dhe Durrësit , në kontekst më të përgjithshëm kemi spostimin e popullsisë nga zonat malore lindore drejt utesires perëndimore: ky është një proces që ka induktuar pabarazi të forta territoriale dhe ka dëmtuar cilësinë e jetës së zonave urbane të prekura nga fluksi i njerezve.

Per te zbutur pabarazine e krijuar, Sistemi Urban sipas Planit Kombetar propozon :

- 6 rajone ekonomike parësore
- 9 qendra kryesore primare
- 10 qendra të specializuara
- 42 qendra lokale

Zhvillimi urban policentrik, propozon një raport të ri mes zonave urbane dhe rurale, duke u fokusuar nga njëra anë në kontrollin e zgjerimit fizik të qytetit, përfundimt dendësimin e gjendjes ekzistuese, dhe nga ana tjetër në një qasje më të mirë, mbi aksesibilitetin, multifunksionalitetin dhe komplementaritetin e zonave bujqësore dhe natyrore dhe te trashegjmise historiko- kulturale; një pjesë e rëndësishme ka të bëjë me menaxhimin e

ekosistemave "urbane" dhe në mënyrë të veçantë me mbylljen e ciklevës të ujit, energjisë dhe mbeturinave.

Sektori bujqësor prodhon 20% të GDP-së kombëtare dhe siguron punësim për rreth 50% të popullsisë aktive: sistemi bujqësor i identifikuar nga plani mbulon 40% të sipërfaqes së përgjithshme të Shqipërisë, me 34% të tokës bujqësore të lokalizuar në luginat e lumenjve dhe 23% në zonat malore. Ky sistem territorial investohet në dy angazhime themelore të përcaktuara në Planin Kombëtar: atë të ndalimit të urbanizimit në zonat rurale dhe ai i promovimit të një modernizimi që kalon përmes krijimit të zinxhirit të furnizimit fitimprurës, të cilat ofrojnë produkte me një shkallë më të lartë përpunimi dhe rafinimi, por edhe përmes investimeve të cilat kanë për qëllim pëtë zvogëluar kostot e prodhimit dhe pëtë rritur cilësinë, përballet risive teknologjike, sidomos në aspektin e infrastrukturës dhe të teknikave të ujitjes. Pjesa e fundit, por jo pëtë nga rëndësia, është integrimi me sektorët e tjera (turizëm, transport, energji) dhe vlerësimi i tregut të produkteve tip, edhe nëpërmjet futjes dhe fuqizimit të markës "Made in Albania", në lidhje me prodhimet karakteristike (bimët mjekësore, arrat, ullishte dhe vreshta, perime tipike si dhe produktet përkatëse të tyre të përpunuara).

Sistemi natyror i Shqipërisë aktualisht karakterizohet nga prania e 15 parqeve kombëtare, 22 rezervave natyrore të cilave i shtohen peisazhe të tjera të mbrojtura, monumente natyrore, etj. Në këtë kontekst, plani angazhohet pëtë rritur përqindjen e zonave të mbrojtura natyrore (mbi 20% në rastin e zonave tokësore dhe mbi 15% në rastin e atyre detare), duke përmirësuar në të njëjtën kohë aksesibilitetin; në mënyrë të veçantë konsiderohet strategjik projekti i Rrjetit Kombëtar te çiklizmit, dhe i tre parqeve të Alpeve, Vjosës dhe Bunës.

Në mënyrë më të përgjithshme, drejtimi i përcaktuar nga plani është pëtë mbrojtur zonat natyrore të pakufizuara nga funksionet e tyre mjedisore, duke forcuar në mënyrë të veçante korridoret lidhës përgjatë bregdetit, me funksione të ngjashme pëtë ruajtjen e rezervave ujore. Çështjet që lidhen me furnizimin me ujë, dhe në veçanti me aksesibilitetin dhe rindarjen e balancuar të burimeve në nivel kombëtar, shfaqen thelbesoresh në raport te planit që lidhet me sistemin hidrik, të cilat fokusohen si mbi kerkesat e kontrollin e tërheqjeve në lidhje me bujqësinë dhe industrinë, ashtu dhe mbi çështjet e burimet perkatese, si në rastin e shkarkimeve të mbeturinave urbane dhe shfrytezimit intensiv të zhavorrit të lumit. Gjithashtu propozohen strategjite ndërsektoriale në lidhje me fusha të tjera, si në rastin e zgjedhjes se luginave lumore si korridore kryesore ekologjike lidhese, të riorganizimit te sistemit të furnizimit me ujë dhe të infrastrukturës higjeno-sanitare, në lidhje me sistemin e ri hierarkik të qendrave urbane dhe nevojave te menaxhimit të qytetit.

Sa i përket sistemit të infrastrukturës, çështjet kryesore kane te bejne me transportin dhe energjinë.

Në rastin e parë tema kryesore eshte ajo e krijimit te një sistemi të integruar multimodal, në fushen e transportit, ne kuader te se ciles parashikohet realizimi i:

- 2 aeroporte të reja (ne veri dhe jug),
- 3 stacione kombëtare intermodale (Fier, Elbasan, Berat),
- 10 stacione ndërkombëtare intermodale (Tiranë, Durrës, Leshë, Shkodër, Kukës, Pogradec, Korçë, Vlorë, Sarandë, Gjirokastër).

Ajo gjithashtu synon në zhvillimin e porteve të Durrësit, Vlorës, Sarandës dhe Shëngjinit, me funksione të ndryshme e të ndara ne brendi te secilit, duke filluar nga logistika, energjia, peshkimi, turizmi.

Në të dyja rastet kemi të bëjmë me strategjitet lidhëse dhe plotësuese përsa i përket realizimit të korridoreve të mëdha te lidhjes evropiane.

Energjia konsiderohet si fushë kryesore per sa i përket realizimit te gazsjellësve ndërkombëtar, tregtise detare të lëndëve të para, por edhe për sa i përket efikasitetit energjistik (kursimit të energjisë, përdorimit të energjisë së rinovueshme, eficencës energetike, reduktimit të emetimit të CO₂ në atmosferë), siç parashikohet nga Strategjia Kombëtare Energjetike 2013-2020.

Më në fund, plani synon të ndërtojë një strategji të zhvillimit rajonal në lidhje të ngushtë me programin evropian, duke u bazuar në identifikimin e:

- rajonet ndërkufitar;
- rajone ekonomike kombëtare;
- rajone të specializuara

Në veçanti rajonet ndërkufitar janë të prekur nga financimi IPA ndërkufitar, i cili për 2014-2020 do të sigurojë Shqipërisë 75 milionë euro ,për projektet në kufirin midis Shqipërisë dhe Greqisë (rreth 42 million euro), Shqipëria dhe Mali i Zi (rreth 12 milionë euro), Shqipëria dhe Maqedonia (rreth 12 milionë euro), Shqipëria dhe Kosova (rreth 8.5 milionë euro). Behet fjale per fonde të lidhura me projekte në fushën ekonomike, të lidhura me infrastrukturën rrugore, trashegimnine natyrore, historike e kulturore, shëndetësinë, arsimin dhe kulturën.

Siç i përket rajoneve kombëtare ekonomike, zona e vetme që aktualisht mund të cilësohet si një rajon i tillë i mirfillte është ai i Tiranë - Durrës, por Plani Kombëtar percakton projekte strategjike përfuqizimin edhe te 6 rajoneve të tjera të rëndësisë kombëtare.

Në veçanti jane formuluar strategjitetë në lidhje me projektet:

- Porta e Veriut (raioni Shkodër, Lezhës dhe raioni i Kukësit)
- Motori Qendror (raioni ekonomik i Tiranës dhe Durrësit)
- Rajoni ekonomik i Vlorë-Berat-Lushnje-Fier
- Porta e Jugut (raioni ekonomik i Gjirokastrës dhe Sarandës)

2.1.2 Parashikimet ne lidhje me Dibrën

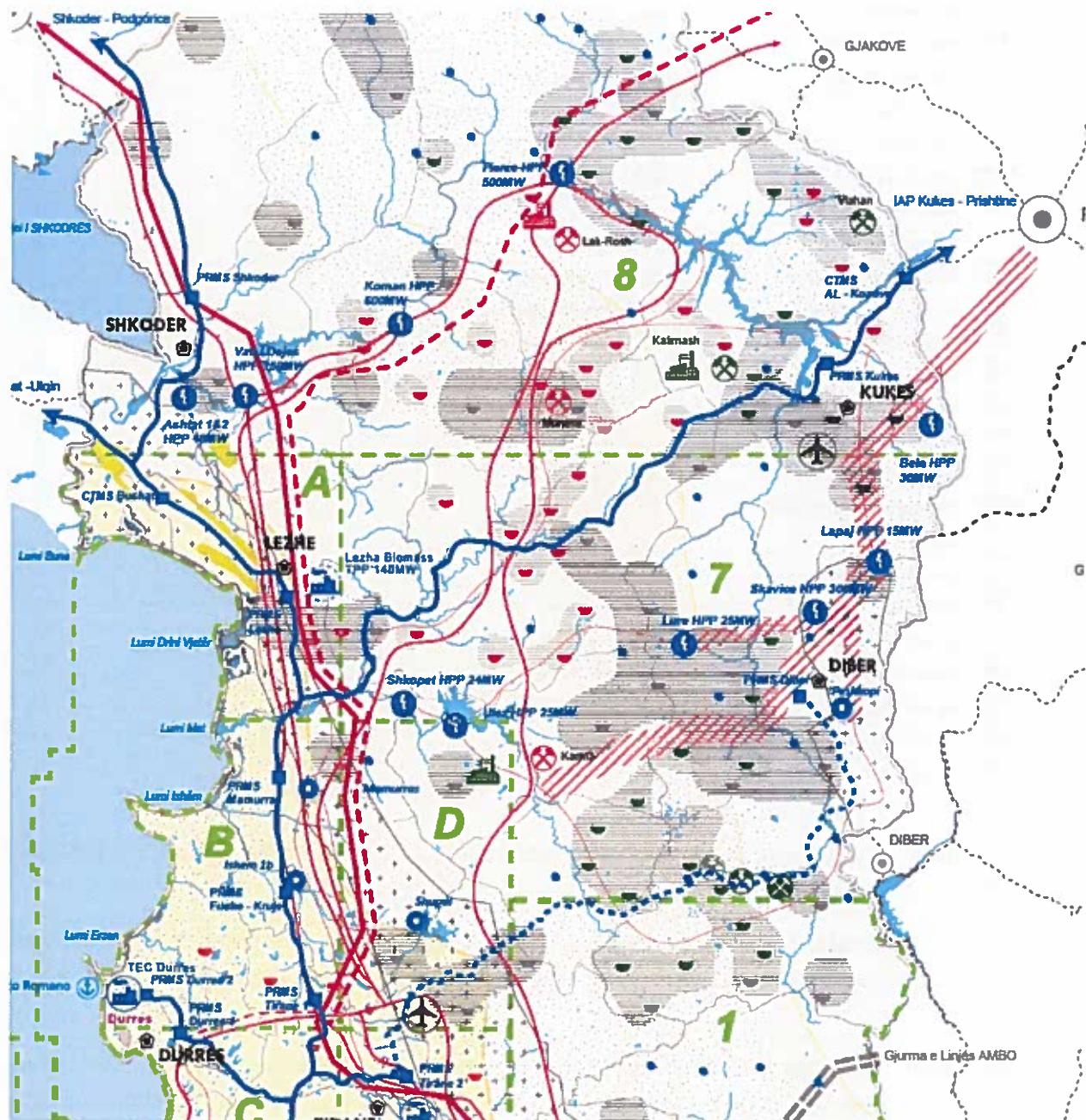
Ne paragrafin e meposhtem do te pershkruajme permbajtjen e materialit hartografik me parashikimet per territorin e Kukosit dhe nje nje pershkrim i shkurter i parashikimeve te planifikuara ne planin kombetar.

Materiali grafik i analizuar me poshte vijon:

1. Energji Industri
2. Sistemi Urban
3. Sistemi Natyror
4. Sistemi Bujqesor
5. Infrastrukture Transport
6. Potenciali Turistik

Parashikimet strategjike të planit nxjerrin në pah aksin ndërkufitar me Maqedoninë, i identifikuar mes Dibrës dhe Gostivarit.

ENERGJI_INDUSTRI

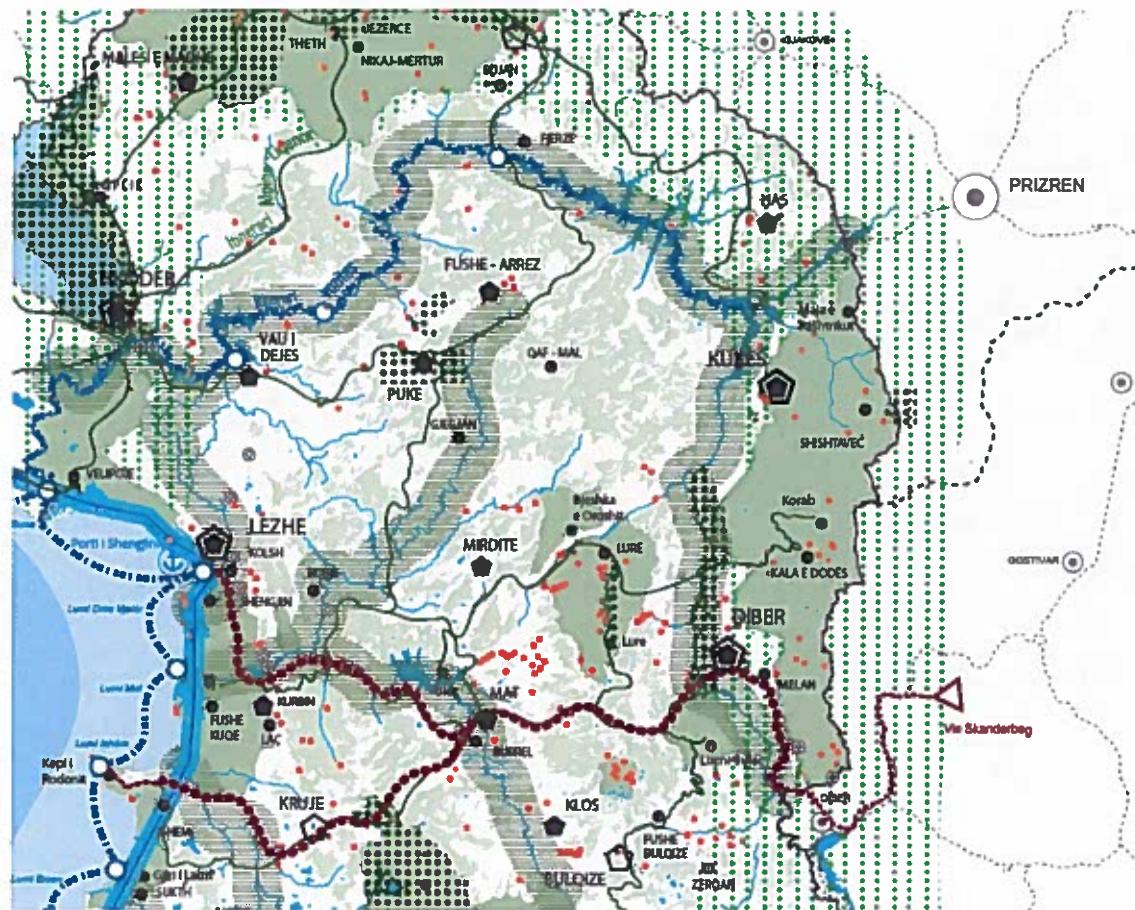

Vihet re prania e dy stacione të mëdha hidroelektrike (nga të cilat një është në kufi me Kukësin) dhe katër nënstacioneve.

Gjithashtu e rëndësishme është dhe prania e depozitave të kromit dhe depozitave jo-metalike (mermer, allçi), të cilat përfaqësojnë një nga burimet kryesore natyrore me te cilat është i pajisur rajoni.

Zona përshkohet edhe nga një shumëlojshmëri e linjave të transmetimit të energjisë, ndërmjet të cilave plani TAP dhe një linjë e transmetimit (aktualisht në ndërtim e sipër) që lidh centralin hidroelektrik qendror me nënstacionin fqinj.

SISTEMI NATYROR

LEGJENDA

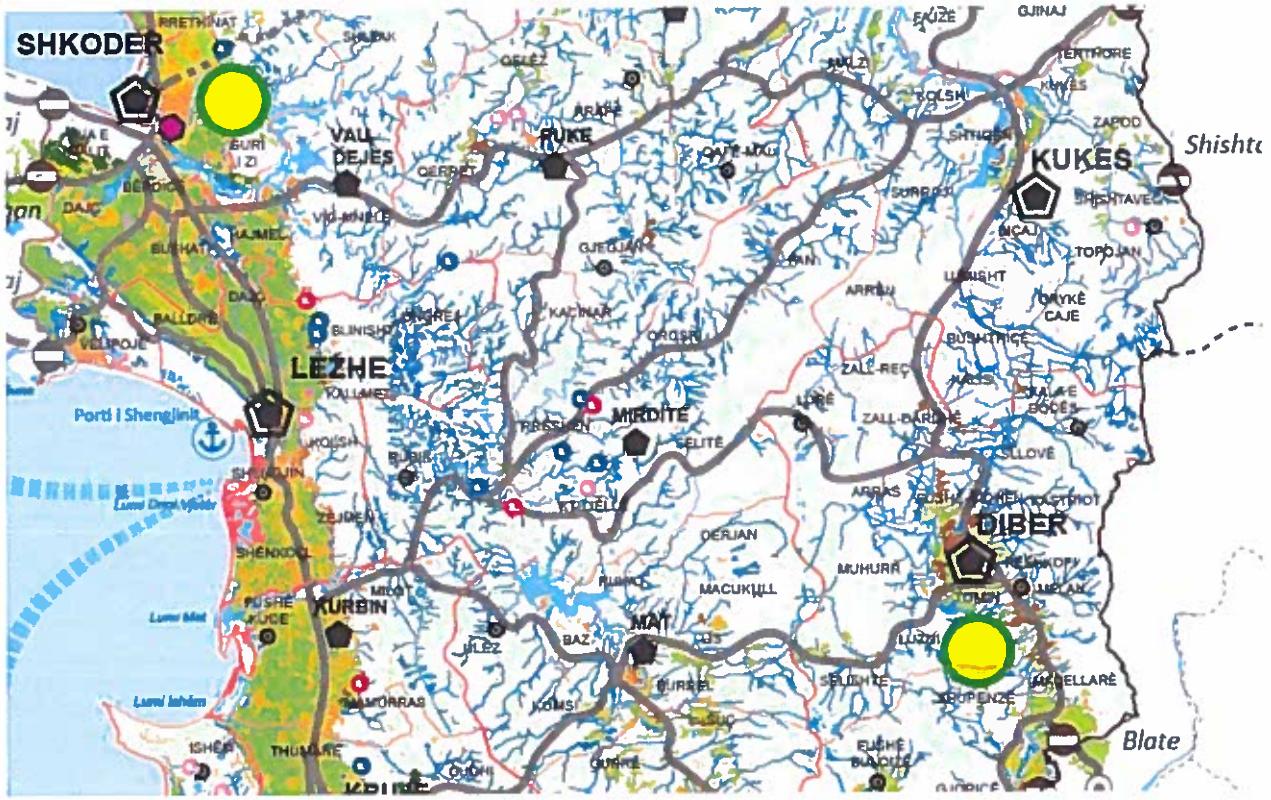
- Port kryesor
- Metropol
- Qendër primare
- Qendër sekondare
- Qendër terciare
- Qendër lokale e specializuar
- Monument natyre
- Rrjeti i Zonave të Mbrojtura (elazitues dhe i propozuar)
- Zonat me përparrësi zhvillimin e turizmit (elazituese)
- Korridore natyrore të propozuara
- Tokë pyjore
- Itinerar vozitës
- Itinerar bikëqetash
- Zona/ Pika turistike
- Site UNESCO elazituese
- Site UNESCO të propozuara
- Rrugë Bredhetare Pejzazhistikë
- Brezi i Gjelbër European
- Monument kulturore

Vërehet prania e zonave të mëdha të mbrojtura përgjatë kufirit, me të cilat lidhet identifikimi i planit të përgjithshëm të zonave me përparrësi për zhvillimin e turizmit; eshtë e rëndësishme gjithashtu dhe prania e një koridori lumor dhe e pyjeve e sistemeve komplekse të kultivimit në afersi të qendrave urbane dhe përgjatë rrjedhave ujore. Mes mundësive të zbuluara nga plani, zbulohet prania e një pike 'hotspot' në territorin e Dibrës.

Në hartën që vijon, mbivendosja e dy temave të mëparshme thekson problemet e mundshme që lidhen me praninë e depozitave minerale dhe sistemeve për prodhimin, transformimin dhe trasmetimin e energjisë hidroelektrike të vendosura brenda zonave të mbrojtura.

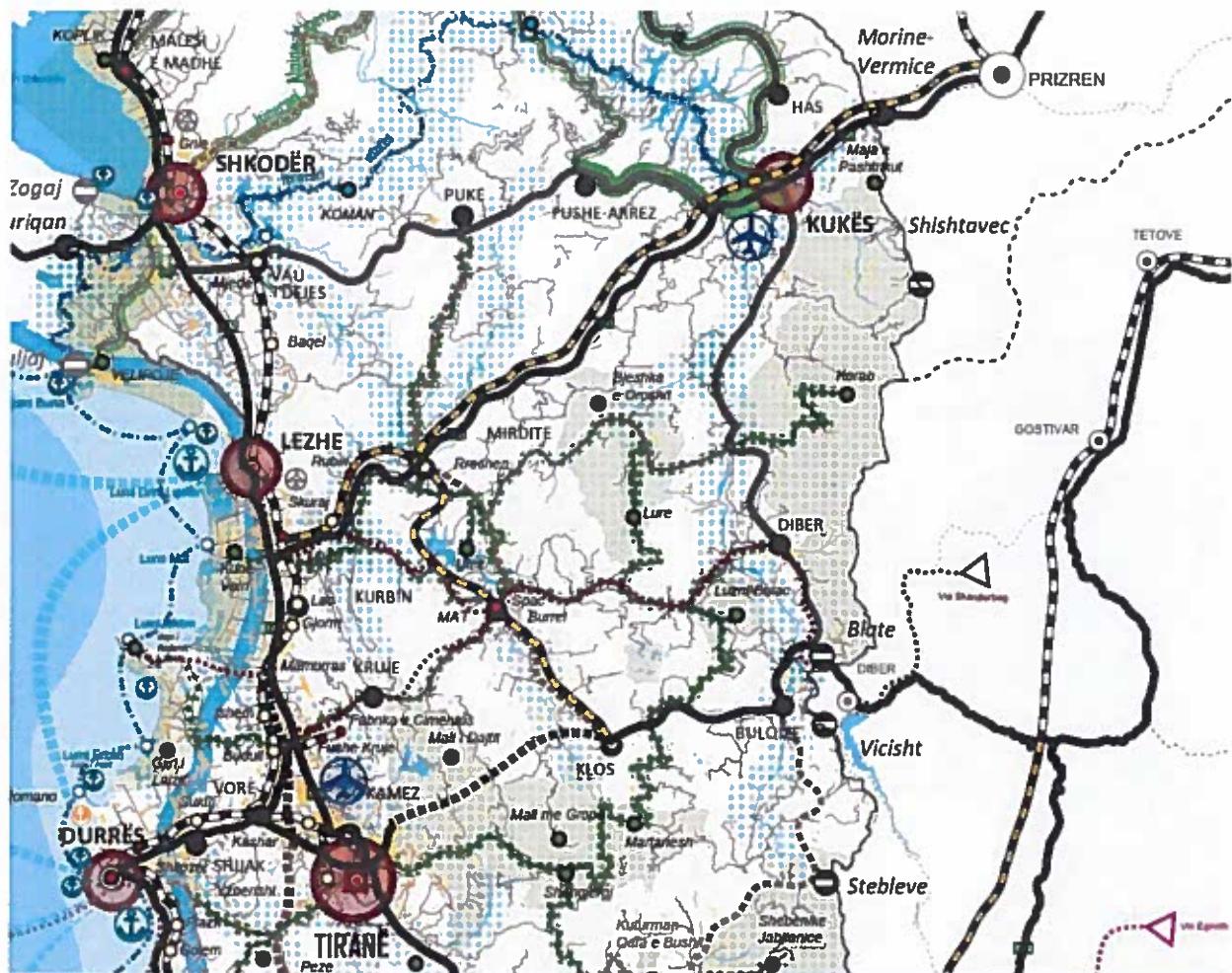

SISTEMI BUJQESOR

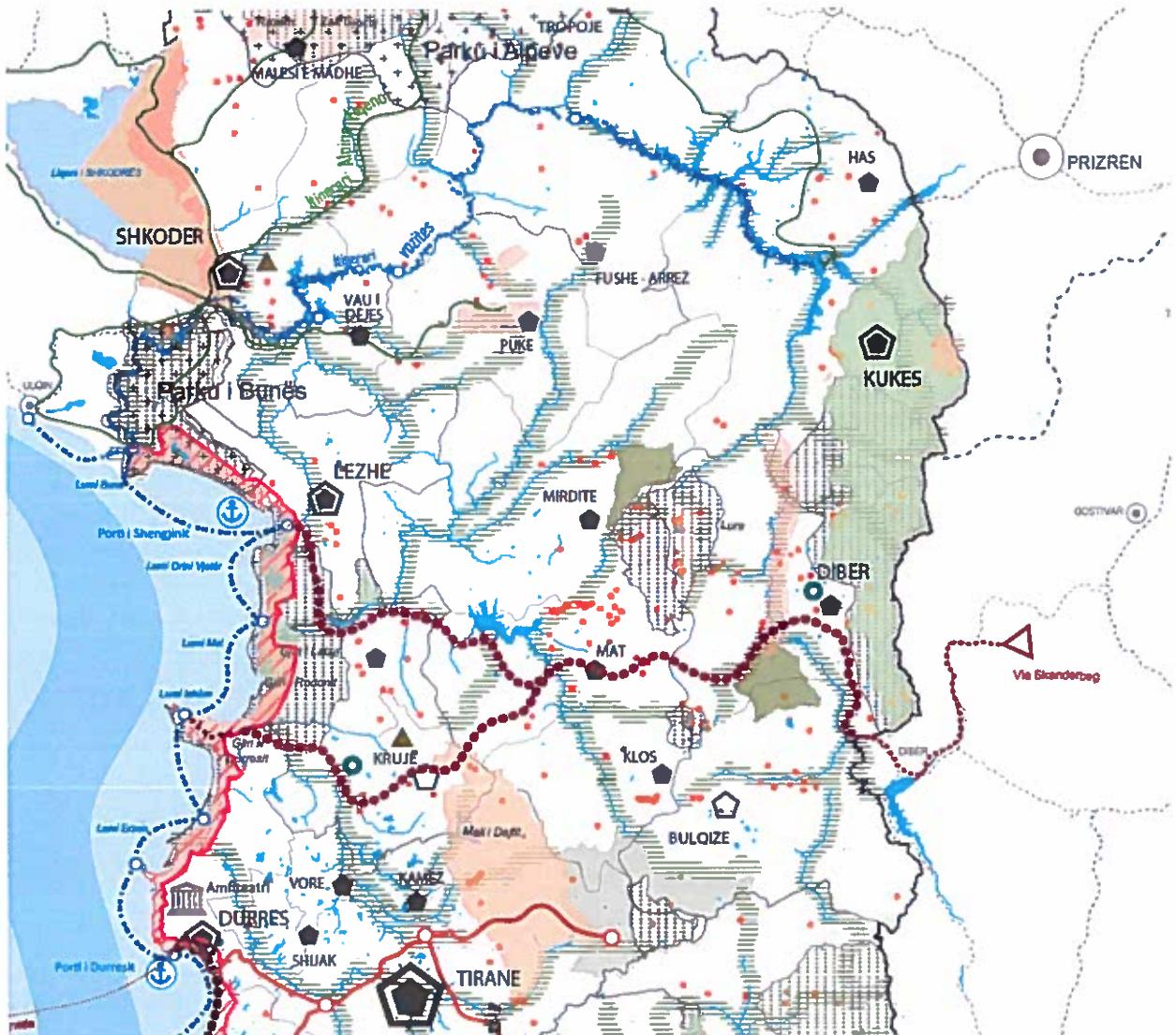
- Metropol
- Qendër primare
- Qendër sekondare
- Qendër terciare
- Qendër lokale e specializuar
- Qendër e transferimit të teknologjisë bujqësore / Fushë-Krujë, Lushnje, Vlorë, Korçë, Shkodër
- Pol bujqësor / Shkodër, Dibër, Tiranë, Lushnje, Korçë, Sarandë
- Toka me kultivim kompleks / tokë bujqësore
- Vreshtarë
- Pemë frutore
- Ullishtë
- Pyje
- Kufi bashkiak
- Infrastrukturë rrugore
- Lumë
- Vijë uji
- Digë (Grupi A)
- Digë (Grupi B)
- Digë (Grupi C)
- Port detar
- Pikë kuftare / ekzistuese
- Pikë kuftare / e propozuar

INFRASTRUKTURE TRANSPORT

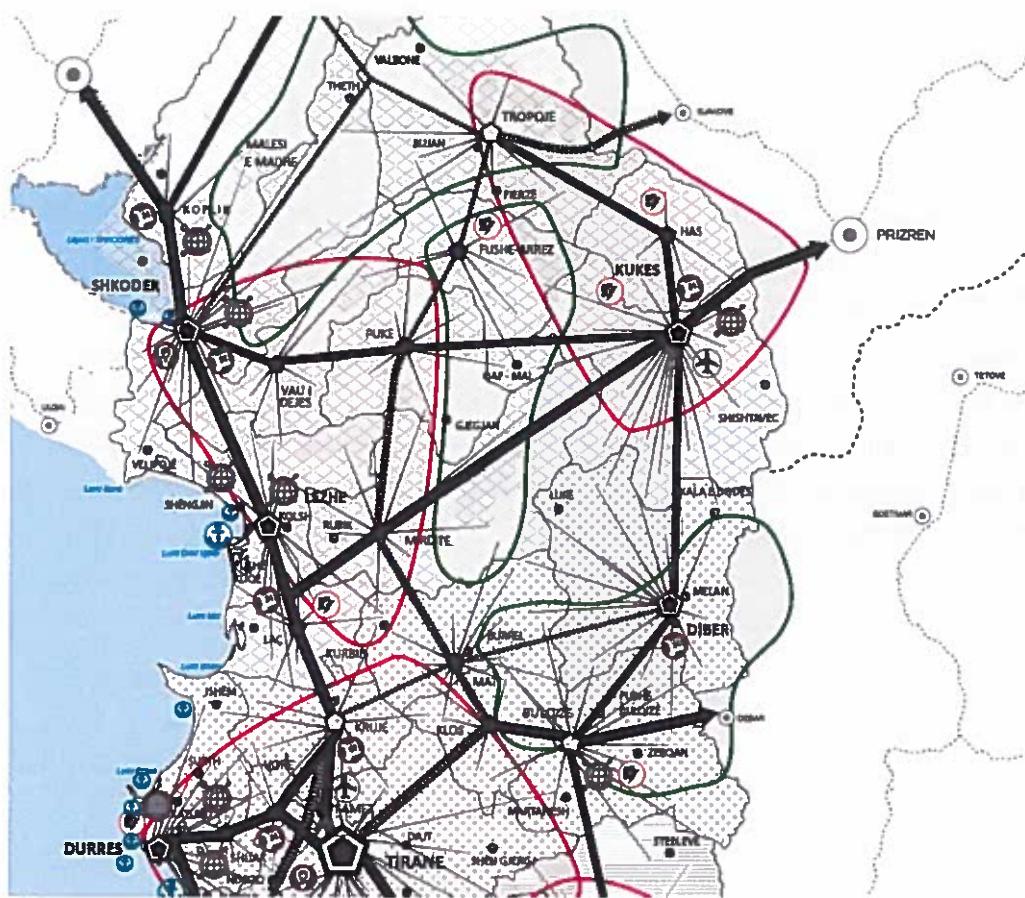
Përgjatë kufirit lindor identifikohet Brezi i Gjelbër Evropian: bëhet fjalë për një lidhje shumë të rëndësishme ekologjike, një nga akset e rëndësishëm të rrjetit ekologjik mbarë-evropian, ndërtimi i të cilit mbeshtetet në praninë e zonave të mëdha natyrore që u zhvilluan në mungesë të aktivitetit të antropizimit që ka kundërshtuar gjatë "perden e hekurt", dmth kufirin fizik mes dy blloqeve të shteteve të kundërtta. Dibra është identifikuar si një qendër bashkiake, e vendosur në afërsi të shumë lokaliteteve të përshtatshme për kalimin e kufirit drejt Maqedonisë (kufiri jugor është qendra e Blate) dhe e turizmit që lidhet me zonat e mbrojtura (qendrat turistike të Lure dhe Luzni-Bulac), të lidhura me Dibrën me rrugë kryesore dhe dytësore interurbane, të cilave i shoqërohen "itinerare të veçanta lidhjeje", prej të cilave ajo drejt Krujës (dhe nga këtu drejt Tiranës) është parashikim i projektit të Planit të Përgjithshëm Kombëtar. Në analizimin e rrugëve lidhëse, Peshkopia përshkohet me autobus, bicikletë dhe rrugë automobilistike drejt Kuksit, ndërsa qasja nga Tirana sigurohet vetëm nga infrastruktura rrugore, me të cilën lidhen dhe linjat urbane. Ekzistojne gjithashtu edhe korsite e bicikletave me qendrat e Mirditës dhe Matit.

POTENCIALI TURISTIK

— Kufiri bashkiak	■ Brezi bregdetar _zonë me rënësi kombëtare
— Kufiri i Shqipërisë	■ Parku i Alpeve, Bunes, Vjosës
— Lumenj	■ ZM_Kategoria I
— Itinerari kulinar - agroturistik	■ ZM_Kategoria II
— Itinerari alpino - ljenor	■ ZM_Kategoria III
— Itinerar vozitës	■ ZM_Kategoria IV
■■■ Alse rrugore panoramike	■ ZM_Kategoria V
■■■ Zona buferike e lumenjve	■ ZM_Kategoria VI
○ Ujërat termale	■ Zona me përparsi për zhvillimin e turizmit
▲ Qendra muzeale	■ Rjeti Emerald
○ Kanionet e Osumit/Vjosës	
■■■ Site të UNESCO-s elzistuese	
■■■ Site të UNESCO-s të propozuar	
● Monumentë natyre	

SISTEMI URBAN

LEGJENDA

	Metropol
	Qendër primare
	Qendër sekondare
	Qendër terciare
	Qendër lokale e specializuar
	Aeroport ekzistues
	Aeroporti i jugut - i mundshëm
	Port kryesor
	Port energetik
	Marinë
	Zonë ekonomike
	Hub logistik
	Qendër e karkimit shkencor
	Pol i zhvillimit rajonal
	Zonë me specifikë zhvillimi
	Kufiri i njësise vendore
	Korridor kryesor kombëtar
	Korridor kryesor kombëtar i përforuar
	Ndërlidhje e fortë rajonale primare
	Ndërlidhje e përforuar rajonale primare
	Ndërlidhje e fortë rajonale sekondare
	Ndërlidhje e përforuar rajonale sekondare
	Zonë monumentale e mbrojtur UNESCO
	Zonë e propozuar përtu marrë në mbrojtje nga UNESCO
	Termocentrale
	Qendër e zhvillimit të industrije përpunuese

Në lidhje me ndarjen e zonave kryesore dhe zonave të specializuara të zhvilluara nga plani, Dibra së bashku me Bulqizën paraqesin fokusin e një zone bipolare që përfshin edhe qendrat lokale të Matit dhe Klosit.

Bashkia e Dibrës në fakt është renditur nga Plani i Përgjithshëm Kombëtar (PPK) në mesin e zonave ekonomike të specializuara.

Zona "Dibër-Mat-Bulqizë" karakterizohet nga prania e turizmit malor, natyror dhe balnear, por specializimi i vërtetë ekonomik i zonës ka të bëjë me nxjerrjen dhe përpunimin e mineraleve, si dhe zhvillimin industrial e teknologjik që lidhet me këto aktivitete.

Në objektivat strategjike kombëtare të Bashkisë së Dibrës kryesore është lokalizimi në arterien e "Korridorit 8", i përbërë nga projekti i "rrugës së Arbërit", i cili përcakton lidhjen me Shkupin, Sofjen dhe Stambollin; sipas një logjike të përgjithshme të integrimit funksional, ku theksohen gjithashtu dhe mundesitë e shkëmbimit, nga pikëpamja energetike dhe e korridoreve natyrore etj, që lidhen me realizimin e kësaj infrastrukturë.

2.2 Analiza metabolike dhe vleresimi i territorit

2.2.1 Treguesit demografik kryesorë

2.2.1.1 Karakteristika të popullsisë

1. **Numri i Popullesise ne renjë – Gjate përiudhes 1989- 2011, si rezultat i levizjeve të brendëshme të popullsisë (*migrimi i brendëshem*), kemi pasur njërenjëprej gati 40% të popullsisë edhe pse rritja natyrore ka qenë positive dhe prej me të lartave në vend.**

- **Ritmi i renjes së popullsisë gjatë dekadave 1989-2001 dhe 2001-2011 ka qenë në rritje : shpopullimi ka filluar në përiudhen e pare(89-01) por ka vijuar me ritme akoma me të lartë në përiudhen në vijim(01-11). Gjatë viteve 2001-2011 të gjitha NJQV-të kanë pësuar ulje të numrit të popullsisë, përfshire edhe bashkinë e Peshkopisë dhe komunen Fushë Cidhen, të cilat kishin regjistruar rritje gjatë përiudhes paraardhese 1989-2001.**
- **Trendi i ndyshem i ndyshimit të popullsisë midis zonave urbane dhe atyre rurale: Si rezultat i migrimit të brendëshem, popullesia rurale ka pasur renjen ndërsa ajo urbane është rritur. Migrimi ka pasur natyre të dyfishte: nga njera ane, banorët e zonave përiferike migrojnë drejt qytetit të peshkopisë dhe nga ana tjeter, kemi njëmigrim nga qyteti i Peshkopisë drej qëndrave urbane kombëtare (Tirana dhe Durrësi) apo edhe jashtë vendit. Si rezultat , popullsia rurale ka pësuar renjëtë ndjeshme , në disa rastë edhe mbi 80%, ndërsa popullsia urbane ka pësuar rritje (qytreti i peshkopise +7.6%)**

2. **Dendësia mesatarisht e ulet , sidomos në zonat rurale malore**

3. **Popullsia urbane/rurale:** Popullsia e zonës së dibrës ka qenë dhe është kryesisht rurale. Duke filluar qe nga fillimi i viteve '90 kemi njëtendence evidentë të reduktimit në numer të popullsisë si dhe levizje të popullsisë nga fshati në drejtim te qytetit, duke shkaktuar luhatje të ndjeshme të raportit popullsi urbane-popullsi rurale.

4. **Përbërja gjinore:** Dominace e meshkujve me raporte gjinor mesatar > 105. Disa zona rurale kanë raporte >110

5. **Përbërja sipas grupmoshave :** Popullsia e Dibrës, është njëpopullsi relativisht e re, me grupmoshen 15-64 vjec qe ze peshën kryesore me rreth 66 % të totalit të popullsisë banuese, e ndjekur më pas nga grupmosha 0-14 vjec me 26% si dhe të moshuarit me rreth 8%. Ky fenomen karakterizon të gjitha komunat.

6. **Raportet e varësisë:** Zona e Dibrës ka njëkoeficient të varesisë së përgjitheshme prej 52.1, ku koeficineti i varesisë së të rinxje ze peshën me të madhe me 40.1, ndërsa koeficienti i varesisë së të moshuarve është reth 12.
7. **Lindshmeria:** ka koeficientin bruto të lindjeve me të lartë në shkallë vendi prej 14 lindje për 1000 banorë. Kjo zonë vijon të ketë norma të larta të lindjeve por sidoqoftë në renjënë krahasim me përiudhat e meparshmë. Situata paraqitet e ngashme në të gjitha komunat.
8. **Vdekshemria:** Për shkak të përmirësimeve të mëdha në sistemin shëndetësor dhe në shëndetin publik, vdekshmëria ka pasuar rënje të qëndrueshme për të gjitha moshat vdekshmeria luhatet në intervalin 6-7 vdekja për 1000 banorë. Situata paraqitet e ngashme në të gjitha komunat.
9. **Emigrimi dhe migrimi i brendëshem:** Qarku i Dibrës, së bashku me atë të kukësit, jaanë dy zona ku migrimi i brendëshem drejt zonave urbane është po aq i rëndësishem sa migrimi ndërkombëtar. Këto zona kanë pasur dhe vazhdojnë të kenë njëshpopullim të fshatrave të zonave malore drejt qytetit të peshkopisë dhe në të njejtën kohe njëspostim të brendëshme nga qyteti i Peshkopisë drej qëndrave kombëtare si Tirana dhe Durrësi. Sic e theksuan edhe me lart, flukset dalesë të popullsise tejkalojnë ndjeshem flukset hyresë qe do të coj në njëreduktim të popullsise në të ardhmene. Kjo ka sjelle në njërenjëtë numrit të popullsise, pamvarsisht rritjes natyrore qe rezulton positive.
10. **Trendi i popullsise - Tranzicion denografik me njëpopullesi drejt plakjes :** Renjëe numrit të lindjeve me ritme të larta, rritje e jetëgjatesisë si pasoje e përmirësimit të nivelit të jetës
11. **Të tjera karakteristika socio-demografike**
  - **Kombesia dhe pakica kombëtare:** Sipas të dhënave të censusit të vitit 2011, zona e Dibrës përbehet kryesisht nga shtetas me kombesi Shqiptare, ndërsa kemi njëpresence minimale të etnive të tjera në pak komuna dhe gjithsesi me peshë ne 1% popullsise. Në ketë zonë nuk ka asnjëpakuice etnike përfaquesë por kemi njëshpérndarje sporadike dhe johomogenë të tyre.
  - **Gjuha e folur dhe pakicat liguistike:** Shqipja është gjuha qe flitet nga thuajse 99% e popullsise. Pakicat linguistike ekzistojnë por në raport me totalin pesha e tyre është mjaft e limituar.
  - **Përkatesia Fetare:** kjo zonë rezulton me dominace të theksuar të fesë muslimanë e cila historikisht ka qenë besimi fetar në pothuajse totalin e popullsise. Ne komunat Arras, Fushë Cidhen, Kala e Dodes, Maqellare, melan, Tomin, Sillove, dhe Zall Rec përqindja e muslimaneve është mjaft prane 100%. Fe të tjera prezantë janë : Feja katolike, Ortodoksë dhe bektashi (dy të fundit me shifra marxinale).

12. Prezenca e aftësive të kufizuara: *Niveli mesatar i zonës* i popullsisë qe me të pakten njëaftësi të kufizuar është 5.6%, ndërsa shumatorja e aftësive të kufizuara prezentë në popullsinë banuese është 11.9%. Disa komuna, ndyshe nga të tjerat, kanë përqindje me të larta së mesatrja e zonës në përgjithesi dhe për anomali të caktuara në veçanti. Si psh: Komuna Arras, Fushë Muhur, Zall Dardhe, Selisht, Zall Rec, Sllove, Melan, Kala e Dodes e Kastriot kanë përqindje me të larta së mesatrja si të pësonave me të pakten njëaftësi të kufizuar ashtu edhe për shumatoren e aftësive të kufizuara. Zonat qe kanë prezencen me të ulet të aftësive të kufizuara në raport me popullsisë banuesë janë: bashkia Peshkopi (2.6%), Lurë (2.2%), Maqellare 3.7% dhe Qendër Tomin (4%).

- **Lloji I aftësisë së kufizuar** qe mbizotron në të gjitha komunat është anomalia në ecje, e cila përben gati njëtë treten e anomalive fizike prezentë në popullatë. Më pas renditën kufizimet në komunikim me 17.4% të totalit, problemet në kujtese 16.5%, në kujdesin ndaj vvetes 14.1% dhe në fund kufizimet në degjim (12.1%) dhe në shikim(10.8%).

13. Statusi civil , lloji bërthamave familjare dhe madhësia mesatre e familjes

- **Statusi civil:** dominon familja tradicionale patriakale dhe lidhjet farefisnore janë mjaft të forta. Fenomenet e urbanizimit si për shembul divorci apo shtyrja e moshes së martesës janë mjaft të kufizuar në të gjithe zonen. Kjo vlen si për qëndrat urbane po ashtu edhe për ato rurale. Siaps censusi 2011, mesatarisht 60% e meshkujve rezultojnë të martuar dhe kjo përqindje është akoma edhe më e lartë tek femrat.
- **Madhësia mesatare e familjeve** është 5.1 përsone për familje. Kjo është nga me të lartat në vend dhe vjen nga niveli i lartë i lindjeve qe vijon të mbetet nga me të lartit në vend, 14 lindje për cdo 1000 banorë. Vihet re së zonat rurale kanë madhësi mesatare me të lartë së zonat urbane si dhe madhësia e familjes lidhet në përpjestim të drejtë me nivelin e jetës së varférinë.
- **Llojet e bërthamave familjare:** Forma dominuese është çift i martuar me fëmijë.
- **Familje me shumë së gjashtë përsone:** përbëjnë tipologjinë dominuese në pjesen me të madhe të komunave. Në disa rastë të veçanta regjistrohen përqindje mjaft të larta, sic është rasti i komunave Kala e Dodes me 57.1%, Zall rec 48%, etj.
- **Kryefamiljar femer:** është njëforme jo e zakoneshme ne këto zona me përqindje qe luhaten nga njëminimum prej 3.5% në komunen Sllove njënjëmaksimum prej 11.5% në lurë.
- **Kryefamiljar pensionist:** Familjet ku kryefamiljari është pensionist përbëjnë njëpjesë te vogel totalit të familjeve.
- **Cift me fëmijë :** Nen ndikimin e vlerave të forta konservatore , familja tipike patriakale vijon të jetë forma dominuese e organizimit familjar, me shifra qe në varesi të

komuave kanë vlera nga 60-70%. Këto zona kanë numer të lartë të martesave si dhe moshe mesatare **martesore** me të ulet së mesatarje e Shqipërise, sidomos tek femrat.

- **Cift pa fëmijë:** frekuence e ulet në përgjithesi në të gjitha komunat, zakonisht nen 10%. Mospasja e femijve vjen vetëm si pamendesi fiziologjike sesa si zgjedhje ekonomiko-sociale apo mënyrë jetëse.
- Vlen për tu theksuar së në qëndrat urbane, qyteti I Peshkopisë dhe komuna Maqellare për rastin në fjale, vihet re njëlloj *evolimi i strukturës familjare* drejt formave ma pak tradicionale, ndryshe nga pjesa rurale e cila mbetet brenda kornizes së familjes patriakale, me shumë fëmijë, ku divorci është akoma njëtabu dhe ku familjet me vetëm njëprind përbejnë përjashtime të veçuara.

14. Statistika Juridike

- **Numri i veprave penale dhe lloji i tyre:** peshën me të madhe e zenë aktet kundër rendit dhe standardeve të sjelljes me reth 76% të totalit. Në vend të dytë për nga frekuanca vije krimet në fushën ekonomike dhe financiare me 7.4% ndjekur nga krimet në fushën e korruptionit me 6.4%, ato në fushën e droges 4.5% si dhe kundër përsorit 3.4%. Kategoritë e tjera kanë peshë specifike relativisht të ulet. Në nivel qarku, Dibra ka numrin me të ulet të veprave penale për cdo 1000 banorë. Ajo regjistrion 6.2 veprave penale për 1.000 banorë nga 8.5 qe është mesatarja kombëtare. Në raport me qarqet e tjera të shqipërisë dhe me mesataren kombëtare, Dibra ka përqindje me të uleta për krimet kundër prones, trafiqet e paligjeshme dhe atyre në fushën e droges. Ndërsa pozicionohet me lart sa i takon krimeve kundër përsorit dhe Korruptionit. Për pjesen tjetër të grupveprave është në linjëme mesataren kombëtare.
- **Numri i të burgosurve:** Në vitin 2010, në qarkunë dibrës kishim 251 të burgosur prej te cilëve, 248 ishin mbi 15 vjec ndërsa vetëm 3 prej tyre ishin nen 18 vjec. Numri i të burgosurve në vitin 2014 ishte 296 ku 293 ishin mbi 18 vjec dhe përsori 3 persona ishin nen 18 vjec. Numri i të burgosurve për përiudhen 2010-2014 është rritur me 17.9%. Kjo norme është vetëm pak më e ulet sesa mesatrja e Shqipërisë prej 18.5%.
- **Dhuna në familje:** Në vitin 2014 , në qarkun e Dibrës kemi rreth 7.6 raportime për 10.000 banorë. Nga 349 raportime të dhunës në familje gjithsej gjatë 2010-2014, vetëm 4.6% janë raportuar gjatë vitit 2010, 13.2% gjatë vitit 2011, 36.4 % e tyre janë raportuar në vitin 2012, 16.3% ne 2013 dhe 29.5% gjatë vitit 2014. Sic shihet qartë tendencia e raportimeve është në rritje pasi raportimet për vitin 2014 janë rreth 6 here me shumë së ato të vitit 2010.

15. Statistika të shëndetësise: Jetëgjatësia në shqipëri vazhdon të rritet dhe kjo pjesërisht mund të shpjegojë ndryshimet demografike në strukturën e popullsisë, si dhe stilin e jetësës. Vëmendje e politikave ka qenë gjithnjë e fokusuar në cilësinë e jetës. Institucionet bazë që ofrojnë këto shërbime janë: Spitalet, poliklinikat, qëndrat shëndetësore,

ambulancat dhe shërbimet e veçanta të konsulitorit të fëmijëve dhe të gruas. Shumica e banorëve të Dibrës shërbimet bazë publike i përfiton në qytetin e Peshkopise. Spitali rajonal i Peshkopisë me 10 pavione, 340 infermiere, 23 doktorë është qëndra më e madhe që mbulon gjithë zonën.

- **Numri i shtreterve në spitale:** Gjatë viteve të fundit numri i shtreterve në dispozicion në shkallë vendi ka rene, kjo situatë u reflektua edhe në qarkun e Dibrës ku nga 27 shtreter për 10.000 banorë qe kishim ne 2009 u reduktuan ne 25 në vitin 2013. Konkrektisht, numri i shtreterve është reduktuar nga 542 qe kishim ne 2009 ne 512 shtreter ne 2013.
- **Numri i poliklinikave:** Numri poliklinika ve ka mbetur i pandyshuar gjatë viteve të fundit. Vijojnë të mbeten 3 poliklinika ashtu si në shumicen e qarkeve të shqipërise. Krahasuar me nivlein mesatar në shkallë vendi, për vitin 2013 kemi njëpoliklinike për cdo 46.130 banorë ndërkohë qe mesatarja e vendit është 1 poliklinike për 62.986 banorë. Sidoqoftë ketu duhet marre parasysh jo vetëm numri i banorëve por edhe shpërndarja e popullsisë sipas zonave. Aksesi i zonave malore në shërbimet shëndetësore mbetet problematik.
- **Numri i Qëndrave shëndetësore:** Gjatë viteve 2009-2013 numri i qëndrave shëndetësore është reduktuar duke zbritur nga 39 qëndra në vitin 2009 ne 34 qëndra shendetësore në vitin 2013. Krahasuar me mesataren kombetar prej 7085 banorëve për qendër shëndetësore, kjo zonë pozicionohet me lartë pasi rezulton me 4070 banorë për qendër shëndetësore. Por në rast së marrim në konsideratë numrin e fshatrave dhe largesinë e tyre me qëndrat urbane njëpjesë e madhe e popullsisë së zonave malore e ka mjaft të veshtire aksesin në qëndrat shëndetësore
- **Numri i ambulancave:** Numri i ambulancave ka ardhur në rritje edhe pse modeste, duke kaluar nga 158 në vitin 2009 ne 163 të vitit 2013. Mesatarisht kemi njëambulance për 850 banorë ndërkohë qe mesatarja e vendit është 1450 banorë/ambulance.
- **Numri i konsulitorit të gruas dhe fëmijës:** Situata rezulton e pandryshuar gjatë të njëjtë përiudhe me 187 qëndra ne 2013 nga 188 qe ishin ne 2009. Krahasuar me mesataren e vendit kemi njëkonsultor për cdo 740 banorë nga 1380 qe është mesatarja kombëtare

16. Statistika Arsimore

- **Alfabetizimi:** Si rezultat i trashigminisë së përiudhes komuniste (1945-1990) analfabetizmi nuk përbën problem shqetesues. Situata e analfabetizimit paraqitet e kenaqeshme në bashkinë e Peshkopise (1.6%), Lurë (1.6%) dhe Maqellare(2.1%) ndërsa normen me të lartë e kanë komunat Zall Rec(5.2%), Luzni(5.2%), Fushë Cidhen(4.4%), Arras(4.5%). Pjesa tjetër e komunave kanë vlera të përfshira në intervalin 2.5%-3.5% .
- **Ndjekja e Arsimit:** *Arsimi fillor baze* është relativisht e kenaqeshme me shifra qe varijojnë nga 70%-80% të popullsisë. Me problematike është ndjekja e *arsimit të mesem* sidomos në ato komuna malore qe paraqesin veshtiresi komunikimi. Si gjithome gjejme

ketu komunat, Kala e Dodes, Luzni, Selishte, Zall Rec etj. Ndjekesit e arsimit të mesem janë në relativisth në nivele të mira në qëndrat urbane(peshkopi) dhe në komunat në afërsi të tyre ndërsa ka deficencia në disa komuna si për shembull:Kala e Dodes, Luzni, Selishtë apo edhe Zall Rec. Ndjekja e *arsimit të lartë rezulton mjaft e ulet.* Me përjashtim të bashkisë së peshkopise, ku të regjistruarit ne arsimin e lartë janë 11.3%, pjesa tjetër e komunave rezultojme me përqindje mjaft minimale me njëmesatare rrëth 4.3%. Disa komuna malore si për shembull Kala e Dodes, Zall Rec, Zall Dardhe, Selishte, Luzni arsimi universitar rezulton nen kuoten 1.5%.

- **Arsimi 9 vjecar:** Gjatë përiudhes 2009/10 indikatoret e arsimit 9 vjecare tregojnë për njërenjtë lehtë e cila rezulton mesë e natyrshme po të kemi parasysh renjen e lindshmerisë gjatë viteve të fundit.
- **Numri i shkollave 9-vjecare** ka mbetur i njejtë në përiudhen 2009/10-2013/14 ndërsa numri i mësuesve, numri i nxënësve të regjistruar si dhe numri i nxënësve të diplomuar ka pësuar renje. **Numri i mësuesve** është reduktuar me rrëth 14% ndërsa **numri i nxënësve të regjistruar** dhe i atyre të diplomuar me rrëth 20%. **Mesatrja nxënës për mësues** në arsimin 9 vjecar në vitin 2013/14 është 14 nxënës për mësues nga 15 qe ishtë në vitin shkollor 2009/10. Pjesa më e madhe e shkollave 9 vjecare , rrëth 90% e tyre, ndodhen në zonat rurale.
- **Indikatoret e arsimit të mesem:** në përgjithesi kanë ndyshuar pozitivisht. Gjatë të njës përiudhe është rritur **numri i shkollave të mesme** nga 23 ne 25 dhe është rritur gjithashtë **umri i mësuesve** (nga 329 ne 345), **numri i nxënësve të regjistruar** (nga 6270 ne 6925) si dhe numri i nxënësve të diplomuar (nga 1762 ne 1844).
- **Raporti nxënës për mësues** është rritur por jo në mënyrë domethenese (nga 19 ne 20 nxënës për mësues). Në arsimin e mesem mbizoterojnë të regjistruarit në gjimnaze për të gjitha vitet me rrëth 95% të të regjistruarve. Njënga arsyet kryesore është prezenca minimale e arsimit professional.
- Sa i takon **aspektit gjinor**, si në pjesmarrjen në shkolle ashtu edhe në mesidhenje,të dy gjinjët ndjekin të njetin trend dhe nuk rezultojnë disbalanca gjinore. Numri i meshkujve është lethesisht më i lartë por sidoqoftë në linjëme raportin gjonor të zonës.

2.2.2 Të tjera informacionë socio – ekonomike

2.2.2.1 Përbërja etnike

Sipas te dhënave te censusit të vitit 2011, zona e Dibrës përbhet kryesisht nga shtetas me kombesi Shqiptare, ndërsa kemi njëpresence minimale të etnive të tjera në pak komuna dhe gjithsesi me peshë ne 1% popullsise. Në ketë zonë nuk ka asnjëpакice etnike përfaquesë por kemi njëshpërndarje sporadike dhe johomogjenë të tyre. Konkretilisht prezencen me të e madhe e gjeme në fushë Cidhen, përfaqsuar nga komuniteti rom me 0.7% ndekur nga komuniteti Egyptian

në qendër Tomin me 0.54% . Prezencat e tjera janë nen 0.5%, si ajo Greke dhe aromunë në zall Dardhe dhe Peshkopi.

Nr	Bashkia/Komuna	Shqipetar	Grek	Arumun	Rom	Egyptian
1	ARRAS	98.9%	-	-	-	-
2	FUSHË ÇIDHËN	97.0%	-	-	0.7%	-
3	KALA E DODËS	97.9%	-	-	-	-
4	KASTRIOT	96.8%	-	-	-	-
5	LURË	95.3%	-	-	-	-
6	LUZNI	91.0%	-	-	-	-
7	MAQELLARË	97.3%	-	-	-	-
8	MELAN	98.2%	-	-	-	-
9	MUHURR	85.8%	-	-	-	-
10	PESHKOPI	95.4%	-	0.2%	-	0.04%
11	QENDËR TOMIN	95.0%	-	-	-	0.54%
12	SELISHTË	97.1%	-	-	-	-
13	SLLOVË	97.6%	-	-	-	-
14	ZALL DARDHË	87.1%	0.4%	-	-	-
15	ZALL REÇ	97.1%	-	-	-	-

2.2.2.2 Përkatesia Fetare

Edhe sa i takon përkatesisë fetare , sipas censusi 2011, kjo zonë rezulton me dominace të theksuar të fesë muslimanë e cila historikisht ka qenë besimi fetar në pothuajse totalin e popullsisë. Në komunat Arras, Fushë Cidhen, Kala e Dodes, Maqellare, melan, Tomin, Sllove, dhe Zall Rec përqindja e muslimaneve është mjaft prane 100%. E gjithe popullsia muslimane është "Sunite" e traditës "Hanefi", ndërkohë qe nuk regjistrohen prezenca të sekteve të ndyshme. Fe të tjera prezente janë : Feja katolike , Ortodoksë dhe bektashi edhe pse dy të fundit me shifra fare marxinale. Kemi vetëmk njëkomunë ku rreth 8.3% të popullsisë qe është deklarur e krishtere e Besimit Katolik. Gjithashtu në komunë zall dardhe kemi rreth 1% besimtar ortodoks dhe 0.6% bektashi. Prezencat e tjera janë minimale dhe nuk mund të konsiderohen domethenese.

2.2.2.3 Gjuha

Zona e Dibrës historikisht është shquar si vater historike dhe kulturore e Shqipërise. Shqipja është gjuha qe flitet nga thua jse 99% e popullsisë. Pakicat linguistike ekzistojnë por në raport me totalin pesha e tyre është mjaft e limituar. Në tabelen e mëposhteme jepen të dhënrat për secilen komunë ku shihet qarte qe gjuha Shqipe flitet ne gati 100% të popullsisë ndërsa vetëm ne komunat Kastriot, Kala e Dodes dhe Zall Rec kemi popullsi të cilat flasin Greqisht apo Maqedonisht por sidoqoftë me përqindje me pak se 0.3%!

Nr	Bashkia/Komuna	Guha e Folur			Përkatesia fetare			
		Shqip	Greqisht	Maq.	Musliman	Bektashi	Katolik	Ortodoks
1	ARRAS	99.97%	-	-	96.4%	-	0.1%	-
2	FUSHË ÇIDHËN	99.24%	-	-	96.7%	-	-	-
3	KALA E DODËS	99.91%	-	0.04%	98.0%	-	-	-
4	KASTRIOT	99.95%	0.02%	-	97.2%	-	0.1%	-
5	LURË	99.91%	-	-	72.7%	-	8.3%	-
6	LUZNI	100.00%	-	-	91.7%	-	0%	-
7	MAQELLARË	99.94%	-	-	97.4%	0.038%	0.03%	0.2%
8	MELAN	99.92%	-	-	97.0%	-	0.03%	-
9	MUHURR	99.89%	-	-	85.4%	-	0.04%	-
10	PESHKOPI	99.75%	-	-	93.0%	0.023%	0.2%	0.04%
11	QENDËR TOMIN	99.95%	-	-	96.0%	-	-	-
12	SELISHTË	100.00%	-	-	90.3%	0.1%	0.1%	-
13	SLLOVË	99.92%	-	-	96.8%	-	0.0%	-
14	ZALL DARDHË	99.43%	0.29%	-	86.1%	0.6%	0.4%	1.0%
15	ZALL REÇ	100.00%	-	-	96.6%	-	0.1%	-

2.2.2.4 Prezenca e aftësive të kufizuara

Kufizimet e aftësive të popullates janë njëelement i rëndësishem në të kuptuarit e cilesisë së njëpopullatë të caktuar, pasi ajo prek drejtepërdrejtë jetën e individave të shoqerise. Shpeshhere prezenca e tyre përtet normave normale lidhet me standartinë e jetës, mungesen e kujdesit shëndetësor, faktore ambiental natyror apo mundet të jenë edhe derivatë të veprimtarisë njerezore. Nga ana tjetër, evidentimi i llojit të kufizimit dhe frekuences se tyre, luan një rol vendimtar në përcaktimin e llojit, numrit dhe vendodhjes së instituteve të specializuar në trajtimin e tyre. Hulumtimi i prezences së anomalive fizike në individet e njëpopullate është i rëndësishem për te evidentuar frekuencia anormale ne mënyrë qe te analizohen faktoret potencialisht përcaktues.

Niveli mesatar i zonës i popullsisë qe me te pakten një aftësi te kufizuar është 5.6%, ndërsa shumatorja e aftësive të kufizuara prezantë në popullsinë banuese është 11.9%. Disa komuna,

ndyshe nga të tjerat, kanë përqindje me të larta së mesatrja e zonës në përgjithesi dhe për anomali të caktuara në veçanti. Njëprej komunave qe rezultojnë me frekuence me të lartë të prezences së aftësive të kufizuara në raport me popullsinë banuesë të komues është komuna Fushë Cidhen, ku krahas numrit të lartë të aftësive të kufizuar në vlerë absolute, është gjithashtu komuna ku shuma e të gjitha aftësive të kufizuara prezentë në populatë është 27.8%, si dhe popullsia me të pakten njëaftësi të kufizuar është 12.3%.

pesha e seciles paafesi në totalin									
		Përsone me të pakten njëpaftësi	Në shikim	Në degjim	Në ecje	Në kujtese	Në kujdesin	Në ndai vetes	Në komunikim
1	FUSHË ÇIDHËN	12.3%	10.4%	11.9%	32.3%	17.9%	12.9%	14.4%	
2	ARRAS	13.0%	6.2%	8.0%	16.7%	16.0%	11.3%	41.8%	
3	MUHURR	8.2%	11.8%	15.4%	30.5%	14.7%	13.2%	14.4%	
4	ZALL DARDHË	6.9%	19.3%	13.6%	23.6%	16.4%	14.3%	12.9%	
5	SELISHTË	8.8%	13.6%	12.1%	31.6%	15.5%	12.6%	14.6%	
6	ZALL REÇ	8.8%	8.6%	13.6%	32.1%	16.0%	14.8%	14.8%	
7	SLLOVË	6.5%	9.7%	11.7%	23.7%	18.7%	17.0%	19.3%	
8	MELAN	6.8%	8.6%	11.0%	28.1%	18.8%	18.1%	15.3%	
9	KASTRIOT	7.0%	11.7%	13.0%	34.0%	14.5%	11.6%	15.3%	
10	KALA E DODËS	7.3%	11.5%	9.1%	36.0%	18.6%	13.4%	11.5%	
11	LUZNI	5.8%	15.8%	15.3%	28.2%	15.8%	12.9%	12.0%	
12	QENDËR TOMIN	4.0%	10.0%	13.4%	29.7%	17.0%	14.9%	15.1%	
13	MAQELLARË	3.7%	10.6%	11.3%	28.3%	17.9%	17.0%	14.9%	
14	PESHKOPI	2.6%	12.4%	12.6%	31.4%	14.0%	14.7%	14.9%	
15	LURË	2.2%	2.5%	12.5%	25.0%	22.5%	17.5%	20.0%	
	TOTALI	5.6%	10.8%	12.1%	29.0%	16.5%	14.1%	17.4%	

Të tjera komuna që rezultojnë problematike në treguesin e prezences së aftësive të kufizuar në raport me popullsinë banuesë janë : Komuna Arras, ku rreth 13% rezulton me të pakten njëkufizim në aftësi ndërsa shuma e të gjitha kufizimeve në aftësi përbën 22.9% ; Fushë Muhur, ku shuma e të gjitha aftësive të kufizuara ze 19.7% ndërsa 8.2% e popullsisë rezultojnë me të pakten njëkufizim; Zall Dardhe, Selisht, Zall Rec, Sllove, Melan, Kala e Dodes e Kastriot kanë përqindje me te larta se mesatarja si te përsoneve me të pakten një aftësi te kufizuar ashtu edhe për shumatoren e aftësive të kufizuara. Zonat qe kanë prezencen me të ulet të aftësive të kufizuar në raport me popullsisë banuesë janë: bashkia Peshkopi (2.6%), Lurë (2.2%), Maqellare 3.7% dhe Qendër Tomin (4%). Komuna Lurë ka përqindjen me të ulet të përsoneve me të pakten njëkufizim në aftësi në krahasim me totalin e popullsisë.

Lloji I aftësisë së kufizuar qe mbizotron në të gjitha komunat është anomalia në ecje, e cila përben gati njëtë treten e anomaliave fizike prezantë në popullatë. Më pas renditën kufizimet në komunikim me 17.4% të totalit, problemet në kujtese 16.5%, në kujdesin ndaj vettvetes 14.1% dhe në fund kufizimet në degjim (12.1%) dhe në shikim(10.8%). Në vlerë absolute, komuna Kastriot rezulton me numrin me të madh të anomaliave me 913 kufizime , më pas renditën Fushë cidhen me 808 e më pas Maqellare , Arras dhe Peshkopi. Rastë të veçanta qe vlen të përmenden ketu janë: Komuna Arras ku 41.8% e anomaliave kanë të bejnë me problemet në komunikim apo komuna Zall Dardhe ku rreth 20% e kufizimeve janë në shikim.

Duhet theksuar si institutet e trajtimit të ketyre anomaliave lënë mjaft për të deshiruar. Kjo problematike behet akoma me e ndjeshme ne rastin e femijve ku rreziku i izolimit dhe mostrajtimit në formen e duhur është shumë i madh. Hapat për tu bërë në ketë drejtim janë akoma shumë dhe sfida nuk është e lehte qofte për mundësите buxhetore te pakta, lloji i kualifikimit të pësonelit, veshtiresitë infrastrukturorte, etj.

2.2.2.5 Statusi civil dhe Madhësia mesatere e familjes (5.1 përrsona/ familje) Statusi civil

Zona e Dibrës shquhet për sundimin e traditës konservatore sa i takon aspekteve të lidhura me familjen. Këto janë zona ku dominon familja tradicionale patriakale dhe lidhjet farefisnore janë mjaft të forta. Fenomenet e urbanizimit si për shembul divorci apo shtyrja e moshes së martesës janë mjaft të kufizuar në të gjithe zonen. Kjo vlen si për qëndrat urbane po ashtu edhe për ato rurale.

Siaps censusi 2011, mesatarisht 60% e meshkujve rezultojnë të martuar dhe kjo përqindje është akoma edhe më e lartë tek femrat ku përgjithesisht, femrat e martuara janë mbi 60% në secilen komune. Emblematik është fakti i numrit mjaft të reduktuar të divorceve qe në rastin me të keq prek 4% (Muhur 4.3% dhe Peshkopi 4.1%) ndërsa në njëpjesen të madhe të komuneve nuk arrin kuotën e 2%. Në rast së nga njera anë ky fenomen tregon lidhjet e forta dhe peshën e traditës apo opinionit publik, nga ana tjetër mundet të fshehe veshtiresi në gjendjen e gruas brenda familjes dhe emancipimit të saj në përgjithesi

Madhësia mesatare e familjeve është 5.1 përrsona për familje. Kjo është nga me të lartat në vend dhe vjen nga niveli i lartë i lindjeve qe vijon të mbetet nga me të lartit në vend, 14 lindje për cdo 1000 banorë. Vihet re së zonat rurale kanë madhësi mesatare me të lartë së zonat urbane si dhe madhësia e familjes lidhet në përpjestim të drejtë me nivelin e jetësës dhe verferine. Madhësinë mesatare me të madhe e gjejme në komunen Kala e Dodes me mesatarisht 6.3 pjestare për familje, ndërsa numrin me të vogel e ka qyteti i Peshkopisë me 4.4 pjestar.

Nr		Madhësia mesatare e familjes	Të martuar - Meshkuj	Të martuar - Femra	Familje me njëpjestar	Familje me shumë se 6 përsona	Kryfamiljare Femer	Cift pa fëmijë	Cift me fëmijë	Kryefamiljar në pension
1	ARRAS	5.1	57.6	60.0	2.5%	39.6%	5.8%	9.8%	70.8%	6.0%
2	FUSHË ÇIDHËN	4.8	56.7	59.7	4.3%	34.7%	6.9%	7.6%	68.9%	6.0%
3	KALA E DODËS	6.3	61.4	62.1	0.0%	57.1%	5.0%	4.8%	63.9%	0.1%
4	KASTRIOT	5.0	59.6	65.1	2.6%	36.9%	9.9%	9.6%	63.3%	3.9%
5	LURË	4.8	52.2	53.3	5.3%	38.5%	11.5%	11.9%	67.7%	7.1%
6	LUZNI	5.0	59.8	62.7	3.5%	41.7%	9.8%	8.5%	69.1%	4.1%
7	MAQELLARË	4.9	64.3	69.5	1.5%	33.0%	8.0%	9.0%	65.0%	2.8%
8	MELAN	5.0	61.8	68.2	1.5%	35.5%	7.6%	7.6%	64.3%	4.2%
9	MUHURR	4.9	59.3	67.1	1.4%	34.3%	5.3%	9.6%	65.0%	5.3%
10	PESHKOPI	4.4	65.3	66.8	2.1%	20.3%	8.1%	8.8%	71.1%	3.6%
11	QENDËR TOMIN	5.1	62.7	65.9	1.3%	39.2%	11.1%	7.5%	61.7%	3.6%
12	SELISHTË	5.3	59.0	62.6	2.3%	45.9%	6.9%	6.6%	68.2%	2.0%
13	SLLOVË	5.2	58.6	64.7	0.9%	40.5%	3.5%	9.8%	68.8%	3.3%
14	ZALL DARDHË	4.9	57.9	59.1	12.2%	44.1%	6.6%	7.0%	56.3%	0.9%
15	ZALL REÇ	5.4	51.8	60.6	3.1%	48.0%	3.9%	8.7%	70.9%	2.4%

Llojet e bërthamave familjare

Familjet me njëpjestar kanë frekuence të ulet dhe përbejnë përashtim në realitetin e zonës. Veten në zall Dardhe regjistrohet presence domethenesë e kesaj kategorie me 12.2%.

Familje me shumë së gjashtë përsona: përbejnë tipologjinë dominuesë në pjesen me te madhe të komunave. Në disa rastë të veçanta regjistrohen përqindje mjaft të larta, sic është rasti i komunave Kala e Dodes me 57.1%, Zall rec 48%, etj. Është qyeti i Peshkopisë ku kjo tipologji ka frekuencen me të ulet me rrëth 20% .

Kryefamiljar femer: është njëforme jo e zakoneshme në këto zona me përqindje qe luhaten nga njëminimum prej 3.5% në komunen Sllove njënjëmaksimum prej 11.5% në lurë.

Kryefamiljar pensionist: Familjet ku kryefamiljari është pensionist përbejnë njëpjesë të vogel totalit të familjeve. Prezenca e tyre është më e lartë në komunat Lurë(7.1%), Arras(6%) dhe Fushë

Cidhen(6%), ndërsa ka vlerat me të uleta në komunat Kala e Dodes (0.1%), Zall Dardhe(0.9%) dhe Selishte(2%).

Cift me fëmijë : Nen ndikimin e vlerave të forta konservatore , familja tipike patriakale vijon të jetë forma dominuesë e organizimit familjar, me shifra qe në varesi të komuave kanë vlera nga 60-70%. Këto zona kanë numer të lartë të martesave si dhe moshe mesatare martesore me të ulet së mesatarje e Shqipërise, sidomos tek femrat.

Cift pa fëmijë: frekuence e ulet në përgjithesi në të gjitha komunat, zakonisht nen 10%. Mospasja e femive vjen vetëm si pamendesi fiziologjike sesa si zgjedhje ekonomiko-sociale apo mënyrë jetëse.

2.2.3 STATISTIKAT JURIDIKE

2.2.3.1 Veprat Penale

Gjatë vitit 2014 në qarkun e Dibrës janë regjistruar 862 vepra penale gjithsej ku peshën me të madhe, ashtu sikursë në të gjithe qarqet e Shqipërise, e zenë aktet kundër rendit dhe standardeve te sjelljes me reth 76% të totalit. Ne vend të dytë për nga frekuanca vije krimet ne fushën ekonomike dhe finaciare me 7.4% ndjekur nga krimet në fushën e korruptionit me 6.4%, ato në fushën e droges 4.5% si dhe kundër pësonit 3.4% . Kategoritë e tjera kane peshë specifike relativisht të ulet.

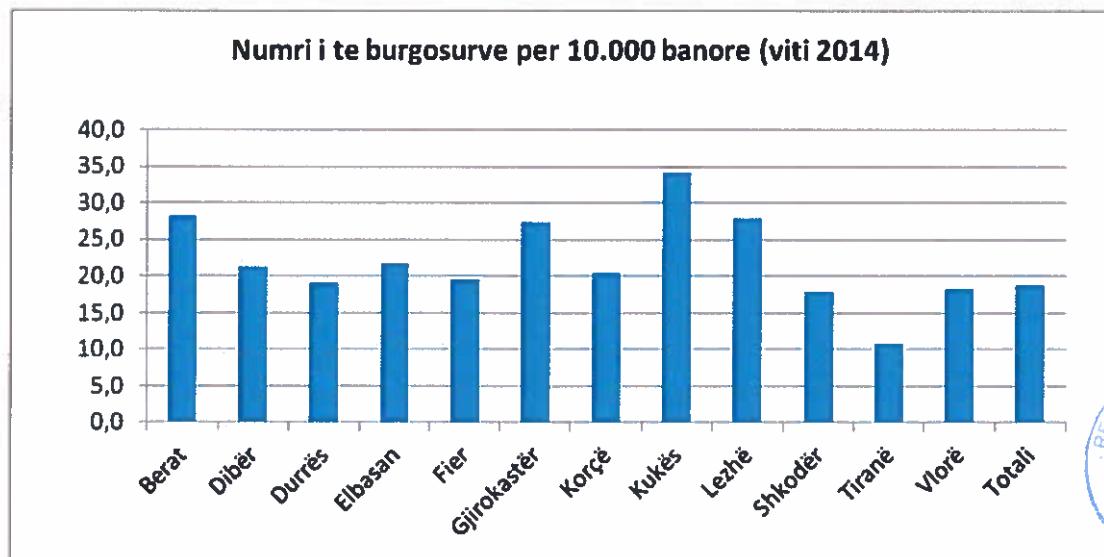
Grup-vepra penale	Shqipëria	Qarku	% mbi totalin e veprave te qarkut	% mbi totalin e kategorisë për Shqipëri
Kundër pësonit	485	30	3.5%	6.19%
Kundër Prones	115	1	0.1%	0.87%
Trafiqë të paligjshme	653	5	0.6%	0.77%
Në fushën e droges	1,533	39	4.5%	2.54%
Ekonomike dhe finaciare	2,107	64	7.4%	3.04%
Korruption	1,121	58	6.7%	5.17%
pastrimi i parase	392	11	1.3%	2.81%
Aktë kundër rendit dhe standardeve të sjelljes	18,130	654	75.9%	3.61%
TOTALI	24,536	862	100.0%	3.51%

Ndërsa krimet në rrithin e Dibrës përbjegjne 3.51% të totalit nga 4.8% qe është përqindja qe ze popullsia e Dibren në raport me Shqipërinë. Në nivel qarku, Dibra ka numrin me të ulet të veprave penale për cdo 1000 banorë . Ajo regjistron 6.2 vepra penale për 1.000 banorë nga 8.5 qe është mesatarja kombëtare. Numrin me të lartë në terma relative e ka qarku i Gjirokastres me 13.8%. Ne raport me qarqet e tjera të shqipërisë dhe me mesataren kombëtare, Dibra ka përqindje me të uleta për krimet kundër prones, trafiqet e paligjeshme dhe atyre në fushën e droges. Ndërsa pozicionohet me lart sa I takon krimeve kundër pësonit dhe Korrupsionit. Për pjesen tjeter të grupveprave është në linjëme mesataren kombëtare.

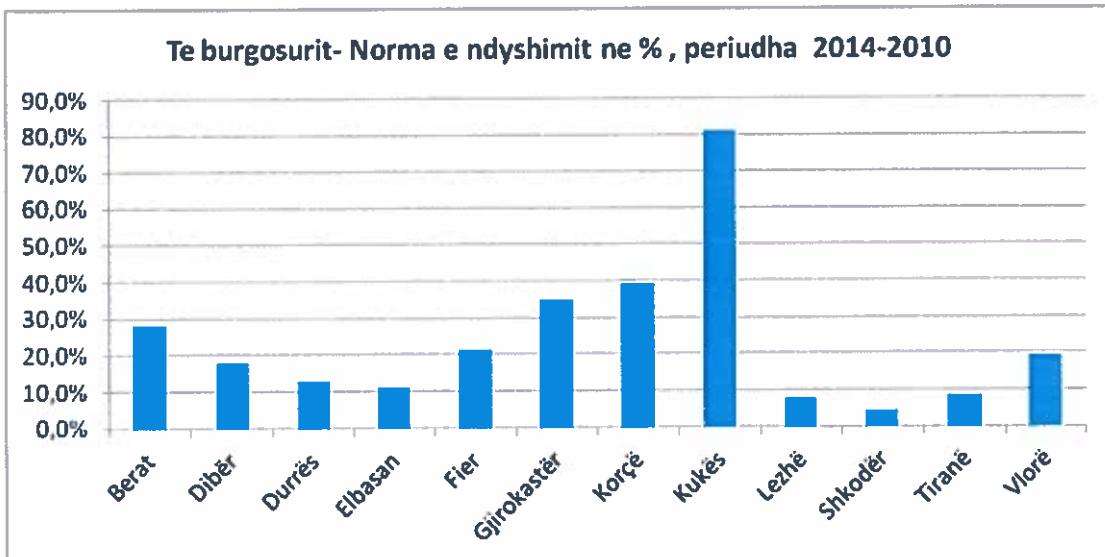
Në vitin 2014 , në qarkun e Dibrës kemi rrith 7.6 raportime për 10.000 banorë. Nga 349 raportime të dhunës në familje gjithsej gjatë 2010-2014, vetëm 4.6% janë raportuar gjatë vitit 2010, 13.2% gjatë vitit 2011, 36.4 % e tyre janë raportuar në vitin 2012, 16.3% ne 2013 dhe 29.5% gjatë vitit 2014. Sic shihet qartë tendanca e raportimeve është në rritje pasi raportimet për vitin 2014 janë rrith 6 here me shumë së ato të vitit 2010. Sidoqoftë ky mbetet njëproblem shqetesues akoma I patrajtuar mirë në kompleksitetin e tij dhe duhen marre masa për parandalimin si dhe trajtimin me ndihme të kualifikuar për pësonat të cilet e kanë vuajtur.

2.2.3.2 Të burgosurit

Numri i të burgosurve: Në vitin 2010, në qarkunë dibrës kishim 251 të burgosur prej të cilëve, 248 ishin mbi 15 vjec ndërsa vetëm 3 prej tyre ishin nen 18 vjec. Numri i të burgosurve në vitin 2014 ishte 296 ku 293 ishin mbi 18 vjec dhe përsëri 3 pësona ishin nen 18 vjec. Pra, në vetëm kater vjet numri i të burgosurve është rritur me rrith 18% duke regjistruar njëmesatare prej me shumë se 4% në vit.

Të burgosur për 10.000 banorë: Kjo normë jep një informacion më të qartë për peshën që zë popullsia e burgosur në totalin e popullsisë së çdo qarku, shprehur për 10 mijë banorë në vitin 2014. Në këtë vit në Shqipëri regjistrohen 18,8 të burgosur për 10 mijë banorë. Nga figura shohim që qarku i Kukësit është qarku me normën më të lartë prej 34,4 të burgosur, vlerë kjo e cila është relativisht e lartë në krahasim me normën mesatare në rang vendi. Është qarku i Tiranës ai me normën më të ulët respektivisht me 10.8 të burgosur për 10 mijë banorë.

Norma ndryshimit në numrin e të burgosurve në vitin 2010 dhe 2014 ka trend në rritje përvitet në fjalë për secilin qark. Në Shqipëri norma e ndryshimit midis vitit 2010 dhe 2014 është 18.5 %, që do të thotë së në vitin 2014 kemi 18.5 % më shumë të burgosur sesa në vitin 2010, ose shprehur në terma absolut në 2014 kemi 850 të burgosur më shumë së në vitin 2010.

Në qarkun e Dibrës numri i të burgosurve për përiudhen 2010-2014 është rritur me 17.9%. Kjo norme është vetëm pak më e ulet sesa mesatrja e Shqipërisë prej 18.5%.

2.2.4 SHËNDETËSIA

Për shumë vite, numri i shtretërve në spitale në Shqipëri ka rënë. Gjatë viteve të fundit numri i shtretërve në dispozicion në shkallë vendi ka rene, kjo situatë u reflektua edhe në qarkun e Dibrës ku nga 27 shtreter për 10.000 banorë që kishim ne 2009 u reduktuan ne 25 në vitin 2013. Në vitin 2013, dendësia më e lartë e shtretërve spitalorë në dispozicion në spitale është regjistruar në prefekturën e Gjirokastrës , 51 shtretër për 10 000 banorë ndjekur nga Kukësi me 43 shtretër për 10 000 banorë, e më pas ndjekur nga Dibra, Vlora, Tirana.

Në rast së konsiderojme numrin e shtreterve për 10.000 banorë, qarku I Dibrës ka patur regres në ketë drejtim. Konkretisht, numri i shtreterve është reduktuar nga 542 qe kishim ne 2009 ne 512 shtreter ne 2013. Mesatarisht kemi 25 shtreter për cdo 10.000 banorë qe rezulton të jetë më e ulet së mesatarja në shkallë vendi prej 29 shtreter/10.000 banorë.

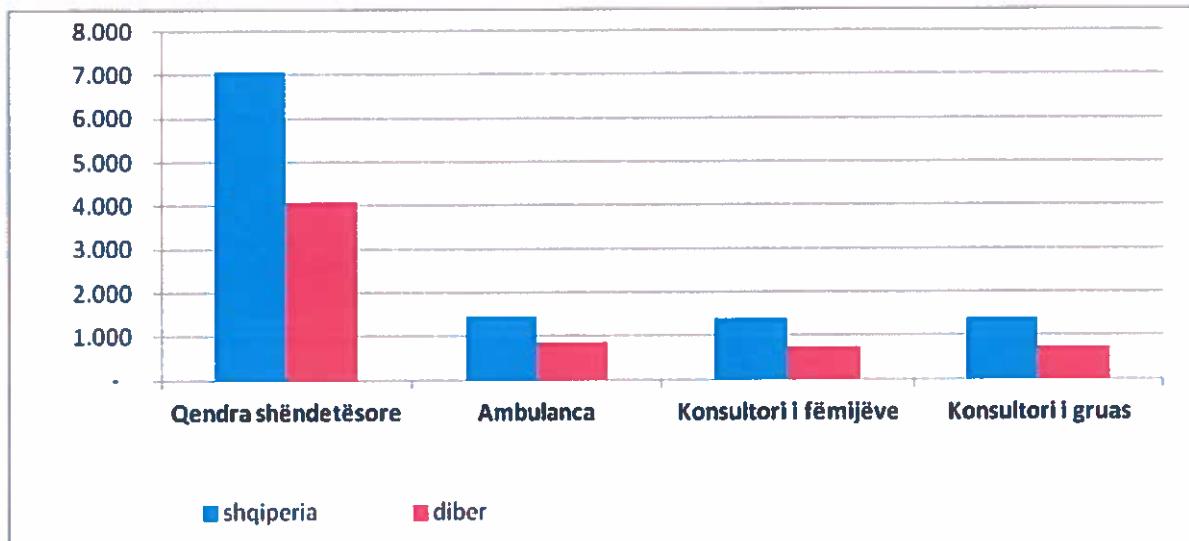
2.2.4.1 Shërbimi shendetësore

Numri i poliklinikave : Numri poliklinika ve ka mbetur i pandyshuar gjatë viteve të fundit. Vijojnë te mbeten 3 poliklinika ashtu si ne shumicen e qarkeve te Shqipërise. Krahasuar me nivein mesatar në shkallë vendi, për vitin 2013 kemi njëpoliklinike për cdo 46.130 banorë ndërkohe qe mesatarja e vendit është 1 poliklinike për 62.986 banorë. Sidoqoftë ketu duhet marre parasysh jo vetm numri i banorëve por edhe shpërndarja e popullsisë sipas zonave. Aksesi i zonave malore në shërbimet shëndetësore mbetet problematik.

Numri i Qëndrave shëndetësore: Gjatë viteve 2009-2013 numri i qëndrave shëndetësore është reduktuar duke zbritur nga 39 qëndra në vitin 2009 ne 34 qëndra shendetësore në vitin 2013. Krahasuar me mesataren kombetare prej 7085 banorëve për qendër shëndetësore , kjo zonë pozicionohet me lartë pasi rezulton me 4070 banorë për qendër shëndetësore. Por në rast së marrim në konsideratë numrin e fshatrave dhe largesinë e tyre me qëndrat urbane njëpjesë e madhe e popullsisë së zonave malore e ka mjaft të veshtire aksesin në qëndrat shëndetësore.

Numri i ambulancave: Numri i ambulancave ka ardhur në rritje edhe pse modeste, duke kaluar nga 158 në vitin 2009 ne 163 të vitit 2013. Mesatarisht kemi njëambulance për 850 banorë ndërkohe qe mesatrja e vendit është 1450 banorë/ambulance.

Numri i konsulitorit të fëmijëve dhe i gruas : Situata rezulton e pandryshuar gjatë të njëjtës përiudhe me 187 qëndra ne 2013 nga 188 që ishin ne 2009. Krahasuar me mesataren e vendit kemi njëkonsultor për cdo 740 banorë nga 1380 që është mesatarja kombëtare.

Qarku Dibër	Qëndra shëndetësore	Ambulanca	Konsultori i fëmijëve	Konsultori i gruas
Viti 2009	39	158	188	188
Viti 2010	40	133	163	163
Viti 2011	40	133	163	163
Viti 2012	34	164	163	163
Viti 2013	34	163	187	187
Shqipëria	409	1998	2100	2099

2.2.5 ARSIMI

Si rezultat i trashigminisë së përiudhes komuniste (1945-1990) analfabetizmi nuk përbën problem shqetesues. Situata e analfabetizimit paraqitet e kenaqeshme në bashkinë e Peshkopise (1.6%), Lurë (1.6%) dhe Maqellare(2.1%) ndërsa normen me të lartë e kanë komunat Zall Rec(5.2%), Luzni(5.2%), Fushë Cidhen(4.4%), Arras(4.5%). Pjesa tjetër e komunave kanë vlera të përfshira në intervalin 2.5%-3.5% .

Mesatarisht popullsia e zonës ka rreth 9 vitë shkollimit. Në qytetin e Peshkopisë vitet mesatar të shkollimit janë 11.2 ndërsa në komunen Kala e Dodes 8.4 vite. Sidoqoftë, në secile nga komunat vitet mesatare të shkollimit nuk zbresin poshtë nivelit te 8 viteve dhe në pjesen me të madhe i tejkalojne 9 vitetë e shkollimit.

Ndjekja e Arsimit fillor baze është relativisht e kenaqeshme me shifra qe varijojnë nga 70%-80% të popullsisë. Me problematike është ndjekja e arsimit të mesem sidomos në ato komuna malore qe paraqesin veshtiresi komunikimi. Si gjithome gjejme ketu komunat , Kala e Dodes, Luzni, Selishte, Zall Rec etj. Ndjekesit e arsimit të mesem janë në relativisht në nivele të mira në qëndrat urbane (peshkopi) dhe ne komunat ne afërsi te tyre ndërsa ka deficencia ne disa komuna si për shembull:Kala e Dodes, Luzni, Selishtë apo edhe Zall Rec.

Nr	Bashkia/Komuna	% e analfabetizmit	Fillore	E mesme	E lartë dhe me tej	Mesatarja e Viteteve të shkollimit
1	ARRAS	4.5%	72.3%	18.3%	3.3%	9.0
2	FUSHË ÇIDHËN	4.4%	72.6%	19.4%	2.5%	9.1
3	KALA E DODËS	2.6%	85.3%	7.6%	1.2%	8.4
4	KASTRIOT	3.3%	70.3%	22.0%	3.1%	9.2
5	LURË	1.6%	71.7%	22.7%	2.9%	9.5
6	LUZNI	5.2%	80.1%	11.3%	1.6%	8.6
7	MAQELLARË	2.1%	77.3%	17.0%	2.8%	9.1
8	MELAN	3.7%	75.4%	16.9%	2.2%	8.7
9	MUHURR	3.0%	69.2%	22.1%	4.2%	9.3
10	PESHKOPI	1.6%	45.7%	38.7%	12.9%	11.2
11	QENDËR TOMIN	2.7%	72.4%	20.5%	3.0%	9.3
12	SELISHTË	3.4%	83.6%	10.7%	1.6%	8.8
13	SLLOVË	3.2%	70.5%	22.4%	2.7%	9.3
14	ZALL DARDHË	3.1%	68.3%	22.8%	3.8%	9.3
15	ZALL REÇ	5.2%	78.7%	13.6%	1.3%	8.6

Situata arsimore ne fakt paraqitet problematike ne rast se konsiderojme arsimin e larte (universitar dhe pas universitar). Me përashtim të bashkisë së peshkopise, ku të regjistruarit në arsimin e lartë janë 11.3%, pjesa tjeter e komunave rezultojme me përqindje mjaft minimale me njëmesatare rreth 4.3%. Disa komuna malore si për shembull Kala e Dodes, Zall Rec, Zall Dardhe, Selishte, Luzni arsimi universitar rezulton nen kuoten 1.5%. Ky fakt ka ndikim të

menjëhershem në punësimin aktual por qe do të ndikoje negativisht edhe në njëoptike afatmesem dhe afatgjatë në punësimin e forces së punës.

2.2.5.1 Indikatore të tjere arsimor

Arsimi 9 vjeçar: Gjatë përiudhes 2009/10 indikatoret e arsimit 9 vjecare tregojnë për njërenjtë lehtë e cila rezulton mesë e natyrshme po të kemi parasysh renjen e lindshmerisë gjatë viteve të fundit. Konkretisht, numri i shkollave 9-vjecare ka mbetur i njejtë në përiudhen 2009/10-2013/14 ndërsa numri i mësuesve, numri i nxënësve të regjistruar si dhe numri i nxënësve të diplomuar ka pësuar renje. Numri i mësuesve është reduktuar me rreth 14% ndërsa numri i nxënësve te regjistruar dhe i atyre të diplomuar me rreth 20%.

Mesatrja nxënës për mësues në arsimin 9 vjeçar në vitin 2013/14 është 14 nxënës për mësues nga 15 qe ishtë në vitin shkollor 2009/10.

Pjesa më e madhe e shkollave 9 vjecare , rreth 90% e tyre, ndodhen në zonat rurale. Konkretisht, në vitin 2013/14, nga 97 shkolla të arsimit 9-vjeçar, 86 ishin në zonat rurale dhe vetëm 11 ishin në zonat urbane. Edhe numri i të regjistruarve dhe të diplomuarve në zonat rurale është mjaft më i lartë së në zonat urbane.

Indikatore arsimore	viti 2009/10	viti 2013/14	ndryshimi	Ndyshimi
			në numër	
Shkolla 9 vjecare	97	97	0	0%
Mësues në shkollat 9 vjecare	1,750	1,510	-240	-14%
Nxënës të regjistruar në arsimin 9 vjeçar	26,830	21,200	-5,630	-21%
Nxënës të diplomuar në arsimin 9 vjeçar	3,161	2,528	-633	-20%
Nxënës për 1 mësues në arsimin 9 vjeçar	15.3	14.0	-1.3	-8%
Shkolla të mesme	23	25	2	9%
Mësues në shkollat e mesme	329	345	16	5%
Nxënës të regjistruar në arsimin e mesem	6,270	6,925	655	10%
Nxënës për 1 mësues në arsimin e mesem	19.1	20.1	1	5%
Nxënës të regjistruar në gjimnaz	5,967	6,459	492	8%
Nxënës të diplomuar në arsimin e mesem	1,762	1,844	82	5%
Nxënës të diplomuar në gjimnaz	1,474	1,716	242	16%

Indikatoret e arsimit të mesem në përgjithesi kanë ndyshuar pozitivisht. Gjatë të njetës përiudhe është rritur numri i shkollave të mesme nga 23 ne 25 dhe është rritur gjithashtë numri i mësuesve (nga 329 ne 345), numri i nxënësve të regjistruar (nga 6270 ne 6925) si dhe numri i nxënësve të diplomuar (nga 1762 ne 1844).

Raporti nxënës pér mësues është rritur por jo në mënyrë domethenese (nga 19 ne 20 nxënës pér mësues). Në arsimin e mesem mbizoterojnë të regjistruarit në gjimnaze pér të gjitha vitet me rreth 95% të të regjistruarve. Njënga arsyet kryesore është prezanca minimale e arsimit professional. Në fakt kjo rezulton të jetë njënga pikat thelbesore në analizen e zhvillimit afatgjatë të zonës pasi përqindja e atyre qe ndjekin studimet e larta është minimale (me pak se 4%) dhe shkollimi professional është i domosdoshem dhe faktor kyç në kualifikimin e forces së punës.

Sa i takon aspektit gjinor, si në pjesmarrjen në shkolle ashtu edhe në mesidhenje, të dy gjinitë ndjekin të njetin trend dhe nuk rezultojnë disbalanca gjinore. Numri i meshkujve është lehtesishët më i lartë por sidoqoftë në linjëme raportin gjonor të zonës. Vlen pér tu permendur qe në ketë zonë mungojnë plotesisht institucionet e arsimit privat.

Arsimi 9-vjecar	viti			viti		
	Gjithsej	Qytet	Fshat	Gjithsej	Qytet	Fshat
Shkola 9 vjecare	97	13	84	97	11	86
Mësues në shkollat 9 vjecare	1,750	410	1,340	1,510	341	1,169
	Gjithsej	Femra	Meshkuj	Gjithsej	Femra	Meshkuj
Nxënës të regjistruar në arsimin 9 vjecar	26,830	12,908	13,922	21,200	9,897	11,303
Nxënës të diplomuar në arsimin 9 vjecar	3,161	1,490	1,671	2,528	1,206	1,322
Nxënës pér mësues në arsimin 9 vjecar	15.3			14.0		

Arsimi i mesem	Gjithsei	e	shkoll	Gjithsei	e	shkoll
		mesmë	a		mesmë	a
Shkola të mesme	23	22	1	25	24	1
	Gjithsej	Femra	Meshkuj	Gjithsej	Femra	Meshkuj
Mësues në shkollat e mesme	329	169	160	345	184	161
Nxënës të regjistruar në arsimin e mesem	6,270	3,276	2,994	6,925	3,436	3,489
Nxënës pér mësues në arsimin e mesem	19.1			20.1		
Nxënës të regjistruar në gjimnaz	5,967	2,776	3,191	6,459	3,201	3,258
Nxënës të diplomuar në arsimin e mesem	1,762	968	794	1,844	987	857
Nxënës të diplomuar në gjimnaz	1,474	753	721	1,716	907	809

2.2.6 Turizmi

Menjehere pas Bujqesise, turizmi është sektori i dytë prioritar dhe me shumë mundësi pér zhvillimin e zonës së Dibrës. Dibra ka potencialet e larta turistike të pashfrytëzuar sic duhet. Mundet te permendim ketu, burimet e shumta natyrore, vlerat e mëdha kulturore dhe historike, kulinaria tradicionale e pasur, janë potenciale pér turizmin. Potencialet më të larta janë pér zhvillimin e turizmit kurativ, malor, historik dhe kulturor.

Turizmi kurativ:

Në luginën e përroit të Llixhave është burimi i famshëm termal i Llixhave. Në këtë territor ndodhet dhe kompleksi balnear i Llixhave që është pronë e bashkisë Peshkopi, dhe ku afrohen të gjitha shërbimet e nevojshme duke filluar nga pishina, vaska, masazhi, balta dhe shërbimi mjekësor. Cilësia e ujit të Llixhave të Peshkopisë është nga më të mirat në Europë. Numri më i madh i pushuesve janë të moshës nga 45-70 vjec dhe janë më shumë pushues që vijnë nga pjesa e Shqipërisë Veriore, Tiranë, Durrësi, Kosova, dhe Maqedonia. Ky turizm është sezonal dhe frekuentohet kryesisht në vjeshtë (Shator-Nëntor) dhe në periudhën e pranverës në sezonin (Mars-Qershori). Akomodimi dhe shërbimi turistik, është në gjendje të kënaqshme dhe ofrohet nga një numër i konsiderueshëm hotelesh dhe shtëpi pritëse. Në këto ambjene shërbimi ofrohet i plotë ditor (duke përfshirë fjetje, ushqim, dhe terapinë e ujit të ngrohtë). Kostoja e shërbimit nuk është e lartë, që i përgjigjet mundësive të klientelës.

Potenciali turistik kurativ në zonën e Dibrës ka mundësi të zhvillohet edhe më shumë duke rritur numrin e vizitorëve nëpërmjet shtimit të sezonit të pushimit edhe gjatë muajve të verës si dhe gjatë muajit të dimrit për një numër më të vogël, por më elitarë. Në kompleksin balnearë të Llixhave ka mundësi të krijohen ambjente më cilësore për vizitorët, duke investuar në krijimin e një pishine dhe në ambjente të tjera shërbime për fizioterapi, kurim, dhe ambjente sociale, duke u bazuar dhe në eksperiencën e qendrave balneare të Dibrës së Madhe (Kosovrast dhe Banisht).

Turizmi malor dhe rural:

Lugina e Dibrës rrrethohet nga dy anët nga vargmalit "Deshat-Korab" që është dhe mali më i lartë në Shqipëri, dhe vargmalet e "Lurë-Selishtë" ku janë dhe 21 liqenet akullnajore. Peizazhi piktoresk i zonës së Dibrës pëershkohet në të gjithë gjatësinë e tij nga Lumi Drin i Zi, lumi më i gjatë në Shqipëri, dhe njihet edhe si lugina e Drinit. I gjithë territori dallohet për monumente te shumta natyre qofshin këto gjeo-monumente, hidro-monumente apo bio-monumente, të cilat dallohen për vlerat e tyre të veçanta historike, estetike, turistike, biologjike. Jane një numër i madh objektesh dhe pejzashesh si monumente natyre, që janë pjesë e parkut natyror Korab-Korritnik dhe parkut kombëtar të Lurës. Në këtë territor ka një florë dhe faunë shumë të pasur ku gjinden më shumë se 138 lloje të rralla bimësh (bima e rralë autoktone tulipani i Korabit) dhe kafshë të rralla si Tigri i Ballkanit, Dhia e Egër, gjeli i egër dhe shumë shpendë të tjera të egër më e famshmia është shqiponja e Korabit. Krahasimisht me rajonët fqinje turizmi malorë dhe ruralë në Dibër është më pak e zhvilluar. Një ndikim negativ në mos-zhvillimin e turizmit ka luajtur dhe infrastruktura e dobët rrugore me Tiranën. Vizitorët e paktë që vizitojnë janë turistët e huaj që vijnë kryesisht nga Evropa Perëndimore dhe Qendrore si dhe Amerika e Veriut për periudha të shkurta prej 1-5 ditë. Një numër i konsiderueshëm i vizitorëve, sidomos ata një-ditorë, vijnë nga Tiranë dhe Durrësi. Bisneset vendase janë në fillesat e para investimet në ngritjen shtëpive pritëse për turistët dhe disa hotele të vogla. Vetëm në Lurë janë 2 hotele të rregulluara, ndërsa në komunat e tjera janë thjesht disa shtëpi pritëse, të cilat në të shumtën e rasteve janë të iniciuara nga agjensia lokale

turistike KTT (Korabi Tracking Tour) që punon me agjensi turistike të huaja, kryesisht me turistë adhurues të zonës malore, studiues të florës dhe faunës, dhe turizmit të aventurës.

Promociioni për turizmin është në hapat e para, ku më seriozi është guida turistike, strategja për vargamlin e Deshatit, dhe grupi i veprimit lokal "Dibra Turistike" që po promovojnë zhvillimin e turizmit malor dhe rural në Dibër. Faqja e internetit dhe shumë faqe sociale janë hapur nga organizata, institucionet dhe individë që promovojnë vazhdimesh bukuritë dhe resurset e Dibrës.

Turizmi malor dhe rural në Dibër ka shumë potenciale për t'u zhvilluar dhe te kthehet ne një burim te ardhurash per zonen sidomos pos fshtarat ne zonat malore te pasura me pasuri natyrore. Janë disa fshatra malore që mund të kthehen në fshatra me profil turistik si në Maqellarë, Melan, Tomin, Kastriot, Sllovë, Kala e Dodës, Lurë, Reç, Dardhë, Arras, Muhurr dhe Selishtë. Ne keto fshatra ekziston një kapacitet i konsiderueshem shtëpishe pritëse i pashfrytezuar. Stimulimi per hapjen e shtëpive pritëse me siguri do te ndikoje ne zhvillimin e turizmit malor.

Agro Turizmi gjithashtu eshte akoma i paeksploruar por qe ka potenciale te medha zhvillimi. Kulinaria dhe produktet tipike te kuzhines dibrane, me nderhyrjet e nevojshme ne strukturat priteze dhe ne promovimin e tyre mundet te kthehen ne atraksion turistik brenda nje kohe te shkurter dhe me potenciale ekonomike te konsiderueshme.

Turizmi Historik dhe kulturor:

Dibra është një trevë shumë e njohur dhe e pasur për historinë dhe kulturën. Doket, zakonet, kostumografia, lojrat populllore dhe ritet festive pagane dhe religjoze janë një thesar për zhvillimin e Turizmit Kulturor. Oda Dibrane , kanuni i Dibrës që njihet si kanuni i Skënderbeut, kullat dhe shtëpitë e gurit, dasma dibrane, kostumet populllore janë disa nga elementët atraktivë për Turizmin Kulturor. Në zonën e Dibrës janë disa rrënoja arkiologjike që duhet të studiohen si të periudhës Ilire të fiseve te Deborëve dhe Penestëve, të periudhës se bizantit me shumë rrënoja kishash dhe manastiresh, dhe të periudhës së mesjetës otome me xhami, teqe dhe oxhaqe. Dibra është kufiri ndarës i katolicizmit dhe ortodoksisë, si dhe shumë rrënojave arkiologjike pak të zbuluara ku me e madhja është kalaja e Grezhdanit, e cila vetëm një pjesë është e zbuluar nga gërmimet arkiologjike.

Analizë e sektorit te turizmit mund ta permblehdhim shkutimisht si me poshte:

Anët e Forta

- PBurimet e shumta Natyrore, Ujërat termale të Llixhave; Korabi (Mali më i lartë në Shqipëri)
Vargmali i Lurës me 23 liqene akullnajore;24 monumentet e natyrës;
- Vlerat e pasura historike, Vendlindja e Skëndërbeut;
- Zbulimet arkeologjike ne kalanë e Grezhdanit, Kishat e Peshkopisë, Kalaja e Cetushit,
zbulimet arkeologjike në Cidhën, Muzeu i Peshkopisë dhe i Sinës;
- Tradita e pasur me doket dhe zakonet e lashta, Oda Dibrane (folk festival dhe tarditë),

Kanuni i 9-të Maleve, (Skënderbeut), Vallet dhe këngët popullore,

- Kulinaria dibrane, guzhina e pasur

Dobësitë

- Infrastruktura rrugore dhe turistike e dobët dhe e largët me qendrat metropolitan;
- Cilësi e dobët e shërbimeve turistike, Mungesa e shërbimeve turistike, Mungesa e operatorëve turistike;
- Kapacitete të ulëta njerëzore për shërbime turistike;
- Mungesa e Investimeve në sektorin e turizmit;
- Dëmtimi i burimeve natyrore, mos-kujdesi për zonat e mbrojtura dhe monumentet e natyrës; Dëmtimi i monumenteve të kulturës, mos-kujdesi për zonat e historike dhe monumentet e cultures;
- Mungesa e promocionit turistik të zonës

Mundësitë

- Turizmi si prioritet i politikave qeveritare;
- Prania e donatorëve me fokus të punës sektorin e turizmit;
- Përvoja e suksesshme rajonale (Alpet e Shqipërisë, Korca, Maqedoni, Kosovë), Orientimi i tregut për turizmin

Kërcënimet

- Konkurenca rajonale dhe e territoreve fqinje që kanë infrastrukturë më të mire;
- Politika të gabuara dhe spontane të pa-bazuara në zgjidhjen e problemeve reale të turizmit (hapa të mëdha pa kaluar në hapa të vegjël);
- Pronësia e paqartë për pyjet, natyrën, dhe monumentet e natyrës

2.2.7 Sinteza e relacionit te trashegimise kulturore

Bashkia e Dibrës shtrihet në pjesën Veri-Lindore të Shqiperise dhe ka një terren kryesisht malor. Rajoni i Dibres shtrihet ne lindje te Shqiperise ne një terren te thyer per gjithësisht malor por i kombinuar ne te ashtuquajturen zone e ulet qe fillon nga lumi Drin i Zi dhe sa vjen e lartesohet ne pllaja kodra dhe male te thepisura deri ne kufi me Republiken e Jugosllave te Maqedonise. Simboli i lartë historik i Dibrës lidhet dhe me vendlindjen e heroit kombëtar Gjergj Kastriotit dhe 24 betejat e tij u zhvilluan në Dibër. Në territorin e Dibrës ndodhen rrënoja arkeologjike që shume pak janë të eksploruara, të cilat lidhen me qytetërimin Ilir, Bizantin, Kristian dhe Mesjetar.

Pasuritë natyrore janë potenciale shumë të mëdha për ketë qytet. Duke qënë se Dibra dallohet për një larmishëmri në aspektin morfologjik dhe morfogenetik, ajo zotëron një trashëgimi shumë të pasur natyrore. Ku ndër to mund të përmendim: Liqeni i Zi (Lurë), Liqeni i Luleve, Burimi termomineral i Llixhave të Peshkopisë, Morenat e Fushëlurës, Hartinat e Lurës, Fusha e Pelave, Gryka e Setës, Cirku i Kurorës së Lurës, Liqeni i Madh (Lurë), Shpella e akullit, Vakufi i Sinës së Epërme, Gryka e Madhe e Lurës, Shpella e Rusit, Rrapi i Cidhnës, Burimi dhe shpella e Sopanikës,

Kodra e Parave-Bllicë, Shpella e Qytezës, Pasqyra e Gramës, Karsti i Malit të Bardhë, Kroj i Mbretit-Serakol, Liqeni i Zi (mbi Radomirë), Gropa e Panairit, Rrafshi i Korabit, Bjeshka e Zonjave Zimur, Boroviku i Begiuneçit, Krasta e Poçestit, Ujëvara e Poçestës, Guri i Kërcinit, Shpella e Gurit të Kuq.

Sic u përmend më siper në zonën e Bashkisë së Dibrës kemi gjetje të shumta arkeologjike të cilat dëshmojnë për një territor të pasur me histori. Duke u bazuar tek gjetjet e përfaqësimeve kulturore mund të themi se këto gjetje datojnë në periudhat e pre dhe protohistorike, duke filluar nga neoliti i hershëm kur shfaqen qytetërimet e para të vërteta neolitike, deri në fundin e priudhës arkaikë, kur shenohen fillimit e lindjes së qyteterimit llir. Nga gjetjet arkeologjike të cilat janë shpallur monumente të kategorisë së Parë mund të përmendim: **Gradishten e Peshkopisë, Gradishten e Belloves, Qytetin e Skënderbeut.**

Fortifikimet ne qytetin e Dibrës zënë një vend të rëndësishëm në trashëgiminë kulturore dhe arkitektonike të vendit. Ndër keto fortifikime, një pjesë e tyre janë shpallur monumente të të kategorisë se Parë. Ndër to mund të përmendim: **Kalanë e Dodes, Kalanë e Grezhdanit, Kalanë e Lashkizës (Zonë e Mbrojtur).** Ndërsa fortifikimet e tjera që nuk janë shpallur monumente, mbartin vlera të mëdha historike dhe arkitekturore gjithashtu.

Pjesë e rëndësishme kulturore e qytetit të Dibrës janë dhe objektet e kultit. Gjetja e kishave ose bazilikavë të periudhës romake dhe bizantine janë dëshmi e kësaj trashëgimie e cila bën që Dibra të njihet ndryshe dhe si kufiri midis Ortodoksisë dhe Katolicizmit. Shfaqjet e para të xhamiave nisën si rezultat i pushtimit nga Perandoria Osmane. Një pjesë e objekteve të kultit janë shpallur monumente të kategorisë se Parë: **Kisha e Cveti Spass, Kisha e Shen Dhimitrit, Kisha e Shpërfytyrimit, Xhamia e Allajbegisë.**

Kullat e veçuara kanë shërbyer si pika vrojtimi për kontrollin e rrugëve apo të kufijve, për shkëmbime sinjalesh ose për aktivitete të ndyshme. Bashkimi i kullave dhe i banesave te ndryshme me kanik, bënин të mundur që këto kulla të krijonin tipin e një banese të fortifikuar. Një pjesë e banesave tradicionale janë shpallur monumente të kategorisë se Parë: **Banesa e Lazim e Munir Karajt, Banesa e Mustafa Shires, Banesa e Selman Tolles, Banesa e Tashko Markos, Banesa e Vehap Isakut e Ramadan Hyses, Dhoma e Dom Nikoll Kacorrit, Ish Mulliri i Tolles, Banesa e Mudë Sali Kadriut, Banesa e Reshit Zunës, Kulla e Zef Doçit.** Monumente të kategorisë së dytë janë: **Kulla e Dine Hoxhes.**

Ne perendim te qendrës së qytetit ndodhet zona që më parë funksiononte si zone industriale per te gjitha llojet e ndermarrjeve, por qe per shkak te kushteve ekonomike aktualisht është lënë jashtë funksionit. Zona industriale përfshinte: **Uzinen Mekanike, SMT-ën, Ndërmarrjen e Grumbullimit, Ndërmarrjen Tregtare, Ndërmarrjen Bujqesore, Ndërmarrjen e Punimeve të ndryshme, Ndërmarrjen Ushqimore, Parkun e Automjeteve, Minierën e Mermerit, Ndërmarrjen**

Komunale, Ndërmarrjen Ndertim-Banesave, Ndërmarrjen e Ujësjellesit, Ndërmarrjen Mirëmbajtjes Rrugë-Ura. Pavarësisht kushteve aktuale kjo zonë ka potencial për t'u rinovuar dhe rehabilituar. Gjithashtu ia vlen të përmenden dhe pasuritë minerale të Dibrës ku ndër ta mund të përmëndim: kromin dhe mermerin. Konsiderimi i kësaj Zone dhe vendosja e saj në funksion mund të ishte një hap i rëndesishem për Bashkinë e Dibrës. Vendbanimet vendosen kryesisht me perbërje gjeologjike.

Qyteti është i ndertuar në të dy anet e nje lugine gje e cila u krijon banoreve ndjenjen e të qenurit të strehuar e të mbrojtur. Arkitektura e ndërtimeve dhe mënyra e jetsës në zona të izoluara është e përcaktuar gjithashtu nga reliivi, i cili ka ndikuar dhe në rrjetin kryesor rrugor, duke e kushtëzuar kalimit e rrugëve brënda për brënda zonave të banuara dhe përreth tij.

Rrjetet e transportit përfshijnë lidhjet kryesore ajrore, hekurudore dhe rrugore në nivel ndërkombëtar, rajonal dhe lokal. Nyjet përfshijnë pikat kryesore të kryqëzimit. Rrjeti i rrugëve: Rruja e Arbit, Unaza perëndimore e qytetit, Rrugë interurbane dytësore, Rrugë urbane kryesore, Rrugë urbane dytësore, Rrugë lokale, Rruja e bulevardit dytësore.

Për tu përmendur janë dhe burimet e ujërave termale të cilat mund të rrisin dhe interesin e turizmit kurativ. Reabilitimi dhe trajtimi i plotë i Përroit të Lixhave si një kompozim hapsinor urban mund të bënte që ai të kthehej në një pikë referimi për qytetin dhe jo vetëm. Parku i Lixhave përfshin zonën aktuale të Lixhave zgjerohet drejt jugut e përendimit deri në bashkimin e dy përrenjve dhe në shpatet e kodrave në drejtimin verior dhe lindor.

Peshkopia zhvillohet me një qëndër lineare, përgjatë së cilës shtrihen funksionet kryesore si: administratat, institucionet arsimore, komplekset sportive etj. Lineariteti i qendrës shërben si pjesë lidhëse midis rrugëve kryesore të qytetit. Përgjatë unazës lidhet edhe me qëndrën, në të cilën shtrihen shërbime të ndryshme te bashkisë.

Vlen për t'u theksuar se ka dhe një degradim të ndërtueseve të gurta të ndërtuara para viteve '90. Një shtrirje të gjërë të këtyre banesave, e kemi në bulevardin kryesor, ku shumica prej tyre janë në gjendje shumë të degraduar dhe kanë nevojë për ndërhyrje. Silueta përgjatë bulevardit, ka marrë karakterin e një facade të vandalizuar pa asnjë vlerë estetike dhe arkitektonike. Keto ndërtesa kanë karakter institucional, ku në funksion është vetëm kati përdhe, ndërsa katet e tjera janë jashtë funksionit. Duke u bazuar tek vlera historike e këtyre ndërtueseve, restaurimi dhe vendosja në funksion e tyre mund të ishte një pike që duhet konsideruar.

2.2.8 Sinteza e relacionit gjeologjik

Hapsira rajonale që administrohet nga Bashkia e Dibrës, në aspektin gjeologjik (në kuptimin më të gjërë të fjalës), ofron territorin më të larmishëm të vëndit. Këtu haset një gamë e gjërë

shkëmbinjsh, që për nga kohëformimim i tyre, fillojnë nga më të vjetërata që njihen në Shqipëri, (Paleozoi), e deri në formacionet e reja të Kuaternarit dhe përfaqsohen nga formime magmatike, të origjinës kimike, terrigjene e molasike.

Në aspektin strukturor, fal edhe zhvillimeve të fuqishme tektonike në kohë, dukuria e tyre në sipërfaqe përfshin / ndërton larmi formash: nga ato të rregullta strukturore, pjesë a fragmente të tyre, luspa tektonike, mbihipje...., e deri masa shkëmbinjsh të shariazhuara për kilometra të tëra. Nga ana morfollogjike, dominon terreni me relief mjaft të aksidentuar, në të cilin ndodhet edhe majë më e lartë e vëndit, M. i Korabit.

Ndër pasuritë nëntoksore të rajonit përmëndim ato të Cromit, Fekurit, Boksidet, Squfrin, gurët dekorativ, ujërat termale, etj. Po ashtu, i pasur është edhe në ujëra nëntokësore ku përhapjen më të madhe e ka akuiferi karbonatik-karstik në sektorët lindor të rajonit. Akuferët me porozitet ndërkokrrizor janë më të kufizuar dhe shtrihen kryesisht në zonat ulura në jugë të rajonit.

Llojshmëria e shkëmbinjve të pranishëm në territor, mbi bazën e treguesit gjeoteknik "Rezistenca në shtypje", është kategorizuar në pese grupe:

shkëmbinj të fortë; mesatar; të dobët; me / pa kohezion; dhera me veti speciale

Mbi bazën e kategorizimit të mësipërm, në mënyrë të përgjithsuar, jepen edhe disa nga parametrat gjeoteknikë kryesor të shkëmbinjve që ndërtojnë territorin e B. Dibër, si më posht:

- Shkëmbinj të fortë, me rezistencë në shtypje $> 500 \text{ kg/cm}^2$ ku bëjnë pjesë: shkëmbinjtë ultrabazikë e bazikë (Iu, Ib), mesataro-acidë (Ima), shkëmbinjtë efuzivë bazikë (Eb), metamorfikë rreshporë (Rm), metamorfikë rreshporo-gëlqerore (Gr), ata gëlqerorë (G) dhe ata gëlqerorë-silicorë (Gsi), me këta tregues gjeteknik të shkëmbit:

○ Pesha volumore	$\Delta = 2,2 - 2,85 \text{ gr/cm}^3$
○ Poroziteti	$n = 1,0 - 8,0 \%$
○ Rezistenca në shtypje njëboshtore	$Rsh = 500 - 1100 \text{ kg/cm}^2$
○ Moduli i elasticitetit	$E = 10^3 - 5 \times 10^5 \text{ bar}$
○ Ngarkesa e lejuar	$\sigma: > 6 - > 20 \text{ kg/cm}^2$

- Shkëmbini mesatarë kanë rezistencë në shtypje $50 - 500 \text{ kg/cm}^2$. Në këtë grup bëjnë pjesë: konglomeratë e ranorë me çimentim mesatarë (Kl), grapi i shkëmbinjve efuzivo-sedimentarë (Es), shkëmbinjtë flishorë ritmikë argjilo-alevrito-ranorë (Fl), dhe shkëmbinjtë mallasikë argjilor, ranoro-konglomeratike (Ma, Mrk). Parametrat gjeoteknik të përgjithsuar janë:

○ Pesha volumore	$\Delta = 1.8 - 2,6 \text{ gr/cm}^3$
○ Poroziteti	$n = 5.0 - 85,0 \%$
○ Rezistenca në shtypje njëboshtore	$Rsh = 50 - 500 \text{ kg/cm}^2$

- Moduli i elasticitetit $E = 103 - 5 \times 103 \text{ bar}$
- Ngarkesa e lejuar $\sigma: >2.5 - 20.0 \text{ kg/cm}^2$
- **Dhera pa kohezion ($c=0$)**: Në këtë grup përfshihen shkëmbinj të tillë si, zhavorre e popla me origjinë aluviale dhe proluviale (C) ku madhësia e copërave të tyre është tepër heterogene. Parametrat gjeoteknikë të tyre janë:
  - Pesha volumore $\Delta = 1.6 - 2.1 \text{ gr/cm}^3$
  - Poroziteti $n = 30.0 - 85.0 \%$
  - Kendi i fërkimit të brëndshëm $\phi = 22 - 42^\circ$
  - Kohezioni $c = 0.0 \text{ kg/cm}^2$
  - Moduli i deformimit $E = 150 - 250 \text{ kg/cm}^2$
  - Ngarkesa e lejuar $\sigma: 1.8 - 4.0 \text{ kg/cm}^2$
  - Koeficënti i filtrimit $K > 50 \text{ l/24orë}$
- **Dherat me kohezion**, Këtu futen argjilat e mbivendosura mbi zhavorret (Szh) Në përgjithësi këto dhera gjenden në pjesën e sipërme të prerjes së dherave të Kuaternarit me origjinë aluviale dhe deluviale. Parametrat gjeoteknikë të tyre janë:
  - Pesha volumore në gjendje natyrale $\Delta = 1.75 - 1.95 \text{ gr/cm}^3$
  - Poroziteti $n = 35 - 75 \%$
  - Këndi i fërkimit të brendshëm $\phi = 12 - 22^\circ$
  - Kohezioni $c = 0.15 - 0.35 \text{ kg/cm}^2$
  - Moduli i deformacionit $E = 50-200 \text{ kg/cm}^2$
  - Koeficienti i filtrimit $K < 1 \text{ l/24ore}$
  - Ngarkesa e lejuar $\sigma = 1.6 - 2.5 \text{ kg/cm}^2$
- **Formime me veti speciale** (Gik): Formime evaporitike me karst të zhvilluar e të përfaqësuar nga gipse, anhidrite, selenite dhe kanë këto parametrat gjeoteknikë:
  - Pesha volumore $\Delta = 52.5 - 2.8 \text{ gr/cm}^3$
  - Poroziteti $n = 2.0 - 15.0 \%$
  - Rezistenca në shtypje njëboshtore $R_{sh} = 50 - 500 \text{ kg/cm}^2$
  - Moduli i elasticitetit $E = 103 - 104 \text{ bar}$
  - Ngarkesa e lejuar $\sigma > 5 \text{ kg/cm}^2$

Në territorin e bashkisë Dibër, janë të pranishëm edhe mjaft elemente të rrezikut gjeologjik, që jo rrallë, jepin mpakte negative në veprat inxhinierike a sociale. Ndër to përmëndim: rrëshqitjet, rrëzimet, shërbjet, vratat e erozionit, zonat karstike, problematikat nga prania e përrenjve dhe lumenjve, thyerjet tektonike, tërmetet, etj. – studimi i të cilave duhet bërë rast pas rasti.

Në "Studimi inxhinjero-sismologjik..." për këtë territor, rezulton se ai karakterizohet nga vlera mjaft të larta të rrezikut sismik, të cilat shkojnë duke u rritur nga perëndimi drejt lindjes dhe se të dhënët e paraqitura, mund të përdoren për qëllime studimore dhe planifikim të territorit, ndërsa vlerësimet e treguesëve sismik për objekte a vepra të veçanta, duhen bërë në vendin konkret.

Në materialin e paraqitur tekst dhe grafikë, gjënjë pasqyrim këto dukuri që shprehen me zonimin përkatës të territorit mbi bazën e kushteve gjeologo – inxhinierike dhe pranisë së fenomeneve të rrezikut gjeologjik. Problemet e ndotjes mjedisore dhe burimit të tyre, nga stoqet apo minierat e abandonuara, nga karrierat, mbetjet urbane, shfrytëzimi i inerteve, etj. përbëjnë një tjetër aspekt ku tërhiqet vëmëndja në planifikimet dhe masat që do ndërmarrë kjo Bashki.

Kjo, (*nevoja e mjedist të pastër*), dhe fakti i pranisë së pasurive të mëdha nëntoksore dhe resurseve gjeoambjentale, përbëjnë padyshim vlera e resurse për këtë Bashki, të cilat duhet të njihen dhe planifikohen për t'u kullandrisur me nikoqirillëk.

Gjérësish, në materialin gjeologjik të paraqitur, jepen edhe rekomandimet përkatëse për çdo disiplinë dhe zgjidhja e tyre në ecuri e rast pas rasti, gjat planifikimit dhe ndërtimit të veprave të ndryshme në hapësirat e kësaj Bashkie.

3 PROJEKSIONE DEMOGRAFIKE 2030

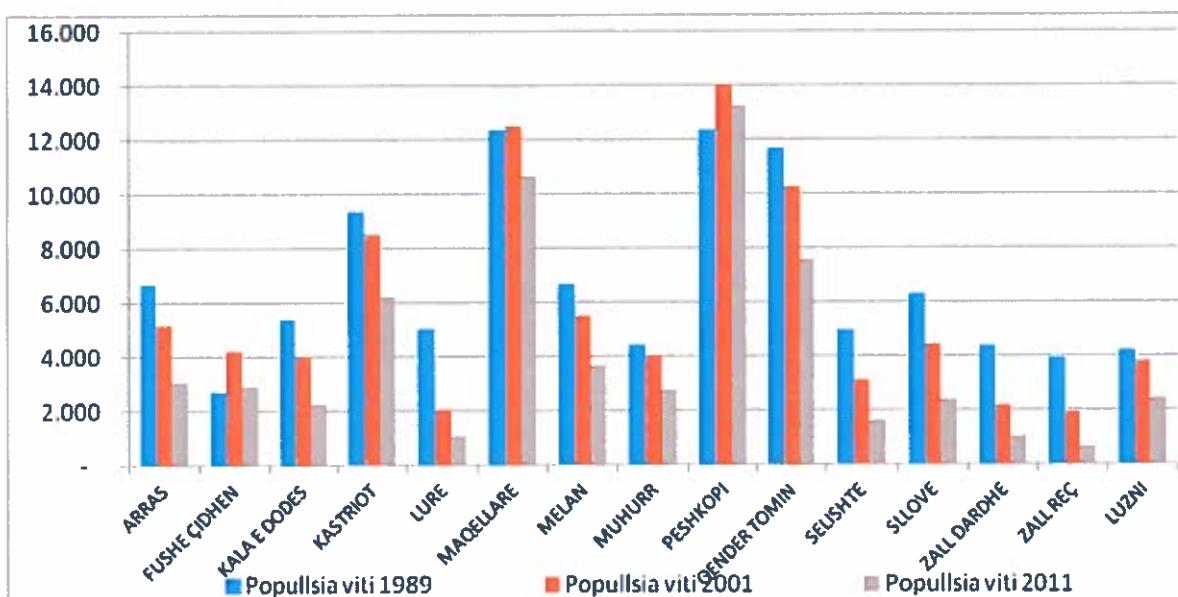
3.1 Të dhëna socio -demografike

Popullsia banuase e rrethit të dibrës, sipas censusit të vitit 2011, është 61.619 banorë dhe është e shpërndarë në 15 Njesi te Qeverisjes Vendore, njëbashki dhe 14 komuna. NJQV-të janë: Bashkia e Peshkopisë dhe Komunat e Maqellarë, Melan, Tomin, Kastriot, Fushë-Cidhën, Sllovë, Kala e Dodës, Zall Rec, Zall-Dardhë, Arras, Muhurr, Luzni, Selishtë dhe Lurë

Në vitin 1989 popullsia e zonës në rang qarku ishte 100.3496 banorë, ajo është reduktuar ne

85.699 në vitin 2001 dhe ka vijuar zbritjen me ritme akoma të të shpejta për dhjetëvjecarin në vijim duke dyfishuar ritmin e renjes ne -28.1% gjate 2001-2011. Humbja totale e popullsisë banuese gjatë përiudhes 1989-2011 është 38.6% dhe numri i popullsisë ka zbritur ne 61.619 banorë në vitin 2011. Pra kemi njëzonë ku numri i popullsisë është gati përgjysmuar në njëpëriudhe 20 vjecare. Situata behet akoma me alarmantë në rast së konsiderojme komuna të veçanta, sidomos ato të zonave malore si psh: Zall Rec, Zall Dardhe, Lurë, Kala e Dodes, ku vihet re njërenjëe popullsisë me shifra shqetesuese.

Bashkia Peshkopi, së bashku me komunen Fushë Cidhen, janë të vetmet zona ku nuk kemi renjëpor përkundrazi, rritje të numrit të popullsise. Bashkia Peshkopi, ka regjistruar njërritje gjatë përiudhes 1989-2001 me 13.8%, duke kaluar nga 12.320 banorë ne 14.017 banorë por ka pasur njëtrend me shenjtë kundërt gjatë dekades tjetër 2001-2011, me njërenjëtë popullsisë prej 5.5%. Sidoqoftë, popullsia e bashkisë së peshkopise është rritur me rreth 7.6% gjate 1989-2011 pasi qyteti i Peshkopisë përben njëpikë nervralgjike për zonen dhe destinacion kryesor të migrimit te brendëshem të popullsise.

Nr	Komuna	Popullsia – viti			Diferenca (viti)		
		1989	2001	2011	2001-89	2011-01	2011-89
1	ARRAS	6,653	5,168	3,055	-22.3%	-40.9%	-54.1%
2	FUSHË ÇIDHEN	2,691	4,203	2,909	56.2%	-30.8%	8.1%
3	KALA E DODES	5,385	4,003	2,252	-25.7%	-43.7%	-58.2%
4	KASTRIOT	9,352	8,520	6,200	-8.9%	-27.2%	-33.7%
5	LURË	5,028	2,043	1,096	-59.4%	-46.4%	-78.2%
6	MAQUELLARE	12,348	12,493	10,662	1.2%	-14.7%	-13.7%
7	MELAN	6,662	5,500	3,649	-17.4%	-33.7%	-45.2%
8	MUHURR	4,439	4,051	2,780	-8.7%	-31.4%	-37.4%
9	PESHKOPI	12,320	14,017	13,251	13.8%	-5.5%	7.6%
10	Q. TOMIN	11,646	10,238	7,590	-12.1%	-25.9%	-34.8%
11	SELISHTE	4,974	3,116	1,605	-37.4%	-48.5%	-67.7%
12	SLLOVE	6,303	4,448	2,405	-29.4%	-45.9%	-61.8%
13	ZALL DARDHE	4,373	2,154	1,051	-50.7%	-51.2%	-76.0%
14	ZALL REÇ	3,958	1,944	681	-50.9%	-65.0%	-82.8%
15	LUZNI	4,214	3,801	2,433	-9.8%	-36.0%	-42.3%
	TOTAL	100,346	85,699	61,619	-14.6%	-28.1%	-38.6%

Dendësia

Dendësia mesatare e popullsisë rezulton të jetë mjaft e ulet, rrëth 78.2 banorë/km², një shifër shumë më e ulët së nivelit kombëtar prej 148 banorë/km². Dendësia ka luhatje të konsiderueshme në varesi të komunave. Komunat fushore kanë njëdendesi relativist me të larte (135 banorë për km² në maqellare, 165 ban/km² në fushë Muhur dhe 128 ban/km² në sllove) ndërsa komunat malore, kanë dendesi me të ulet dhe në disa raste, si për shembull në lurë, arrin deri ne 11 banorë/km². Dendësinë më të madhe e ka Bashkia e Peshkopisë me 1,018 banorë/km, ndërsa dendësinë më të ulët e ka komuna e Zall-Dardhës, Zall Rec dhe Lurë që variojnë tek 11-24 banorë/km². Komuna e Zall-Dardhës, Rec dhe Lurës janë komuna të cilat rrezikohën seriozisht nga shpopullimi duke regjistruar fluksë neto dalesë të popullsisë me mbi 80% .

Përbërja gjinore

Nga totali i popullsisë banuesë prej 61.619 banorë të vitit 2011, 31.924 janë meshkuj (51.8%) dhe 29.695 (48.2%) janë femra. Raporti gjinor është 1.03 dhe evidenton njëdominance të lehtë të

meshkujve në krahasim me femrat, sidomos në grupmoshen 0-14 vjec, ku meshkujt zene 26.3% ndërsa femrat 24.9%. Në secilen nga komunat e koeficienti meshkuj/femra është më i madh se 1 (>1) por në veçanti në komunat Zall Dardhe dhe Zall Rec ky koeficinet është akoma dhe më i larte (111 meshkuj për 100 femra).

Gruposhat

Popullsia e Dibrës, është njëpopullsi relativisht e re, me grupmoshen 15-64 vjec qe ze peshën kryesore me rreth 66 % të totalit të popullsisë banuese, e ndjekur më pas nga grupmosha 0-14 vjec me 26% si dhe të moshuarit me rreth 8%. Në rast së analizojme situaten në secilen komune, diferencat janë minimale, pasi strukturat e popullsisë janë mjaft të ngjashme me njera tjetren. Në rast së do na duhet te hetojme për të gjetur diferenca , shohim qe disa komuna kanë përqendrime pak me të larta apo me të uleta të disa prej treguesve demografik në krahasim me mesatren e zonës. Për shembull, në selishte, Luzni dhe Zall Rec, përqindjet e moshave të reja janë me të larta së pjesa tjetër e komunave (me vlera prane 30%), në këto komuna , përqindja e lartë e të rinjve, shoqerohet me përqindje me të uleta të popullsisë së grupmoshes 15-64 vjec (rreth 62-63%).

Nr	Bashkia/Komuna	Popullsia	Dendësia	Grupmosha (vjec)			Raporti gjinor
				0-14	15-64	65+	
1	ARRAS	3,055	71	26.6%	65.4%	8.0%	106.6
2	FUSHË ÇIDHËN	2,909	57	25.4%	66.3%	8.3%	107.6
3	KALA E DODËS	2,252	165	27.1%	66.8%	6.1%	108.3
4	KASTRIOT	6,200	36	24.2%	67.4%	8.4%	113.4
5	LURË	1,096	117	25.3%	65.6%	9.1%	103.3
6	LUZNI	2,433	11	29.3%	63.8%	6.9%	101.4
7	MAQELLARË	10,662	73	26.1%	65.8%	8.1%	108.2
8	MELAN	3,649	135	23.7%	67.2%	9.1%	111.3
9	MUHURR	2,780	62	23.8%	67.8%	8.3%	110.3
10	PESHKOPI	13,251	1,018	25.3%	67.5%	7.2%	105.4
11	QENDËR TOMIN	7,590	20	24.7%	66.7%	8.6%	104.7
12	SELISHTË	1,605	37	30.2%	61.7%	8.1%	110.6
13	SLLOVË	2,405	128	26.1%	66.9%	6.9%	105.6
14	ZALL DARDHË	1,051	25	27.4%	64.3%	8.3%	111.0
15	ZALL REÇ	681	25	29.8%	63.4%	6.8%	110.8

Raportet e varësisë.

Zona e Dibrës ka njëkoeficient të varesisë së përgjitheshme prej 52.1 ku koeficineti i varesisë së të rinjve ze peshën me të madhe me 40.1, ndërsa koeficienti i varesisë së të moshuarve është reth 12. Koeficientin e përgjithshem me të ulet e ka komuna Muhur 47.5 ndjekur nga bashkia peshkopi me 48.2, ndërsa me të lartin e ka komuna Selisht me 62.1 ndjekur nga komunat Zall Rec dhe Luzni me rreth 57%. Koeficienti i varesisë së të rinjve varion nga 35.2 % në melan dhe Muhur ne 49% në selisht. Përqindjen me të lartë te të moshuurve në raport me forcen aktive të punës e ka komuna Lurë me 13.9 ndërsa me të ulten komuna Kala e Dodes me 9.1.

Nr	Bashkia/Komuna	Raportet e varësisë			Ndryshimi i popullsisë ne %		
		Përgjithe- shem	të rinjve	te moshuar	popullsia	0-14 vjec	65+ vjec
1	ARRAS	53.0	40.8	12.2	-40.9%	-19.7%	-1.1%
2	FUSHË ÇIDHËN	50.7	38.3	12.4	-30.8%	-19.9%	-0.8%
3	KALA E DODËS	49.6	40.5	9.1	-43.7%	-24.0%	-1.2%
4	KASTRIOT	48.5	35.9	12.5	-27.2%	-17.8%	0.5%
5	LURË	52.4	38.5	13.9	-46.4%	-21.0%	-0.4%
6	MAQELLARË	52.0	39.7	12.3	-14.7%	-10.3%	0.8%
7	MELAN	48.8	35.2	13.5	-33.7%	-15.7%	0.2%
8	MUHURR	47.5	35.2	12.3	-31.4%	-20.0%	0.0%
9	PESHKOPI	48.2	37.4	10.7	-5.5%	-9.0%	1.7%
10	QENDËR TOMIN	50.0	37.0	13.0	-25.9%	-16.6%	0.9%
11	SELISHTË	62.1	49.0	13.1	-48.5%	-21.2%	-1.2%
12	SLLOVË	49.4	39.0	10.4	-45.9%	-21.3%	-1.3%
13	ZALL DARDHË	55.5	42.6	12.9	-51.2%	-23.1%	-2.5%
14	ZALL REÇ	57.6	47.0	10.6	-65.0%	-29.2%	-4.1%
15	LUZNI	56.8	45.9	10.9	-36.0%	-21.3%	-1.2%

Lindshmëra

Dibra së bashku me Kukësin paraqet koeficientin bruto të lindjeve me të lartë në shkallë vendi dhe regjistron rritje natyrore positive prej 14 lindje për 1000 banorë . Kjo shifer është ndjeshem më e lartë së mesatarja e vendit prej 12 lindje. Nnryshe nga pjesa tjeter e vendit, ku gjatë dekadave të fundit lindshemria pesoi renjëtë konsiderueshme, kjo zonë vijon të ketë norm atë larta të lindjeve edhe pse në renjënë krahasim me përiudhat e meparshme. Situata paraqitet e ngjashme në të gjitha komunat.

Vdekshmëra

Për shkak të përmirësimeve të mëdha në sistemin shëndetësor dhe në shëndetin publik, vdekshmëria ka pasuar rënje të qëndrueshme për të gjitha moshat. Ndërmjet viteve 1950 dhe 1989, jetëgjatësia në lindje u rrit nga përburrat e përgatit. Vdekshmëria e të rriturve vazhdoi të pësojë rënje deri në vitin 2011. Vdekshmëria foshnjore, nga ana tjetër, ka qenë ne nivele te larta të larta, pavarësisht një rënjeje të konsiderueshme që nga viti 1989. Aktualisht, vdekshmeria luhatet në intervalin 6-7 vdekja për 1000 banorë. Situata paraqitet e ngashme në të gjitha komunat.

Popullsia urbane/rurale dhe migrimi i brendshëm

Popullsia e zonës së dibrës është kryesisht rurale. Duke filluar qe nga fillimi i viteve '90 kemi njëtendence evidentë të reduktimit në numer të popullsisë si dhe levizje të popullsisë nga fshati në drejtim te qytetit, duke shkaktuar luhatje të ndjeshme të raportit popullsi urbane-popullsi rurale. Ndyshimi i raportit popullsi urbane/rurale i detyrohet kryesisht faktit së migrimi nga zonat ruarale ka qenë më i lartë së ai urban.

Popullsia urbane banuese është e përqëndraur në qytetin e Peshkopise. Popullsia e qytetit te Peshkopise është rritur me reth 14% gjatë përiudhes 1989-2001 dhe më pas në përiudhen 2001-2011, ka pësuar njërenjë prej 5.5%, duke shnuar njërritje të akumuluar prej 7.6% (viti 2011 në raport me vitin 1989). Kjo rritje e popullsisë në zonat urbane i detyrohet prurjeve nga fshatrat, te cilat në disa rastë kanë regjistruar renjëderi edhe ne 50%.

	Popullsia viti 1989	Popullsia viti 2001	Popullsia viti 2011	Diferencia	Diferencia	Diferencia
				2001-1989	2011-2001	2011-1989
TOTAL	100,346	85,699	61,619	-14.6%	-28.1%	-38.6%
URBANE	12,320	14,017	13,251	13.8%	-5.5%	7.6%
RURALE	88,026	71,682	48,368	-18.6%	-32.5%	-45.1%

Kjo lloj levizje e popullsisë me *tendance drejt urbanizimit*, mundet të ndahet në dy faza. Në njëfaze të parë (viti 1989-2011), popullsia rurale e fshatrave ka levizur në drejtim te qytetit te peshkopisë dhe ndërsa vetë popullsia urbane e qytetit te peshkopisë ka levizur drejt qëndrave kombëtare urbane si Tirana dhe Durrësi. Gjatë kesaj faze zona humbi rreth 14.6% të totalit të popullsisë ose 14.647 banorë, ku popullsia rurale u reduktua me 16.344 apo -18.6%, ndërsa ajo urbane u shtua me 1697 banorë apo + 13.8%. Në ate qe mund te quajme faze të dyte (viti 2001-2011), të dy kategorite, urbane dhe rurale, kane migruar në drejtim të metropolit me ritme akoma

me të larta së përiudha paraardhesë duke regjistruar njëhumbje në numrin e popullsisë totale prej -28.1% nga -14% të përiudhes paraardhese. Në ketë faze vihet re qe shpopullimi i fshatit ka vijuar akoma me shumë por qe edhe popullsia urbane ka pësuar renjënë vlere absolute

Emigrimi dhe migrimi i brendëshem

Zona e Dibre ka normen me të lartë të migrimit të brendëshem të popullsise, (norma bruto 11.2 % ne 2014), drejt qëndrave Urbane të vendit dhe emigrimit ndërkombëtar. Qarku i Dibrës , së bashku me atë të kukësit, jaanë dy zona ku migrimi i brendëshem drejt zonave urbane është po aq i rëndësishem sa migrimi ndërkombëtar. Këto zona kane pasur dhe vazhdojne te kenë një shpopullim të fshatrave të zonave malore drejt qytetit të peshkopisë dhe në të njejtën kohe një spostim të brendëshme nga qyteti i Peshkopisë drejt qëndrave kombëtare si Tirana dhe Durresi. Sic e theksuan edhe me lart, flukset dalesë të popullsisë tejkalojnë ndjeshem flukset hyresë qe do të coj në njëreduktim të popullsisë në të ardhmene. Kjo ka sjelle në njërenjëtë numrit të popullsise, pamvarsisht rritjes natyrore qe rezulton positive. Njënormë emigrimi kaq e lartë ka pasoja direktë në tregun e forcave të punës si dhe në kontekstin social në përgjithësi ku vjen të mungoje limfa e shoqerisë gjithmonë e me shumë.

3.2 Tendenca demografike – Projekcion 2031

Popullsia e pranishme, sipas Institutit Kombëtar të Statistikave, në qytetin e Peshkopisë sipas kufirit të ri administrativ, i cili përfshin 15 komunat e vjetra, është më shumë se 61,600 banorë (2011). Në ndarjen territoriale banorët janë shpërndarë 21% në kryeqendrën e Peshkopisë (13250 banorë), ndërsa pjesa e mbetur prej 79% është e shpërndarë në 14 qendrat e mbetur. Tri qendra i tejkalojë 5.000 banorë: Maqellarë me më shumë se 10.000 banorë, Q.Tomin me 7600 dhe Kastriotit me 6200 banorë. Qendrat e tjera kanë një popullsi rreth 2-3 mijë banorë përashtuar Zall Rec që ka më pak se 1000 (681 banorë).

Në të gjitha qendrat, popullësia në 10-15 vitet e fundit ka rënë dhe është theksuar fenomeni i braktisjes dhe emigracionit drejt pjesëve të tjera të Shqipërisë, por edhe jashtë vendit.

Parashikimet sipas INSTAT per vitin 2031, Jane per një popullsi ne renje prej rreth 30%. Keto stima jane perfunduar duke u bazuar ne hipoteza te caktuara ne lidhje me lindshemire, vdekshemrine si dhe migrimin e brendeshme dhe nderkombetar, por ato *nuk marrin ne konsiderate* veprimet dhe masat nxite se nga politikberesit ne permiresimin e gjendjen dhe persepektivave ekonomiko-demografike te zones. Konkretilisht, perfundimi i rruges s e Arberit, finacimet e projekteve ne Buqesi dhe Turizem (Agro Turizem , turizem Malor, etj), mbeshtetja e projekteve per te bere qyetin e Peshkopise një qender grumbullimi, perpunime dhe shperndarje te produkteve bujqesore dhe blegtore per zonen, si dhe ndërhyrjet e rendesishme ne rilindjen urbane te qendrave te njesive administrative, pritet te kene efekte pozitive ne kontrast me pritshmerite demografike ngushtesisht teknike te INSTAT-it.

Keshtu qe, nga ponderimi i ketyre dy vektoreve me shenja te kundert, pritshmerite demografike, sipas stimave te bera nga ne, karakterizohen nga nje populsi ne ekspansion ne Qytetin e Peshkopise si dhe nga ana tjeter, nje reduktim ne zonat rurale malore por sidoqofte me i permbajtuar sesa stimat e INSTAT sipas "skenarit mesatar".

Karakteristikat e stimave demografike per vitin 2031 i kemi permblehdhur si me poshte:

- Qyteti i Peshkopise do te vijoje te behet gjithnje e me shume atraktive si nyje ekonomike dhe kulturore e e zones. Kjo do te sjelli nje rritje te populsisë me 7.9% (nga 7.4% qe ka qene per vitet 1989-2011). Ka disa zona me tendence pozitive si per shembull Maqellara, si dhe disa zona te tjera me potenciale zvillimi te konsiderueshme si per shembull Kastriot dhe Fushe Cidhen.
- Per secilen zone rurale dhe malore, si rezultat i masave ekonomiko-politike qe priten te merren ne Bujqesi dhe ne sektorin e Turizmit nga njera ane, si dhe nga rritja e nivelit ekonomik ne nivel Kombtar nga ana tjeter, do te bejne qe 20 vitet e ardheshme 2011-2031, pritet te jene gjithsesi me pozitive se njezetyjecari paraardhes i karakterizuar me largime ne mase te populsisë
- Largimet ne mase te viteve te fundit sidoqofte do te kene pasoja per vitet ne vijim dhe disa zona (Zall Rec, Zall dardhe, Lure) do te vuajne konsequencat me shume se qendrat e tjera administrative.

Ne tabelen e meposhteme po paraqisim keto pritshemrine ne numra:

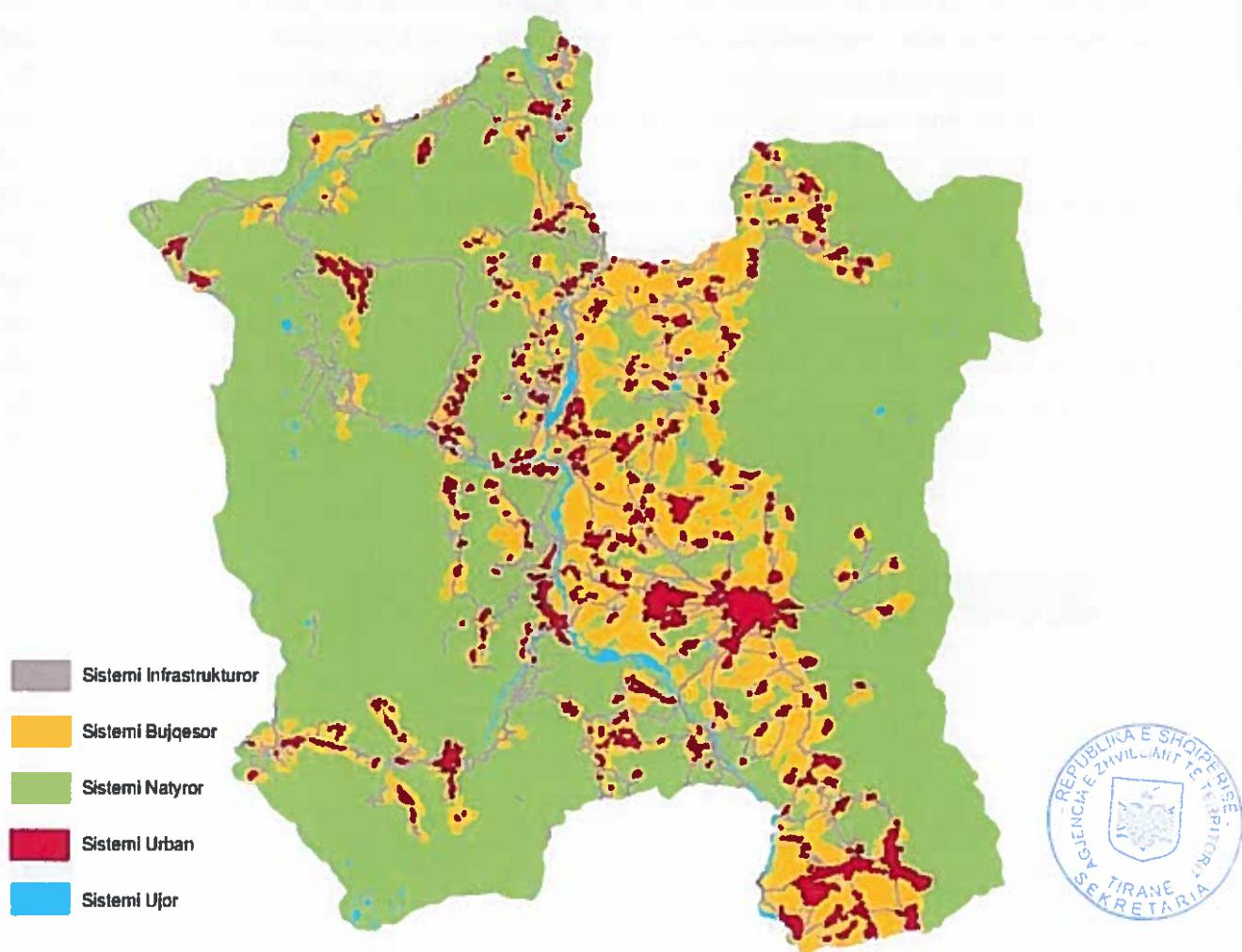
nr	komuna	Popullsia viti 2011	ndyshimi ne % (2011 - 2031)	gejndja ne vitin 2031 (ne numer)
1	PESHKUPI	13,251	7.9%	14,301
2	ARRAS	3,055	-31.1%	2,105
3	FUSHE ÇIDHEN	2,909	-18.9%	2,359
4	KALA E DODES	2,252	-33.3%	1,502
5	KASTRIOT	6,200	-20.2%	4,950
6	LURE	1,096	-50.2%	546
7	MAQELLARE	10,662	1.0%	10,762
8	MELAN	3,649	-26.0%	2,699
9	MUHURR	2,780	-23.4%	2,130
10	QENDER TOMIN	7,590	-21.1%	5,990
11	SELISHTE	1,605	-31.2%	1,105
12	SLLOVE	2,405	-33.3%	1,605
13	ZALL DARDHE	1,051	-38.1%	651
14	ZALL REÇ	681	-51.4%	331
15	LUZNI	2,433	-32.9%	1,633
	TOTAL	61,619	-14.5%	52,669

4 PERCAKTIMI I TERRITORIT NE TE 5 SISTEMET DHE ANALIZA SWOT

Territori i bashkise , me qëllim të përgatitjes së PPV, është ndarë në pesë sisteme në përputhje me kërkesat e ligjit nr. 107/2014 dhe te rregullores aktuale:

1. Sistemi Urban (UB)
2. Sistemi Infrastrukturor (IN)
3. Sistemi Natyror (N)
4. Sistemi Ujor (U)
5. Sistemi Bujqesor (B)

Këto sisteme nuk duhet të lexohen si komponente të izoluara, por në ndërveprim të vazhdueshëm dhe lidhje midis tyre në një perspektivë të zhvillimit strategjik të territorit, në bazë të potencialeve, problemeve dhe nevojave te mundshme dhe specifike të çdo sistemi.

Ndarja aktuale e territorit në sistemet e ndryshme paraqitet nga tabela e mëposhtme në të cilën janë reguar si në vlerë absolute (në hektarë) ashtu dhe në përqindje:

Sistemi	Ha	%
<i>Sistemi Urban (UB)</i>	2,000	2,1%
<i>Sistemi Infrastrukturor (IN)</i>	1,211	1,3%
<i>Sistemi Natyror (N)</i>	74,389	79,3%
<i>Sistemi Ujor (U)</i>	532	0,6%
<i>Sistemi Bujqësor (B)</i>	15,639	16,7%

Duke iu referuar skenareve për vitin 2030, në përputhje me objektivat e strategjisë territoriale është vlerësuar së do të ndryshojë vlera në përqindje sidomos e sistemeve urbane, natyrore dhe bujqësore. Në mënyrë të veçantë, për t'iu përgjigjur nevojave për strehim të lidhura si me rezidencat ashtu edhe me shërbimet dhe sistemin e prodhimit, do të ketë një rritje të sipërfaqes së zenë nga sistemi urban të llogaritur + 0.5% për një përqindje totale të sistemit urban prej 2.5%. Kjo rritje behet edhe nga nevoja për të përshtatur dhe legalizuar strukturat ekzistuesë dhe nga nevojat e sistemit ekonomik, pavarësisht nga parashikimet demografike të qarkut të dibrës qe tregojnë një rënie të konsiderueshme në popullsisë. Në të njëjtën kohë ju do të ketë një rritje të sipërfaqeve të destinuara kulturave bujqësore në përputhje me objektivin e rritjes së prodhimeve bujqësore vendasë dhe për të përmirësuar produktivitetin dhe rentabilitetin e sektorit si një mundësi për rritje; Prandaj, është llogaritur një rritje në zonën e sistemit bujqësor prej rreth 4 pikë përqindjeje në rreth 21% në përgjithësi. Paralelisht sistemi natyror do të ulet me rreth 5% duke arritur nën 75% në përgjithësi. Për sa i përket sistemit hidrografik, objektiivi është për të ruajtur ekuilibrin e sipërfaqeve. Ndryshime të vogla në përqindje mund të regjistrohen edhe për sistemin e infrastrukturës, pa shkaktuar ndryshime të rëndësishme në total.

Sistemi	% 2015	% 2030
<i>Sistemi Urban (UB)</i>	2,1%	2,6%
<i>Sistemi Infrastrukturor (IN)</i>	1,3%	1,3%
<i>Sistemi Natyror (N)</i>	79,3%	74,8%
<i>Sistemi Ujor (U)</i>	0,6%	0,6%
<i>Sistemi Bujqësor (B)</i>	16,7%	20,7%
totali	100%	100%

4.1 Sistemi Urban (UB)

Sistemi territorial i Dibrës është strukturuar mbi variacione te madhe natyrore te ultesires së madhe bujqësore përgjatë Drinit, ne te cilën ndodhet Peshkopia dhe lokalitet kryesore. Në perëndim të parkut te Lures eshte territori kodrinor dhe në fund në lindje parku kombëtar Korab-Koritnik. Territori urban i zonave të banuara përbëhet nga qyteti i Peshkopisë dhe 141 fshatra, që gjenden në territorin e 14-të Njësive Administrative dhe përkojnë me ish-komunat. Pjesën më të madhe të këtij territori e zënë sipërfaqet për përdorim "banimi" - banesa private, 1 dhe 2-katëshe, me oborre në zonat rurale dhe apartamente 3-5 katëshe më së shumti, por edhe më të larta në zonën urbane të Peshkopisë.

Në zonat rurale dendësia është e ulët dhe kushtet e banimit të dobëta, me mungese e objekteve dhe sherbimeve publike, njekohesisht aksesibiliteti në zonat kryesore urbane është i dobët.

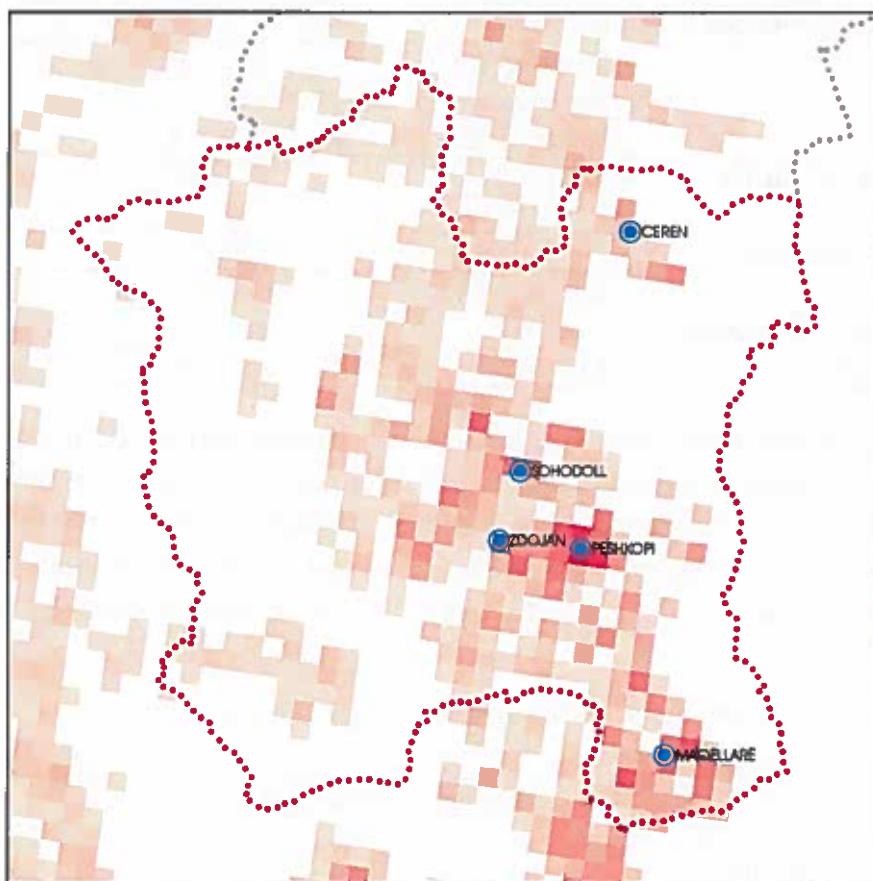

Figura 1: Densiteti i banimit i sistemit te nderimeve te Bashkise Diber

Nga të dhënat e strategjise per territorin e Dibres tregon se nëse i referohemi hartës së kategorizimit të zonave sipas lartësisë mesatare, vihet re se ato variojnë:

1. Për zonën e urbanizuar urbane numri i kateve varion nga 1 deri në 11 kate. Përqendrimi maksimal i banesave 4-5-katëshe vihet re në lagjen Dobrovë, në Lagjen e Re, në lagjen "Gjokë Doçi", etj.
2. Në zonën e urbanizuar rurale vihen re ndërtime masive me 1-2 kate.

Më poshtë jepen të dhënat rreth zonimit të funksioneve brenda territorit të bashkisë Dibër:

Kategoria baze	Nenzonat	Siperfaja ne ha
Zona banimi	Fshatrat	14469
	Dendesi e ulet para 90	0.6
	Dendesi e mesme para 90	1.2
Zona bujqesore	Toke bujqesore	19117
	Livadhe	11886
Zone sherbimesh	Rruge	10
	Fushe sporti	4
	Sociale	1
	Nenstacione	4
Zone industriale	Zona mikse	10
	Industriale	6
Zona natyrore	Pyje	53857
	Burime ujore	8
Zonat e perdorimet te veçante	Varrezat	710
	Minierat	16

Qyteti i Peshkopisë ndodhet ne qendren e fushës së madhe bujqësore që shtrihet nga bregu lindor i Drinit te Zi dhe mbyllt në perëndim nga parku i Lures me terrenin e saj kodrinor dhe në lindje me parkun kombëtar Korab-Koritnik. Vendndodhja strategjike e Peshkopisë e kthen atë ne kryqezim të drejtimeve ekologjike të gjelbër dhe blu, zonave te ndertuara dhe infrastrukturës që e lidhin ne drejtimin gjatesor (veri-jug) dhe tërthor (lindje-perëndim) ultesiren bujqesore, duke forcuar rolin ne territor.

Pas reformës administrative, bashkia e Dibrës u riorganizua si me poshtë:

Njësitë administrative përbërëse	Qytetet dhe fshatrat në përbërje të tyre
Peshkopi	Peshkopi
Tomin	Tomin, Brezhdan, Cetush, Dohoshisht, Pilafe, Pollozhan, Rrashnapojë, Selane, Ushtelenxë, Bahute, Staravec, Shimçan, Zimur, Zdojan
Melan	Melan, Cerjan, Rabdisht, Zagrad, Begjunec, Trepçë, Grevë, Ilnicë, Bellovë, Pejkë, Pjeçë, Trenë

Kastriot	Kastriot, Brest i Sipërm, Brest i Poshtëm, Kishavec, Kandër, Kukaj, Vakuf, Fushë-Kastriot, Borovjan, Deshat, Limjan, Sohodoll, Sohodoll i Vogël, Vrenjt, Përgjegje
Lurë	Fushë-Lurë, Borie-Lurë, Arth, Gurë-Lurë, Lurë e Vjetër, Arrëmollë, Krej-Lurë, Pregj-Lurë, Sumej, Vlashej
Maqellarë	Maqellarë, Billatë e Poshtme, Billatë e Sipërme, Burim, Çernen, Fushë e Vogël, Katund i Vogël, Kërçisht i Sipërm, Kërçisht i Poshtëm, Kllobçisht, Kovashicë, Majtarë, Pocest, Pesjak, Podgorc, Vojnik, Dovolan, Erebarë, Grezhdan, Herbel, Popinar, Gradec
Muhurr	Muhurr, Bulaç, Fushë-Muhurr, Hurdhë-Muhurr, Rreth-Kale, Shqath, Vajmëdhej
Luzni	Katund i Ri, Hotesh, Lishan i Poshtëm, Lishan i Sipërm, Arap i Sipërm, Arap i Poshtëm
Selishtë	Selishtë, Kacni, Lukan, Murrë, Qafë-Murrë, Selishtë e Sipërme
Sllovë	Sllovë, Kallë, Vleshë, Zall-Kalis, Dypjakë, Palaman, Sllatinë, Shumbat, Venisht, Trojak
Kala e Dodës	Ceren, Kullas, Ploshtan, Radomirë, Shullan, Tejzë, Ujëmirë, Vasie
Zall-Dardhë	Zall-Dardhë, Lashkizë, Lugiej, Menesh, Nezhaj, Qa, Soricë, Shënlleshën, Tartaj
Zall-Reç	Zall-Reç, Bardhaj-Reç, Draç-Reç, Gur-Reç, Hurdhë-Reç, Kraj-Reç, Ndërshenë, Qafdraj, Tharkë
Fushë Çidhën	Fushë Çidhën, Blliçe, Laçe, Rrenz
Arras	Arras, Gur i Zi, Lazrej, Kodër Leshaj, Mustafe, Sinë e Sipërme, Sinë e Poshtme, Çidhën, Grykë Nokë

Strukturat ne funksion te arsimit, nga pikëpamja e shërbimeve për arsimin mbipopullimi i zonës urbane në Peshkopi ka krijuar probleme, të cilat lidhen, jo vetëm me shpërndarjen gjeografike të shkollave, por edhe me funksionimin normal të orëve mësimore në shkollat ekzistuese. Në zonën urbane numri i nxënësve për një klasë është në rritje. Në të gjitha klasat e shkollave në qytet ky numër i kalon kuotat normale dhe arrin deri në 40- 42 nxënës për një klasë në arsimin nëntëvjeçar dhe 35-40 nxënës për një klasë në arsimin e mesëm. E kundërt paraqitet gjendja në zonat rurale. Shpërndarja e madhe territoriale e komunitetit dhe numri i ulët i nxënësve për çdo klasë ka çuar në krijimin e klasave mikse, me deri 18 nxënës për shkollën nëntëvjeçare dhe 15 nxënës për shkollën e mesme, si në Zall-Dardhë, Reç, Muhurr, Kala e Dodës, etj. Në Dibër gjendet një shkolla e mesme profesionale "Nazmi Rushiti", ku ofrohet arsim i mesëm profesional në degët pedagogji, gjuhë të huaja, ekonomi, mekanikë. Ndërkohë, si rrjedhojë e nevojës së tregut, kësaj shkolle pritet t'i shtohen së shpejti edhe disa degë të tjera, si bujqësi, blegtori, etj.

Mbyllja e universitetit "Aleksandër Moisiu" në Dibër shënoi një regres për sistemin arsimor në Dibër. Universiteti pati një ndikim pozitiv në rritjen e njohurive dhe nxjerrjen e studentëve për degë të ndryshme, që përshtateshin mjaft mirë me tregun e punës. Megjithëse degë e universitetit të Durrësit, ai pati dhe një impakt social e shoqëror në rajonin e Dibrës, duke i dhënë pamjen e qytetit universitar, me më shumë gjallëri. Kjo eksperiencë shtron nevojnë e hapjes së një dege universitare në Dibër, me orientim drejt tregut të punës dhe më afër profilit të zonës, që lidhet me zhvillimin agrar dhe ekonominë rurale.

Per sa i perket sistemit shendetesor, në Dibër aktualisht operojnë në nivel komuniteti 162 qendra mjekësore pa shtretër (1 poliklinikë, 15 qendra shëndetësore dhe 146 ambulanca, 1 spital rajonal, 15 konsultore të nënës, 15 konsultore për fëmijë dhe 15 farmaci dhe 11 klinika dentare private). Spitali rajonal ofron shërbime në patologji, obstetri-gjinekologji, kirurgji, infektiv, pediatri, reanimacion, radiologji dhe shërbime laboratorike. Spitali ka një kapacitet prej 270 shtretërish.

Numri i punonjësve në shërbimin shëndetësor është 24 mjekë specialistë, 222 staf mjekësor (infirmierë) dhe 137 punonjës administratice. Struktura gjinore e stafit spitalor është 84% femra, ndërkohë që femrat përbëjnë vetëm 33% të mjekëve specialistë. Shërbimi spitalor është i përqendruar në tri godina, ku kurohen, jo vetëm pacientë nga bashkia, por dhe nga të gjitha njësítë administrative të rrethit të Dibrës. Në sajë të investimeve të kryera janë përmirësuar ambientet dhe pajisjet mjekësore, ndërkohë që mbetet shqetësim mungesa e mjekëve në disa specialitete. Kjo mungesë detyron shumë pacientë të shkojnë për kurim dhe vizita mjekësore më të specializuara drejt Tiranës.

Persa i perket banimit, strehimi në Dibër është kryesisht privat. Numri total i banesave nuk është i regjistruar, por vlerësohet të jetë tek 11,000 shtëpi në zonën rurale dhe 3,250 shtëpi në zonën urbane, vlerësim i bërë nga zyra për planifikimin e urbanistikës në bashki. Aktualisht njësia e qeverisjes lokale, që është përgjegjëse për strehimin ka mbuluar vetëm jesën e familjeve që jetojnë në zonën urbane (qytetin e Peshkopisë), sepse në zonën rurale është mbuluar nga vetë banorët. Për momentin janë 750 familje të regjistruara si të pastreha dhe që po presin të marrin një apartament. Ka shumë prej këtyre familjeve që jetojnë me të afërmit e tyre, apo diku tjetër me qera. Më parë bashkia e Peshkopisë ka përfituar nga mbështetja e qeverisë qendrore me programet e saj për strehimin, falë dhënes së kreive me interes 0, si dhe me projektin e banesave sociale, financim i CEB-së (Banka Qendrore Evropiane). Në total janë ndërtuar 26 apartamente dhe u janë shpërndarë të pastrehëve. Gjatë viteve të fundit janë ndërtuar disa pallate me apartamente të shumta në disa lagje të qytetit, ashtu siç është përcaktuar nga bashkia, shumë banesa private multifunksionale dhe shtëpi private në periferi të qytetit. Këto shtëpi janë ndërtuar si prona private, por pa leje ndërtimi (në total 2,932 kërkesa janë në proces legalizimi). Vetëm 122 certifikata legalizimi janë përfunduar.

Ne perfundim te analizes mundet te rendesim pikat e forta, dobesite , mundesite dhe kercenimet e sektorit urban:

Anët e Forta

- Pozicion i favorshëm gjeografik , mundësi për shfrytezimin e fondeve të BE-së për bashkëpunimin ndërkufitar.
- Peshkopia dhe fshatrat perreth janë zona urbane kompakte.
- Dibra sipas politikave kombëtare është qendra ndërmjetese e aglomerateve rajonale, që nënkupton avantazhe nga prania e zyrave dhe shërbimeve publike.

Dobësitë

- Cilesi e ulet e sherbimeve ne zonat rurale
- Mungesa e banesave sociale per grupet ne nevoje
- Zgjerimi i paplanifikuar i qendrave urbane, me mungese te hapësirave v publike dhe cilësi te ulet urbane.
- Evicenca e ulet ne ofrimin e sherbimeve.
- Mungesa e aktiviteteve kulturore.
- Infrastruktura arsimore me cilesi te ulet.

Mundësitë

- Bashkepunim ekonomik dhe social ne nivel rajonal.
- Mundesa e kalimit te Korridorit 8

Kërcënimet

- Fenomeni i migrimit nga keto zona drejt Tiranës dhe Durrësit
- Tendenca e të rinjve për të braktisur zonën

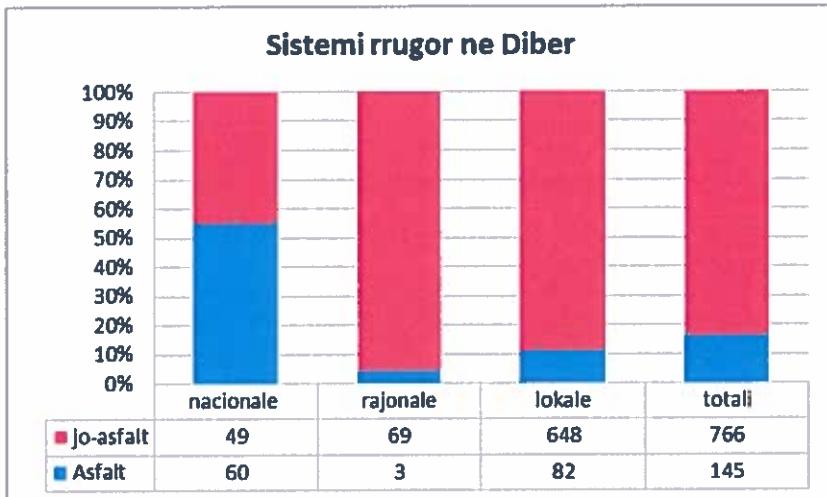
4.2 Sistemi Infrastrukturor (IN)

Bejne pjesë ne sistemin e infrastrukturor të Dibrës:

- Rrjetet rrugore te nivelit kombëtar, rajonal dhe lokal dhe të sistemit të transportit publik;
- Rrjetet teknologjike që përfshijnë: linjat e energjisë, tubacionet e gazit, ujësjellësit, kanalizimet, vendgrumbullimet e mbeturinave

Sistemi rrugor i zonës funksionale të Dibrës përbëhet nga një sistem rrugor prej 911 km, nga të cilat 145 km janë të asfaltuara dhe 766 km të paasfaltuara. Infrastruktura rrugore funksionon mbi bazën e tre kategorive kryesore rrugore, që janë: rrugë kombëtare, gjithsej 109 km, nga të cilat 60 km janë të asfaltuara, rrugë rajonale, gjithsej 72 km, ku vetëm 3 km janë të asfaltuara dhe rrugët lokale të brendshme që lidhin fshatrat dhe lagjet me njëra-tjetrën, gjithsej 730 km, nga të cilat 82 km të asfaltuara. Në figurën më poshtë jepen treguesit e sistemit rrugor.

Siç shikohet edhe nga grafiku, shumica e rrugëve janë të paasfaltuara, por edhe rrugët e asfaltuara, që përbëjnë 16% të infrastrukturës rrugore, lënë për të dëshiruar, sidomos pjesa e akseve të rrugës nacionale. Zona e Dibrës ka një akses të vështirë e të kufizuar në rrjetet infrastrukturore kryesore të vendit, përfshi kryeqytetin, portet dhe aeroportin. Projekti i ndërtimit të Rrugës së Arbit i hap një mundësi shumë të rëndësishme zhvillimit të zonës në lidhje me aksesin shumë të shpejtë në tregjet kombëtare dhe rajonale, nga 182 km vetëm në 78 km, dhe me rrugë cilësore.

Burimi: Strategjia e territorit të Dibrës

Infrastruktura dhe transporti publik: Dobët

Zona e Dibrës ka një akses të vështirë e të kufizuar në rrjetet infrastrukturore kryesore të vendit përfshirë Kryeqytetin, Portet e Aeroportin. Megjithëse jo shumë distance ne km, për të udhëtar për në Dibër të duhen jo më pak se 5 orë udhëtim për të arritur në Peshkopi. Mungojnë investimet serioze në këtë aks rrugor, segmentet rrugore që kanë filluar ose përfunduar janë jo të projektuara mirë dhe jo në standarde teknike. Projekti në vijim i ndërtimit të rrugës së Arbrit i hap një mundësi shumë të rëndësishme zhvillimit të zonës në lidhje me aksasin shumë të shpejtë në tregjet kombëtare dhe rajonale. Peshkopja dhe komunat përreth komunikojnë me një rrjet rrugor të asfaltuar së fundmi dhe relativisht në gjendje të mirë. Asfaltimi i rrugës drejt Kukësit hap edhe perspektivën e zhvillimit të turizmit malor rreth malit të Korabit.

Sistemi rrugor për zonën e Dibrës, funksionon mbi bazën e tre kategorive kryesore rrugore që janë: Rrugë Kombetare, Rruge rajonale Rrugët lokale.

Rrugët kombëtare janë arteriet kryesore që lidhin zonën e Dibrës më sistemin kombëtar të rrugëve. Rrugët rajonale nationale në zonën e Dibrës janë 109 km, nga të cilat 60 të asfaltuara dhe 49 të pa-asfaltuara.

Rrugët rajonale dhe lokale rurale (nga 25-40km) nuk janë në nivelin e duhur, sidomos rrugët që lidhin Peshkopinë me zonën turistike të Lurës, Recit, Selishtës, Zall-Dardhës, Arrasit duke krijuar kështu zona periferike të largëta, të pazhvilluara, të vështira për tu mbuluar me shërbime dhe të pa-kontrolluara nga dëmtuesit e pyjeve dhe florës e faunës në përgjithësi. Kapaciteti teknik dhe finansiar për mirëmbatje dhe investim në sistemin e rrugëve lokale është i dobët dhe i pa-përballueshëm nga buxhetet e Njësive Qeverisjes Vendore, kjo ndikon në gjendjen e keqe të këtyre rrugëve. Rrugët rajonale janë në invetarin e Ndërmarrjes së Rrugëve Rurale që është në varësi të Këshillit të Qarku Dibër. Në varësi të kësaj ndërmarrje për zonën e Dibrës janë gjithsej 72 km nga të cilat 3 km të asfaltuara dhe 69 km të pa-asfaltuara.

Rrugët lokale janë në varësi të pushtetit lokal të cilat përgjigjen për mirëmbatjen e tyre. Zakonisht vendoset një buxhet për mirëmbatjen e rrugëve, por përdoren dhe fondet për

emergjencat si shpenzimet për pastrimin e rrugëve gjatë dimrit. Këto zëra janë nën pjesën e investimeve në buxhetin e NJQV. Sipas NJQV ky është shpenzim për mirëmbajtjen e rrugëve.

Transportit publik

Transporti Publik është privat dhe kryhet me furgona. Në të gjithë zonën e Dibrës nuk kemi transport më Autobuzë, tren apo aeroport. Transporti lokal që lidh qendrat e komunave dhe fshatrat me Peshkopinë kryesisht bëhet më furgona jo të licensuar. Kushtet e transportit publik janë të pranueshme, por për transportin brenda zonës se Dibres paraqitet veshtirësi. Zonat periferike si Lura, Reçi, Zall-Dardha, Selishta dhe Arrasi qe janë larg nga Peshkopia dhe aksesi rrugor është i vështirë pasi rruga është e pa-asfaltuar dhe në gjendje të keqe. Këto qendra periferike kanë fshatra me distancaedhe më të largëta, duke bërë të vështirë aksesin rrugor të tyre me qendrën urbane të Peshkopisë. Për zonat e tjera pothuajse ka në çdo kohë furgona. Transporti publik me Tiranën behet me furgona(mbi 11 +1) të licensuar, me orar dhe brenda kushteve teknike dhe standardeve të vendosura nga Ministria e Punëve publike dhe Transportit. Janë gjithsej reth 250 furgona që nisen çdo ditë nga Peshkopia dhe Tirana në orare fikse .

Sherbimet publike

Furnzimi me uje: I kenaqshëm

Problematika kryesore lidhet me mungesë e shërbimit të furnizimit me ujë të gjithë territorit të Dibrës. Më problematike janë komunat e Luznisë, Tominit, Maqëllara, Recit dhe Lurës të cilat një pjesë e madhe e fshatrave nuk kanë akses në shërbimin e Ujit të Pijshëm. Edhe komunat e Zall-Dradhës, Kalsë, Muhurrit, Arrasit kanë një % të konsiderushme të fshatrave që nuk kanë Ujësjellës.

Cilesia e Sherbimit te furnizimit me uje te konsumatoreve vazhdon te jete e dobet. Kjo konsiston ne mosfurnizimin e vazhdueshem te klienteve me uje te pijshem, ne mos sigurimin e presionit te duhur te ujit prane konsumatoreve, ne vonesat e riparimeve te difekteve te konstatuara, etj. Shumë pak linja ujësjellësish ofrojnë furnizim me ujë pa ndërprerje drejt konsumatorëve. Mos kontrolli i burimeve të ujrave dhe mungesa e një sistemi të klorifikimit është rrezik për shëndetin e banorëve të Dibrës, ku vetem 20% e sasisë së ujit i nënshtrohet testit të kontrollit të kushteve bakteoro-kimike të ujit në burim dhe pas klorifikimit te tij.

Dobesite menaxheriale: Ketu po permendim disa me kryesorët që lidhen me performancën e administrimit sic janë:

Mungesa e planeve të menaxhimit të ujit të pijshëm;

Nivel të ulët të arkëtimeve kjo për shkak të mos faturimit si duhet të sasisë së ujit që harxhohet, dhe mungesës së një sistemi modern dhe të besueshëm faturimi dhe arkëtimi;

Mungesa të matësve në shumicën e lidhjeve dhe dëmtimi i atyre matësve në pikat që janë vendosur;

Kostoja e lartë e prodhimit dhe shërbimit të ujit të pijshëm si mungesë e eficencës në menaxhimin dhe administrimin e këtij shërbimi, si pasojë e shpenzimeve të shumta dhe borxheve që i kanë ndërmarrjes së ujësjellësit klientët sidomos ato shtetërorë ;

Konfliktet sociale për çështjet e pronësisë, e cila është bërë pengesë për investime dhe për realizimin e disa ujësjellësve, ku më i madhi është mos-funksionimi i ujësjellësit të Luznisë .

Trajtimi I mbetjeve urbane: Dobët

Cilësia e shërbimit të pastrimit në Dibër është e ulët. Në zonat rurale që janë nën juridksionin administrativ të komunave ky shërbim pothuajse mungon fare, vetem disa komuna si Maqellara, Melani, Tomini, Selishta, Muhurri kanë marrë disa masa elementare për menaxhimin e mbetjeve, por që nuk kanë një sistem menaxhimi por vetëm disa elementë të kujdesit të grumbullimit të mbetjeve. Shumica e mbetjeve në zonat rurale hidhen nga vetë banorët buzë përrrenjve dhe lumenjve duke ndotur mjedisin dhe rritur rrezikun që vjen nga ndotja e ujerave për mjedisin dhe ajrin. Mbulimi me shërbimin e menaxhimit të mbetjeve, vetem 26.3% e familjeve ne nivel te zonës funksionale mbulohen me shërbimin e menaxhimit të mbetjeve. Këtu vetëm Bashkia Peshkopi që mbulon të gjitha familjet .

Mungon procesi i ndarjes dhe ricklimin te mbetjeve qe tek qytetari deri tek fusha e depozitimit.

Fshirja e rrugëve dhe gjelbërimi: Ky proces shërbimi përmban fshirjen e rrugëve dhe rrugicave të qytetit, mbledhjen e mbeturinave në sipërfaqen publike të qytetit, pastrimin e pusetave, mbledhjen e mbeturinave inerte dhe kujdesin për sipërfaqet e gjelbërtë të lulishteve . Ky shërbim ofrohet vetëm në Qytetin e Peshkopisë.

Rickiliimi: Nuk kemi një proces të formalizuar të ricklimit të mbetjeve në zonën e Dibrës, si për mbetjet që janë organike dhe për mbetjet jo-organike. Në zonën e Dibrës si dhe në zonat e tjera kemi në mënyrë informale të mbledhjes së mbeturinave të riciklueshme .

Arkëtimi nga tarifat e pastrimit eshte vetem 32 % e buxhetit që harxhohet për shërbimin e pastrimit dhe grumbullimit të mbetjeve. Këto të ardhura kryesisht NJQV i grumbullojnë nga të ardhurat e tyre, kështu më shumë se 67.7% mbulohet nga buxheti I NJQV, I cili mund të ishte planifikuar për shërbime të tjera në territorin e NJQV-së.

Tarifa dhe arkëtimi: me vendime të këshillave vendore janë përcaktuar tarifat për pastrimin. Bashkia Peshkopi ka lloje të ndryshme tarifash përsa i përket natyrës, si për familjarët, bisneset, firmat e mëdha etj. Ndërsa njësitë vendore të tjera kanë vetëm për familjarët e cila varion tek 1200 leke vit për familje. Norma e arkëtitit është e lartë në Peshkopi që arrin tek 92% kjo për arsy që bashkia përdor zyrat dhe shërbimet e tjera në bashki për vjeljen e kësaj tarife..

Personeli dhe administrimi: Në të gjitha NjQV-të menaxhimi i mbetjeve bëhet nga zyra e shërbimeve e cila është e ngarkuar për të ofruar këtë shërbim. Në 8 Komunat që ofrojnë këtë shërbim është i punësuar vetëm 1 person, i cili është përgjegjës për grumbullimin dhe transportimin e mbetjeve. Në bashkinë Peshkopi është një brigadë e posacme që merret me këtë proces.

Sherbimi shendetesor : Shumica e banorëve të Dibrës shërbimet bazë publike i arrin në Peshkopi. Spitali rajonal i Peshkopisë me 10 pavione, 340 infermiere, 23 doktorë është qendra më e madhe që mbulon gjithë zonën. Aktualisht ne qarkun e Dibres sherbimi shendetosore ofrohet nepermjet një spitali rajonal, 3 Poliklinikave , 34 Qendra shendetosore , si dhe 187 konsultore te gruas dhe femijeve. Zona e Dibres ka rreth 37 shtreter per banore.

Sherbimi arsimor: Filiali i Universitetit "Aleksandër Mojsiu" dhe 2 shkollat e mesme (e përgjithshme dhe profesionale) që janë në Peshkopi e bëjnë qytetin qendrën arsimore të zonës së Dibrës. Aktualisht është një shkollë e mesme profesionale që aftëson nxënësit në disa degë kryesore si mekanike, elektrike, tekstile, pedagogjike, ekonomike, etj. Megjithëse janë rreth 417 nxënës që që ndjekin shkollën e mesme profesionale, kërkesat për degë të tjera që t'i pergjigjen tregut të punës janë të shumta dhe si më emergjentet janë ato që lidhen me bujqësinë, turizmin malor, ndërtimin etj. Në zonën e Dibrës e perfundojnë shkollën 9-vjecare rreth 1200 nxënës dhe ndjekin shkollën e mesme vetëm 1000 nxënës, pra janë rreth 200 të tjerë që nuk ndjekin shkollën mesme. Pra nevoja për kurse të formimit profesional është shumë e lartë pasi janë 17% që nuk ndjekin ansjë shkollë dhe është një numër i madh nxënësish që kanë mundësi të ndjekin shkollat profesionale ose një potencial për kurse profesionale

Ne perfundim te analizes mundet te rendesim pikat e forta, dobesite , mundesite dhe kercenimet e sektorit Infrastrukturor:

Anët e Forta

- Përmirësimi i aksesit ne fshatra (Financim nga Fondi Shqiptar i Zhvillimit)
- Nderhyrje cilesore në sistemin e furnizimit me ujë të Peshkopise (furnizimi, shpërndarja dhe administrimi); një praktikë e mirë për tu aplikuar te gjithe rajonin.

Dobësítë

- çështje kritike është aksesibiliteti i dobët i brendshem: rrugët në zonat rurale janë të shtruara dhe shpesh bëhen të pakalueshme, sidomos në dimër
- Mungesa e ujit të pijshem
- Infrastruktura e dëmtuar e rrjetit të ujësjellësit
- Lidhjet informale
- Menaxhimi i keq i mbeturinave
- Mangesi ne trajtimin e ujrate te zera

Mundësítë

- Ndërtimi i rrugës së Arbit, e cila do të mundesoje që territori i Dibrës te integrohet në Korridorin 8;
- Ndërtimi i infrastrukturës rrugore të brendshme që lidh qytetin me fshatrat e ndryshme dhe me zonat me potencial turistik të larte si Kastriot-Lurë, Muhurr-Selishte, Peshkopi-Zimir dhe Mons-

Rabdisht;

- Përmirësimin e furnizimit me ujë të pijshëm, duke zgjeruar shembullin pozitiv të Peshkopisë

Kërcënimet

- Mungesa e lidhjeve ne sistemin rrugor.
- Transporti publik me Tiranen i dobet.

4.3 Sistemi Natyror (N)

Qyteti i Dibres është e pasur me burime ujore dhe ofron një shumëlojshmëri të biodiversitetit. Mbrojtja e mjedisit dhe biodiversitetit janë veçanërisht të rëndësishme për zonën e Dibres, të karakterizuar nga prania e ligenit të Fierzës që përfaqëson bashkimin e disa përrrenjeve dhe lumenjve. Lumejte rrezikohen nga ndotja e ujit si rezultat i dekompozimit tembeturinave me origjine urbane bujqesore dhe industriale.

Territori i zonës së Dibrës dallohet për monumente të shumta natyrore (41 monumente), qofshin këto gjeo-monumente, hidromonumente apo bio-monumente. Për vlerat e tyre të veçanta historike, estetike, turistike, biologjike ato përbëjnë një numër të madh objektesh dhe peizazhesh të shpallura si monumente natyre. Këto monumente janë:

1. Shpella e Gurit të Kuq,	20. Liqeni i Madh (Lurë),
2. Karsti i Malit të Bardhë,	21. Hartinat e Lurës,
3. Burimi dhe Shpella e Sopanikës,	22. Shllinasi,
4. Liqenet e Kasnisë,	23. Guri i Kërçinit,
5. Pasqyrat e Gramës,	24. Krasta e Pocestit,
6. Gropa e Panairit,	25. Boroviku i Begjuncit,
7. Liqeni i Zi (mbi Radomirë),	26. Burimet e Bellovës,
8. Ujëvara e Pocestës (Maqellarë),	27. Gryka e Madhe, Lurë,
9. Bjeshka e Zonjave, Zimur,	28. Rrafshi i Korabit,
10. Gryka e Setës (pjesa më e ngushtë dhe më e thellë),	29. Morenat e Fushëlurës,
11. Shpella e Rusit (Grykë-Nokë),	30. Cirku i Kurorës së Lurës,
12. Shpella e Qytezës,	31. Kodra e Parave, Blliçe,
13. Shpella e Akullit – Bulaç,	32. Fusha e Pelave – Lurë,
14. Burimi i Ujit të Ftohtë, Vleshë,	33. Rrapi i Kërçishtit,
15. Burimi i Kërçinit,	34. Pisha e Blliçes,
16. Kroj i Mbretit – Serakol,	35. Ahu i Blliçes,
17. Burimi termomineral i Llixhave të Peshkopisë,	36. Lisi i Dobit,
18. Liqeni i Luleve (Lurë),	37. Vakufi i çangës,
19. Liqeni i Zi (Lurë),	38. Lisi Kabe,
	39. Vakufi i Sinës së Sipërmë,
	40. Rrobulli i Lurës,

41. Rrapi i Çidhnës

Zonat e mbrojtura, monumentet e natyrës e të kulturës në kufij me liqenin e Fierzës janë:

- Parku Natyror Korab-Koritnik,
- Monumentet e natyrës:
  - Ekosistemi ligatinor Kënetë e Kashtës,
  - Ahishta e Liqenit të Kuq,
  - Pisha e Gjinajve,
  - Pisha e Gjegjanit,

Në veçanti, zonat e mbrojtura te Dibrës mbulojnë sipërfaqet e mëposhtme:

Lura	Park Kombëtar	kategoria II	shpallur me VKM Nr.96. date 21.11.1966
Vlashaj	Monument natyre	kategoria III	shpallur me VKM Nr.102, date 15.01.1996
Korab-Kornitnik	Rezervat Natyror i Menaxhuar	kategoria IV	shpallur me VKM Nr.898, date 21.12.2011
Luzni-Bulace	Zone e Mbrotjur e Burimeve Natyre	kategoria VI	shpallur me VKM Nr.15.01.1996
Bjeshka e Oroshit	Zone e Mbrotjur e Burimeve Natyre	kategoria VI	shpallur me VKM Nr.15.01.1996

Lista e monumenteve te natyres si me poshte

N.	Monumente Natyre
1	Kanion, gryke, ure shkembore
2	Shpelle karstike
3	Kanion, gryke, ure shkembore
4	Burim
5	Dru, grup druresh, habitate e
6	Dru, grup druresh, habitate e
7	Cirk akullnajor
8	Dru, grup druresh, habitate e
9	Liqen akullnajor-Zi
10	Liqen akullnajor-Hotit
11	Liqen akullnajor-Madh
12	Liqen akullnajor-Lopeve
13	Morene akullnajore, depozitime
14	Kanion, gryke, ure shkembore
15	Dru, grup druresh, habitate e
16	Shpelle karstike
17	Dru, grup druresh, habitate e

18	Shpelle karstike
19	Dru, grup druresh, habitate e
20	Liqen akullnajor
21	Dru, grup druresh, habitate e
22	Dru, grup druresh, habitate e
23	Dru, grup druresh, habitate e
24	Ujevare
25	Burim
26	Gur, shkemb me forme karakteri
27	Burim termomineral me avull
28	Burim
29	Shpelle karstike
30	Dru, grup druresh, habitate e
31	Lugine e lugje akullnajore e k
32	Dru, grup druresh, habitate e
33	Maje, koder
34	Dru, grup druresh, habitate e
35	Burim

36	Dru, grup druresh, habitate e
37	Dru, grup druresh, habitate e
38	Burim
39	Peizazh karstik
40	Rrase, pasqyre shkembore
41	Rrase, pasqyre shkembore
42	Burim
43	Cirk akullnajor
44	Lugine e lugje akullnajore e k
45	Burim
46	Liqen akullnajor
47	Liqen akullnajor
48	Liqen akullnajor-Kallabekës
49	Fusha e Pelave
50	Liqen akullnajor-Luleve
51	Liqen akullnajor-Thate
52	Liqen akullnajor-Thate

53	Liqen akullnajor-Rrasave
54	Liqen akullnajor-Rrasave
55	Liqen akullnajor-Tushes
56	Liqen akullnajor-Madh2
57	Liqen akullnajor-Madhe3
58	Liqen akullnajor
59	Liqen akullnajor-Kolo Madhit
60	Kanioni Setes
61	Burim
62	Burim
63	Kanion-Setes
64	Kanion-Setes
65	Kanion-Setes
66	Kanion-Setes
67	Kanion-Setes

Më poshtë problemet kryesore që hasen në sistemin natyror të përshkruar në draft Strategjine e territorit te Dibres.

Problematika mjedisore në zonën e Dibrës lidhet më së shumti me menaxhimin e mbetjeve, biodiversitetin (mbrotjen e florës dhe faunës), erozionin, zjarret, etj.

Problemi më i madh mjedisor në Dibër është prerja e pyjeve të larta, sidomos ato të Parkut Kombëtar të Lurës dhe maleve të Selishtës, në Prat, Kacni, Lukan, etj. Masivë të tërë me pyje të larta janë masakruar nga prerjet pa kriter, pa studim, pa cilësi dhe në sasi të mëdha. Prerjet janë kryer më tepër për lëndë drusore ndërtimi, industri dhe lëndë djegëse. Mendohet se janë më shumë se 1,500 ha pyje të larta të dëmtuara në territorin e Dibrës, duke na lënë kështu një masakër mjedisore dhe pyjore, e cila kërkon vite dhe masa të shumta shtrënguese për rigjenerimin dhe kthimin në situatën e mëparshme.

Erozioni vepron në kundërshti me ekuilibrin natyror të ekosistemave. Nevojitet një kohë shumë e gjatë për të kompensuar humbjen e lëndës, të shkaktuar nga erozioni për një kohë fare të shkurtër.

Faktorët që përcaktojnë erozionin në zonën e Dibrës renditen si më poshtë:

- Relievi/pjerrësia: konfigurimi i terrenit dhe pjerrësia janë një faktor bazë në përcaktimin e rrezikut potencial të erozionit. Shumica e përrrenjve në Dibër janë të rrëmbyeshëm dhe terreni është i pjerrët. Kështu, kemi rrezik dhe ngjarje erozioni në Gjelagjosh (zhavorizimi i fushës së Kubenit), te Përroi i Gramës, Përroi i Veleshicës, Përroi i Dohoshishtit, Përroi i Kusares, Përroi i Arrë-Mollës, etj.

- Faktorët klimatikë: reshjet dhe temperaturat, që të konvertuara në indeksin Fourier dhe indeksin Bagnouls - Gaussen përcaktojnë potencialin e klimës për të stimuluar erozionin e tokës në një rajon të caktuar.
- Faktorët tokësorë: tekstura, thellësia e tokës dhe përmbajtja e gurëve, që përcaktojnë erodibilitetin e tokës, ose aftësinë e saj për t'u shkëputur, transportuar dhe depozituar gjatë procesit të erozionit.
- Vegjetacioni: vlerësimi i shkallës së mbulesës bimore si faktor frenues për erozionin, që njëkohësisht bën lidhjen mes rrezikut potencial dhe erozionit. Zhveshja nga bimësia e shpateve të maleve, nga ku dhe e kanë burimin ujërat, e favorizon erozionin.
- Faktori njerëzor: duhet përmendur që ky faktor mund të ndikojë potencialisht në të dy drejtimet, për mirë dhe për keq. Fatkeqësisht ndërhyrjet njerëzore përgjithësisht kanë rënduar situatën e erozionit në vend.

Vlerat e këtyre faktorëve në kushtet e territorit të Dibrës favorizojnë potencialisht nivelin e lartë të erozionit të tokës. Të dhënat teorike tregojnë se në rreth 45% të tokave bujqësore rreziku potencial është mesatar, ndërsa në rreth 55% të tokave rreziku është i lartë. Relievi i thyer, reshjet, dëmtimi i vegjetacionit natyror, braktisia e tokave bujqësore, etj., ngelen faktorë që nxisin proceset e shkarjeve dhe shembjeve të tokës. Faktorët më kryesorë që ndikojnë në shkarjet e tokës janë:

- mosmenaxhimi i ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore;
- mbikullotja në zonat me bimësi livadhore ;
- reshjet me sasi relativisht të larta;
- ndërtimi hidrogjeologjik i shtresave të tokës;
- sipërfaqet e tokave të rrëshqitura në vitin 2014 rezultojnë të kenë të njëjtën tendencë krahasuar me vitet më parë.

Për shkak të reshjeve dhe mungesës së menaxhimit të ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore rreziku i shkarjeve të tokës mbetet i lartë.

Një tjetër lloj erozioni është gërryerja e tokës në brigjet e lumenjve dhe përrrenjve. Gjatë viteve të fundit dëmtimet në brigjet e lumenjve kanë ardhur si rezultat i shfrytëzimit të materialeve inerte në shtretërit e lumenjve, i dëmtimit të objekteve mbrojtëse dhe dëmtimit të vegjetacionit përgjatë shtratit të tyre.

Zjarret në pyje kanë shkaktuar dëme të konsiderueshme, duke u shoqëruar me pasoja të mëdha e negative për ekosistemet, si: humbja e biodiversitetit, shkretëtirëzimet, gërryerja e tokës, prishja e rregjimit ujor, por mbi të gjitha, humbja e funksioneve biologjike, të cilat pasohen me humbje të mëdha socialekonomike.

Sipërfaqet e djegura gjatë periudhës 1990-2014 janë të madhësive të ndryshme. Niveli më i lartë u arrit në vitin 2007, me 600 ha pyje. Kjo dukuri negative ka qenë e shtrirë në të gjithë territorin e Parkut të Lurës dhe pjesës së Selishtës. Përveç pyjeve prodhuese, zjarret kanë djegur edhe zona të

mbrojtura, në sipërfaqe të konsiderueshme, duke u humburatyre vlerat dhe rëndësinë që kanë patur. Përsa u përket shkaqeve, në shumicën e rasteve ato nuk kanë qenë natyrore. Temperaturat e larta vetëm kanë favorizuar përhapjen e zjarreve.

Zjarret, në mënyrë të veçantë ato të 10-vjeçarit të fundit, në shumicën e rasteve kanë shërbyer si faza përbyllëse e prerjeve të paligjshme. Ato kanë shërbyer për "zhdukjen e këtyre gjurmëve", në sipërfaqet e shfrytëzuara me dhe pa kontrata, sepse pikërisht këto sipërfaqe janë djegur prej tyre. Kjo mbetet arsyja kryesore për pjesën më të madhe të rasteve, duke konfirmuar shkakun kryesor të tyre, faktorin njeri.

Menaxhimi i mbeturinave është një problem i madh per sistemin natyral. Menaxhimi i mbetjeve në bashkinë Dibër klasifikohet ende në një nivel të ulët. Me sisteme për grumbullimin e mbetjeve është pajisur vetëm qyteti, por jo zonat rurale. Në zonën e Dibrës akses në shërbimin e menaxhimit të mbetjeve kanë vetëm 23.6% e familjeve. Në Peshkopi ndodhet një vend depozitimi i mbetjeve me një kapacitet prej 33 tonësh në ditë dhe kapacitet të plotë rrëth 1,000 ton. Kjo pikë depozitimi është jashtë çdo standardi teknik të një fushe depozitimi. Në zonat rurale si vend depozitim shërbejnë shtratet e lumenjve, duke u kthyer kështu në rrezik për shëndetin e njerëzve dhe peizazhin. Problemet kryesore që lidhen me këtë shërbim janë:

- Sistemet për grumbullimin dhe heqjen e mbetjeve janë të pamjaftueshme dhe joefektive;
- Vendimet për mbledhjen dhe heqjen e tyre nuk mund të ekzekutohen, në mungesë të një informacioni të besueshëm;
- Nuk ka një traditë të mirëfilltë për trajtimin dhe heqjen e mbetjeve;
- Burimet financiare dhe teknike janë të pamjaftueshme;
- Publiku ka mungesë informacioni përsa i përket rrezikut që shkaktohet nga administrimi i dobët i mbetjeve;
- Mungon plani i menaxhimit të mbetjeve;

Nga pikëpamja e florës dhe faunës, zonat më të kërcënuara janë zona e Parkut të Lurës, ku ka prerje masive të pyjeve, gjë që ka ndikuar dhe në habitatin përreth, zona e Pratit në Selishtë dhe disa lloje bimësh mjekësore, që rrezikohen nga vjelja pa kriter, si agulica dhe 32 lloje të tjera bimësh. Më e rrezikuar është situaçia për disa lloje kafshësh, shpendësh dhe gjallesash të tjera, që rrezikojnë zhdukjen, si pasojë e degradimit të mjedisit natyror (pyjeve të prera, ose të djegura), por dhe ndërhyrjes pa kriter nga dora e njeriut. Të rrezikuara janë gjeli i egër, dhia e egër, thellëza, etj. Kërcënimet kryesore ndaj biodiversitetit janë: gjuetia ilegale pa kriter, peshkimi me lëndë plasëse dhe helmuese, erozioni i tokës, energjia dhe minierat, transporti dhe turizmi, zhvillimi industrial, urbanizimi, sektorë këto që kanë ndikim në shumëlojshmërinë biologjike.

Aktivitetet antropogjene, ku përmenden shpyllëzimi dhe lënia djerrë e tokës së punueshme, shkatërrimi i livadheve dhe kullotave kanë pasur një ndikim të madh në ndryshimet e habitateve në të kaluarën e afërt.

Ndërtimi i rrugëve dhe ndryshimet në rrjedhën e ujit, ndotja që vjen nga origjina të ndryshme, zjarret, sëmundjet dhe ndryshimet klimatike janë arsyet e degradimit dhe fragmentimit të habitateve në Dibër.

Mbrojtja e biodiversitetit mund të arrihet vetëm duke pranuar dhe respektuar objektivat dhe parimet e ruajtjes dhe rritjes së zhvillimit të qëndrueshëm në sektorët që lidhen me biodiversitetin. Këta sektorë janë: bujqësia, pylltaria, peshkimi, industria, urbanizimi, transporti dhe turizmi.

Ne perfundim te analizes mundet te rendesim pikat e forta, dobesite , mundesite dhe kercenimet e sektorit Natyror:

Anët e Forta

- Prezenca e shumë burimeve natyrore: siperfaqe pyjore, miniera, ujë.
- Potenciali turistik: turizmi lumor dhe malor
- Vlerat historike dhe natyrore, prania e ujërave termale, liqeneve akullnajore, monumenteve arkeologjike dhe kulturore, vendi i lindjes së heroit kombëtar Skënderbeut
- Peisazh agrar me vlera

Dobësítë

- Keqperdonimi i burimeve te disponueshme.
- Zona te degraduara mjedisore.
- Shfrytëzimi i ulet i burimeve egzistuese
- Mungesa e njojurive te popullsise mbi nevojën për të menaxhuar në mënyrë adekuate mbeturinat
- Sistemet e grumbullimit dhe menaxhimit të mbeturinave te papershatshem me ndikim në ndotjen e mjedisit
- shfrytëzimi i tepruar i kullotave
- gjueti e paligjshme dhe e pakontrolluar
- Shpyllëzimi i pakontrolluar

Mundësítë

- Bujqësia moderne dhe organike.
- Zhvillimi i prodhimit të energjisë hidroelektrike (energji e pastër)
- Zhvillimi i aktiviteteve të lidhura me sistemin e minierave (gips, mermer, krom)

Kërcenimet

- Ndotja
- Mungesa e kontrollit mjedisor
- Erozioni dhe shpyllëzimi

4.4 Sistemi Ujor (U)

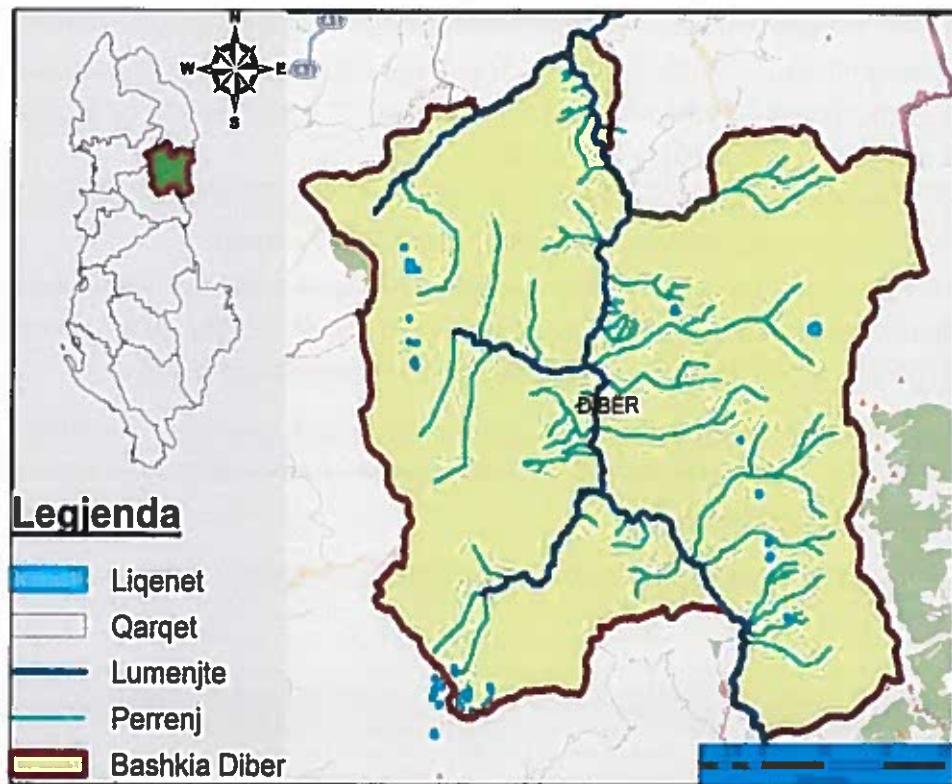
Rezervuaret kryesore hidrologjike janë paraqitur në tabelën e mëposhtme. Mjedisi ujor është pasuri për këtë territor. Këtu gjenden disa burime ujore sipërfaqësore dhe nëntokësore. Burimi ujor më i madh është Lumi i Drinit të Zi, i cili ka vlera estetike, turistike dhe biologjike për territorin.

Lumi	Gjatesia (km)	Pellgu (km ²)	Prurja mesatare (m/s)	Moduli i prurjes (1/s/km ²)	Raporti i prurjes (maks/min)	Mineralizimi (mg/l)
Drini	285	14.173	352	24,8	5,1	257
Matl	115	2.441	103	42,6	9,3	222
Shkumbini	181	2.444	61,5	25,2	13,2	317
Semanî	281	5.649	95,7	16,9	13,7	440
Vjosa	272	6.706	195	29,1	7,2	335

Gjendja e Mjedisit Raport 2014 (Plani Kombëtar VAS)

Megjithëse ka këto vlera, ai shfrytëzohet në mënyrë spontane për turizëm në verë dhe shumë pak për sporte ujore. Përdoret edhe për peshkim, por peshkatarët përdorin mjete dëmtuese, si eksploziv, etj.

Për shkak të topografisë malore, përrrenjtë rrjedhin përgjatë kodrave të pjerrëta. Ndryshueshmëria e tyre, vit pas viti është shumë e lartë: rrjedhjet vjetore në vite të thata përbëjnë 1/10 e rrjedhjeve vjetore në vite të lagështa. Shumica e përrrenjve paraqesin modele shumë të çrregullta të rrjedhjes sezionale. Rrjedhjet e lumenjve janë më të larta gjatë dimrit, ose në fillim të pranverës. Pothuajse të gjithë kanë më pak se 10% (dhe nganjëherë, 0 %) të mesatares së tyre të dimrit gjatë stinës së verës. Më shumë burimet ujore përdoren për ujë të pijshëm, në bujqësi për vaditje, si dhe për hidro-energji (tre HEC-e në Lurë dhe dy në Selishtë). Përrrenjtë janë të vështirë për t'u kontrolluar. Dibra është e prirur ndaj erozionit të tokës. Megjithatë ky konsiderohet një fenomen natyror tipik për zonën, pasi përrrenjtë janë malorë me rreshje të shumta dhe me pjerrësi të madhe. Në rastin e Dibrës ky fenomen është thelluar më shumë nga aktivitetet e dorës së njeriut (p.sh: shpyllëzimi). Si pasojë, vërehen sasi të mëdha sedimentesh në shtratin e lumenjve dhe dalje nga shtrati të tyre. Të rrezikshëm janë përroi i Veleshicës, i Blliçes, Gjelagjoshit, Dohoshishtit dhe Kusarres. Përdorimi i pasurive ujore për turizëm dhe hidro-energji ka nisur, por mbetet në hapat fillestare.

Harta hidrografike e Dibres – Burimi: Strategja e territorit të Dibrës

Sistemi i ujit që përfshin liqene dhe lumenj është përdorur kryesisht për energjisë elektrike, bujqësisë dhe furnizimin me ujë problemi kryesor i të cilit është i lidhur me ndotjen si pasojë e shkarkimit të ujit të patrajtuar. Monitorimi i analizave te kryera në vitet e fundit në Shqipëri, tregojnë një ndikim të rëndësishëm në cilësinë e ujit të lumenjve dhe liqeneve. Në mënyrë të veçantë, përveç dëmit të shkaktuar nga shkarkimi i ujërave të zeza të patrajtuara në afërsi të qendrave urbane, ujërat më të ndotura janë në afërsi të burimeve të ndotjes, si zonat industriale, ekzistuese, komplekseve të dikurshme industriale dhe vendeve të minierave dhe të përpunimit mineral. Monitorimi i lumenjve kryesore, duke përfshirë Drinin, eshte bere nga Agjencinë Kombëtare të Mjedisit (AKM), me 34 stacione që përfaqësojnë të gjithë gjatësinë e lumit duke u vendosur në rrjedhën e sipërme, e mesme dhe të poshtme të rrjedhës. Monitorimi e vitit 2014 tregojnë:

- Temperatura mesatare vjetore në ujërat e lumenjve të monitoruara shkon në mes 13,9-20,6 ° C enë përputhje me ndryshimet natyrore sezonale. Pjesa e Sipërme e, mait, karakterizohet nga temperatura të ulëta. Krahasimi i të dhënave të vitit 2013 dhe 2014 tregon se nuk kane ndryshuar temperaturat vjetore te ujit.
- PH e lumenjve është alkaline, me vlera pH midis 7 5-8,3 (norma lejuar <8,5). Lumi Drin është ai që ka normat më të larta të alkalinitetit.
- temperatura vjetore e ujit.

- Shkarkimi i ujërave të ndotura urbane dhe industriale jo te trajtuara në periudhën 2010-2014 çoi në një rritje në nivelin e NBO5, tregues të ndotjes organike. Në veçanti pellgu i Drinit është një nder te cilet rregjistronje vlerat më të larta të NBO5, në krahasim me të gjitha e bacinet e monitoruara në Shqipëri.
- Në lidhje me përbajtjen e amoniakut, për vitin 2014 pellgu i Drinit rezulton të jetë e cilësisë së mirë, së bashku me basene Mat, Shkumbin dhe Vjosë.
- Përbajtja e fosforit rezulton te kanë vlera më të larta në zonat me ujë të ndotur për shkak të shkarkimeve urbane që përbajnjë detergjent me baze fosfori. Baseni i lumit Drin është ende i cilësisë shumë të mirë duke ju referuar vlerave mesatare të fosforit.

Për territorin e Dibres një aspekt veçanërisht i rëndësishëm është ai në lidhje me shitjen e energjisë hidroelektrike, një burim kryesor i të ardhurave të qeverisë që ka një ndikim të drejtpërdrejtë në stabilitetin e taksave.

Ne perfundim te analizes mundet te rendesim pikat e forta, dobesite , mundesite dhe kercenimet e sektorit Ujor:

Anët e Forta

- Prania e një rrjeti të dendur ujor nëntokësor dhe sipërfaqësor
- Iumenj malore që ofrojnë energji hidroelektrike dhe janë një burim i ujitjes për bujqësi
- Prania e 6 rezervuareve artificial të ndërtuar ne funksion te bujqësise.

Dobësítë

- ndotja e madhe nga derdhjet e patrajuara në rrjedhën e Drinit dhe rrjellave ujore me të vogla
- Mungesa e infrastrukturës adekuate
- Kontroll i ulet i sistemit ujor
- Vështirësítë dhe pengesat në lidhje me shërbimet e kanalizimeve të ujërave të zeza
- Vendndodhja e rrjeteve të kanalizimeve
- Sistemi i dobet i rrjetit te kanalizimeve në zonat informale urbane
- Prurjet të parregullta të ujit sipas stineve
- Rreziku i përbajtjeve sidomos në zonat Veleshicës dhe Bllices

Mundësítë

- Territor i pasur me uje
- Mundesite e shfrytëzimit te fuqisë së ujit per prodhimin e energjise.
- Disponueshmëria më e madhe e burimeve hidroelektrike në dimër dhe pranverë (ne perputhje me sezonin turistik

Kercenimet

- Shfrytezimi hidroenergjistik i territorit pa impakt ekonomik ne zone
- Rrezikun e përbajtjeve gjatë periudhave të reshjeve të rënda në dimër / pranverë
- Ka lidhje të shumta informale dhe të paligjshme
- Egzistenca e projekteve të ndryshme që do të mund te bejne ndryshime të mëdha përgjatë

rrjedhës së lumbit Drin, duke përmbytur e zona të mëdha të tokës bujqësore dhe transferimin e një pjese të banorëve.

4.5 Sistemi Bujqesor (B)

Toka në Dibër është e ndarë në: tokë arë 25%, pyje 46%, kullota 17%, pemë frutore 2%, vreshta 1%, tokë e papërdorur 2% dhe tokë e refuzuar (vakufe) 8%. Sipërfaqja e tokës me pyje zë pjesën më të madhe të territorit, me afro 46% dhe bashkë me kullotat, ajo zë 63% të territorit. Më pak sipërfaqe zënë pemëtoret dhe vreshtaria, 1-2%. Kjo e dhënë më shumë u referohet sipërfaqeve ekzistuese.

Toka bujqësore arë zë 25% të sipërfaqes dhe për momentin punohet dhe mbillet me drithëra buke, foragjere, pemë frutore, vreshtari, perime, patate, etj. Sipërfaqja më e madhe mbillet me foragjere dhe drithëra buke, kryesisht për nevojat e blegtorisë dhe të ekonomive familjare. Figura më poshtë jep strukturën e tokës arë të mbjellë me kultura të ndryshme

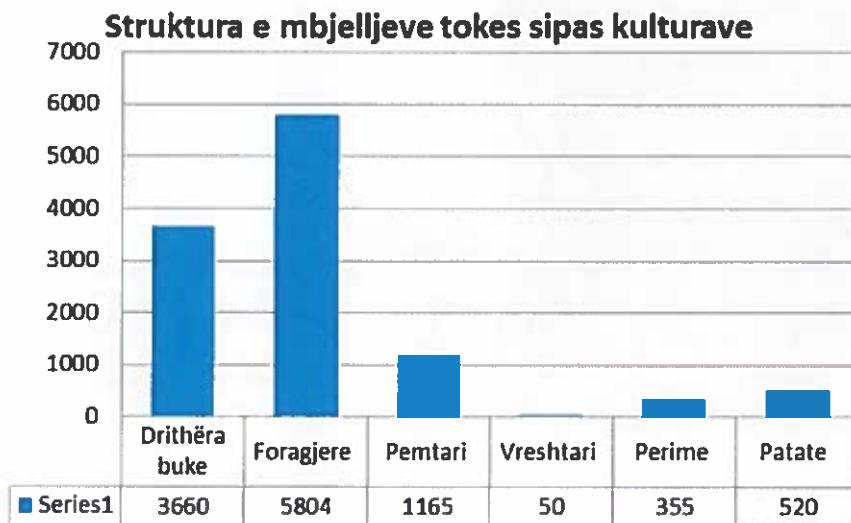

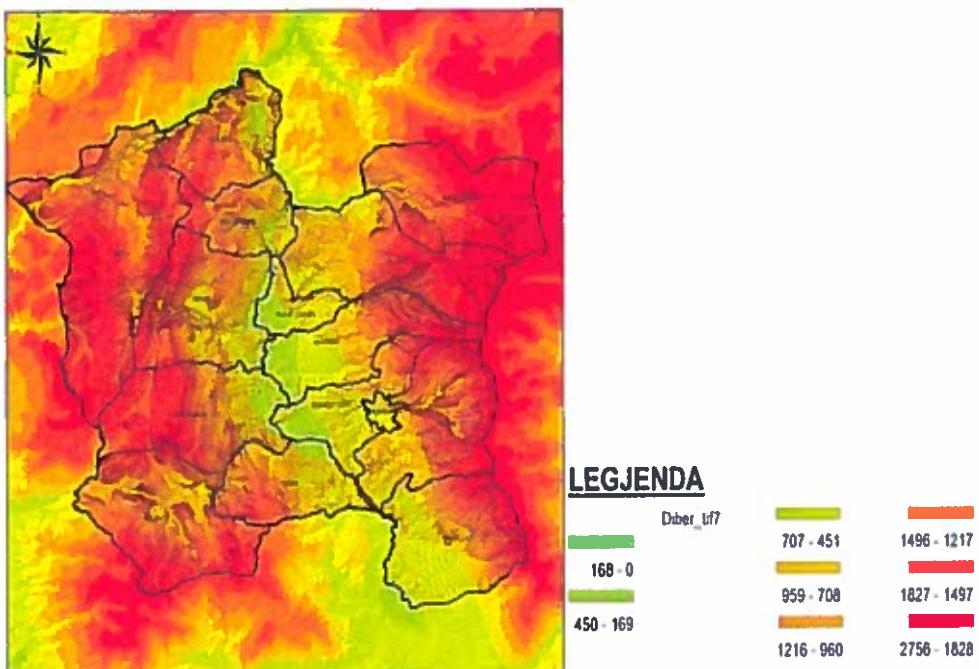
Figura 2: Struktura e mbjelljeve se tokës arë sipas kulturave bujqësore (Burimi: Burimi: Strategjia e territorit të Dibrës)

Toka e refuzuar zë një sipërfaqe prej 7,531 ha, ose 11.5% (e refuzuar). Kjo sipërfaqe është tokë joproektive dhe e pambjellë. Nga përbërja kjo tokë është shumë e përshtatshme për t'u mbjellë me arrore, ose gështenja.

Mungesa e ujit vaditës të sipërfaqeve të tokës më e dukshme është në Maqellarë, Kastriot dhe territore të tjera. Pengesa kryesore është sistemi vaditës primitiv dhe rrjeti i kanaleve vaditëse,

krejt i amortizuar. Gjatë viteve 1999-2002 pati ndërhyrje për rehabilitimin e kanaleve vaditëse nga projekti IFAD2, por akoma nuk janë bërë ndërhyrje në zonën e Dibrës nga programi i ujitjes me pika, zbatuar nga ministria e Bujqësisë.

Peizazhi dominues në territorin e Dibrës është ai rural, si në aspektin e përdorimit të hapësirave të tokës, në ngastra të vogla dhe me diversitet kultivimi, si në stilin e ndërtimit të fshatrave, tipike e familjeve dhe ekonomive rurale. Peizazhi rural është i ndryshëm. Në të dallohen qartë pjesa e territoreve në zonat malore, ku përdoret guri për ndërtim, rasat për mbulim dhe tokat në ngastra të vogla e të pjerrëta. Dallohen gjithashtu edhe zona fushore me shtëpi të mëdha që kanë oborre të mbjella me pemë frutore, tokat e sistemuara të mbjella me drithëra, foragjere dhe pemë frutore. Kjo gjë konsiderohet një aset shumë tërheqës për vizitorët dhe turistët, që janë të interesuar për turizmin rural. Ky peizazh, shumë pak është shfrytëzuar për turizëm.

Aktualisht ujitja e tokave bujqësore në bashkinë e Dibrës, nga Ura e Topojanit deri në Urën e Dodës në drejtim të rrjedhës së lumbit Drin i Zi (kufijtë natyrorë), realizohet kryesisht me:

- kanale ujitëse, që sigurojnë prurje vetëm nga marrja e ujit nga perrenjtë dhe burimet natyrore;
- ujëmbledhësat, të ndërtuar pas viteve 1960;
- ujitja me ngritje mekanike, që është braktisur plotësisht.

Marrja e ujit nga rezervuaret kryesore ka qenë një teknologji e përdorur pas viteve 1960, kohë kur u ndërtuan një sërë veprash ujëmbledhëse për ujitje, por që u përdorën edhe për peshkim. Vitet e fundit, në vendet e EU-së kjo metodë përdoret si instrument për projektet e ndryshimeve

klimaterike. Me kalimin e funksionit të ujitjes bashkisë duhet patjetër që stafi i ri të ketë një studim të plotë për inventarizimin e veprave ujítëse. Ky staf duhet të ketë edhe një plan menaxhimi, në bashkëpunim me komisionet dhe shoqatat e menaxhimit të kanaleve ujítëse në ato zona ku ato janë ngritur nga programi IFAD2.

Problematikat kryesore:

- Frangmentarizimi i madh i tokës e cila rrit koston e shërbimeve, ul fitimin, dëmton cilësinë dhe sasinë e prodhimit, vështirëson aksesin e prodhuesve në treg dhe pengon investimet në këtë sektor;
- Mungesa e aftësisë për të bashkëpunuar dhe kooperuar mes fermerëve. Nuk ka një fushatë informimi dhe nxitje të fermerëve drej formave kooperative te bashkepunimit;
- Mungesa e konsorceve rajonale dhe strukturave te tjera private apo qeveritare per te rritur aksesin ne treg nepermjet, markave, pikat e grumbullimit, dyqanet e shitjeve, promocionit që produktet bujqësore Dibrane të kenë markën dhe linjën e tyre të tregut;
- Mungese e kontrollit dhe e informimit ne perdorimin e pesticideve dhe helmeve;
- Mungesa e studimeve dhe orientimeve të fermerëve për të kaluar nga bujqësia tradicionale dhe primitive në bujqësinë intensive dhe të integruar;
- Diversikimi i lartë i produkteve, duke bërë që familjet fermere dhe grupet prodhuese të merren me kultivimin e shumë kulturave që nuk jepin rendimet dhe norma e fitimit është e vogël; Mungesa e kapaciteteve dhe specialistëve për numr të fermerëve dhe mungesa e njoftes dhe adaptimit të njofturive, teknikave te reja në bujqësi;
- Mungesën e aftësive për të hartuar plane dhe dosjen e aplikimeve për të thithur investimet në skemën e subvencioneve dhe programeve të tjera që kanë në fokus bujqësinë.

Propozime:

- Të bëjë studimin dhe planin e menaxhimit të tokës për kulturat bujqësore më të përshtatshme me klimën dhe përbërjen e tokës dhe nxitjen e fermereve drejt kulturave me vlerë te shtuar dhe rendiment me te larte;
- Krijimi i koperativave ose ndërmarrjeve të bashkëpunimit bujqësorë për uljen e kostos së prodhimit dhe rritjen e të ardhurave;
- Nderhyrje per permirsimin në infatsrukturën bujqësore për vaditje ,kanale, ujëmbledhësdhe rrugë;
- Krijimi i qendrave të grumbullimit bujqësorë që nga magazinimi, tregu, kontrolli i cilësisë deri tek shërbimet bujqësore;

- Zhvillimi i zinxhirit të vlerës për produktet bujqësore të dibrës duke kriuar markën lokale, qendra të specializuara teknike që merren me kontrollin e cilësisë dhe rrjetin e dyqaneve në tregun vendas;
- Zhvillimi i zinxhirit te nënproduktit dhe produktit bujqësor nga fidanishtja deri tek përpunimi.
- Shtimi i investimeve ne sektorin e agro-përpunimit të përshtatshme me kapacitetin prodhues të zonës, dhe cilësi të lartë të prodhimit;
- Shtimi i numrit të specialistëve të bujqësisë si në drejtorinë e Bujqësisë por dhe në pushtetin local.

Ne perfundim te analizes mundet te rendesim pikat e forta, dobesite , mundesite dhe kercenimet e sektorit Bujqesor:

Anët e Forta

- Klima të përshtatshme për zhvillimin e bujqësisë;
- Kosto e lire e krahut te punes;
- Imazhi pozitiv i produkteve bujqësore i bën ato konkurrues në tregun kombëtar
- Prania e krahut te lire te punes ,mundesa e suvencioneve dhe i kthimit te investimit.

Dobësitë

- Mungesa e konkurrencës (sasisë së prodhuar dhe çmimi i lartë) që lidhet me madhësinë e vogël të fermave.
- Mungesa e pikave te mbledhjes
- Mungesa e bashkepunimit ndermjes prodhuesve.
- Mungesa e mbeshtetjes institucionale per aksesimin e fondeve
- Mungesa e një marke Diber,
- Mungesa e infrastrukturës mbeshtetese.

Mundësítë

- Zhvillimi i blegtorisë, veçanërisht në zonen malore dhe kodrinore,
- Rritja e prodhimit
- Zhvillimi i bujqësisë duke dhene rendesi veçanërisht frutoreve
- Diversifikimin e aktiviteteve përmes futjes së turizmit rural, lidhur me brigjet përgjatë rrjedhave ujore dhe shfrytezueshmerine.

Kërcenimet

- Madhësia e vogël e fermave, një pengesë për rritjen e produktivitetit dhe konkurueshmërisë
- Përdorimi i pakontrolluar i pesticideve
- Kërcenimet ndaj cilësisë së produkteve si rezultat i ndotjes se tokës dhe ujit.
- Aplikimi i praktikave jotepershtatshme për mjedisin

4.6 Tema emergjente dhe çeshtje te evidentuara

Ne menyre te veçante, mund te behen vleresimet e para te pergjithshme, duke i kaluar me pas ne pershkrimet specifike per cdo sektor perpunimet e bashkangjitura.

- a) Situata administrative ne teresine e saj eshte perceptuar dhe ka nisur. Ashtu si te gjitha reformat, edhe kjo eshte ende ne faze eksperimentale, sepse implikon gjithashtu dhe nje ndryshim kulturor e strukturor. Transformimi nga 15-20 komuna ne nje Krye-Komune te perbashket nenkupton implikon nje teresi dorezimesh mes ish-komunave te ndryshme me nje zbatim jo te lehte.
- b) Behet fjalë per kalimin nga qeverisja e nje territori prej disa dhjetra km katrore ne nje siperfaqe prej mbi 900 km katrore per te dy vendet se bashku.
- c) Reforma duhet te parashikoje me tutje hapa te tjera te rendesishme, te tilla si percaktimin e pergjegjesive ne lidhje me sektoret dhe çeshtjet te rendesishme.
- d) Per shembull, percaktimi i pronesise se tokes pyjore dhe shfrytezimin e tij per qellime agro-pylltarie dhe te ekonomise turistike.
- e) Ose percaktimin e shfrytezimit te burimeve hidroenergetike, tanime prerogative e pushtetit qendror, pa ndonje ndikim ne zonen lokale, nga ku dhe eshte marre. Shqetesim vecanerisht i madh nga komuniteti i Kukesit qe me centrali e saj prodhon energji per pjesen me te madhe te shtetit, dhe ku kompanieve private u eshte lejuar mundesia e shfrytezimit te burimeve me investimet e tyre, por qe ne fakt ky ndikim financiar nuk kthehet ne vendin qe i ka prodhuar.
- f) Haset akoma nje ekonomi e dobet qe ka pare shume prej forcave rimore e sipermanrese te punes te emigrojne drejt kryeqytetit apo qyteteve me te pasura bregdetare dhe me te perpunduese mundesi punesimi dhe investimi. Kjo dobesi eshte ndihet veçanerisht ne Peshkopi.
- g) Haset akoma nje qendrese e forte ne sektorin bujqesor e cila ka zevendesuar vetem pjeserisht ate mbizoteruese (ose ekskluzive) me vlere publike. Kalimi nga ekonomia shterore-publike ne ate private ka pasuar mylljen e qendrave te grumbullimit dhe perpunimit te prodhimeve bujqesore qe ishin qeverisur nga bota e bashkepunimit te shteteror. (Peshkopi)
- h) menyre analogjike ne fushen e resurseve minerale, me te cilat e gjithe zona (e Kukesit) eshte shume e pasur, me renien e sistemit komunist edhe keto pesuan nje braktisje qe nuk eshte kompesuar nga hyrja e investimeve te huaja apo te sipermanrejeve lokale.
- i) Nje perqindje e mire e popullsise se mbetur fokusohet ne bizneset e vogla te cilat ne vetvete kontribuojne ne nje integrim te te ardhurave

- j) Sektori i ndertimit mbahet ende ne kembe, edhe pse haset ne kerkesa te uleta per strehim shkaktuar nga renia e numrit te popullsise prej emigracionit. Kerkesa mbizoteresue eshte ajo e mundesise se realizimit te baneses private me vetendertim mbi token vetjake te njojur sit e tille pas renies se sistemit komunist. Ne numer te pakte hasen disa iniciativa ndertimi te tipologjise se pallatit. Ato pak te ndertuara kohet e fundit kane mbetur pjeserisht te pabanuara.
- k) Ndertimet Publike trasheguar nga regjimi paraardhes jane ne faza braktisjeje e kundrejt kushteve me te keqja. Ajo qe duhet bere eshte parashikimi i operacioneve ndaj pasurive te patundshme per rigjenerimin urban me prishje dhe rindertime.
- l) Gjendja e infrastruktures rrugore eshte e dobet. Mirembajtja eshte e manget per shkak te mungeses se burimeve si dhe per menaxhimin e atyre ekzistuese si nga autoritetet shteterore ashtu dhe nga kompetencat lokale. E vetrnja arterie e rendesishme dhe ne gjendje mjaft te mire mirembajtjeje eshte autostrada me 4 korsi qe lidh Kryeqytetin Tiranen me Kukesin e me tutje me kufirin me Kosoven dhe kryeqytetin e saj. Per tu lidhur me Peshkopine rruga shteterore ende ka segmente te medha te lena pas dore dhe jo te mirembajtura. Nje trakt ne ndertim, dhene ne koncesion nje investitori te huaj (Kinez) nuk ka perfunduar akoma dhe ne kantier puna eshte ndaluar. Rruget me rendesi komunale si brenda qytetit ashtu dhe ato te lidhjeve nder qytete jane te keq-mbajtura. Hasen ne shkalle te madhe prania e segmenteve te rrugeve te paasfaltuara, me gropi apo me rreshqitje te dheut. Shenjat rrugore mungojne dhe / ose jane te paqarta.
- m) Edhe pse perballle ketyre çeshtjeve kritike, gjenden ende mundesi interesante qe mund te shfrytezohen dhe qe mund te perbejne gjithashtu perkufizimin e pare te nje projektimi programator ekonomik dhe urbansitiko-territorial.
- n) Kryesisht burimi ekologjik_ Keto territore jane te pasura me burime dhe bukuri natyrore. Zonat pyjore zene reth 60-70% te territorit. Haset gjithashtu prania e nje sistemi ujor te rendesishem, lumenj dhe liqenet qe jane te pranishme per te dy vendet, Kukesin dhe Dibren. Ne keto zona mund te perqendrohen projekte specifike per sektorin e turizmit.
- o) Sektorit ambiental i eshte lidhur sektori i bukurive arkitektonike dhe ai i pranise si te te mirave monumentale te njoitura, ashtu dhe te nje arkitekture deshmuese historike qe shpreh nje identitet dhe nje komunitet lokal.
- p) Sektori bujqesor mund te zhvillohet me promovimin e produkteve lokale (geshtenja, molle, patate etj.) qe shfaqin persosshmeri.
- q) Sektori i minierave duhet te rishqyrtohet teresisht ne perpjekje per te terhequr investimet e huaja.

- r) Sektori i sherbimeve me perdonim publik, mund te jete nga ana e vet nje force levizese ne punesimin e te rinjve per t'l mbajtur ne vend. Riorganizimi administrativ eshte gjithashtu nje mundesi per te favorizuar nje profesion universitar adekuat per ndryshimin e klasses se punetoreve te vjeter ne prag te daljes ne pension dhe qe lidhen me strukturen e meparshme organizative.

5 VIZIONI DHE STRATEGJIA TERRITORIALE

Pershkrimi i strategjise territoriale eshte i ndare ne dy seksione:

Strategjia e territoriale insediative që integron ne menyre transversale disa elemente kyçë që dalin nga leximi i territorit në 5 sistemeve territoriale (UB, NË, N, U, B);

Objektivat dhe veprimet te ndara sipas pesë sistemeve te përmendura, me qartesine që nuk behet fjale per sektorë te izoluar dhe te pavarur, por të ndërlidhura ngushtë me njeri tjetrin në të cilin zhvillimi i çdo sistemi individual drejton dhe është drejtuar nga të tjerët.

Këto elemente të vijnë së bashku në formulimin e një vizioni rajonal që, duke filluar nga analiza e mësipërme SWOT, shpreh objektivin kryesor drejt të cilit orjentohen ndryshimet e viteve të ardhshme. Strategjia territoriale bazohet edhe në kerkesat zhvillimore derivuesë nga Plani Kombëtar, përshkruar në paragrafin e mëposhtem.

5.1 Parashikimet e detyrueshme te planit kombëtar te integruar ne strategji territorial

Strategjia territoriale e Dibrës, përfshin brenda saj parashikimet zhvillimore të përcaktuara apo të sugjeruara nga Plani Kombëtar.

Vendndodhja e vaj kufitare me Maqedoninë e Kosoven, paraqet një mundësi shumë të rëndësishme në aspektin ekonomik. Rajonet ndërkufitare në fakt, në sajë të politikës së kohezionit të Bashkimit Evropian, janë të prekur nga fondet e IPA Ndërkufitare, që për 2014-2020 do ti japë Shqipërisë 75 milionë € të ndara në:

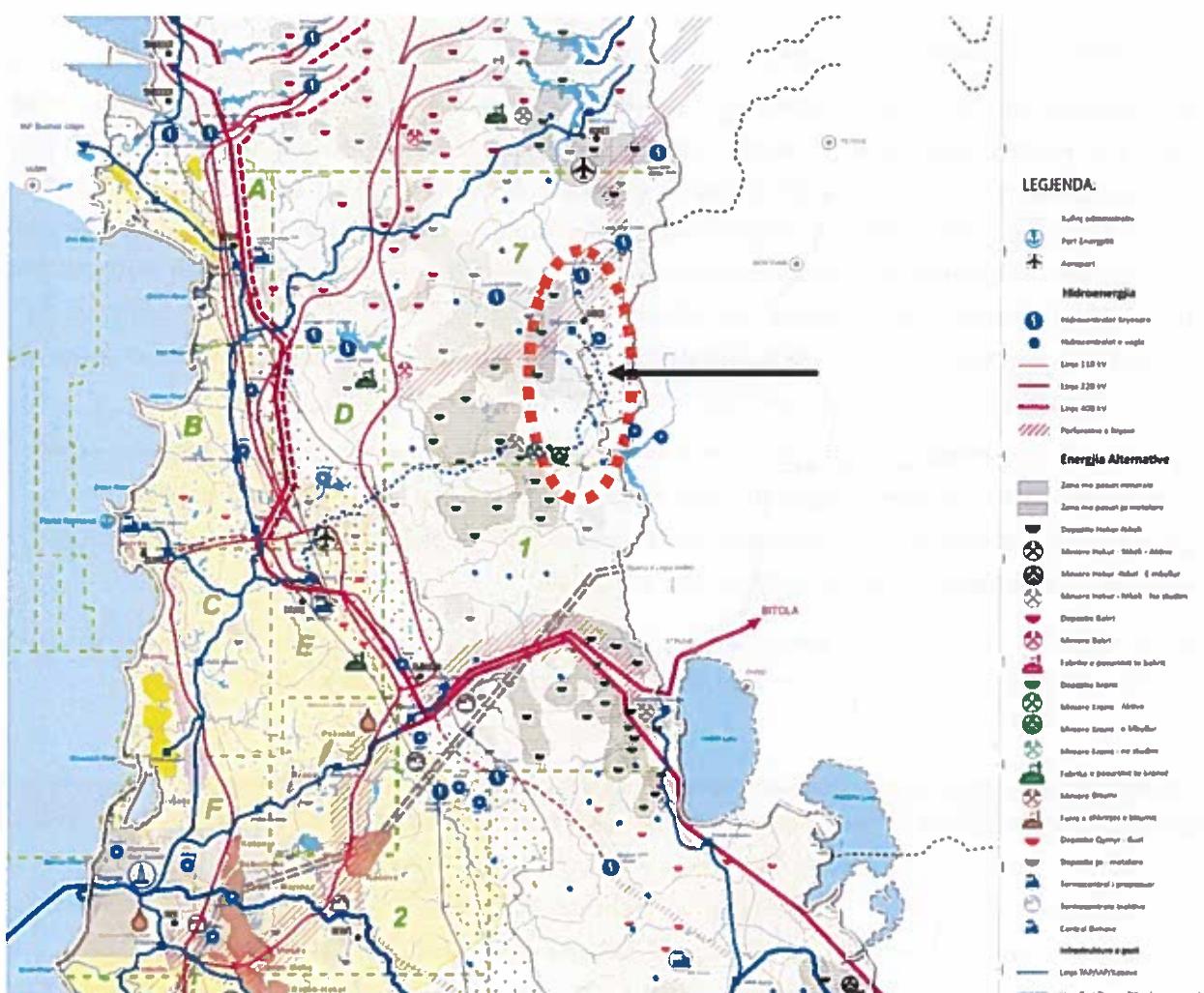
- - rreth 42 milionë euro për projektet Shqipëri-Greqi
- - rreth 12 milionë euro për projektet Shqipëri-Mal I Zi
- - rreth 12 milionë euro për projektet Shqipëri-Maqedoni
- - rreth 8,5 milionë euro për projektet Shqipëri-Kosove.

Këto fonde janë të lidhur me projekte në fushën e ekonomise, infrastrukturës, trashegimisë natyrore, historike e kulturore, shëndetësisë, arsimit dhe kulturës. Parashikimet strategjike të planit nxjerrin në pah aksin ndërkufitare me Maqedoninë i ndodhur mes Dibrës dhe Gostivarit.

Një tjetër input i rëndësishëm i Planit Kombëtar është të inkuadroje Dibren si qendër specializimi për sektorin e turizmit, lidhur me zonat e mbrojtura (qëndrat turistike të Lurë dhe Luzni-Bulac), të lidhur me Dibren nga rrugë interurbane kryesore dhe dytësore, me të cilat kombinohen "itinerare të veçanta lidhese", ndër të cilat ajo drejt Krujës (dhe nga atje për në Tiranë) është një projekt i parashikuar i Planit të përgjithshëm kombëtar.

Nga pikepamja e infrastrukturës:

- Faktori më i rëndësishëm është lidhja me Korridorin VIII, përmes ndërtimit të rrugës së arbërit, qe do të lejojë një përmirësim të ndjeshëm të lidhjeve kombëtare dhe ndërkontinentale drejt Shkupit, Sofjes, Stambollit. Korridori që ndikon në kalimin e rrugës së arbit gjithashtu paraqet një mundësi për kalimin e infrastrukturave të rëndësishme të energjitike dhe forcimin e korridoreve ekologjike;
- Për sa i përket infrastrukturave energjítike, korridori I destinuar për realizimin e rrugës për Arbërit, përfshin edhe parashikimin e gazsjellesit Tiranë-Dibër siç tregohet në vijim

Nga pikepamja ambientale, strategjia territoriale reflekton dhe përfshin në brendësi të strategisë së vendndodhjeve, vlerësimin e potencialit të turizmit në territorin e Dibrës pale pranisë së zonave të mëdha të mbrojtura përgjatë kufirit, të cilave në planin e përgjithshëm, u është lidhur identifikimi i zonave prioritare për zhvillimin e turizmit; gjithashtu është e rëndësishme prania e një korridori lumor dhe pyjesh, si dhe me sisteme kompleksë të kultivimit në afërsi të qëndrave urbane dhe përgjatë rrjedhave ujore. Në veçanti, është identifikuar kalimi i Brezit te Gjelbër

Evropian, një lidhje e rëndësishme ekologjike, një nga akset e rrjetit ekologjik Pan-Evropian, ndërtimi i të cilit është bazuar në praninë e zonave të mëdha natyrore që u zhvilluan në mungesë të aktiviteteve antropogjene. Gjithashtu e rëndësishme është dhe çështja e ndërlidhjeve dhe marrëdhënieve mes qëndrave të mëdha, të specializuara dhe lokale: Dibra duket së lidhet kryesisht me Kukësin, dhe së dyti me Matin, Bulqizen dhe Librazhdin (respektivisht në përrëndim, jug-përrëndim dhe jug). E rëndësishme është marrëdhënia me qendrën maqedonasë të gostivarit (e nga aty me Tetovën dhe Skupin).

5.2 Vizioni i te ardhmes per Dibren

Në përputhje me udhëzimet e dhëna nga Plani Kombëtar, strategjia është e bazuar në një vizion të Kukësit si Porta e verilindjes të vendit, në qendër të marrëdhënieve ndër-kufitare, duke pasur parasysh afërsinë e saj me Kosovën dhe aksin e përcaktuar në mes të Kukësit dhe Prizrenit, dhe me tej me Prishtinën. Potenciali i Kukësit si një qendër multimodale për statusin rajonal, kombëtar dhe në nivel ndërkombëtar është përcaktuar edhe me praninë e aeroportit dhe autostradës Durrës-Tiranë-Kosovë. Në përputhje me udhëzimet e dhëna nga Planin Kombëtar, strategjia është e bazuar në një vizion per Dibrën, si një qendër të specializuar në turizëm, duke pasur parasysh numrin e madh të burimeve natyrore, mjedisore dhe kulturore që disponon.

Vizioni në të cilin bazohet strategjia territoriale e Dibrës ka në veçanti arritjen e njëcilesie më të mirë jetësë për popullsinë rezidente, me qasje më të madhe në shërbimet publike për të gjitha shtresat sociale dhe me mundësi më të mira punësimi përmes zhvillimit të potencialeve në fushën e bujqësisë, turizmit, natyres dhe energjisë.

Nisur nga ky vizion dhe përmes ripërpunimit te Analizes SWOT, u përcaktuan 4 objektiva strategjike qe veprojnë në mënyrë të integruar me strategjinë e vendndodhjeve

Objetivi Strategjik 1 - Një cilësi më e mirë banimi në territorin e Dibres

Kjo linjë e ndërhyrjes referohet në mënyrë të veçantë ne Sistemin Urban dhe Strategjine e Vendbanimeve dhe ka si fokus zhvillimin policentrik të bazuar në forcimin e hierarkisë se sistemeve urbane. Në veçanti tenton që të permiresoje cilësinë urbane në aspektin fizik, me ndërhyrje kualifikimi dhe përmirësimi te tesutit urban, si dhe përmirësimi te cilësisë dhe sasisë se shërbimeve bazë dhe në këtë mënyrë rritjen e numrit të vendbanimeve që aksesojne në shërbimet themelore të tilla si transporti, ujësjellësi, kanalizimet. Kjo linjë veprimi gjithashtu ndikon në temën e banesave informale dhe sociale.

Objetivi Strategjik 2 - Aksesi më i mirë e ne zonen e brendshme të Dibres dhe vleresimi i lidhjeve ndër-rajionale dhe ndërkufitare

Cështja e aksesibilitetit është në fakt e lidhur me infrastrukturizimin e zonës dhe konsiston në: lëvizshmërinë e ngadalte duke krijuar rrugët dhe itineraret që ndikojnë në shfrytezimin e potencialeve turistike (shih sistemin natyror); transportit publik me racionalizimin dhe përmirësimin e shërbimit të mobilitetit publik lokal dhe lidhjen midis Dibres dhe pjesës tjetër të nivelit rajonal dhe kombëtar; qasja fizike që matet nga infrastrukturat e mëdha (rruga e Arberit), rrjetit rrugor sekondar qe ka nevoje per masa të rëndësishme për tu përshtatur dhe përmirësuar.

Objetivi Strategjik 3 - Shfrytëzimi i qëndrueshëm i burimeve mjedisore si në aspektin e turizmit ashtu dhe te energjisë dhe minierave

Kjo linjë e nderhyrjes i referohet kryesisht sistemit natyror dhe sistemit te ujrate. Tema qendrore është te optimizoje në mënyrë të qëndrueshme potencialin ekonomik të burimeve në zonë: nga njëra anë për të rritur turizmin përmes një oferte të organizuar në bazë të trashëgimisë mjedisore, peizazhit dhe kulturës ne territor, në anën tjetër per të shfrytëzuar burimet ujore në aspektin e prodhimit te energjisë si dhe burimeve minerare të përhapura.

Objetivi Strategjik 4 - Vleresimi i zinxhirit të prodhimit lokal

Vleresimi i zinxhirit të prodhimit lokal i cili, duke u bazuar ne sistemin e bujqësisë dhe ate artizanal lokal, ngrë nevojën për të kombinuar njohuritë tradicionale me egzigjencat e inovacionit të modeleve të prodhimit dhe infrastrukturave të lidhura me to në mënyrë që të janë në treg në kushte konkurruese. Në zonen e Dibres ka burime territoriale, por edhe profesionale, qe duhen rizbuluar në mënyrë që të rrisin traditat dhe njohuritë lokale. Nga ana tjetër janë te nevojshem edhe proceset inovative, të cilat nuk janë të lidhura domosdoshmërisht me produktet, por me mënyrën në të cilën këto produkte prodhohen dhe tregtohen. Nevoja është nga njera anë për të koordinuar dhe të integruar kompanitë / forcuar shërbimet e kompanive dhe nga ana tjeter për të bërë produktet të njohur dhe kualifikuar. Inovacioni dhe promovimi i sistemit të prodhimit, mund të luajë një rol edhe aktivizimin e marrëdhënieve me qendrat e mësimit / hulumtimeve / universiteteve edhe jashtë territorit.

Duke u nisur nga vizioni dhe nga objektivat strategjike është përcaktuar strategja e vendndodhjeve qe përveç së tregon strukturën territoriale, jep dhe udhezime opérative për hapin e ardhshem të preqatitjes së planit Vendor Urban. Vizioni i përgjithshëm prezantohet në diagramin e mëposhtëm

VIZIONI I TË ARDHMES PËR DIBREN

**PËRMIRËSIMI I CILËSISË SË JETËS SE POPULLSISE REZIDENTE
NË PËRMJET NJË OASJEJE ME TE MADHE NË SHËRBIME
PUBLIKE PËR TË GJITHA SHTRESAT SHOQËRORE DHE NJË
RRITJE TE PUNESIMIT NË SAJË TË ZHVILLIMIT TE
POTENCIALEVE NË FUSHEN E BUJOËSISE, TURIZMIT, NATYRES
DHE ENERGIJËS**

Zhvillimi policentriki
bazuar në forcimin
hierarkisë se
sistemeve urbane

**OBJEKTM STRATEGJIK
1**

Përmirësimi i sistemit
të akcessit të
brendshëm dhe
vlerësimi i lidhjeve
nëdër-rajionale dhe
nëdërkufitarë

**OBJEKTM STRATEGJIK
2**

Zhvillimi i
qëndrueshëm
burimeve natyrore në
fushat e turizmit,
energjisë dhe
minierave

**OBJEKTM STRATEGJIK
3**

Vlerësimi i zinxhirit të
prodhimit vendor,
bazuar në sektorin e
bujqësisë dhe
zejtari

**OBJEKTM STRATEGJIK
4**

STRATEGJIA URBANE DHE TERRITORIALE E VENDNDODHJEVE

PPV

5.2.1 Objktivi Strategik 1 - Një cilësi e mirë e jetesës në territorin e Dibër

Cilësia urbane dhe rajonale i referohet kryesisht cilësisë se jetës së atyre që banojnë në territorin e Dibres, do të thotë i kushton vëmendje pjesëve të ndryshme të territorit dhe marrëdhënieve në mes të sistemeve të ndryshme që e përbëjnë atë: të maleve dhe luginave, zonave urbane dhe fshatrave, poleve qendrore dhe zonave më marginale.

Qendrat kryesore dhe fshatrat me te vegjel nga të cilat karakterizohet territori duhet të bëhen vende të socializimit dhe të ofrimit të shërbimeve bazë. Duehen vlerësuar rrugët dhe vendet publike si vende takimi dhe konfrontimit.

Dimensionet e cilësisë së jetës janë të lidhura ngushtë me komponentët e tjera si ato ekonomike, infrastrukturore, sociale, mjedisore. Cilësia urbane dhe mjedisore nuk lidhet vetëm me aspektet materiale / fizike të qytetit dhe te territorit, por përfshin të gjithë sferën jomateriale te lidhur me mirëqenien lokale. Ajo përshtatet në këtë aspekt me masen e ndryshimeve demografike te

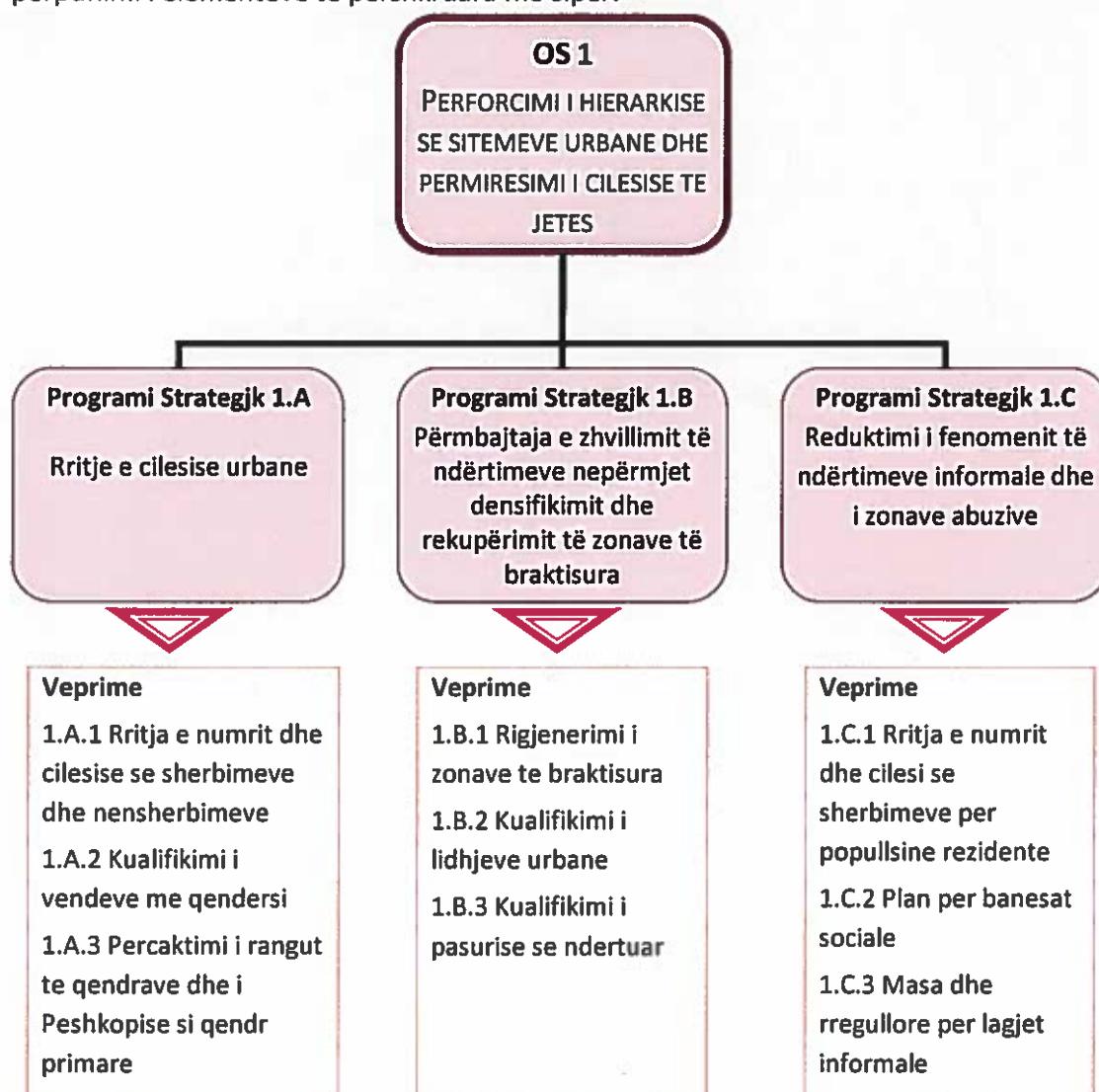
lidhura veçanërisht me probleme të mëdha sociale, me shpopullimin e territorit dhe shërbimeve të shperndara me karakter inkluziv dhe social. Në të njëjtën kohë merr rol qendoror dhe ofrimi i shërbimeve dhe hapësirave për të rinjtë, me qëllim jo vetëm të ofrojë mundësi për brezin e ri, por edhe për te jetuar dhe shijuar territorin në menyre të përgjegjëshme, të vetëdijshëme dhe të motivuar. Ne sinteze mund te themi qe tema i perket.

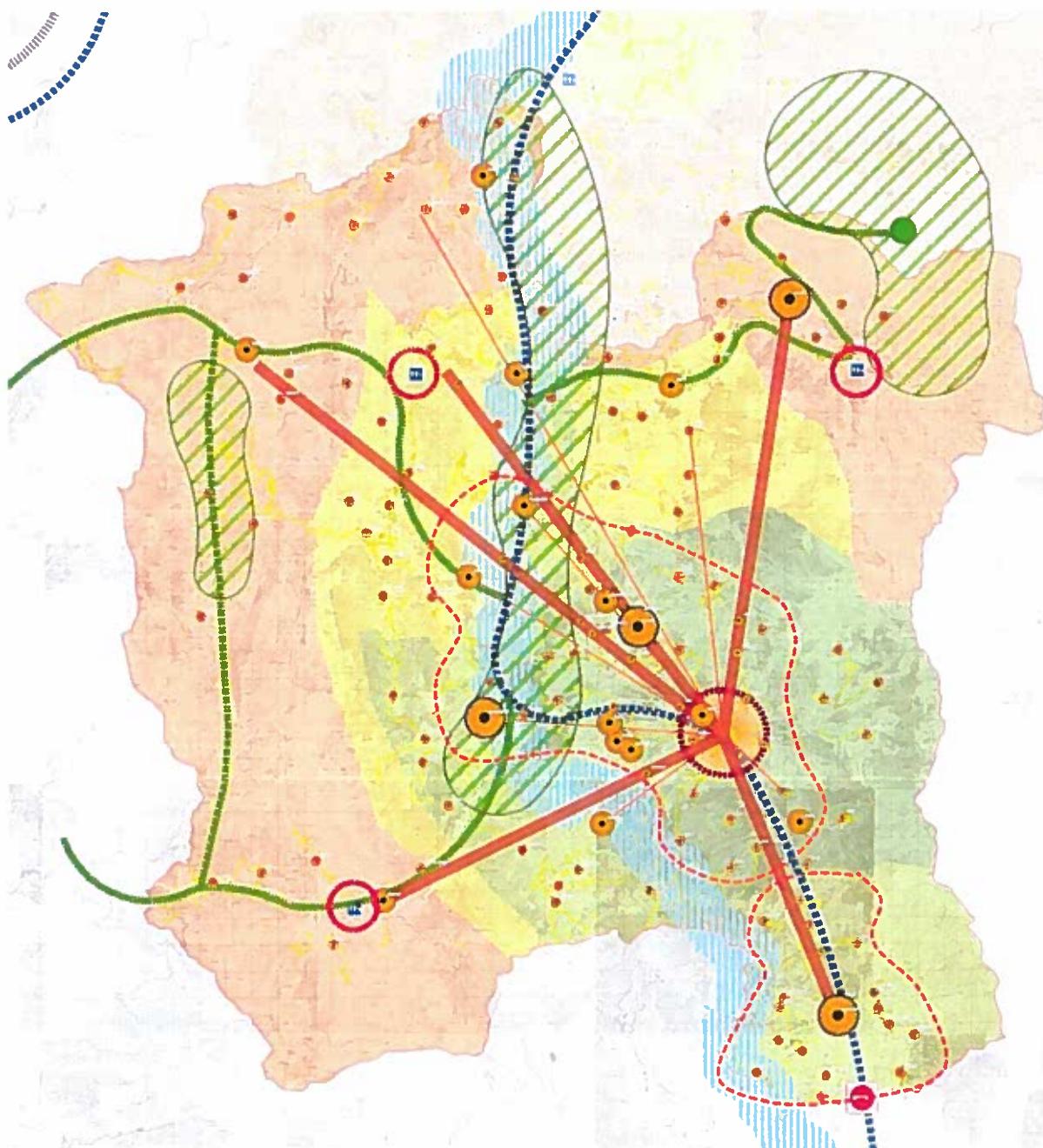
Hapësira urbane, në kuptimin e evolucionit urban, te gjendjes së ndërtesave, pajisjeve dhe sistemit te parkimit, arredimit urban dhe gjelbërimit publik; shërbime individuale (kopshtet e fëmijëve, kujdesin për njerëzit, rrjetet e kujdesit) dhe për kohën e lirë.

Indikatoret krye janë pra :

- forcimi i rolit të Dibres si qendër kryesore e funksioneve rangut rajonal;
- fuqizimi i lokaliteteve kryesore per te permblushur kërkesen per shërbime afersie
- kualifikimi i shërbimeve baze ne lokalitetet me te vogla /fshatra

Diagrama e mëposhtëme tregon strategjinë për sistemin urban që rrjedh nga analiza SWOT dhe përpunimi i elementeve të përkruara më sipër:

Figura 3: Sistemi Urban

	Zhvillimi i sherbimeve ne zonen urbane te Peshkopi		Aeroporti i pashfrytezuar per tu vieresuar
	Izokron- brenda 15 minutave nga Peshkopi		Gendrat urbane kryesore per tu vieresuar
	Izokron- rreth 15 - 30 minuta nga Peshkopi		Gendrat e vogla
	Izokron- rreth 30 - 45 minuta nga Peshkopi		Gendrat dyesore
	Izokron- rreth 45- 60 minuta nga Peshkopi		
	Izokron- me shume se nje ore nga Peshkopi		
	Zonat me perqendrim me te madh te ndertimeve		
	Zona e zhvillimit turistik		Vieresimi i qendres nga pikepamja turistike
	Lidhjet kryesore infrastrukturore		Shtimin e sherbimeve per popullsine (shkolla , ambulanca, spitale, kopeshte, cerdhe)
	Itineraret panoramik dhe turistik per tu zhvilluar		Korridori lumenor
	Linjat hekurudhere Tirane – Kosove ne projekt		
	Lidhjet rugore per tu permiresuar - çeshtje prioritare		
	Lidhjet rugore per tu permiresuar ne nje faze te dyte		
	Rruget per tu asfaltuar		
	Kufijte – Vieresimi i lidhjeve nderkufitare		

Për cdo program strategjik janë identifikuar veprimë e projekte te qëndrueshme dhe funksionale në arritjen e objktivi strategjik, të cilat do të përshkruhen në shtojcën e bashkangjitur

Bashkengjitur.01 - Skedat e Projekteve Strategjike

PROGRAMI STRATEGJK	VEPRIMI	PROJEKTI
1.A Rritja e cilesise urbane te Bashkise Diber	1.A.1 Shtimi i numrit dhe I cilësisë se shërbimeve	1.A.1.1 Permiresimi I objekteve shendetesore rajonale
		1.A.1.2 Rikualifikimin e impianteve sportive
		1.A.1.3 Kualifikimi I objekteve kulturore: Muze, Biblioteke, ...
1.B Vleresimi I zonave bosh/te paperdoruara	1.B.2 Kualifikimi I zonave qendrore	1.B.1.1 Rikualifikimi I bulevardit
		1.B.1.2 Krijimi I qendrave dhe I vendeve te tregtimit ne 5 lagje te Peshkopise
		1.B.1.3 Densifikimin e zonave urbane bosh
		1.B.1.4 Rekuperimin e arkitektures tradicionale dhe i elementeve

		tipik rural
		1.B.1.5 Vleresimi dhe kualifikimi i lagjeve: Teke dhe Kallavere
		1.B.1.6 Baza e nderhyjes se rekuperimit per realizimin e shesheve dhe rrugeve
		1.B.1.7 Rikualifikimin e zones historike
		1.B.1.8 Plani i trafikut urban
		1.B.1.9 Rehabilitimi i ish zones ushtarake
		1.B.1.10 Rehabilitimi i ish zones industriale
		1.B.1.10 Zhvillimi i Peshkopise në juglindje dhe jugperëndim
1.C Minimizimi I abuzivizmit dhe i lagjeve informale	1.C.1 Rritja dhe permiresimi i cilesise se sherbimeve (si 1.1.1)	1.C.1.1. Hedha ne harte e sherbimeve egzistuese(formale dhe informale).
	1.C.2 Plani per ndertimet sociale	1.C.2.1 Ndertimet sociale
	1.C.3 Sistemimi i lagjeve informale.	1.C.3.1 Legalizimi dhe urbanizimi i lagjeve informale

5.2.2 Objktivi Strategik 2 – Një akses më i mirë në brendësi të territorit të dibrës dhe vlerësimi i lidhjeve ndër-rajionale dhe ndërkuftare

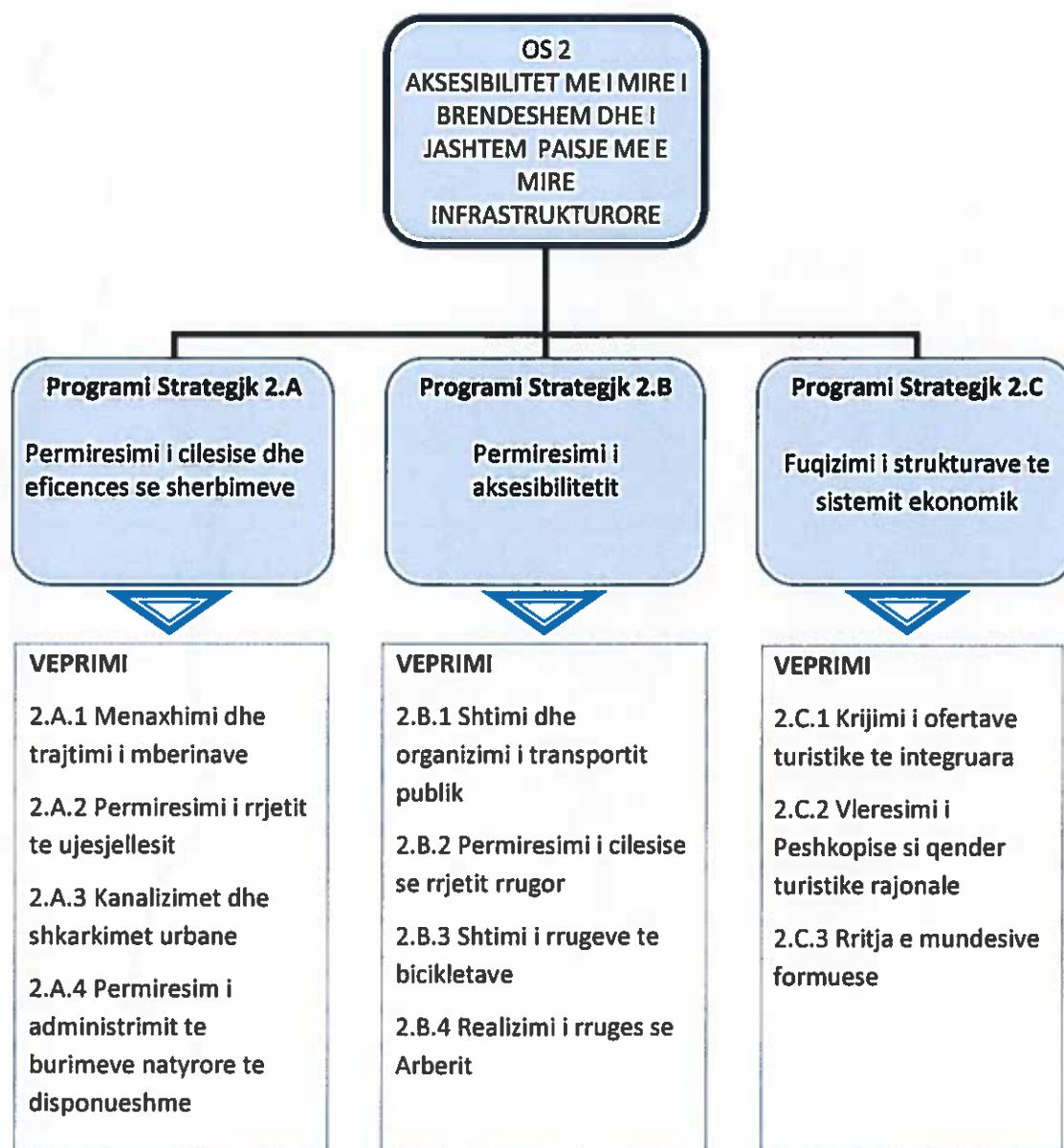
Tema e aksesibilitetit vjen në një kuptim të gjerë, duke përfshirë si çështjet që lidhen me sistemin e lëvizshmërisë ashtu dhe zhvillimi i rrjeteve të infrastrukturës e tet nenshërbimeve. Çështja e lëvizshmërisë i referohet si asaj ne zonën e brendshme, në mes të qendrave kryesore dhe fshatrave më të vogla, por edhe asaj të jashtme ne një zonë me të gjerë. Temat janë ato të raporteve ndërmjet mënyrave të transportit, sigurisë rrugore dhe implementimin e shërbimeve lokale të transportit publik. Vendosja ndërkuftar i Kukësit është një element force i territorit i aftë te involvoje potencialisht, në sektorët e ndryshme lokale (bujqësore, komerciale, industriale, etj turizmi), përdorues te jashtëm. Në anën tjetër duhet të sigurohet qe lidhja e brendshme, me zonat më të marginalizuara dhe aktualisht cilesi me te ulet sherbimi. Problem është cilesia e rrugëve të brendshme, te paksesueshme në periudha të caktuara të vitit. Duhet të mendojmë për mënyrat e reja të të shërbimit transportit që te jene sa me eficiente ekonomikisht.

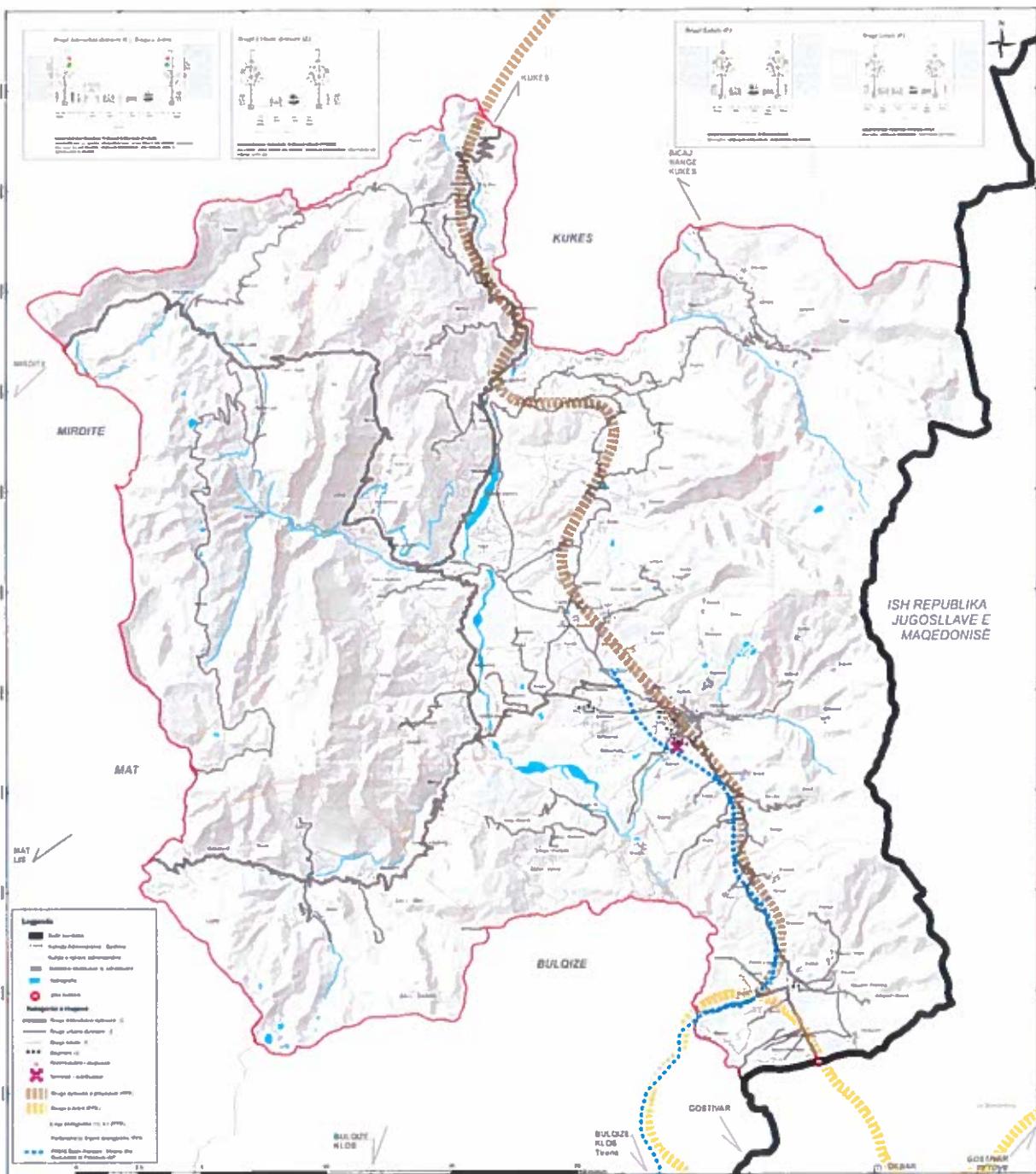
Ne kuadrin e prodhimit dhe përdorimit te energjisë, skenarët e planit kërkojnë theksimin e përdorimit te burimeve hidro energjike

Indikatoret kyc jane pra :

- Permiresimi i lidhjeve te brendeshme ne vecanti per lokalitetet kryesore e sekondare;
- Aktivizimi i aeroportit dhe permiresimi i transportit publik;
- Unifikimi i korridoreve te transportit me ato energjitarke per nje tutele me te mire te territorit

Diagrama e mëposhtëme tregon strategjinë për sistemin infrastrukturor që rrjedh nga analiza SWOT dhe përpunimi i elementeve të përshkruara më sipër:

Figura 4: Sistemi Infrastrukturor

Kategorite e rrugave	
Rrugë Interurbane dytesore - C	
Rrugë urbane dytesore - E	
Rrugë lokale - F	
Segment i ri	
Rrethrotullim i propozuar	
Terminali i autobusave	
Rrugë dytesore a propozuar (PPK)	
Rrugë e Arbrit (PPK)	
Linja energjetike 110 kV (PPK)	
Perforime te linjeve energjetike (PPK)	
PRMS Dibër-Stacioni i Matës dhe Reduktimit të Presionit-IAP	

Për cdo program strategik janë identifikuar veprimë e projekte te qëndrueshme dhe funksionale në arritjen e objektivi strategjik, të cilat do të përshkruhen në shtojcën e bashkangjitur *Bashkengjitur.01 - Skedat e Projekteve Strategjike*

PROGRAMI STRATEGJK	VEPRIMI	PROJEKTI
2.A Rritja e cilesise dhe eficenses se sherbimeve	2.A.1 Menaxhimi i mbetjeve	2.A.1.1 Menaxhimi i mbetjeve
	2.A.2 Permiresimi i rrjetit te ujesjellesit	2.A.2.1 Nderhyrjet ne furnizimin me uje te pijshem dhe uje te rrjedhshem ne Peshkopi
	2.A.3 Permiresimi i rrjetit te kanalizimeve	2.A.3.1 Permiresimi i rrjetit te kanalizimeve
	2.A.4 Përmirësimi i menaxhimit të burimeve të energjisë	2.A.4.1 Aplikimi i energjisë se paster dhe eficences energjitike 2.A.4.2 Reduktimi i perdonimit te drurit si burim ngrohjeje
2.B Permiresimi i aksesibilitetit	2.B.1 Permiresimi i organizimit te transportit publik	2.B.1.1 Permiresimi i transportit, prioritet i jepet fshatrave qe ndodhen 2 km nga aksi qendor
	2.B.2 Permiresimi i rrjetit rrugor ekzistues	2.B.2.1 Reduktimi i numrit te rrugeve te paasfaltuara
		2.B.2.2 Ndertimi/ permiresimi i rrugeve rajonale qe lidhin qytetin me fshatrat dhe zonat turistike (Kastriot-Lure, Muhurr-Selishte, Bishop-Zimur, Mons-Rabdisht)
		2.B.2.3 Unaza e Peshkopise
		2.B.2.4 Sherbime infrastrukturore per zonen industriale te SMT-KUBEN
	2.B.3 Krijimi i rrugeve te bicikletave	2.B.3.1 Lidhje ciklabel ne drejtim te lokaloteteve turistike
	2.B.4 permiresim i lidhjeve kombetare dhe nderkombetare	2.B.4.1 lidhja me rrugen e Arberit
2.C Permiresimi i sitemit ekonomik	2.C.1 Vleresimi i veprave artizanale	2.C.1.1 Rivleresimi i zejit te perpunimit te kashtes
	2.C.2 Specializimi fuqise punetore	2.C.2.1 Qendra trajnimi per profesinet sanitare
	2.C.3 Zhvillimi i zonave te prodhimit	2.C.3.1 Zone e re industriale per gjat aksit Tomin-... 2.C.3.2 Rregullimin e zones doganore te Maqellares si zone ekonomike multifunksionale

5.2.3 Objktivi Strategik 3 - Vlerësimi i qëndrueshëm i burimeve ambientale si ne terma turistike dhe energjitike e minerare

Pasuria e burimeve natyrore të territorit duhet të jetë në radhë të parë e mbrojtur dhe administruar në mënyrë që të ruhet ose rivendoset cilësia e tij. Kjo në mënyrë të veçantë lidhet me ndotjen nga hedhja e mbeturinave dhe ujërave të zeza të patrajuara në rrjedhat e ujit dhe në basenin e Fierzës, me varferimin e pyjeve që rezulton nga menaxhimi i dobët, me pranine e

aktiviteteve minerare qe edhe pse përfaqësojnë një potencial ekonomik, ato janë gjithashtu objekte të degradimit të mjedisit për tu menaxhuar.

Sigurimi i cilësisë dhe ruajtja e burimeve natyrore është kusht i nevojshem per vleresimin e tyre. Aksioni i sistemit është strukturimi i një oferte të koordinuar turistike në nivel rajoni, duke siguruar një shërbim me cilësi të lartë, të plotë dhe konkurrues. Përdorimi i pakët i burimeve lokale është e lidhur me një veprim të dobët promovues nga ana e enteve lokale dhe mungesa e një strategjje globale të marketingut, me vështirësine për të bere te njojur jashte, ate që territori është në gjendje të ofrojë.

Turizmi mund të jetë një pasuri e vërtetë për Dibren, me gjithatë, duhen mjete, përfshirë dhe ato operative, për të ofruar shërbime për turistët dhe përdoruesit që lejojnë një transferim me të vërtetë aktiv të elementeve identitare, të përkatësisë dhe të pritjes.

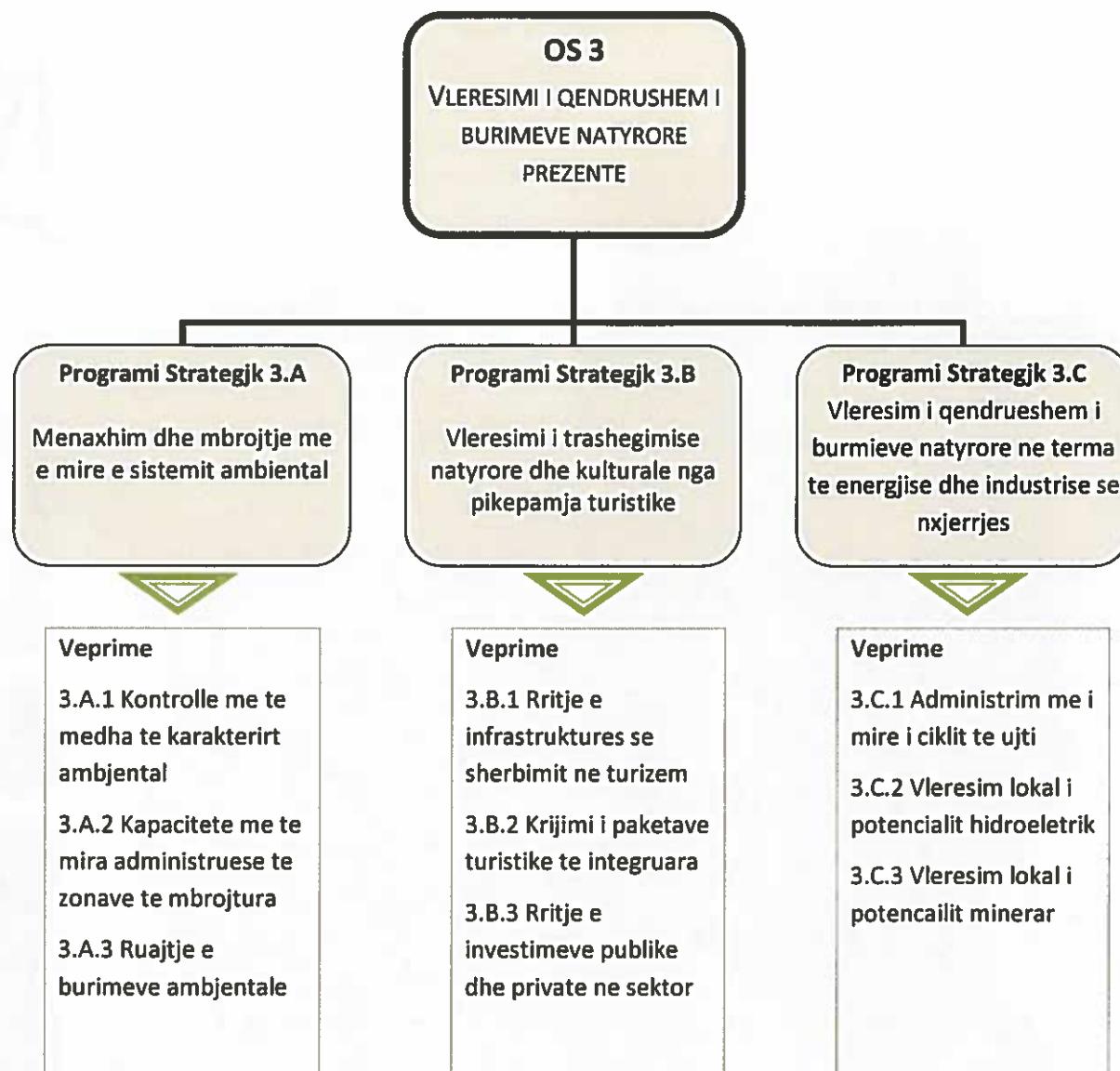
Paralelisht territori i Kukësit ka një kapital hidrik i cili mund te shfrytezohet per projekte hidroenergjitime, me një rikthim afatshkurtër ne ekonomine lokale. Ky është një element kyç rreth të cilët lëvizin interesat e investitorëve potencial të cilët mund të janë një faktor i rendesishem në zhvillimin ekonomik dhe për të përmirësuar shërbimet dhe infrastrukturën. Në një kontekst dhe në një kohë kur burimet publike janë të kufizuara është thelbësore mundësimi i formave te partneritetit publik-privat, që synon zbatimin e masave të cilat nga njëra anë janë në gjendje të kthehen në përfitim për komunitetin dhe në anën tjetër të sigurojne investitorët per qëndrueshmërinë ekonomike dhe financiare te operacionit. Marrëveshjet publike-private, në forma të ndryshme praktike, janë një nxitje e nevojshme për investimet ekzistuese.

Mbrojtja, promovimi, njojja, duket të janë elementet në qendër të strategjive të nevojshme për të shfrytezuar kete trashëgimi të madhe, e aftë për gjenerimin lëvizjeve të reja turistike dhe ekonomike.

Treguesit kryesore janë si më poshtë:

- Cilësia e mjedisit nepermjet reduktimit te ndotësve, rritja e sigurisë së brendshme dhe menaxhimi më i mirë i mbeturinave (në veçanti uljen e ndotjes ne Drin);
- Zhvillimi i turizmit malor dhe ekoturizmit;
- Perfitimi ekonomik në shkallë lokale nga investimet në sektorin e energjisë dhe minierave.

Diagrami i mëposhtëm tregon strategjinë për sistemin natyrore dhe hidrik që rrjedh nga analiza SWOT dhe përpunimi i elementeve të përshkruar më sipër:

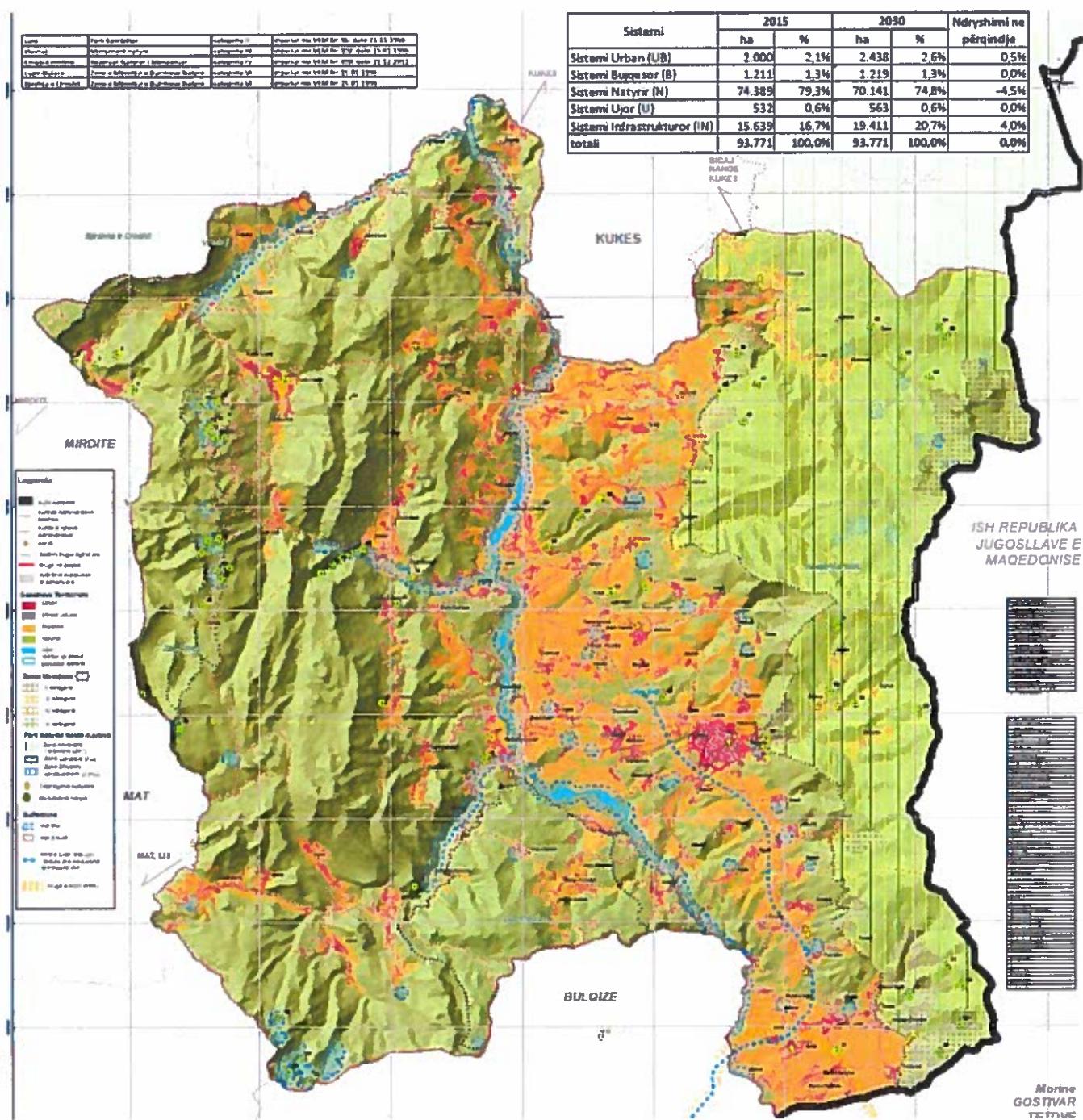

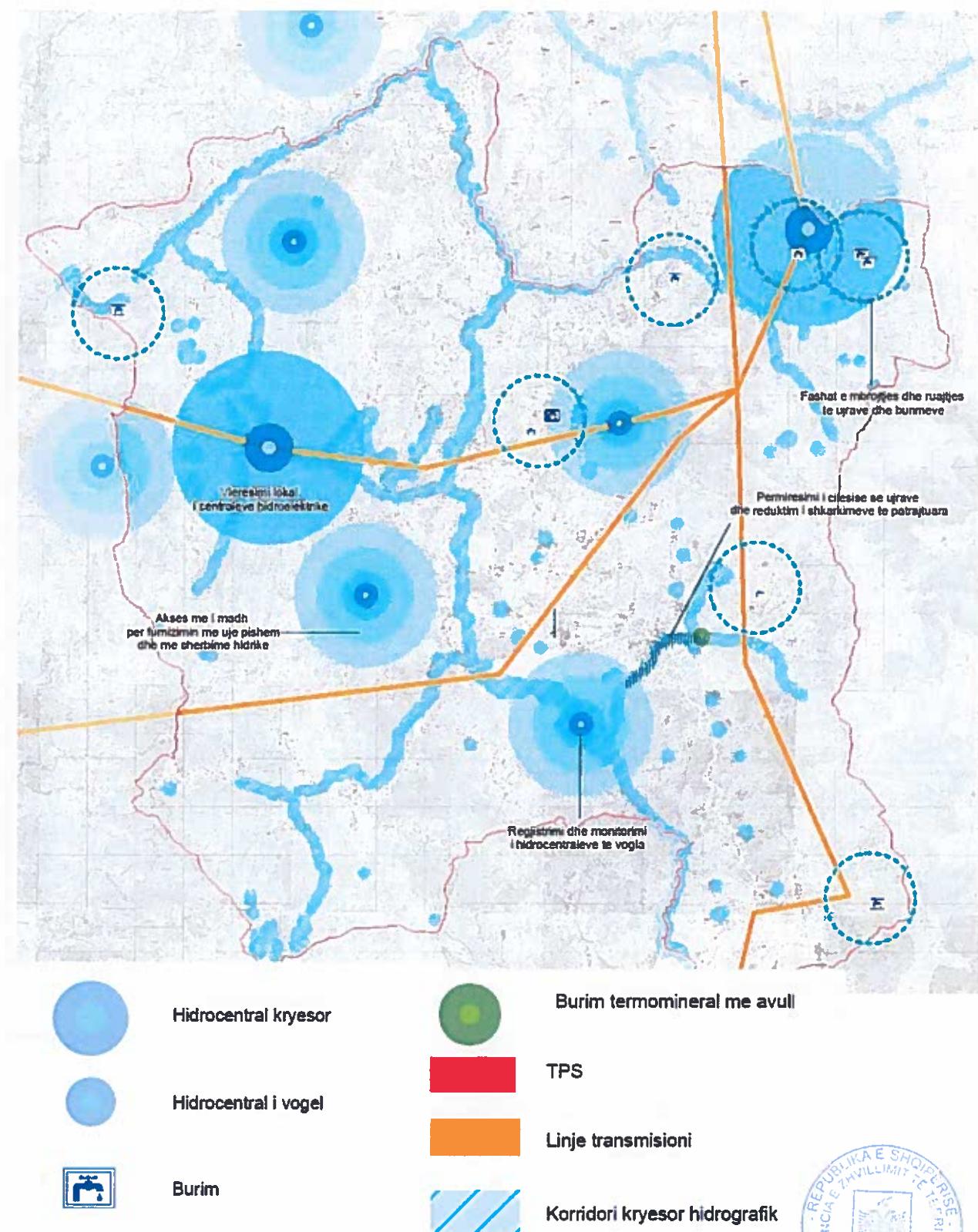
Figura 5: Sistemi Natyror

Sistemeve Territoriale	
Urban	
Infrastrukturor	
Bujqesor	
Natyror	
Ujor	
Territor qe peson konvertim sistemi	

Park Natyror Korab-Koritnik	
Zone Perdomi Tradicional (ZPT)	
Zone Qendrore (ZO)	
Zone Zhvillimi qendrueshem (ZZhQ)	
Trashegimia kulturore	
Monumente Natyre	

Zonat Mbrojtura	
I kategoria	
II kategoria	
III kategoria	
IV kategoria	
V kategoria	
VI kategoria	

Bufferzone	
Vija Blu	
Vija e kuqe	
PRMS Dibër-Stationi	
Matjes dhe Reduktimi të Presionit-IAP	
Ruga e Arbrit (PPK)	

Figura 6: Sistemi Ujor

Për cdo program strategik janë identifikuar veprimë e projekte te qëndrueshme dhe funksionale në arritjen e objektivi strategik, të cilat do të përshtakuhen në shtojcën e bashkangjitur *Bashkëngjitur.01 - Skedat e Projekteve Strategjike*

PROGRAMI STRATEGJK	VEPRIMI	PROJEKTI
3.A Menaxhim dhe mbrojtje me e mire e sistemit ambiental	3.A.1 Rritja e kontrollit dhe e mbrojtjes së mjedisit	3.A.1.1 Permiresimi i menaxhimit te mbeturinave ne vecanti ne zonat e mbrojtura 3.A.1.2 Mirembajtja e pyjeve dhe perfundimi i procesit te transferimit te pronave
	3.A.2 Rritja e investimeve ambientale	3.A.2.1 Ripyllezimi i zonave te Lurës, Kacnisë, Buflës, Pratit 3.A.2.2 Capacity Building, menaxhimi mjedor dhe monitorimi
3.B Vleresimi i sektorit turistik	3.B.1 Permiresimi i infrastruktures dhe rritja e investimeve per turizmin natyror	3.B.1.1 Hotel i vendosur ne zone malore 3.B.1.2 Zgjerimi dhe zhvillimi i Parkut Kombtar 3.B.1.3 Krijimi i qendrave termale 3.B.1.4 Rizhvillimi i zones per gjate ligenit 3.B.1.5 Parqe rekreative per gjate rrjedhave te lumenjve 3.B.1.6 Permiresimi i rrjetit frutor/ shtigjeve/ impianteve sportive 3.B.1.7 Zhvillimi i turizmit rural 3.B.1.8 Zhvillimi i parkut arkeologjik ne zonen e kishave antike te kodres se Gradishtes
3.C Vleresim i qendrueshem i burmieve natyrore ne terma te energjise dhe industrise se nxjerrjes	3.C.1 Administrim me i mire i ciklit te ujit 3.C.2 Vleresimi i hidrocentraleve lokal 3.C.3 Vleresimi lokal i potencialit minerar	3.C.1 Administrim me i mire i ciklit te ujit 3.C.2.1 Regjistrimi dhe gjeoreferencimi i centraleve ekzistuese 3.C.2.2 Tarifa te pershtatshme per konsumin e energjise 3.C.3.1 Vleresimi lokal i potencialit minerar

5.2.4 Objktivi Strategik 4 - Vleresimi i zinxhirit te prodhimit bujqesor

Promovimi i dobët i produkteve vendore është i lidhur pjesërisht me mungesën e integrimit midis komponentëve të ndryshem të transformimit: territorit, prodhimit, marketingut, trajnimeve. Kjo mungesë kufizon aftësinë për ti dhënë vlerën neto çdo burimi potencial për zhvillim ekonomik lokal.

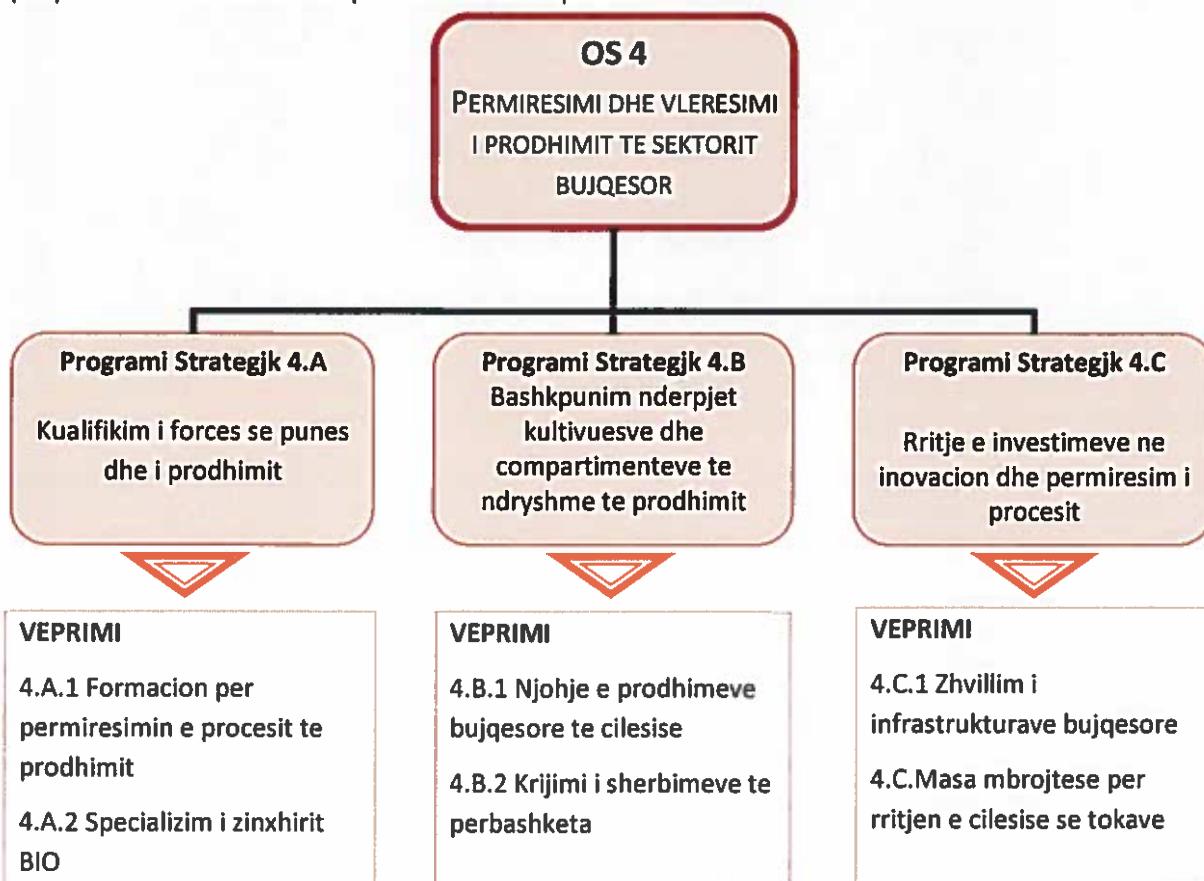
Vlerësimi i ulët mund t'i atribuohet mungesës së formave të perfshirjes dhe mungesës se rrjeteve organizative të brendshme ndërmjet sektorëve ekonomikë dhe vete sektoreve. Thelbesore, ne këtë kontekst, është krijimi i një marke, si një element i rendesishem për ti dhënë identitetin dhe njojjen territorit, si dhe promovimin e markave të produkteve te njoitura për specifikat territoriale.

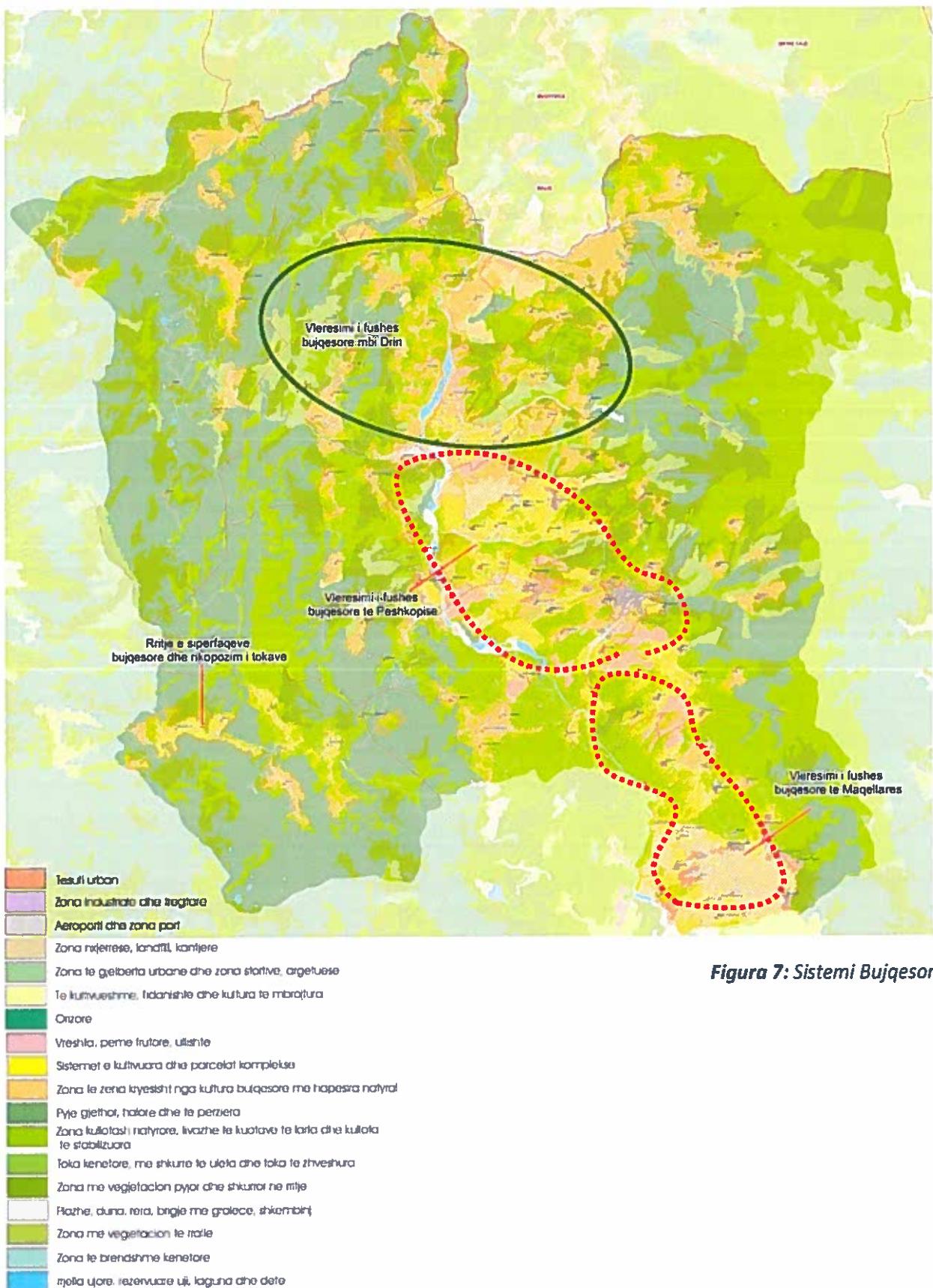
Për krijimin e markës mund të krijuhet një sinergji e ngushtë në mes kerkimit, kërkimit te aplikuar, eksperimentimit, prodhimit, universitetit me trajnimet ne fushen e bujqësisë se bashku me prodhuesit vendor. Inovacioni eshte shume i rëndësishem si proces. Nevoja për të nxitur dhe zhvilluar koordinimin dhe integrimin në mes të ndërmarrjeve funksionon edhe per forcimin e shërbimeve për bizneset si një mjet për të përmirësuar konkurrueshmërinë e produkteve. Promovimi i një kulture bashkepunimi ne rrjet, kryesisht ka të bëjë me fushat e kërkimit dhe inovacionit, marrëdhëniet me sistemin e kredive dhe iniciativat e ndërkombëtarizimit.

Indikatorët krye pranë janë:

- Permiresimi dhe vlerësimi i zinxhirit bujqësorë deri ne krijimin e një Marke per prodhimet lokale;
- Rikompozimi i tokave dhe vlerësimi i tyre ne pllajat e Peshkopise, Maqellares e Drinit;
- Modernizim i strukturave te sherbimit ne sektor.

Diagrami i mëposhtëm tregon strategjinë për sistemin bujqësor që rrjedh nga analiza SWOT dhe përpunimi i elementeve të pëershkruar më sipër:

Figura 7: Sistemi Buqesor

Për cdo program strategjik janë identifikuar veprimë e projekte te qëndrueshme dhe funksionale në arritjen e objektivi strategjik, të cilat do të përshkruhen në shtojcën e bashkangjitur *Bashkëngjitur.01 - Skedat e Projekteve Strategjike*

PROGRAMI STRATEGJIK	VEPRIMI	PROJEKTI
4.A Permiresimi i menaxhimit ne sektorit bujqësor	4.A.1 Kualifikimi i krahut te punes	4.A.1.1 Promovimi i eksperiencave te mira agrare
		4.A.1.2 Permiresimi i zinxhireve BIO
	4.A.2 Bashkepunimi dhe koordinimi mes aktoreve te sektorit agrar	4.A.2.1. Promovimi i iniciativave private për zhvillimin e mëtejshëm të sektorit bujqësor
		4.A.2.2 Krijimi i pikave të reja për mbledhjen dhe ruajtjen e produkteve bujqësore dhe blegtorale
		4.A.2.3 Krijimi i markave/Certifikatat e cilesise
	4.A.3 Permiresimi i procesit prodhues	4.A.3.1 Zhvillimi i infrastrukturës bujqësore
		4.A.3.2 Masa agroteknike per permiresimin e terrenit bujqësor
		4.A.3.3 Rekuperimi dhe shtimi i rrjeteve ujitese
		4.A.3.4 Legalizimi i pronave bujqësore
		4.A.3.5 Identifikimi i zonave të zhvillimin e peshkimit

5.3 Strategjia insediative territoriale

Duke u nisur nga vizioni dhe nga objektivat strategjike është përcaktuar strategjia e vendndodhjeve qe përvëç së përshkruan strukturën territoriale, jep dhe udhezime opérative për hapin e ardhshem (faza3) të pregetitjes së planit Vendor Urban. Strategjia e vendndodhjeve vjen në renie si në nivel territorial ashtu dhe në nivel urban te qendrës kryesore të Dibrës.

Strategjia për sistemin insediativ Diber ofron strukturimin e vendbanimeve në mënyrë që ato të kontribuojnë për:

- ✓ Per te forcuar hierarkinë e sistemeve urbane në mënyrë që të optimizohet lokalizimi dhe menaxhimi i atrezaturave te shërbimeve sipas kategorive , qasja dhe lëvizshmëria.
- ✓ Per të siguruar që vendbanimet mund të janë strukturat mbështetëse dhe monitoruese per potencialitet e territoreve dhe promovimin e burimeve të tyre: bujqësore , natyrore, kulturore, logistike.

Per sistemin insediativ jane parashikuar

- Forcimi i rolit të qendrës primare të Peshkopise për funksionet e rangut të rajonit.
- Identifikimi dhe forcimi i disa "lokaliteteve kyçe", qendra apo grupe të qendrave të ndërmjetme të mesme, të afta për të përmbushur kërkesën për shërbimet te afersise per popullsinë e përhapur nëper fshatra dhe në aglomerime; këto qendra janë identifikuara në bazë të madhësisë dhe / ose aksesit, si dhe te atrecaturave tashmë të pranishme ne to:
- Ruajtja e lokacioneve të mesme, të klasifikuara si fshatra dhe aglomerime, një karakter kryesisht rural, duke stimuluar ndërhyrje të vogla që synojnë kualifikimin e shërbimeve bazë.

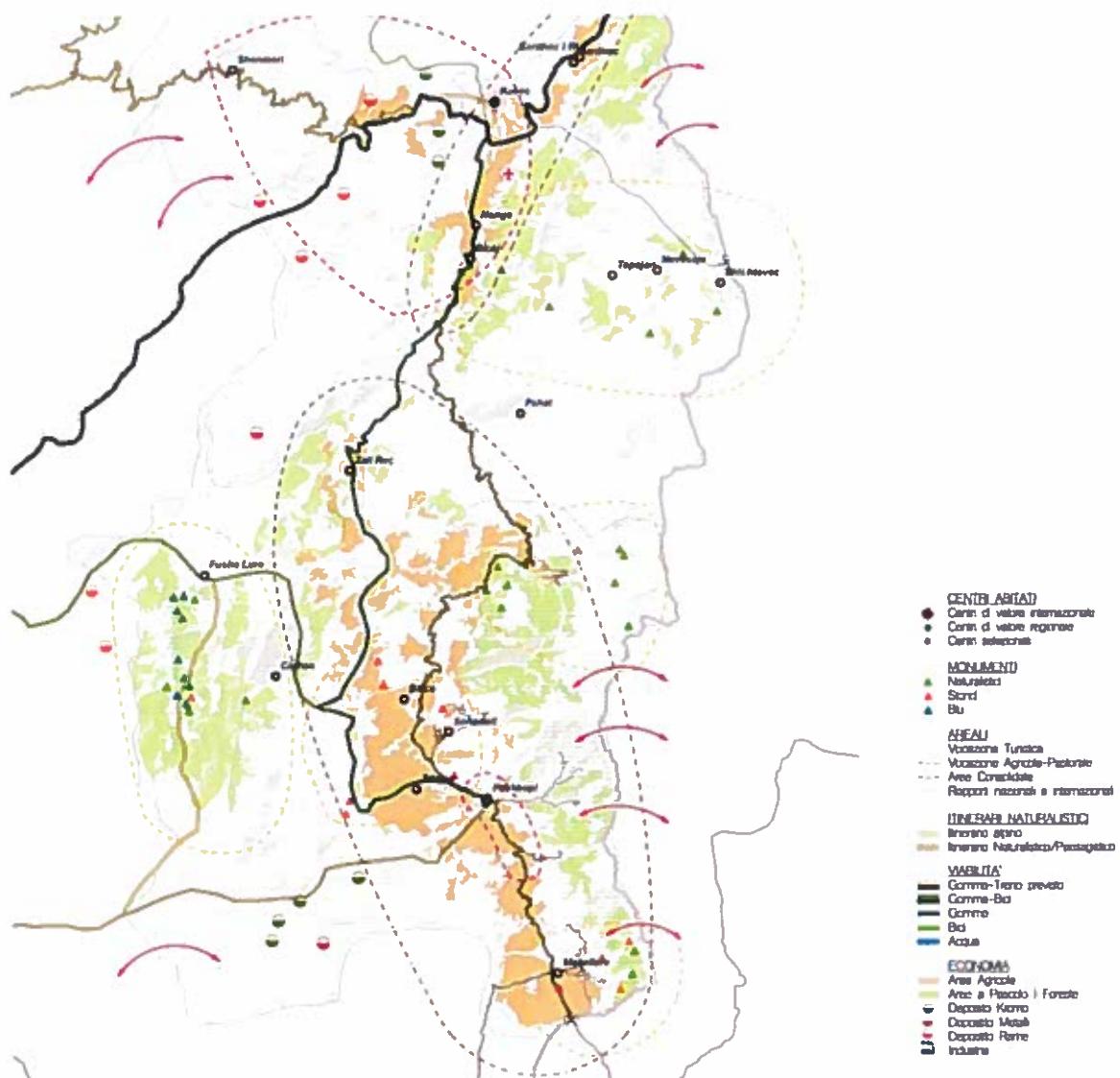

Figura 8: Strategjia Kombetare per qarqet Kukës Diber

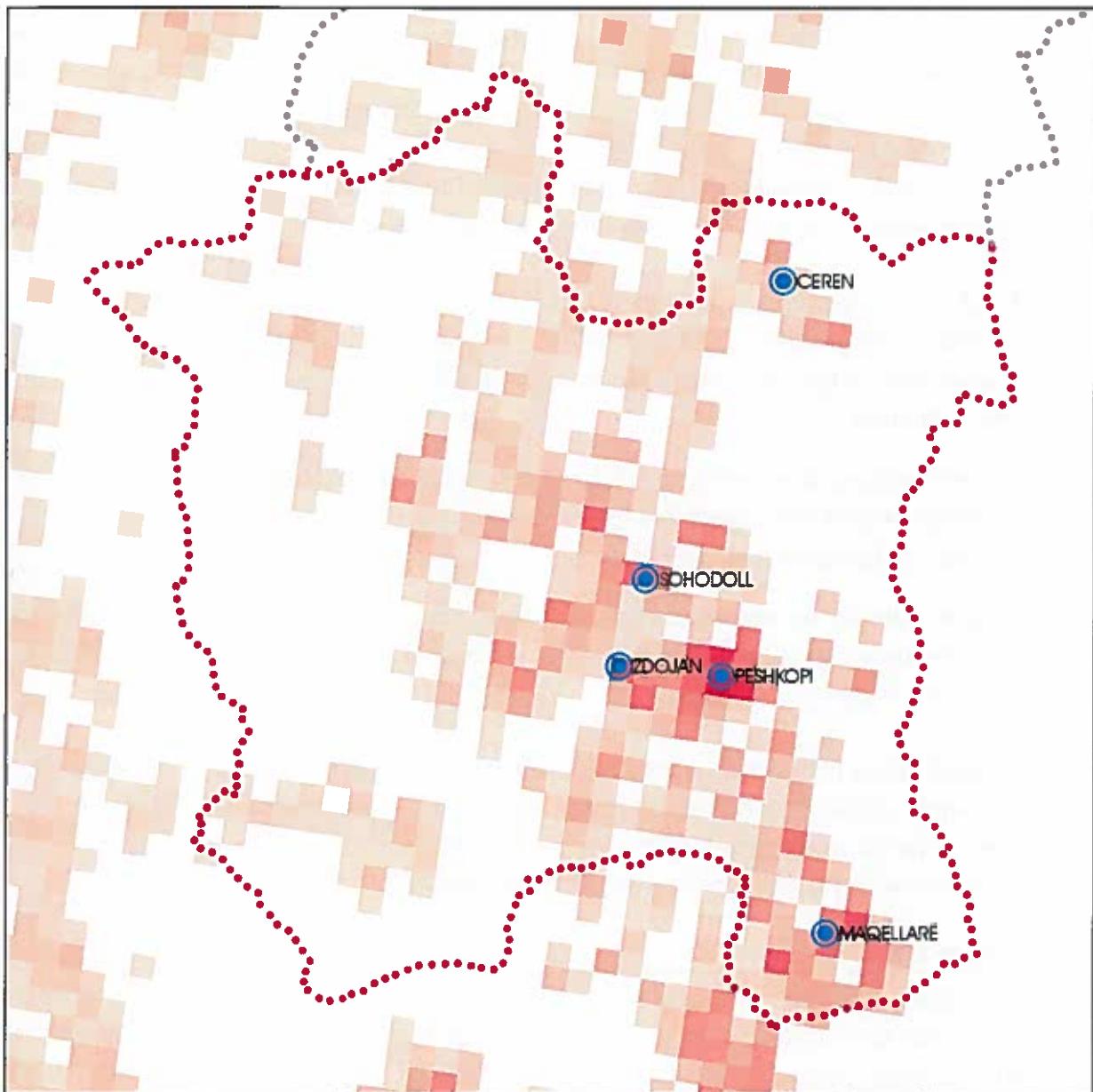

Figura 9: Dendesia e banimit per sistemin insediativ te Bashkise Dibër

Sistemi insediativ , i përcaktuar eshte i vendosur në qendrën primare të Peshkopisë se bashku me Zdojan-Breždan-Ushtelenxe dhe tre lokalitetet kryesore, me funksion e mbulimit te interesave lokal: Ceren, Sohodoll, dhe Maqellarë. Katër lokalitet kryesore janë "themelet" e territorit, në pikat me dendësi më të madhe të popullsisë, dhe konfigurohen si vende të ofrojnë shërbime bazë "cilësore" .

Përveç dendësisë se popullsisë, këto qendra janë përzgjedhur duke kontrolluar sasinë e popullsisë te arritshme me një kohë udhëtimi prej jo më shumë se 30 minuta. Ky prag është identifikuar prej pragut minimal të përcaktuar në Planin Kombëtar për arritjen e qendrave primare, ku janë të lokalizuara funksionet kryesore, nga ato sekondare.

Secila nga këto qendra specializohet gjithashtu në varësi të burimeve qe i përkasin asaj pjese te territorit, duke luajtur keshtu rolin e "referencës rajonale" për të gjitha aktivitetet që zhvillohen aty:

- Bujqësia dhe blegtoria, me prodhimet që lidhen me to (përpunimi primar i prodhimeve bujqësore dhe qumështit, përgatitja për nxjerrjen në treg), duke siguruar strukturat për modernizimin e tyre dhe kualifikimin inovativ në sektorët organike (strukturat për trajnim dhe hulumtim)
- Turizem i natyres dhe sportiv, në lidhje me trashëgiminë e pasur natyrore që e lejon një përdorim të gjerë dhe të përhapur gjatë gjithë vitit: hiking, trekking, sportive dimërore, sportet e ujit per gjate lumit dhe perronje.
- Turizmi kulturor, në sajë të pranisë së aseteve fikse të tilla si mbetjet arkeologjike, qe tregojne pasurine historike nga periudha neolike tek ajo arkaik , kështjella, ndertesa fetare dhe banesat tradicionale .
- Logjistika dhe trafiku ndër-rajonal dhe ndërkufitar, me të gjitha funksionet që lidhen me to: tregtia, mikpritja, shërbimet, aksesi dhe promovimi i resurseve lokale në rajon, në mënyrë per ta bere "tërheqës" dhe lehtësish i arritshem tei gjithë qarkun dhe per te vleresuar vecantite e tij natyrore, historike dhe kulturore.

5.3.1 Sistemi territorial

Sistemi territorial i Dibres eshte strukturuar mbi një natyre te shumellojshme duke filluar ne qendren e fushës së madhe bujqësore që shtrihet nga bregu lindor i Drinit te Zi dhe mbyllte në perëndim nga parku i Lures me terrenin e saj kodrinor dhe në lindje me parkun kombëtar Korab-Koritnik.

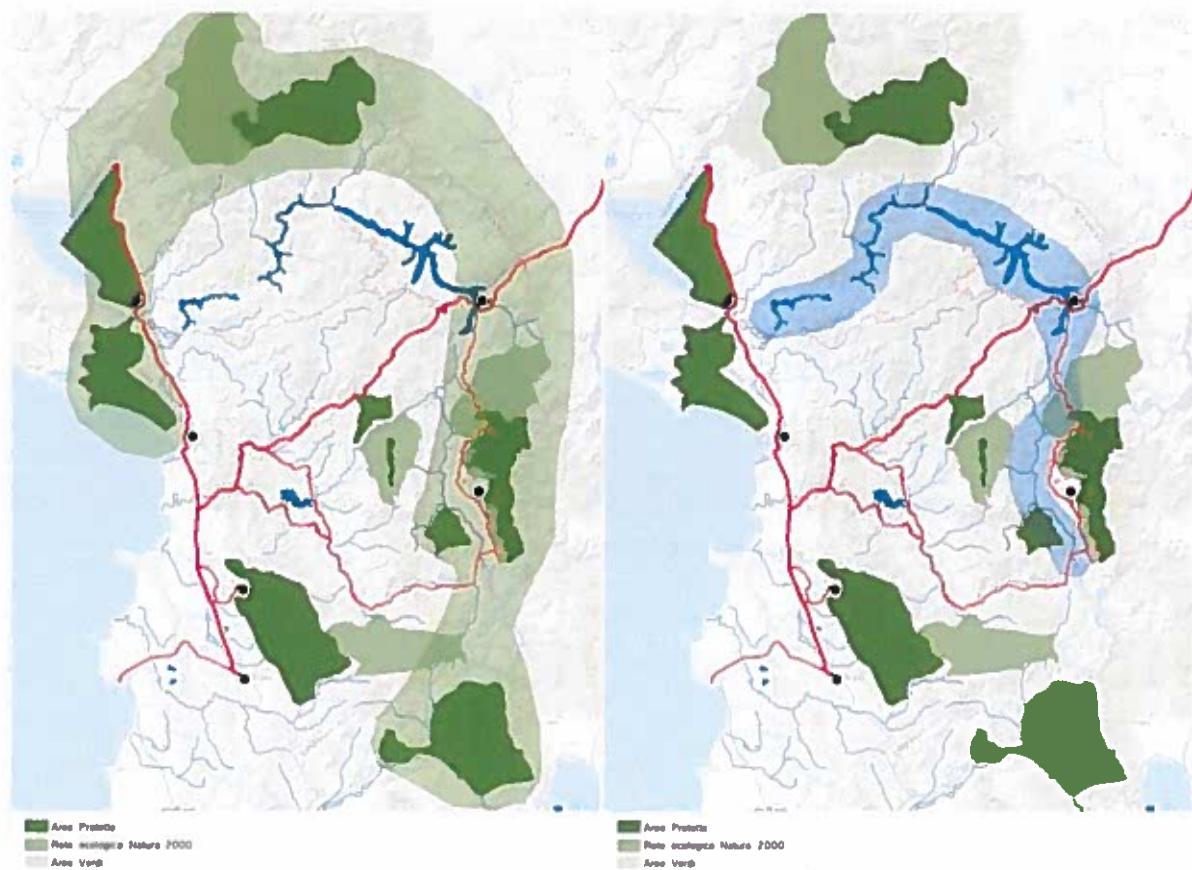
Kjo ndarje e madhe dhe polarizimi i fortë ekzistues në kryeqender, formojnë bazën e strategjisë territoriale në lidhje me sistemin inseditativ, pare në marrëdhëni e saj të forta dhe lidhjet me mijedisin dhe peizazhin, dhe politikat për lëvizshmërine dhe qasjen; strategji që përbëhet nga:

1. Percaktimi i drejtimeve te medha “ te gjelber dhe blu’
2. Vleresimi i pasurise historike dhe natyrore
3. Percaktimi dhe vleresimi i qendrueshem i sistemeve inseditative
4. Percaktimi i rolit te qendres primare te Peshkopise
5. Percaktimi i lokaliteteve kryesore

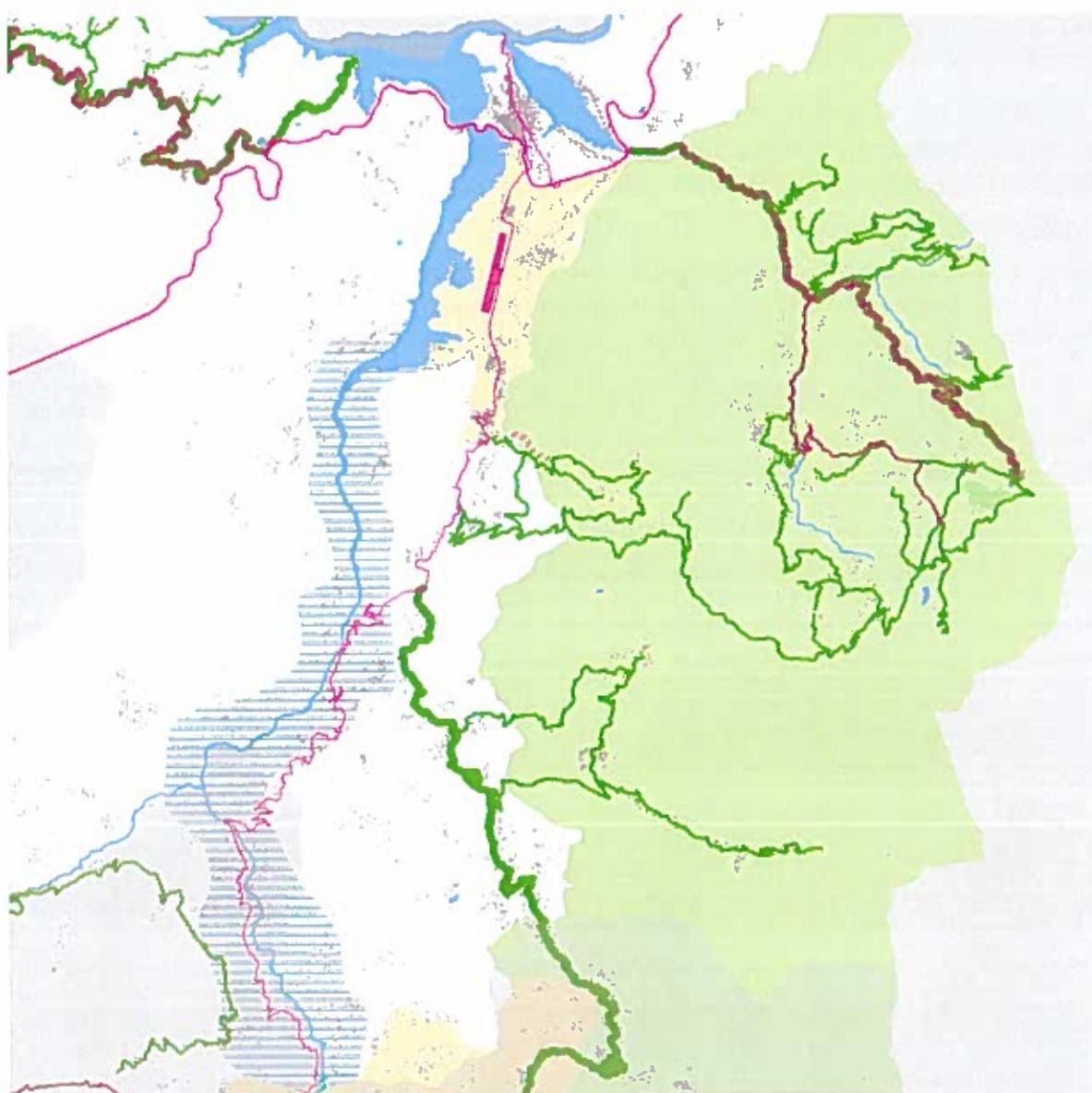
1. PERCATIMI I DREJTIMEVE TE MEDHA “BLU DHE I GJELBER”

Në përputhje me strategjinë e Planit Kombëtar, janë percaktuar "linja e gjelbër dhe blu", si korridore ekologjike rasonale dhe në të njëjtën kohë rrugë kryesore të komunikimit rasonale dhe ndër-rajonale, përgjatë të cilave janë nyjet e shkembimit, qendrat kryesore urbane, burimet kryesore natyrore të territorit:

- lidhjet gjatësore: korridori ekologjik dhe shfrytezues i luginës së ngushtë të Drinit, aks i vërtetë mjedisor per të gjithë territorin, por pak i arritshem për shkak të formes të territorit, për të cilën strategjia e shfrytezimit është që të rivendosë kontaktet me ujin; dhe te kualifikoje gjurmët e rrugës rasonale Kukës-Peshkopi dhe SH 31.
- lidhjet transversale për bashkinin e zonave te mbrojtura në lindje dhe në perëndim te ultesires duke formuar një rrjet itineraresh qe intersekojne sistemin insidiativ. drejtimi SH 34 Fushe Lure-Sohodoll dhe Peshkopi-Burrel-Tirana

Figura 10: Korridoret blu e i gjilber ne strtegjine kombetare per qarqet Kukes e Diber

Figura 11: Drejtimet e gjelber dhe blu

RRJETET EMERALD, NATURA 2000 DHE BREZI I GJELBER EUROPIAN NE TERRITORIN E BASHKISE DIBER

Rrjeti Emerald eshte nje rrjet ekologjik i perbere nga zona me interes te vecante ruajtjeje (ASCI). Ne vitin 1989, palet firmosese te Konventes se Bernit iniciuan krijimin e nje mjeti per mbrotjen e habitateve natyrore European: Rrjetin Emerald. Ky rrjet perfshin rreth 3500 site candidate ose te certifikuara plotesisht ne 16 vende, qe mbulojne rreth 600,000 km² ose 11-12% te territoreve te vendeve te perfshira.

Bashkimi European dhe shtetet anetare i mbulojne detyrimet e tyre kundrejt kesaj konverte permes rrjetit te tyre ekologjik – Natura 2000, duke qene se ky rrjet eshte ekuivalent me rrjetin Emerald.

Shqiperia ka nenshkuar konventen per Konservimin e habitateve te egra dhe natyrore Europiane (Konventen Bern, 1979) ne 31 Tetor 1995 dhe e ka ratifikuar ate ne 13 Janar 1999.

Ne vitin 2001 Keshilli i Europees e ftoi Shqiperine te filloje projektin pilot te Rrjetit Emerald. Si rezultat i ketij projekti te zbatuar nga Ministria e Mjedisit, u miratua lista prej 25 sitesh potenciale te identifikuara si me poshte:

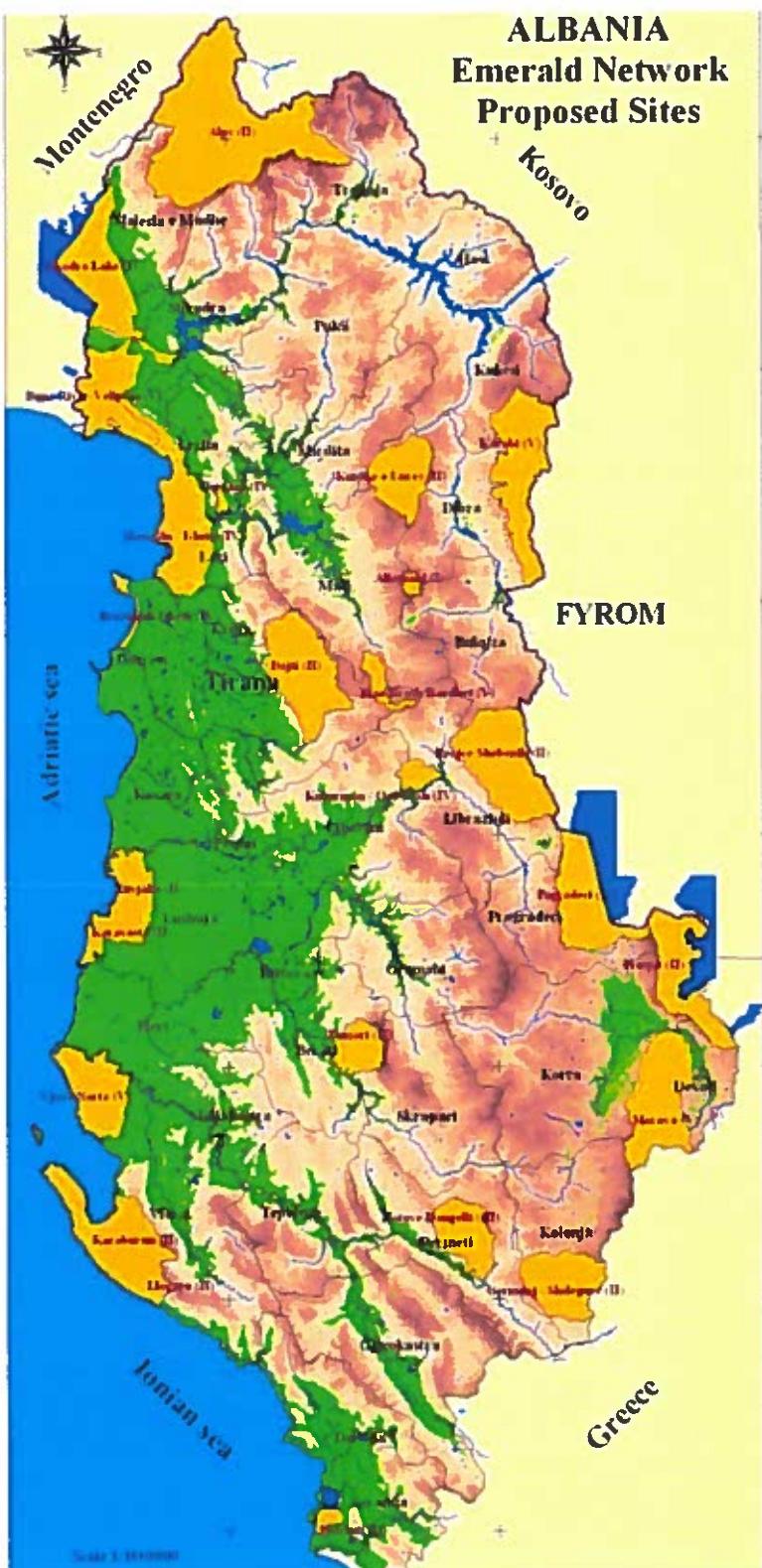
Identifikimi i zonave me interest e vecante (ASCI) ne Shqiperi u krye si process gjate viteve 2002-2008. Si rezultat, aktualisht Shqiperia ka 25 site Emerald, qe mbulojne nje siperaqe prej 17, 8 % te territorit te vendit. Propozimet jane vleresuar nga Keshilli i Europees gjate periudhes 2010-2012. Komiteti i Konventes se Bernit, ne Dhjetor te vitit 2012, i miratoi te 25 propozimet per Shqiperine, sipas listes se dhe hartes se meposhtme:

Kodi i sitit	Emri shqip	Emri anglisht	Kategoria IUCN	Permasat
AL0000001	Parku kombetar i Llogarase	Llogara National Park	II	1.010 ha
AL0000002	Parku Kombetar Pisha e Divjakes	Divjake Pine National Park	II	1.250 ha
AL0000003	Parku Kombetar i Prespes	Prespa National Park	II	27.750 ha
AL0000004	Parku Kombetar i Butrintit	Butrinti National Park	II	2.500 ha
AL0000005	Reserve Strikte Natyrore e Allamanit (e propozuar)	Allamani Strict Nature Reserve (proposed)	I	1.659 ha
AL0000006	Parku Kombetar i Tomorrit	Tomorri National Park	II	4.000 ha
AL0000007	Parku Kombetar i Dajtit (i zgjeruar)	Dajti National Park (extended)	II	29.347 ha
AL0000008	Peizazhi Mbrojtur i sistemit ligatinor Vjose-Narte	Protected landscape of the wetland complex Vjose-Narte	V	19.412 ha

AL0000009	Rezerva Natyrore e Menaxhuar e Liqenit te Shkodres	Managed Nature Reserve Albanian part of Shkodra lake	IV	26.535 ha
AL0000010	Parku Kombetar Alpet (i propozuar)	Alps (proposed National Park)	II (proposed)	77.458 ha
AL0000011	PK Kurora Lures-Kunore-Valmore-Zall-Gjocaj (i propozuar)	Kurora Lures-Kunore-Valmore-Zall-Gjocaj (proposed National Park)	II (proposed)	16.596 ha
AL0000012	PK Bredhi i Hotoves-Dangelli (i propozuar)	Bredhi Hotoves-Dangelli (proposed National park)	II (proposed)	14.973 ha
AL0000013	Peizazhi i mbrojtur Morave (i propozuar)	Morava (proposed Protected Landscape)	V (proposed)	29.155 ha
AL0000014	Parku Kombetar Karaburun-Orikum-Dukat (i propozuar)	Karaburun-Orikum-Dukat (proposed National Park)	II (proposed)	33.036 ha
AL0000015	Peizazhi i Mbrojtur Bize-Brosh- Berdhet (i propozuar)	Bize-Brosh-Berdhet (proposed Protected Landscape)	V (proposed)	4.594 ha
AL0000016	Parku Kombetar Karavasta (i propozuar)	Karavasta (proposed National Park)	II (proposed)	19.677 ha
AL0000017	RNM Shengjin-Ishem (i propozuar)	Shengjin-Ishem (proposed MNR)	IV (proposed)	30.000 ha
AL0000018	RNM Kuruman-Qafe Bush	Managed Nature Reserve Kuruman-Qafe Bush	IV	4.210 ha
AL0000019	Peizazhi i Mbrojtur Pogradec	Pogradec Protected Landscape	V	24.350 ha
AL0000020	Parku Kombetar Germenj-Shelegure-Leskovik-Piskal (e propozuar)	National Park Germenj-Shelegure-Leskovik-Piskal (proposed)	II (proposed)	20.421 ha
AL0000021	Peizazhi i Mbrojtur i Lumit te Bunes-Velipoja	Protected Landscape of Buna river - Velipoja	V	22.479 ha
AL0000022	Parku Kombetar Shebenik-Jabllanice	National Park Rrajce-Shebenik	II	33.927 ha
AL0000023	Peizazhi i Mbrojtur i Korabit	Protected Landscape of Korabi (proposed)	V	31.360 ha
AL0000024	Rezerva natyrore e Menaxhuar	Managed Nature Reserve Rrushkulli-	IV	2.030 ha

	Rrushkull-Ishem (e propozuar)	Ishem (proposed)		
AL0000025	Rezerva Natyrore e Menaxhuar Berzane	Managed Nature Reserve of Berzane	IV	1.298 ha

Rrjeti Emerald ne Shqiperi

Zona Emerald qe ndodhet ne territorin e Bashkive Kukes dhe Diber eshte "Peisazhi i mbrojtur i Korabit", qe faktikisht perkon me zonen e mbrojtur ne nivel kombetar Parku Natyror Korab-Koritnik (kategori IV, VKM nr.898, datë 21.12.2011), madje me nje siperfaqe me te vogel se parku natyror, i cili ka nje siperfaqe prej 55,550 ha.

AL0000023	Peizazhi i Mbrotjtur i Korabit	Protected Landscape of Korabi (proposed)	V	31.360 ha
-----------	--------------------------------	---	---	-----------

Kjo zone ndahet midis dy bashkive, ashtu si edhe Parku Kombetar Korab-Koritnik.

Brezi i Gjelbër Evropian

Shqiperia mori pjese ne procesin e iniciativa se Brezit te Gjelber per identifikimin e zonave te rrjetit ekologjik te vendeve pjese te te ashtuquajtures "perde e hekurt" e para viteve '90.

Përgjatë vijes kufitare te Bashkive Kukes dhe Diber qe lidh me Kosoven dhe Maqedonine, është lokalizuar edhe Brezi i Gjelbër Evropian. Ky brez është një lidhje shumë e rëndësishme ekologjike, një nga shtyllat e rrjetit pan-evropian ekologjik, detajet e të cilët janë të bazuara në praninë e zonave të mëdha natyrore që u zhvilluan në mungesë te aktivitetit të vendbanimeve të njeriut që ka karakterizuar prej kohësh "perden e hekurt", dmth kufirin fizik mes dy bloqeve të ideologjive te kunderta.

Brez i Gjelbër i Shqipërisë konsiderohet i gjithë kufiri shtëtëror tokësor prej 720 km. Ky konstatim mbështetet në faktin se Shqipëria në të kaluarën ka qenë një vend i izoluar dhe në zonën kufitare nuk lejoheshin aktivite për shfrytëzimin e burimeve natyrore. Në këndvështrimin e larmisë biologjike vargmalet tonë kufitare kanë shërbyer si vendstrehim i shumë llojeve të faunës dhe florës Ballkanike. Duke qenë e pamundur të mbrohet i gjithë kufiri, si Brezit i Gjelbër i Shqipërisë shërben një rrjet zonash të mbrojtura natyrore ku bëjnë pjesë: i) në krahinën e veriut Liqeni i Shkodrës, Lugina e Valbonës, Lumi i Gashit, Vargmali Korab-Koritnik; ii) në krahinën qëndrore Malet Shebenik-Jabllanicë; iii) në krahinën jugore rajoni Ohër-Prespë, Bredhi i Sotirës dhe zona e Butrintit në skajin më jugor.

2. VLERESIMI I PASURISE KULTURORE E NATYRORE

Strategjia territoriale synon të të kuptoje dhe vleresoje në sistemet e perdonimit elementet e natyrës dhe trashëgimisë kulturore. Përcaktohet nderkohe një sistem për vleresimin e rrjeteve të mobilitetit të qëndrueshëm dhe në të njëjtën kohë linjat e gjelbër dhe blu.

Elementet e trashëgimisë natyrore te identifikuar janë: Liqeni i Zi (Lurë), Liqeni i Luleve, Burimi termomineral i Llixhave të Peshkopisë, Morenat e Fushëlurës, Hartinat e Lurës, Fusha e Pelave, Gryka e Setës, Cirku i Kurorës së Lurës, Liqeni i Madh (Lurë), Shpella e akullit, Vakufi i Sinës së Epërme, Gryka e Madhe e Lurës, Shpella e Rusit, Rrapi i Cidhnës, Burimi dhe shpella e Sopanikës, Kodra e Parave-Bllicë, Shpella e Qytezës, Pasqyra e Gramës, Karsti i Malit të Bardhë, Kroj i Mbretit-Serakol, Liqeni i Zi (mbi Radomirë), Gropa e Panairit, Rrafshi i Korabit, Bjeshka e Zonjave Zimur, Boroviku i Begiunecit, Krasta e Pocestit, Ujëvara e Pocestës, Guri i Kërcinit, Shpella e Gurit të Kuq.Si elementet e trashëgimisë kulturore janë identifikuar vendet arkeologjike:Gradishten e Peshkopisë, Gradishten e Bellaves, Qytetin e Skënderbeut; keshtjellat: Kalanë e Dodes, Kalanë e Grezhdanit, Kalanë e Lashkizës; ndertesat fetare: Kisha e Cveti Spass, Kisha e Shen Dhimitrit, Kisha e Shpërfytyrimit, Xhamia e Allajbegisë; shtëpitë tipike të traditës vendore: Banesa e Lazim e Munir Karajt, Banesa e Mustafa Shires, Banesa e Selman Tolles, Banesa e Tashko Markos, Banesa e Vehap Isakut e Ramadan Hyses, Dhoma e Dom Nikoll Kacorrit, Ish Mulliri i Tolles, Banesa e Mudë Sali Kadriut, Banesa e Reshit Zunës, Kulla e Zef Doçit, Kulla e Dine Hoxhes.

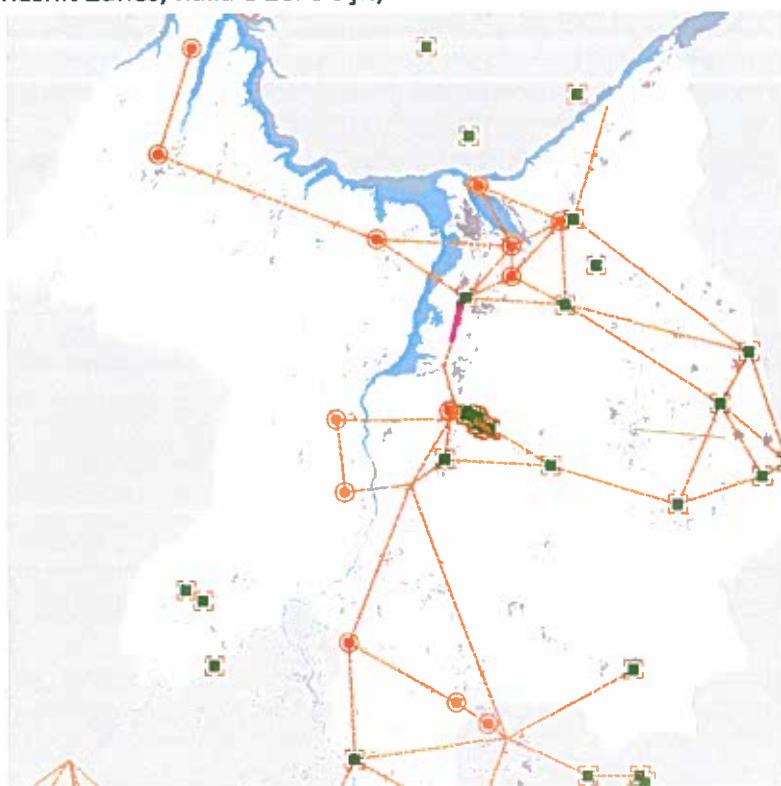

Figura 12: Vleresimi i pasurise natyrore e kulturore

3.. PERCAKTIMI DHE VLERESIMI I QENDRUESHËM I SISTEMEVE TE VENDBANIMEVE

Sistemi i qendrave kodrinore te aksesit ne Parkun e Lures: Fushe Lure dhe qendrat perreth, te shperndare "si kurore" perreth reliefit kryesor (Sine e Siperme, Sine e Poshtme, Hordhe-Muhur, Shqath, Bulac), dhe shtate luginat (Cidhen, Gryke Noke Gury Zi), etj., të gjitha të vlerësohen si vende per turizmin e natyrës, edhe duke shtuar forma të ndryshme të akomodimit (hotel, te përhapura, kamping, etj); Në fakt, këto sisteme qendrash mund të sigurojnë shërbimet dhe format e duhura të akomodimit të Parkut Lure, pa cenuar zonat më të ndjeshme nga pikëpamja mjedisore, duke krijuar një zone para-parku.

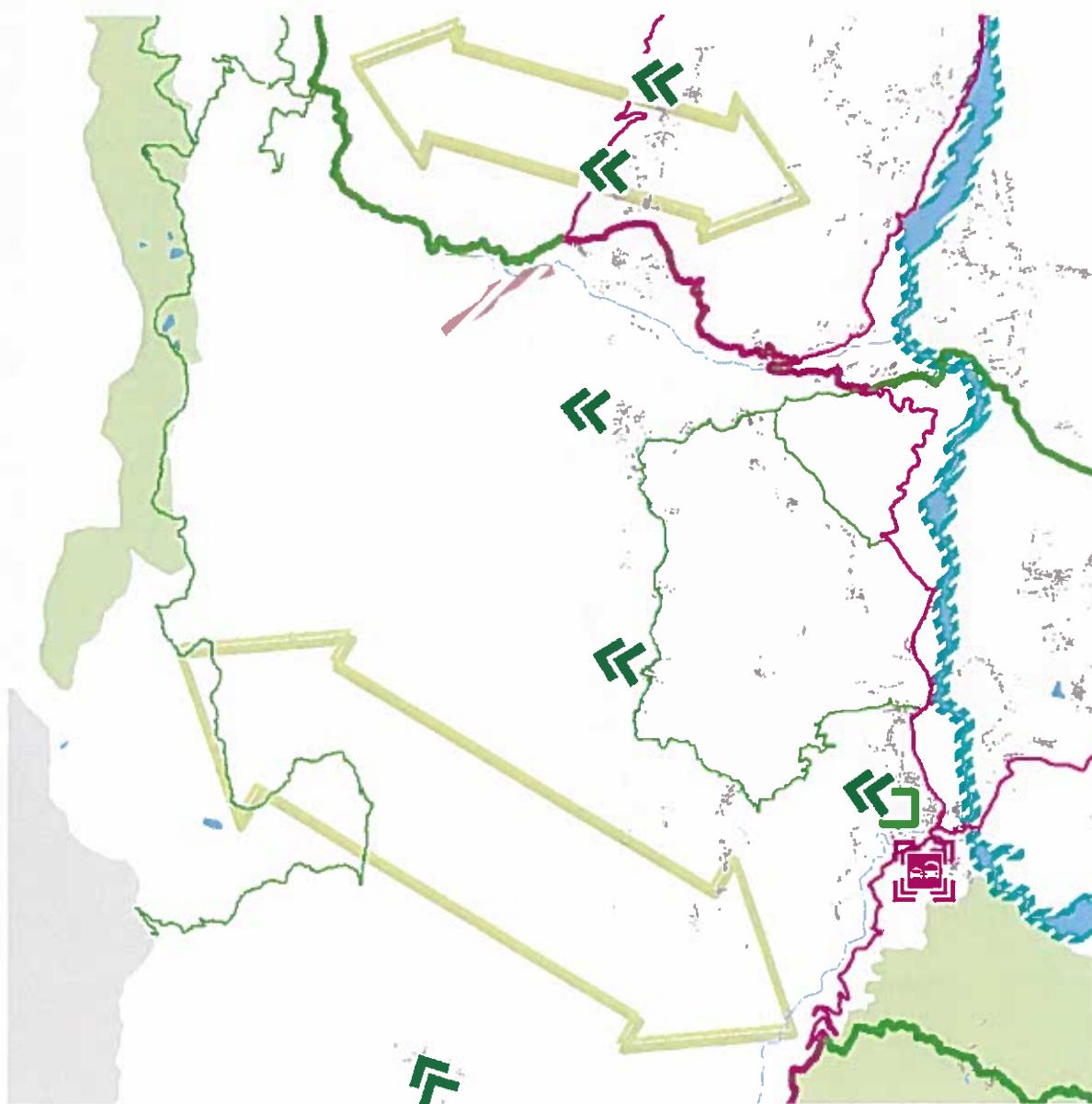
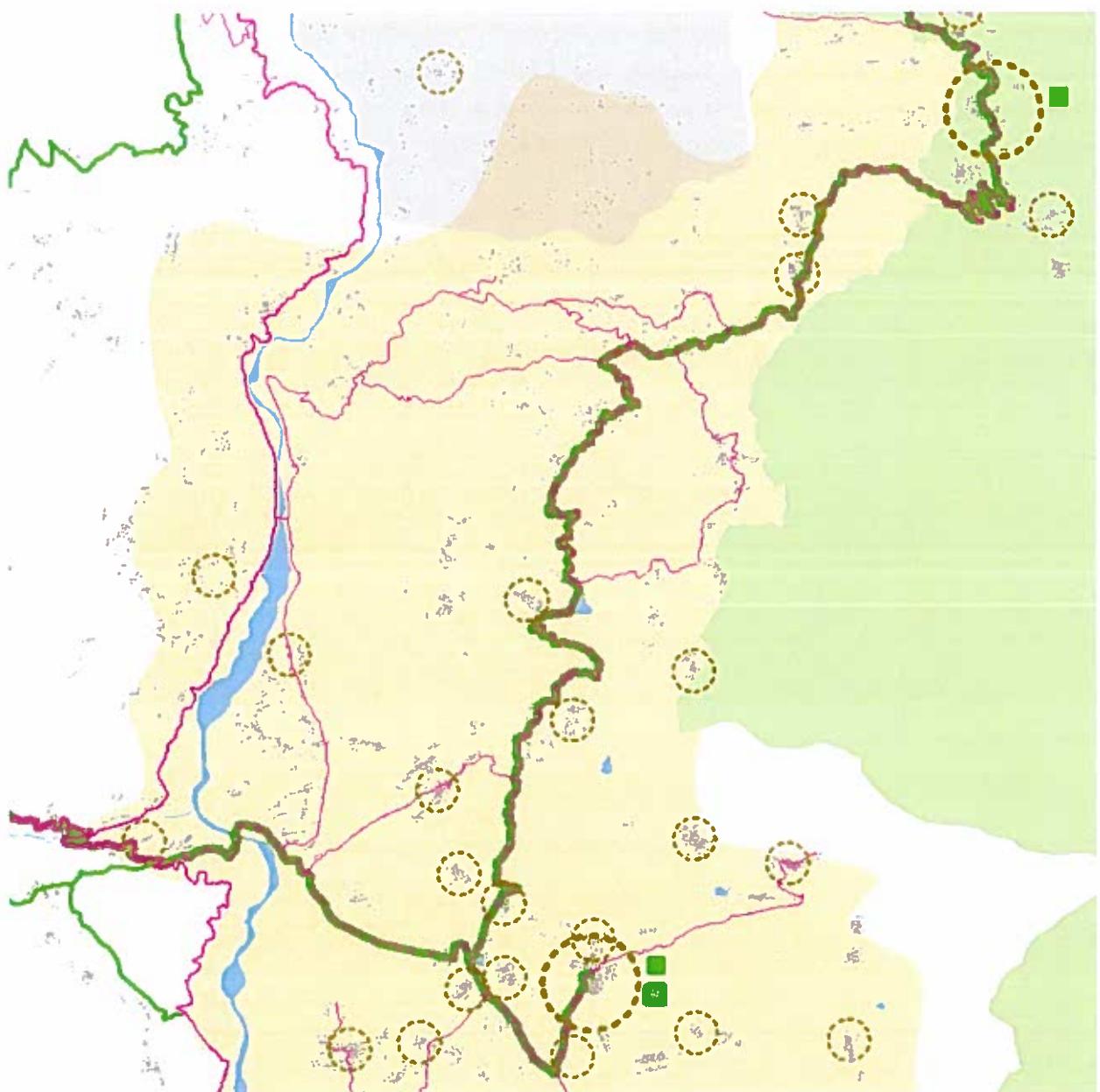

Figura 13: sistemi i qendrave kodrinore te aksesit ne Parkun Lure

Sistemi i lokaliteteve te ultesires se siperme te Drinit, në mes drejtimeve të Veleshica dhe SH 34, pasi kalon ne drejtimin veri jugu nga Drini dhe nga rruga rajonale Kukës-Peshkopi dhe SH 31, e cila ka si lokalitet kryesor referimi nyjen multimodale te Arras dhe qytetin e Sohodoll, në veri Ceren, në drejtim të Kukësit.

Figura 14: sistemi i lokaliteteve te ultesires bujqesore te siperme te Drinit

Sistemi i lokaliteve të ulthesires bujqësore Peshkopi dhe rrithinave te saj (Tomin dhe sistemi i qendrave Zdoian, Brezhdan dhe Ushtelenxe, Pilati, Çetush, Begjunec), të cilat përbëjnë një sistem unik inseditativ të ndërlidhur dhe të integruar me hapësirën bujqësore dhe natyrore.

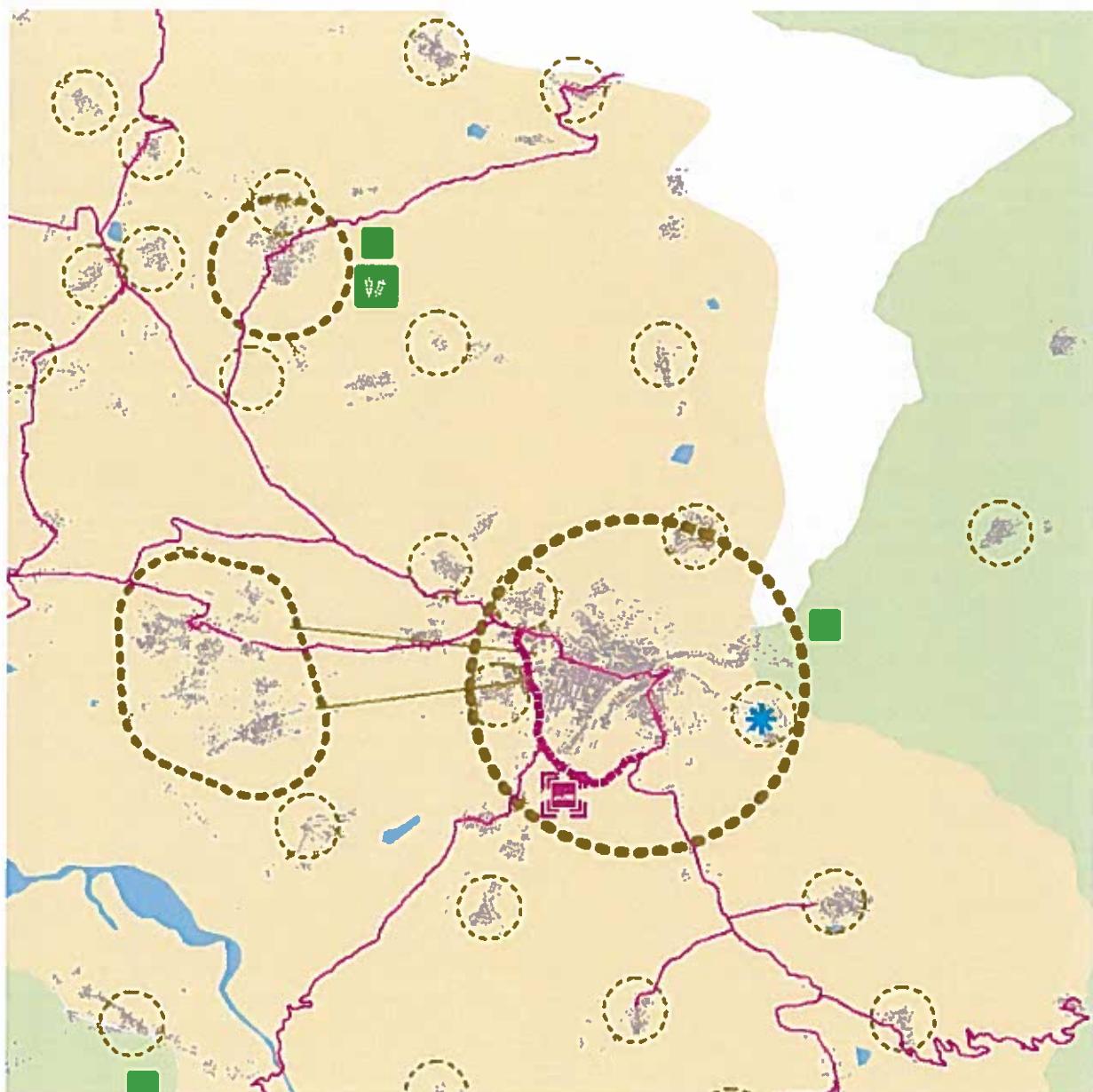
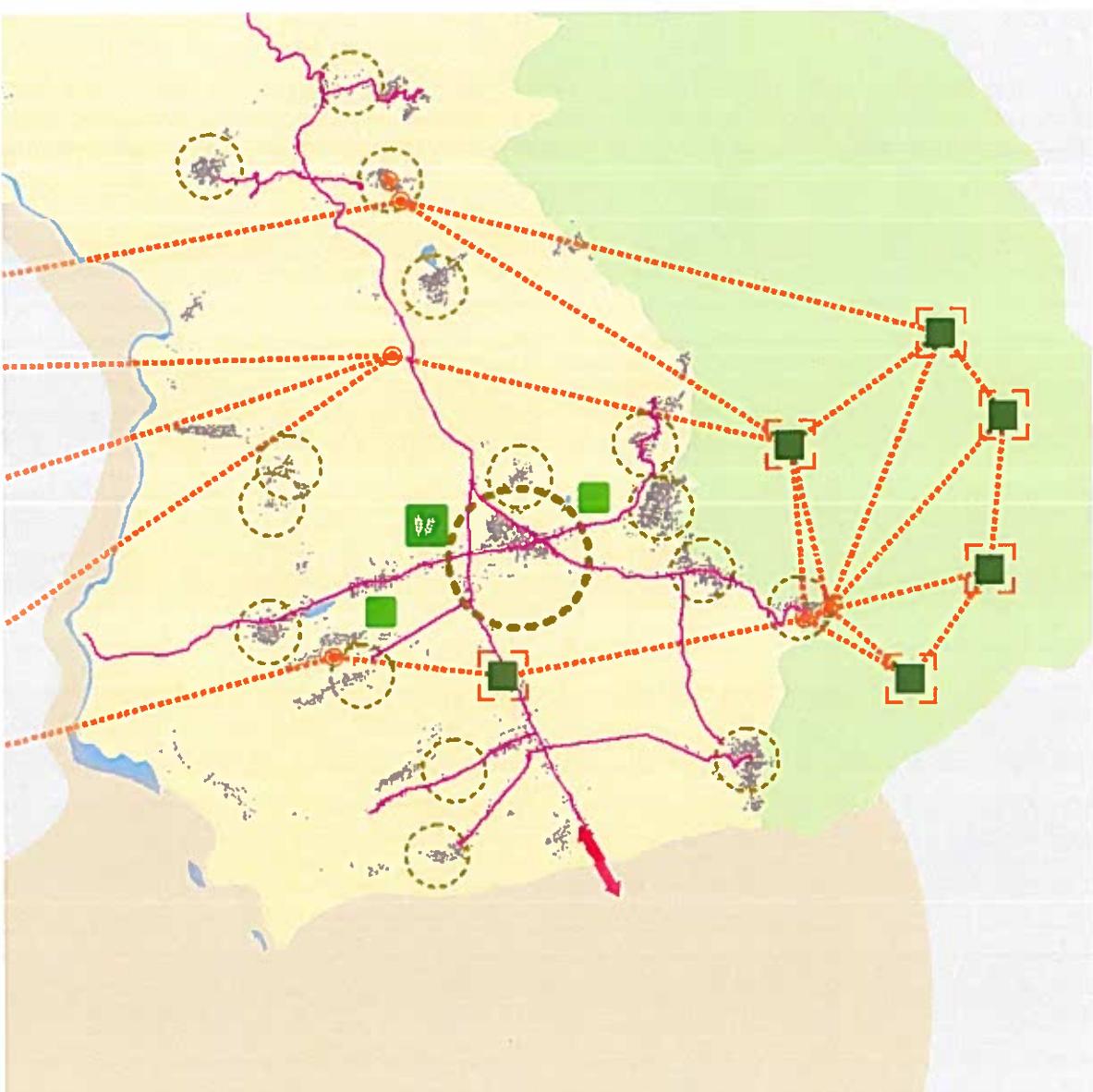

Figura 15: sistemi i lokaliteteve te ulthesires buqesore te Peshkopise

Sistemi i lokaliteteve te ultesires bujqësore Peshkopi-Maqellarës përgjatë rrugës SH 6, dhe të qendrave pergjate saj, të gjitha te rikualifikueshme në lidhje me aksesin në lumin Drin (perëndim) dhe Parkun (lindje); përfshirë Melan (identifikuar nga Planin Kombëtar si lokalitet i specializuar); ky sistem linear përfundon në Maqellare, ne kryqëzimin me rrugën Tiranë-Klos, ku bujqësia dominon dhe karakteri ndërkuftar duket qarte ne mijedis keto janë identifikuar në vizionin strategjik, si pikat e forta për karakterizimin e territorit.

Figura 16: sistemi i lokaliteteve te ultesires bujqesore Peshkopi-Maqellare

4. PERCAKTIMI I ROLIT TE QENDRES PRIMARE TE PESHKOPISE

Vendosja si qendër primare e Peshkopisë, dhe rrethinat te saj Zdoian, Brezhdan dhe Ushtelenxe, ne rolin e qendres administrative, shërbimeve dhe funksioneve për arsimin e mesem, administrimin, shëndetin, përmes së ciles aksesohet per në qendrat malore te parkut Korab-Koritnik (Bellove, Zagrad, Rabdisht)

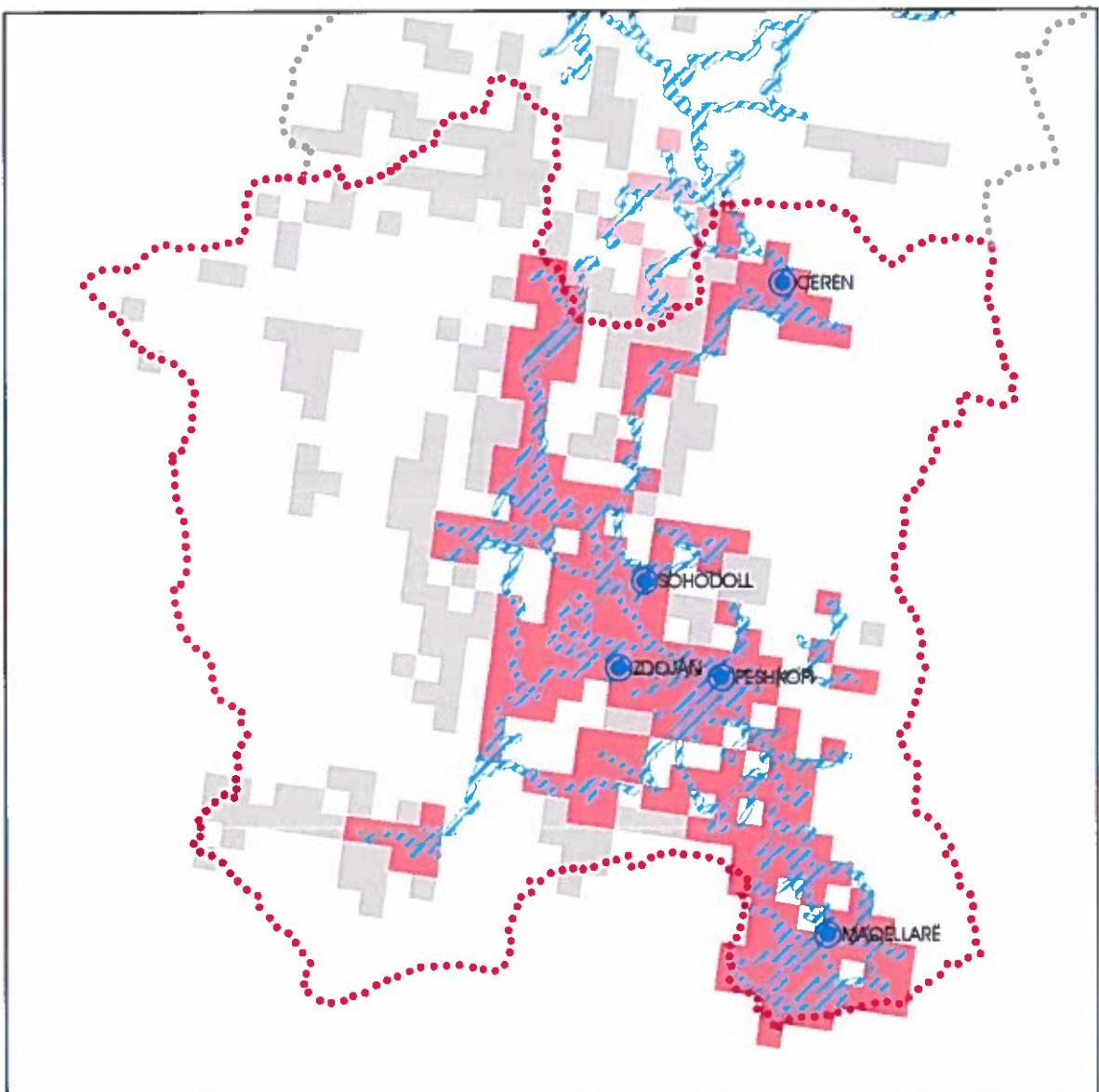
5. PERCAKTIMI I LOKALITETEVE KRYESORE

1. Identifikimi i lokaliteteve kryesore, në ultesire ose në kufijtë e saj, identifikuar - siç shpjegohet në hyrje - në përputhje me kushtet e aksesimit nga lokalitetet e tjera dytesore dhe funksionin që mund të luajnë në berjen te arritshmedhe te perdonshme burimet kryesore brenda territorreve fqinj:

- Ceren, i vendosur në zone të lartë, si porte e Korab-Koritnikut, Park Kombëtar dhe e monumenteve natyrore në zonë të tilla si burimet e shumta dhe luginat akullnajore; dhe gjithashtu si kreu i korridorit natyror i formuar nga perroi I Veleshices që lidh Parkun e cituar me korridoren e lumit Drin, që mund të beje pjese në rrjetin e rrugëve te shfrytezueshme
- Sohodoll si qendra kryesore bujqësore e ultesires, e vendosur në drejtimin e gjelbër te SH 34, per tu vlerësuar për rolin e shërbimit që mund të luaje per qendrat fqinje të tilla si mbikëqyrjen e shërbimeve për bujqësine (për mbledhjen dhe përpunimin e produkteve, zanate të lidhura me aktivitete bujqësore, makineri etj.)
- Maqellarë qyteti kufitar me Maqedoninë, qendra logjistike dhe portë për burimet e trashëgimisë natyrore, më të përqendruara në këtë zonë të parkut;
- Fushë-Muhurr, si një vend shkëmbimi multimedial, i vendosur në kryqëzimin e SH 36 dhe rrugës rajonale Kukës-Peshkopi, me infrastrukturë dhe vlera peizazhistike; ajo gjithashtu te çon në fushën e Parkut te Lures nëpër zonat kodrinore, për të cilat do të propozohet rritja si një nga zonat e para-parkut ose zgjerimin e vetë parkut.

Sistemi qe përbëhet nga Peshkopi, Ceren, Maqellarë dhe Sohodoll është "i arritshem", nga 53,078 persona, ose 86% të popullsisë së përgjithshme qe jeton në Bashkine e Dibrës, me një kohë udhëtimi jo më shumë se 30 minuta. Lokaliteti kryesor i Ceren mundeson me të njëjtën kohë udhëtimi, 668 banorë që jetojnë në njësite vendore më të largëta, rezidente në Bashkine e Kukësit.

Figura 17: Aksesibiliteti për 30 minuta Peshkopi me Zdojan-Brezhdan-Ushtelenxe, Ceren, Sohodoll dhe Maqellarë

5.3.2 Sistemi urban

Strategjia për qendrën kryesore te Dibres është ndërtuar në koherence me strategjinë e përgjithshme për zgjidhjen e sistemit insediativ të Peshkopise, i cili parashikon strukturimin vendbanimet në mënyrë që ai të kontribuojë për:

- ✓ forcimin e hierarkisë se sistemeve urbane në mënyrë që të optimizoje pozicionimin dhe menaxhimin e atrecaturave dhe shërbimeve te rangut, qasjen dhe lëvizshmërinë
- ✓ të sigurojë që vendbanimet te mund të janë strukturat mbështetëse per potencialet e territoreve dhe promovimin e burimeve të tyre: bujqësore, natyrore, kulturore, logistike etj

Në fakt qëllimi perfundimtar i sistemit të vendbanimeve është qe të krijoje një strukture territoriale kundër shpopullimit, duke qene se rrethi i Dibres, së bashku me atë të Kukësit, ka regjistruar normen më e lartë te migrimit, si atij te brendshem, në zonat perëndimore te kombit - veçanërisht ne ato bregdetare dhe nën-bregdetare metropolitane si Tirana – dhe vete Kukësit, si në drejtim të Evropës Perëndimore në vendet fqinje. Prandaj veprimet strategjike kanë për qëllim kufizimin e rënies se popullsisë që do të conte, me normat e sotme, ne humbjen e 31.4% e banorëve deri në 2031, duke siguruar që vendbanimet mund të janë struktura mbështetëse te territoreve dhe vleresimin e burimeve te tyre : bujqësore, natyrore, kulturore, perdoruese, logistike. Në këtë kuptim është e rendesishme të orientohen ndryshimet territoriale drejt forcimit te hierarkise se sistemeve urbane, në mënyrë që të optimizohet vendosja dhe administrimi i atrecaturave dhe shërbime të rangut, e aksosit dhe lëvizshmërisë.

Peshkopi ne sistemimin insediativ territorial.

Qyteti i Peshkopisë është qendra e ultesires së madhe bujqësore që shtrihet nga bregu lindor Drinin e Zi dhe mbyll në perëndim nga parkun e Lures me terrenin e tij kodrinor dhe në lindje të parkut kombëtar Korab-Koritnik. Vendndodhja strategjike e Peshkopisë bën atë udhëkryq të drejtimeve të gjelbra dhe blu ekologjike, si dhe të sheshtë formacioneve zgjidhjes mëdha dhe shkopinj të infrastrukturës që lidhin gjatësore (veri-jug) dhe tërthor (lindje-perëndim) kultivuar, forcimin e saj roli i fortifikuar rajonal radhë për të ruajtur territorin.

Veprimet strategjike të zhvillimit territorial lokal janë te lidhura me sistemin insediativ dhe kanë për qëllim forcimin e aktiviteteve të sektorit primar te përhapur në rajon, qe në qytet marrin një rëndësi te vecante.Ato i jepin rendesi, për të forcuar sektorët e shërbimeve, tregtise, hotelerise dhe turizmit, ndërtimit dhe sektorin e administratës publike që është veçanërisht i perqendruar në kryeqytet në krahasim me zonën përreth.

Veprimi i parë strategjik ka te beje me aksesibilitetin e Peshkopisë në rrjetin e mobilitetit të rangut kombëtar (qe lidh Tiranë qytetin e Peshkopisë, nëpërmjet Milotit, Burrel, Bulqizë, Maqellarës), te rangu rajonal (qe bashkon qytetin e Peshkopisë dhe Kukësit) dhe rang lokal (lidh kryeqytetin me

rrjetin e qendrave të ultesires bujqësore), që duhet të forcohet, të integrohet dhe racionalizohet në lidhje me trafikun lokal dhe urban.

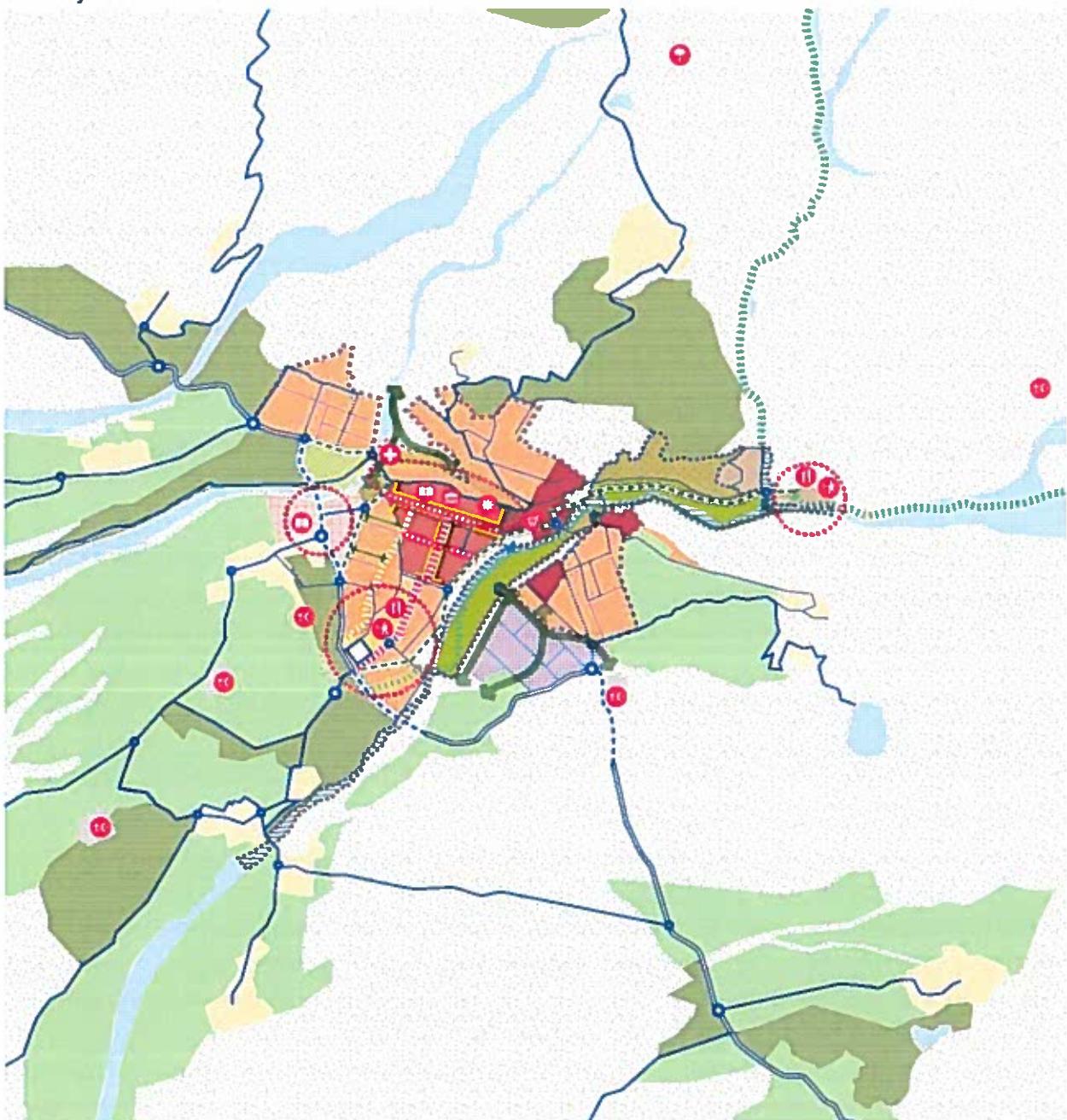

Figura 18: Strategjia urbane e kryeqendres

Nderhyje ne funksion te nevojave te ndertimeve egzistuese

Forcimi dhe krijimi i qendrave per zonat urbane ekzistuese

Forca qe ujmi i qendrave per zonat urbane ekzistuese përmes i zonave te kërkesave nga ndertesa apo elemente e ndertimeve ekzistuese duce permisues funksional,permision e obesi qe shfylezueshmene. Këtozitën e hapetove publike përmes përmesin e llojeve mëse elementeve

Infrastrukture ne funksion te Universitetave, kerkimit dhe arsimit

Infrastrukture ne funksion te administrazes publike

Infrastrukture ne funksion te spitaleve dhe shermave sanitare

Infrastrukture per sportin,kulturen, argetimin dhe kohen e lire

Infrastrukture ne funksion te turizmit

Hapësirat e hapura qe akse rugore me vlera kolektive

Krijimi i rrashave, sheshet, bulevardet, agjenerm i fasadave te gjetje qe te sherorët

Infrastrukture ne funksion te shermiveve qe te tregtise

Infrastrukture ne funksion te fese

Infrastrukture te tjera

Krijimi i qendrave te pajisura urbane

Forca i zonave te kërkesave nga ndertesa apo te pësua urbane ekzistuese duce permisues funksional,permision e obesi qe shfylezueshmene. Këtozitën e hapetove publike përmes përmesin e llojeve mëse elementeve

Infrastrukture ne funksion te Universitetave, kerkimit dhe arsimit

Infrastrukture ne funksion te administrazes publike

Infrastrukture per sportin,kulturen, argetimin dhe kohen e lire

Infrastrukture per sportin,kulturen, argetimin dhe kohen e lire

Duke përfshirë shënimin e brigut per statutin plazhi përfshirë qendrën e sportit, sportet upur, atletikë

Infrastrukture ne funksion te turizmit

Hapësirat e hapura qe akse rugore me vlera kolektive

Krijimi i rrashave, sheshet, bulevardet, agjenerm i fasadave te gjetje qe te sherorët

Infrastrukture ne funksion te shermiveve qe te tregtise

Infrastrukture ne funksion te porave

Infrastrukture te tjera

**Figura 19: Legjienda
(ekstrakt)**

Racionalizimi dhe integrimi trafikut interurban te rangut rajonal me ate lokal dhe urban mund të sigurohet nga ndërtimi i një rruge të re ,tangente me qendën e qytetit që lidh drejtpërsëdrejt SH31 për SH6 (qe lidh Kukësin me Maqellarën) duke braktisur rrugën qe lidh Tomin per Dobrovë, destinuar per trafikun e shpejte. Përgjatë rrugës, qe ndjek një pjesë të segmentit së Unazës ekzistuese te qytetit, dhe qe korrespondon në stadiumin e futbollit, për të forcuar sistemin e strukturave sportive te destinuara për kohën e lirë, eshte percaktuar një qendër intermodale për të nxitur integrimin në mes të transportit publik dhe atij privat. Integrimi dhe permiresimi është orientuar me qellim arritjen më të shpejtë të tregjeve kombëtare (sidomos në Tiranë) dhe tregut rajonal, ku tregtohen lëndët e para te sektorit primar, dhe të gjitha produktet e tjera qe rezultojnë nga përpunimi i sektorëve agroypjore dhe miner, konkurenca e të cilave vuani në mënyrë relevante kostot e transportit.

Veprimi i dytë strategjik është e lidhur me praninë e zonave të mëdha të trashëgimisë kulturore historike dëshmi e rëndësishme kulturore per krijimin e qytetit. Për këto zona pritet një suvencion për restaurimin, ripërdorimin dhe rritjen e vleres arkitekturelle që ka për qëllim futjen e mundshme të funksioneve (turizëm, pritjen, kohën e lirë, etj) dhe promovimit të aktiviteteve

social-kulturore të vlerave simbolike-identitetare për komunitetin. Veprimi tjetër parashikon perforsimin e qytetit të konsoliduar duke potencuar armaturen ekzistuese urbane, rizhvillimin e akseve kryesore si Elez Isufi Bulevardi dhe Rruga Nazmi Rushiti dhe integrimin e shërbimeve rajonale të rangut. Ndërhyrjet e tillë janë konsideruar në kuadër të politikave të rigjenerimit urban të orientuara për ruajtjen dhe konservimin e ndertimeve historike e të konsoliduara, zëvendësimin e objekteve degraduar, mirëmbajtjen dhe mbështetjen e shumlojshmerise funksionale, atrecimin e hapësirave publike dhe rrugëve, vlersimin e hapësirave boshe.

Zhvillimi i aktiviteteve për prodhimin e mallrave është i orientuar në rritjen ekonomike të zonës lokale e cila, edhe pse përfaqëson vlerën më të ulët në nivel kombëtar, në vitet e fundit ka shënuar norma inkurajuese të rritjes. Për këtë parashikohen ndërhyrje për të krijuar kushte konkurruese për aktivitetet ekonomike nëpërmjet rigjenerimit të disa zonave të prodhimit. Per zonen e pjeses perendimore parashikohet racionalizimi i infrastrukturave dhe rrjeteve, aktivizimi i proceseve te inovacionit funksional te orjentuara drejt strukturave te formacionit (te lidhura me aktivitetet e konsulences bujqesore dhe specialistet e Departamentit te Bujqesise ne zonen e Dibres) te nivelit universitar – qe mund te vleresojne prurjet e reja ne know-how te te kthyerve nga vendet perendimore – ose te niveleve me te uleta si shkolla profesionale me profil bujqesor. Në këtë mënyrë synohet ti jepet rruge investimeve në fushën e përpunimit të produkteve bujqësore dhe linjave te përpunimit te frutave (pemëtarisë si mollë, qershi, kumbull), produkteve te qumështit dhe magazinimit frigoriferik, si dhe te shpendëve, prodhimin dhe përpunimin e lëkurëve dhe leshit, dhe bletarise.

Në të njëjtën kohë është e domosdoshme arritja e standardeve të duhura në sigurinë dhe qëndrueshmërinë e mjedisit, duke operuar me zhvendosjen e vendbanimeve të pozicionuara në kontekste te brishta mjedisore te tipit hidrogeologjik. Ky është rasti i zonave produktive në bregun lindor të Drinit, per të cilat parashikohet te delokalizohen përgjatë unazës se re te jashtme me akses të lartë, dhe ti sigurohet atyre e cilësi peizazhistike dhe mjedisore, me zbutjen e ndikimeve vizuale dhe ekologjike, racionalizimin e ciklevë ujit dhe mbeturinave, menaxhimin e unifikuar dhe përmirësimin e cilësisë dhe efikasitetit të infrastrukturave te perbashketa.

Sektori i turizmit është, menjëherë pas bujqësisë, motori kryesor ekonomik i qytetit. Ai është i lidhur me turizmin shëndetësor për shkak të pranisë së kompleksit te termave, të pranishëm që nga viti 1600 dhe rinovuar kohët e fundit në vitin 1989, dhe është destinacion jo vetëm për popullatën rajonal apo kombëtar, por edhe nga vendet fqinje. Veprimi strategjik për parkun qe përmban Pdhe Përroin e Llixhave është rivleresimi i kompleksit termal brenda parkut natyror që është krijuar në zonat bregore te Drinit deri tek pjesët e zëna nga objektet e prodhimit, dhe paisja e këtij parku me atrezatura të dedikuara Healthcare dhe Wellness duke rritur ofertën turistike.

Strategji dhe projekte pilot

Veprimet strategjike të përshkruara më lart, mund të identifikohen në tre kategori ndërhyrjesh që konsiderohen prioritare për të stimuluar zhvillimin e qëndrueshëm të territorit.

Për çdo kategori janë identikuara disa projekte pilot që mund të shprehin ne menyre te semplifikuar menyrat e ndërhyrjes.

1. Rigjenerimi ndertimor dhe ambiental i zonave te prodhimit

Projekt pilot: Rikonvertimi i shi zones industriale te braktisur

2. Fuqizimi i aksesibilitetit

Projekt pilot: HUB i ri intermodal

3. Rigjenerim dhe struktura per turizmin

Projekt pilot: Rikualifikim i kompleksit te llixhave

5.4 Zgjedhja e indikatoreve të monitorimit

Tërësia e treguesve i referohet 5 sistemeve:

- urban
- infrastrukturor
- bujqësor
- natyror
- ujor

dhe është menduar që të fotografoje në kohë gjendjen dhe trendin afat- shkurter,mesëm dhe afat- gjate , të territorit.

Treguesit luajnë një rol themelor për :

- monitorimin e proceseve duke siguruar një fotografim të kontekstit që i referoohen në terma socio- ekonomike, mjedisore dhe urbane;
- përceptimin e transformimeve materiale dhe jomateriale të territorit e shoqërisë dhe të ndërlidhjeve në mes sistemeve të ndryshme;
- përceptimi i dinamikave qe përfshiren dhe krahasimi me territoret e tjera dhe shkallët e tjera të referencës;

- udhëzimi i proceseve të vendimmarrjes në lidhje me procesin e projektimit dhe ndërhyrjet që do të kryhen
- verifikimi i vlefshmërisë së vendimeve të marra duke iu referuar objektivave dhe rezultateve të pritura.

Treguesit e identifikuar si kyçë janë përbledhur në tabelën e mëposhtme

Treguesi	Njesia e matjes	Përshkrimi	Sistemi i references
SISTEMI URBAN			
M katrore sipërfaqe urbane/ sipërfaqe totale	mk/mk	Raporti ndërmjet sipërfaqes së ndërtuar dhe hapësirave të lira / natyrore. Matja e konsumit të tokës	Sistemi urban Sistemi natyror
Metra lineare infrastrukturë rrugore/numri i banorëve	ml/ba	Raporti ndërmjet infrastrukturës rrugore dhe numrit të banorëve. Llogaritja e e infrastrukturës për banorë.	Sistemi urban Sistemi infrastrukturor
Numri i banorëve sipas moshes (piramida e popullsise)	n	Numri i banorëve sipas grupmoshave. Llogaritja e përbërjes së popullsise.	Sistemi urban
Popullsia mbi 65 vjec/ Popullsia nen 14 vjec - (pop.65+/pop.0-14)*100	%	Raporti ndërmjet popullsise së moshuar dhe të rinjve nën 14 vjeç. Llogaritja e indeksit të plakjes qe sherben për të matur përbërjen e popullsise me kalimin e kohës. Plakja e popullsise përfaqëson një çështje të rëndësishme sociale, në lidhje më impaktin ekonomik dhe shëndetësor qe shkakton.	Sistemi urban
Popullsia mbi 65 vjec/ Popullsia nen 14 vjec + Popullsia mbi 65 vje	%	Raporti ndërmjet popullsise së moshuar dhe popullsise së re (nën 14 vjet) + popullsise së moshuar. Llogaritja e raportit të varësisë.	Sistemi urban
Dimensioni mesatar i numrit të familjeve	n	Numri mesatar i anëtarëve të familjes. Llogaritja e ndryshimit në kohë e madhësisë mesatare të familjeve funksionale përcaktimin e parametrave të banimit.	Sistemi urban
Densiteti i popullsise	n/Kmk	Numri i banorëve për Km katrore	Sistemi urban
Ndryshimi i popullsise	%	Treguesi mat dinamikën	Sistemi urban

rezidentë dhe të dhënrat e regjistrimit.		demografike të popullsisë rezidentë dhe duhet të lexohet së bashku më indeksin e plakjes.	
mk sip e gjelber/tot. popullsia	mk/ba	Llogaritja e raportit ndërmjet sipërfaqeve të gjelberta urbane dhe banorëve. Sherben për të monitoruar pajisjen e hapësirave të gjelbra për banorë	Sistemi urban Sistemi natyror
mk zona sportive-rekreative-culturore/tot. popullsi	mk/ba	Llogarit raportin ndërmjet hapësirave rekreative, sportive dhe kulturore dhe numrit të banorëve. Sherben për të monitoruar pajisjen e hapësirave rekreative për banorë.	Sistemi urban
n. parkime/banorë	n/ba	Llogarit pajisjen me parkime për banorë.	Sistemi urban Sistema infrastrukturor
N i shkollave/banorë me moshe nesatare 14 vjec	n/ba	Llogarit pajisjen me infrastrukturë arsimore për banorë.	Sistemi urban
N. i spitaleve dhe klinikave/popullsia totale	n/ba	Llogarit pajisjen me infrastrukturë shëndetësore për popullsinë rezidente.	Sistemi urban
SISTEMI INFRASTRUKTUROR			
Km, infrastrukturë rrugore/numri i banorëve	Km/ba	Raporti ndërmjet infrastrukturës rrugore dhe numrit të banorëve. Llogarit pajisjen më infrastrukturë për banor.	Sistemi urban Sistema infrastrukturor
Km, rrugë të asfaltata/Km, totali i infrastrukturës rrugore	Km/Km	Llogaritja e rritjes apo zvoglimittë kilometrave të rrugëve të asfaltuara në rapport më infrastrukturën e përgjithshme të rrugëve. Treguesi funksionon për monitorimin e aksesibilitetit.	Sistema infrastrukturor
n. Auto / familje	n/n	Llogaritja e raportit ndërmjet numrit të familjeve dhe numrit të makinave private, për të vlerësuar nevojat e transportit publik dhe privat	Sistema infrastrukturor Sistemi urban
n. i linjave te trasportit publik	n	Monitoron në kohe transportin publik.	Sistema infrastrukturor Sistemi urban
n. parkime/banor	n/ba	Llogarit pajisjen me parkime për banor	Sistemi urban Sistema infrastrukturor

SISTEMI BUJQËSOR			
Sipërfaqe bujqësore e kultivuar/ sipërfaqe bujqësore totale	mk/mk	Incidenca e sipërfaqes bujqësore mbi sipërfaqen totale bujqësore. Llogarit potencialin bujqësor të territorit.	Sistemi bujqësor
Sipërfaqja e Dërmarrjeve bujqësore/numri i ndërmarrjeve bujqësore	mk/n	Dimensionon ndërmarrjet bujqësore mesatare.	Sistemi bujqësor
Numri i ndërmarrjeve bujqësore.	n/vit	Numri i ndërmarrjeve bujqësore.	Sistemi bujqësor
Përqindja e sipërfaqes bujqësore të përdorur.	mk/vit	Përqindja e sipërfaqes bujqësore së përdorur.	Sistemi bujqësor
Prania e kulturave me vlerë.	mk/mk	Llogarit praninë e kulturave me vlerë në raport me totalin e kultivimeve.	Sistemi bujqësor
SISTEMI NATYROR			
Përqindja e sipërfaqes së pyjore në raport me sipërfaqen totale natyrore.	mk/mk	Ndryshimi i incidences së sipërfaqes pyjore.	Sistemi natyror
Përqindja e sipërfaqes së kullotave në raport me totalin e sipërfaqes natyrore.	mk/mk	Ndryshimi i incidences së sipërfaqes së kullotave.	Sistemi natyror
Mk sipërfaqe urbane/sipërfaqe totale	mk/mk	Raporti ndërmjet sipërfaqeve te ndërtuara dhe hapesirave të lira/natyrore. Llogarit përdorimin e tokës.	Sistemi urban Sistemi natyror
mk zona të gjelbera/tot. popullsise	mk/ba	Llogarit reportin ndërmjet zonave të gjelbera urbane dhe banorëve. Sherben për të monitoruar pajisjen e hapesirave të gjelbera te hapura për banor.	Sistemi urban Sistemi natyror
Mk sipërfaqe e mbojtur/totali i popullsise	mk/ba	Llogarit pajisjen e zonave të mbrojtura për banor.	Sistemi natyror
Ndryshimi i përdorimit të tokës.	mk/mk	Llogarit pajisjen e zonave te mbrojtura për banor.	Sistemi natyror
SISTEMI UJOR			
M katrore rrjedha ujore/banor	mk/mk	Mundësia e furnizimit me uje për banor.	Sistemi ujor

N. depuratoreve/banor	n/ba	Llogarit pajisjen me depurator për banor	Sistemi ujor
Km e ujesjellesit dhe	Km/ba	Llogarit pajisjen me kanalizime	Sistemi ujor

5.5 Përcaktimet kryesore për Termat e Referencës për Planet Sektoriale qe detajojne me tej PPV

Këtu propozimet mbi Termat e Referencës për hartimin e Planeve të Detajuara Vendore (PDV) për zona ku ky instrument është parashikuar si detyrim nëpërmjet dokumentit në të cilën shkruhen detyrimet për fillimin e projekteve respektive. Në termat e referencës, pasi shkruhet titulli i projektit, bëhet një hyrje e cila përshkruan shkurtimisht zonën që do studiohet, në vazhdim qëllimi i studimit dhe qëllimet strategjike të tij, pastaj vazhdon përshkrimi i temave dhe përbajtjes së projektit, në bazë të legjislacionit në fuqi dhe në fund paraqitet dhe grafiku kohor. Termat e referencës që u përgatitën për planin e detajuar vendor PDV paraqiten në kapitullin përkatës të studimit.

Paralelisht janë përgatitur disa udhëzime (edhe këto paraqiten në kapitullin përkatës të studimit) për projektet sektorialë të cilat do meren si bazë për terma reference në të ardhmen

Prioritetet e Planeve të Detajuar Vendore (PDV)

- Zhvillimi i zonës së bulevardit
- Projekti I terminalit

Plane Vendore Sektoriale

- Hartimi i projektit të transportit publik
- Hartimi i planit të vlerësimit turistik
- Krijimi i një plani transporti urban dhe ekstraurban (permirësimi I aksesibilitetit urban,nderhyrjet në arredimin urban, rrjeti i rrugëve për bicikletat,përmiresimi I lidhjeve me bashkitë e tjera etj)

5.6 Përcaktimet kryesore për Termat e Referencës për Planet e Detajuara Vendore

01 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE KILLOBCISHT VERI

OBJEKTIVAT

Objktivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm kryesisht te zones se banimit në Killobcisht qendror, në sektorin verior, në vazhdimësi dhe duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me akses të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; nderhyrja përfshin projektimin me dendësi të mesme të ndërtimive,sipas llojeve ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me korsi biçiklete qe lidhen me qendrën dhe funksionet kryesore publike. Duhet t'i kushtohet vëmendje e veçantë marrëdhënie mes vendbanimeve dhe fasadave anash rrugeve.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5-10 vjet për pjesët funksionale	

02 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE KILLOBCISHT JUG

OBJEKTIVAT

Objktivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi në Killobcisht qendror, në sektorin e saj jugor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve

me një dendësi të mesme të , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Duhet t'i kushtohet vëmendje të veçantë marrëdhënieve në mes të vendbanimeve dhe fasadave anash rruges.Nderhyrja lejon qepjen e tesutit qendor dhe e disa vendbanimeve ne pjesen e saj perëndimore.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5-10 vjet për pjesët funksionale	

03 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PESJACK

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi në Pesjak qendor, në sektorin e saj perëndimore, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme të , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike.Nderhyrja lejon qepjen e tesutit qendor dhe e disa vendbanimeve ne pjesen e saj veriore dhe te lidhura me infrastrukturre me te vogel .

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50

Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5-10 vjet për pjesët funksionale	

04 – ZHVILLIMI | ZONES REZIDENCIALE POCEST

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Pocestit, në sektorin e saj jug-perendimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme të , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biciklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike.Nderhyrja lejon kualifikimin e portes hyrese nga Maqellara.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10

Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5-10 vjet për pjesët funksionale	

05 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE MAQELLARE JUG

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi në qendren e Maqellare, në sektorin e saj jug-perendimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme të , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugeve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike.Nderhyrja lejon kualifikimin e portes hyrese nga qendra e Maqellarës.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

06 – RIKUALIFIKIMI I ZONES QENDRORE MAQELLARE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projekteve është rikualifimi i strukturës qendrore të Maqellarës, e karakterizuar nga prania e ndërtesave të braktisura dhe hapësirave bosh. Objektivi i planit është kerkimi i hapësirave dhe funksioneve të afta për të siguruar një lloj të "sheshi" në qendër të Maqellarës, si hapësirë dhe si funksion kryesor per aktivitetet kolektive. Kjo ndërhyrje mund të çojë gjithashtu në përshkueshmërisë e tesutit qendor të Maqellarës, duke lidhur zonat e shërbimeve ekzistuese dhe zonat e pushimit.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	2,00
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rrugë	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	4
	(H = m)	12
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	5
Distanca nga kufiri i prones	(m)	5
FINANCIMI:	Miks Publik – Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

07 – ZHVILLIMI | ZONES REZIDENCIALE MAQELLARE PERENDIMORE/1

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi për qendren e Maqellares, në sektorin e saj perëndimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme të , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike.Nderhyrja lejon kualifikimin e portes hyrese ne qendër nga drejtimi perëndimor, në simbiozë me identifikimin e planit të detajuar vendor perballë rruges ngjitur.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
-------------------------	--	------

Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanza dai confini di zona	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5-10 vjet për pjesët funksionale	

08 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE MAQELLARE PERENDIMORE/2

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi për qendren e Maqellares, në sektorin e saj perëndimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme të , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biciklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike.Nderhyrja lejon kualifikimin e portes hyrese ne qendër nga drejtimi perëndimor, në simbiozë me identifikimin e planit të detajuar vendor perballë rruges ngjitur.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10

Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5-10 vjet për pjesët funksionale	

09 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE MAJTARE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesishë banimi për qendren e Majtares, në sektorin e saj perendimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme të , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biciklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike.Nderhyra lejon ri-qepjen e tesutit më të konsoliduar dhe të ndërtuar dhe të shpërndara përgjatë së njëjtës arterie infrastrukturore, për të kerkuar një vazhdimësi fizike të tesutit.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5-10 vjet për pjesët funksionale	

10 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE VOJNIK/1

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi për qendren e Vojnik, në sektorin e saj veri-lindor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugeve me pista biciklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Nderhyrja ndjek tesutin linear të shpërndara përgjatë rruges, me akses të drejtpërdrejtë në rrugën kryesore.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesa maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

11 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE VOJNIK/2

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi për qendren e Vojnik, në sektorin e saj veri-lindor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Nderhyrja kompletion gjurmen perëndimore të ndertimeve, i cili është i lidhur me infrastrukturen.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m2 / m2)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

12 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE FUSHE E VOGEL

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi për qendren e Fushe e Vogel, në sektorin e saj jug-lindor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Nderhyrja parashikon konsolidimin dhe ripercaktimin e gjurmëve të saj dhe kualifikimin e portes hyrese në qendër.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m2 / m2)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50

Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

13 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE GRAZHDAN

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi për qendren e Grazhdanit, në sektorin e saj jug-lindor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçikleta që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Nderhyrja parashikon konsolidimin dhe ripercaktimin e gjurmëve të saj ne sektorin jug-lindor.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10

Distanca nga kufiri i prones (m) 10

FINANCIMI: Privat

KOHET E REALIZIMIT: 5 vjet për pjesët funksionale

14 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE HERBEL

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi për qendren e Herbelnetit, në sektorin e saj perendimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biciklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Nderhyrja parashikon konsolidimin dhe ripercaktimin e gjurmëve të saj ne sektorin perendimor.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit ($I = m^2 / m^2$) 0,80

Koeficenti i shfrytezimit te tokes ($KSHT=%$) 50

Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge ($KSHTR=%$) 10

Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapësira publike ($KSHP=%$) 40

Lartesia maksimale ($H = n \text{ kateve}$) 3

($H = m$) 10

Lloji i nderhyrjes ne territor "Rigjenerim/rikualifikim"

Distanca nga rruga (m) 10

Distanca nga kufiri i prones (m) 10

FINANCIMI: Privat

KOHET E REALIZIMIT: 5 vjet për pjesët funksionale

15 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE EREBARE

OBJEKTIVAT

Objktivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi për qendren e Erebares, në tesutin e saj qendor (zone e mbyllur), në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Nderhyrja parashikon qepjen dhe rikualifikimin e tesutit qendor te Erebares, duke kerkuar vazhdimesine e pershuesherise se tesutit dhe aksesibilitetin e tij.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

16 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE DOVOLAN

OBJEKTIVAT

Objktivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi për qendren e Dolovanit, në gjurmen e tij veri-lindore, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
-------------------------	--	------

Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

17 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE TREPCE

OBJEKTIVAT

Objktivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi për qendren e Trepces, në gjurmen e saj veri-lindje ,në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese.Zona ne studim rezulton e aksesueshme per sa i perket infrastruktures dhe paraqitet si një kompletim natyral i kufirit te ndertuar fizik te Trepces.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10

Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

18 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE GREVE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi për qendren e Greves, në gjurmen e saj perendimore në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese. Nderhyrja synon kualifikimin e portes hyrese ne qender te Greves edhe nda pikëpamja funksionale.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	($I = m^2 / m^2$)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR=%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP=%)	40
Lartesia maksimale	($H = n$ kateve)	3
	($H = m$)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

19 – ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PESHKOPI LINDJE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi për qendren e Peshkopise, në pjesen lindore, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Ndërhyrja synon kualifikimin e ndërtimeve lineare anash rrugës, edhe "bashkuan" fizikisht qendën e Peshkopisë me këtë zhvillim linear.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m2 / m2)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

20– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PESHKOPI JUG-LINDJE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi për qendren e Peshkopise, në pjesen jug-lindore, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore. Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme, sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Ndërhyrja synon kualifikimin e ndërtimeve lineare anash rrugës, edhe "bashkuan" fizikisht qendën e Peshkopisë me këtë zhvillim linear.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m2 / m2)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

21 – ZHVILLIMI I ZONES PRODHUESE PESHKOPI

OBJEKTIVAT

Projektet synojnë të përcaktojnë një zone me funksion prodhues në qendër të Peshkopisë identifikuar, në gjurmen jug-lindore dhe me akses në rrjetin e infrastrukturës kryesore (ekzistuese dhe të parashikuar), e aftë për aktivitetet prodhuese që zhvillohen në Peshkopi ose në rrethinat e saj.

Disa ndër objektivat specifike janë :

- Riorganizimi i aktiviteteve prodhuese në zona të papërshtatshme;
- Kërkimi për një zgjidhje të vendosjes së zonave në ato të përshtatshme;
- Propozimi i funksioneve të përshtatshme dhe e shërbimeve për biznesin.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m2 / m2)	2,00
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50-60
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	20-25
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	20-25

Lartesia maksimale	(H = m)	10
	(H = n kateve)	3
Lloji i nderhyrjes ne territor		"Rigjenerim/rikualifikim, Densifikim"
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Mist Publik-Privat, Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5-10 vjet për pjesët funksionale	

22 – RIKUALIFIKIMI MJEDISOR

OBJEKTIVAT

Objektivi i projekteve është rikualifikimi urban dhe mjedisor i peizazhit të një pjese lineare të Peshkopisë deri më sot e destinuar për prodhimin dhe përdorimin komersial, duke i dhëne një destinacion publik me futjen e funksioneve me interes publik dhe fushave sportive, duke strukturuar zonën si një lloj boshti shërbimesh.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)
Lartesia maksimale	(H = m)
	(H = n kateve)
Lloji i nderhyrjes ne territor -	"Rigjenerim/rikualifikim, Densifikim"
Distanca nga rruga	(m)
Distanca nga kufiri i prones	(m)
FINANCIMI:	Publik, Mist Publik-Privat, Privat
KOHET E REALIZIMIT:	10-15 vjet për pjesët funksionale

23 – NDERTIME REZIDENZIALE-TURISTIKE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të kërkoi një përmirësim të zhvillimit të territorit, me karakter miks funksional (banimi, turizmi-pritja, shërbimet me interes publik).

Projekti duhet të kujdeset për ndërhyrjet në lidhje me peizazhin, infrastrukturën (të ngadaltë dhe të shpejtë) dhe lidhjen e tyre me qendrën e shërbimet kryesore.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10

Lloji i nderhyrjes ne territor - "Rigjenerim/rikualifikim"

Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

FINANCIMI:

KOHET E REALIZIMIT: 5-10 vjet për pjesët funksionale

24 – ZONE E PARASHIKUAR PER ARSIMIN – PESHKOI JUG

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojnë një zonë për sigurimin e një poli shkollor; kjo brenda një projekti më të gjerë të kualifikimit dhe rigjenerimin te qendrës së Peshkopisë, duke përfshirë edhe rrjetin fizik dhe funksional të qendrore aksesibilitetit, hapësirat publike, etj.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	3,00
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanza dai confini di zona	(m)	10
FINANCIMI:	Publik	
KOHET E REALIZIMIT:	5-10 vjet për pjesët funksionale	

25– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PESHKOPI PËRENDIM

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Peshkopise,në sektorin e saj perendimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugeve me pista biçikleta që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Ndërhyrja synon kualifikimin e ndërtimeve lineare anash rrugës, edhe "bashkuar" fizikisht qendën e Peshkopisë me këtë zhvillim linear.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10

Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

26– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PESHKOPI VERI

OBJEKTIVAT

Objktivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Peshkopise,në sektorin e saj verior, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme , sipas tipologjive ekzistuese dhe pajisjen e rrugëve me pista biçiklete që lidhin qendrën me funksionet kryesore publike. Ndërhyrja synon kualifikimin,permiresimin peisazhistik dhe lidhjen fizike e funksionale me qendren e Peshkopise dhe me funksionet kryesore publike.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m2 / m2)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

FINANCIMI: Privat

KOHET E REALIZIMIT: 5 vjet për pjesët funksionale

27– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PESHKOPI QENDER - LINDJE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesishët prodhimi ne një zone me funksion kryesishët banimi, në vazhdimësi tesutit ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme , sipas tipologjive ekzistuese. Ndërhyrja synon kualifikimin,permiresimin peisazhistik dhe lidhjen fizike e funksionale me qendren e Peshkopise dhe me funksionet kryesore publike,duke ruajtur elementet e trashigimise kulturore-historike.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	4
	(H = m)	12
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Mist Publik-Privat, Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	10-15 vjet për pjesët funksionale	

28– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE CETUSH JUG

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi në qendren e Cetushit,në sektorin e saj jugor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme.Ndërhyrja synon kualifikimin,riqepjen me gjurmen egzistuese.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5-10 vjet për pjesët funksionale	

29– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE CETUSH PERENDIM

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi në qendren e Cetushit,në sektorin e saj perendimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të mesme.Ndërhyrja synon kualifikimin,riqepjen me gjurmen egzistuese.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10

Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

30– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PILAFE/1

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesishët banimi në qendren e Pilafe, në sistemin e ndertimeve lineare te vendosura në jug, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme. Ndërhyrja synon kualifikimin, riqepjen me kujdes të vecante per fasadat anash rrugeve.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10

FINANCIMI:

Privat

KOHET E REALIZIMIT:

5 vjet për pjesët funksionale

31– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PILAFE/2

OBJEKTIVAT

Objktivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi në qendren e Pilafe, në sistemin e ndertimeve lineare te vendosura në jug, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme. Ndërhyrja synon kualifikimin, riqepjen me kujdes të vecante per fasadat anash rrugeve.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesa maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

32– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PILAFE/3

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi në qendren e Pilafe,në sistemin e ndertimeve lineare te vendosura në veri, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme.Ndërhyrja synon kualifikimin,riqepjen me kujdes të vecante per fasadat anash rrugeve.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

33– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE PILAFE/3

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi në qendren e Pilafe,në sistemin e ndertimeve lineare te vendosura në jug, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme.Ndërhyrja synon kualifikimin,riqepjen me kujdes të vecante per fasadat anash rrugeve.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50

Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

34– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE USHTELENXE

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Ushtelenxe,në sistemin e ndertimeve lineare te vendosura në jug, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndertimeve me një dendësi të ulët-mesme.Ndërhyrja synon kualifikimin,riqepjen me kujdes të vecante per fasadat anash rrugeve.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10

Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5-10 vjet për pjesët funksionale	

35– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE RRASHNAPOJE/1

OBJEKTIVAT

Objktivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Rashna poje, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme. Ndërhyrja synon kualifikimin, riqepjen me kujdes të vecante per fasadat anash rrugeve.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesa maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5-10 vjet për pjesët funksionale	

36– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE RRASHNAPOJE/1

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi në qendren e Rrashnapoje, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme.Ndërhyrja synon kualifikimin,riqepjen me kujdes të vecante per fasadat anash rrugeve dhe riprojektimin e gjurmës urbane të ndertuar.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapësira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5-10 vjet për pjesët funksionale	

37– ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE SOHODOLL/1

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi në qendren e Sohodoll, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme.Ndërhyrja synon kualifikimin,riqepjen e ndertimeve në qender dhe lidhjen me sherbimet e nevojshme.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50

Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

38 - ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE SOHODOLL/2

OBJEKTIVAT

Objktivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesisht banimi në qendren e Sohodoll, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme.Ndërhyrja synon kualifikimin,riqepjen e ndertimeve në lindje dhe e kujdes të vecante per fasadat anash rrugeve dhe evidentimin e gjurmës urbane të ndertuar.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10

Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5-10 vjet për pjesët funksionale	

39 - ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE SOHODOLL/3

OBJEKTIVAT

Objktivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi në qendren e Sohodoll, sipas kufirit të tij lindor ,në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme.Ndërhyrja synon kualifikimin,riqepjen e ndertimeve në lindje dhe e kujdes të vecante per fasadat anash rrugeve dhe evidentimin e gjurmës urbane të ndertuar.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesa maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5-10 vjet për pjesët funksionale	

40 - ZHVILLIMI I ZONES REZIDENCIALE CEREN

OBJEKTIVAT

Objektivi i projektit është të përcaktojë një zgjerim të mundshëm te një zone me funksion kryesish banimi në qendren e Ceren,sipas kufirit perendimor, në vazhdimësi duke respektuar tesutin ekzistues, në zonat me një akses më të mirë në rrjetin e infrastrukturës kryesore; Projekti parashikon projektimin e ndërtimeve me një dendësi të ulët-mesme.Ndërhyrja synon kualifikimin,riqepjen e ndertimeve në lindje dhe e kujdes të vecante per fasadat anash rrugeve dhe evidentimin e gjurmës urbane të ndertuar.

PARAMETRAT URBANISTIKE

Intensiteti i ndërtimit	(I = m ² / m ²)	0,80
Koeficenti i shfrytezimit te tokes	(KSHT=%)	50
Koeficenti i shfrytezimit te tokes ,per rruge	(KSHR =%)	10
Koeficenti i shfrytezimit te tokes per hapesira publike	(KSHP =%)	40
Lartesia maksimale	(H = n kateve)	3
	(H = m)	10
Lloji i nderhyrjes ne territor	"Rigjenerim/rikualifikim"	
Distanca nga rruga	(m)	10
Distanca nga kufiri i prones	(m)	10
FINANCIMI:	Privat	
KOHET E REALIZIMIT:	5 vjet për pjesët funksionale	

6 PLANI I VEPRIMEVE

6.1 Matrica e prioriteteve dhe e investimeve te nevojshme

Tabela më poshtë tregon planin e veprimit që paraqet kuadrin sintezës se projekteve te identikuara në kapitullin e mëparshëm dhe në të cilin tregohen:

- Objetivi Strategjk
- Programi Strategjk
- Veprimi
- Projekti
- Prioritetet terminologja kohore e referimit (Periudhe afat shkurtër (5 vjet) - (A Sh); Periudhe afat mesme (5-10) - (A M); Periudhe afat gjate (10) - (A Gj)
- Tipologjia e investimit (Publik – PU; Privat – PR; Miks – PU+PR)
- Vlera e investimit

Shpenzimet maksimale te mëposhtme janë llogaritur në bazë të kritereve të kostove për njësi mase. Varësish nga lloji i veprimit / projektit shpenzimet bazë reference duhet të lexohen me vemannjen e mëposhtme:

- a) kostoja e realizimit të ndërtimit: Kjo është kostoja mesatare për metër kub. duke përfshirë edhe fitimin e kompanisë dhe përjashton projektimin,
- b) kostoja e rrugëve të ndërtimit, shesheve, rrugëve të ciklabel, etj është kostoja mesatare për metër katror apo metra. linear përfshin fitimin e ndërmarrjes dhe përjashton projektimin
- c) Shpenzimet e kurseve të trajnimit ose të ngjashme: është kostoja parametrizuar për nxënës / përdoruesi, duke përfshirë shpenzimet për çdo qira të klasave, kompensim të stafit të përkushtuar, shpërblimit për mësuesit, etj
- d) kosto e realizimit të rrjeteve nëntokësore: kjo është një kosto mesatare për m.linear përfshirëse e fitimit të ndërmarrjes,
- e) shpenzimet e projektimit urban apo ndërtim arkitektonik: kjo është një kosto një tantum, duke përfshirë inspektimet dhe prodhimin e përpunimeve, etj
- f) kosto e ripollezimit ose sitemimit te terreneve : behet fjalë per një kosto te parametruar ne m.katror qe perfshin fitimin e firmes

Të gjitha shpenzimet nuk marrin në konsideratë tarifat dhe taksat ligjore si dhe ngjarje të paparashikuara.

					him dhe partner publik-privat.		
1.A.1.3 Kualifikimi i objekteve kulturore: Muze, Bibliotekë, ...	Sipas projektit / vleresim 250 Euro per mc.	A M	Pu	Ekspertë në vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike	Shiko parakushtet tek skeda perkatese e projekteve strategjike		
1.B.1.1 Rikualifikimi i bulevardit	Sipas projektit / vleresim 100 Euro /mq	A M	Pu	Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike	Ekspertë në rikualifikimit dhe arredimit urban, infrastrukturën urbane Ekspertë në pjessëmarrje, rigjenerim urban. Ekspertë në dizajnin urban dhe te mobilitetit (levizjes)		
1.B Vleresimi i zonave bosh/te paperdorura	1.B.2 Kualifikimi i zonave qendore	1.B.1.2 Krijimi i qendrave dhe l'vende te tregtimit ne 5 lagje te Peshkopise	Sipas projektit / vleresim 100 Euro /mq	A M	Pu	Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike	Ekspertë në pjessëmarrje, rigjenerim urban. Ekspertë në dizajnin urban dhe levizjen e

		e projekteve strategjike	restaurimi dhe adaptimi arkitektorik. Programi i eveneve te ndryshme.	historike dhe studimin e morfolgjise urbane. Ekspertë në zhvillimin loka) të zonave të marginjalisuara Ekspertë në promovimin e turizmit dhe marketingut territorial (kërkim për investitorë)	projekteve strategjike
rural		Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike	Studimi i fizibilitetit Projekti i rikualifikimit urban Projekte restaurimi dhe adaptimi arkitektorik.	Ekspertë në restaurimin e ndertimeve historike dhe studimin e morfolgjive urbane. Ekspertë në rekuperimin dhe regulloret e zone urbane historike. Ekspertë në promovimin e turizmit dhe marketingut territorial (kërkim për investitorë)	Shiko parakushtet tek skeda perkatese e projekteve strategjike
	1.8.1.5 Vleresimi dhe kualifikimi i lagjeve: Teke dhe Kallavere	Projekt sistemimi /Vleresim 100 Euro per mq.	A M	Pu	Shiko parakushtet tek skeda perkatese e projekteve strategjike
	1.8.1.6 Baza enderhyjes se rekuperimit per realizimin e sheshevës dhe rrugëve	Projektim ne profesioniste lokale / 20.000 Euro nje tantum	A M	Pu	Shiko parakushtet tek skeda perkatese e projekteve strategjike

		strategjike	arkitektikonik .	dizajnit uban Ekspertë në politikat sociale, urbane dhe ne ofrimin e shërbimeve.	strategjike
1.B.1.10 Rigidenerimi i ish zonave prodhuuese ne anen lindore	Rikuperim dhe rigidenerim urban / 500-1000 Euro per mq. ndertimi	Shiko treguesin e Hartimi i Planit vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike	Hartimi i Planit tē detajuar vendor	Ekspertë në rigidenerimin urban. Eksperete ne dizajnin urban. Ekspertë në politikat sociale, urbane dhe ne ofrimin e shërbimeve.	Shiko parakushtet tek skeda perkatese e projekteve strategjike
1.C.1 Rritja dhe permiresimi i cilesise se shërbimeve (si 1.1.1)	1.C.1.1. Hedhija ne harte e shërbimeve egzistuese(formale dhe informale).	Per tu percaktuar	A M	Sudimi i fizibilitetit Projekte inklinierke per infrastrukturen nentokesore.	Shiko parakushtet tek skeda perkatese e projekteve strategjike
1.C Minimizimi i abuzivimit dhe i ligjeve informale			Pu	Ekspertë në organizimin e administratës publike dhe ne ofrimin e shërbimeve publike. Ekspertë në pjesëmarrje dhe ndërmjetësimë sociale. Ekspertë në trajimin e sijërmarrësve dhe bisneseve te reja.	

			Ekspertë në infrastrukturën nentokesore	Shiko parakushtet tek skeda perkatese e projekteve strategjike
1.C.2 Plan per ndertimet sociale	1.C.2.1 Ndertimet sociale / Banesa sociale / Realizimi 250 -300 Euro per mq.	A M Pu	Studimi i fizibilitetit Projekte rikonstruksioni dhe adaptimi arkitektonik Projekte arkitektonike per banesa sociale shërbimeve publike. Ekspertë në pjesëmarrje dhe ndërmjetësimë sociale. Ekspertë në ndërtimin dhe ristrukturimin e banesave sociale.	Shiko treguesin e vlerësimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike
1.C.3 Sistemi i lagjeve informale.	1.C.3.1 Legalizimi dhe urbanizimi i lagjeve informale.	A M Pr	Projektim i veprale urbanizuese per sistemimin e lagjeve informale / 100Euro per mq per rrugë dhe piaca / 100 Euro m. linear per i nensherbimet	Studim fizibiliteti Projekt rekuperimi dhe rigjenerimi urban
				Shiko parakushtet tek skeda perkatese e projekteve strategjike

			Ekspertë te infrastrukturës lokale Ekspertë në organizimin e administratës publike dhe në ofrimin e shërbimeve publike.	
Nje akses me i mire ne brendesi te territorit te Diber dhe vleresimi i llogjeve neder-rajonale dhe rnderkuftite				
			Shiko treguesin e Studim fizibiliteti Programë par edukimin e qendrueshem , fushata promovimi. Projekt per perpunimin e mbeturinave lokale	Ekspertë në menaxhimin e mbeturinave Eksperete ne pjesëmarrje dhe komunikim. Ekspertë te infrastrukturës lokale
			Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike	Ekspertë në organizimin e administratës publike dhe në ofrimin e shërbimeve publike.
2.A.1 Menaxhimi i mbetjeve	2.A.1.1 Menaxhimi i mbetjeve	Per tu percaktuar AM – A Gj	Pu+Pr	Ekspertë në menaxhimin e rrjetit ujar Eksperete per projekteve
2.A. Rritja e cilesise dhe eficencës se shërbimeve				
2.A.2 Permiresimi i rrjetit te vjeshtës	2.A.2.1 Nderhyrjet ne furnizimin me uje te plishevët që uje te rrjedhshem ne Peshkopi	Sistemim i rrireteve nentokesore / 100 Euro per m. linear	Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve	
		AM – A Gj	Pu	Studimi i fizibilititetit Projekt per rikualifikimin

				ndërmjetësim. Ekspertë ne projektimin urban	
				Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike	Ekspertë te infrastrukturës rrugore dhe të planifikimit të transportit. Ekspertë te dizajnit te peizazhit urban dhe infrastrukturës rrugore
	2.B.2.1 Reduktimi i numrit te rrugave te paasfaltuara	Afaltimi / 100Euro per mq.	A M – A Gj	Pu	Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike
	2.B.2.2 Ndertimi/ permiresimi i rrugeve rajonale qe lidhin qytetin me fshatrat dhe zonat turistike (Kastralet-Lure, Muhiur-Selishte, Bishop- Zimur, Mons-Rabdisht)	Afaltimi /100 Euro per mq.	A M – A Gj	Pu	Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike
	2.B.2 Permiresimi i rrjetit rrugor ekzistues				Ekspertë te infrastrukturës rrugore dhe të planifikimit të transportit Ekspertë te dizajnit te peizazhit urban dhe infrastrukturës rrugore
	2.B.2.3 Unaza e Peshkopise				Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike
					Ekspertë per sistemin mugor Projekti urbanistik dhe arkitektikon

					infrastrukturës rrugore.	
					Eksperëtë në infrastrukturën rrugore. Eksperëtë në menaxhimin e sistemeve të transportit publik. Eksperëtë në riqejërimin dhe projektimin urban	Shiko parakushtet tek skeda perkatese e projekteve strategjike
		Biletaria _Bar _Dyqane _250 euro për metër kub. b) sheshin dhe strehat per autobuzet _250 euro për m ² .		Shiko treguesin e vlerësimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike	Studimi i fizibilitetit Projekt i rikualifikimit urbanistik dhe arkitektонik te integruar me studimet mëdisorë. Projekte te infrastruktures rrugore.	Shiko parakushtet tek skeda perkatese e projekteve strategjike
2.B.4 Permiresim lidhjeve kombatare dhe nderkombatare	2.B.4.1 Lidhja me rrugën e Arberit	Per tu percaktuar	A Gj	Pu		
		Aktivizm i kurseve te formimit/ Euro 500 per person/	A M	Pu	Shiko treguesin e vlerësimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike	Studimi i fizibilitetit Programme trajnimi profesionale.
2.C.2 Specializimi fuqise punetore	2.C.2.1 Qendra trajnimi per profesinet sanitare				Eksperëtë në fushen e shndëshësie rigjenerimin urban	Eksperëtë të arsimit
		Projektim i zones doganore / 30.000 Euro	A Sh	Pu	Shiko treguesin e vlerësimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike	Eksperëtë të infrastrukturës rrugore. Eksperëtë në logistikë dhe
	2.C.3.2 Rregullimin e zones doganore te Maqellares si zone ekonomike multifunksionale					Shiko parakushtet tek skeda perkatese e projekteve strategjike

Objektivní strategik 3

				komunikim			
3.B.1.1 Hotel i vendosur ne zone malore	Kurse formimi per banoret qe duan te adaptojne ideine e hotelit difuz	A Sh	Pu	Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike	Studimi i fizibilitetit Projekte te rikonstrukcionit dhe restaurimit ,adaptimit arkitektонik	Eksperët në promovimin e turizmit dhe zhvillimit lokal Eksperët te rekuperimit të ndërtesave tradicionale historike	Shiko parakushtet tek skeda perkatese e projekteve strategjike
3.B.1.2 Zgjerimi dhe zhvillimi i Parkut Kombtar	Projekt per parkun kombtar / 30.000Euro	A Sh	Pu	Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike	Studimi i fizibilitetit Projekte te rikonstrukcionit dhe restaurimit ,adaptimit arkitektонik	Eksperët te pyjeve Eksperët në lehtësimin e proceseve pjesëmarrëse Eksperët te promovimit te turizmit dhe zhvillimit lokal	Shiko parakushtet tek skeda perkatese e projekteve strategjike
3.B.1 Permisimi i infrastruktures dhe rritja e investimeve per turizmin natyror							
3.B.1.3 Krijimi i qendrave termale	Projekt zona termale / 30.000Euro	A Sh	Pu	Shiko treguesin e Hartimi i Planit të detajuar vendor nga bashkia , ne bashkepunim me pronarët privatë. Projekte rikualifimi dhe arredimi urban.	Hartimi i Planit të detajuar vendor nga bashkia , ne bashkepunim me pronarët privatë. Projekte rikualifimi dhe arredimi urban.	Eksperët te pyjeve Eksperët të turizmit dhe promovimit të zhvillimit lokal Eksperët në infrastrukturën rrugore Eksperët në rekuperimin e ndërtesave me	Shiko parakushtet tek skeda perkatese e projekteve strategjike

		dhe adaptimi arkitekturik	funkcion akomodimin turistik	Shiko parakushtet tek skeda perkatese e projekteve strategjike
3.B.1.6 Permiresimi i rrjetit frutor/ shigjeve/ impianteve sportive	Projekt impianteve sportive / 30.000Euro	A Sh Pu	Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike Studimi i fizibilitetit Projekte urbane rekuperimi dhe arredimi urban. Projekte rikuallifikimi arkitekturik Programe per organizimin e eventeve dhe aktiviteve me tema te ndryshme. Eksperëtë për të mbëshitet fillimin e aktiviteteve te reja (start-up)	Eksperëtë te mobilitetit dhe turizmit natyror. Eksperëtë në trajnimet dhe komunikim Eksperëtë në lehtësimin dhe shqërimin e prosesave pjesëmarrëse Eksperëtë për të mbëshitet fillimin e aktiviteteve te reja (start-up)
Objektivi Strategjik 4 - Vleresimi i zinxhirit te prodhimit bujqesor				
4.A Permiresimi i menaxhimit ne sektorit bujqesor	4.A.1 Kualifikimi i krahut te punes 4.A.1.1 Promovimi i eksperiencave te mira agrare	Kurse specializimi /Kurse Profesionale/500Euro kurse semestrale Perfshire leksione me doçent plus kostojte	Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike Studimi i fizibilitetit Projekti ambjentale per manaxhim e ciklit te ujave. Projekte inxhinierike per mbrojtjen e brigjeve te lumenjve. Projekte per permisionin e infrastrukturës	Eksperëtë te pyjave dhe buqësise. Eksperëtë e planifikimit urban dhe infrastrukturës. Eksperëtë te qeverisjes, lehtësimit dhe organizimit te prosesave pjesëmarrëse Eksperëtë

			ujtjes ne bujqesi.	Inxhinierise mjedisore	
4.B	4.B.1 Vleresimi lokal i centralave hidroelektrik hidraulike te perhapura ne territorin lokal	4.B.1.1 Regjistrimi dhe georeferimi i njësive ekzistuese	Realizim nga studime specifike – 30.000 €	A Gj – A M Pu	Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike
	4.B.1.2 Tarifa koncessionare per cimin e energjisë elektrike	Politike per tu aktivizuar	A Gj – A M	PU + PR	Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve

Strategjikë	energjise per banoret e zones.	menazhimin e rritave te energjisë elektrike Ekspertë te governance.	strategjike
5.A.1.1 Krijimi i nje marke	Krijimi i nje Marke / 50.000-100.000 Euro (sipas rasit)	A M – A GJ Pu+Pr	Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike
5.A.1 Rritja e prodhimeve vendore	5.A.1.2 Zhvillimi i fermave ne zonen malore dhe kodrinore dher ritja e produkteve lokale	AM-AJ Pu + Pr	Studimi i fizibilitetit Programmi i tarifave te reja te energjisë per banoret e zones.
5.A Permisimi ne menazhimin e sektorit te bujqesise			Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike
5.A.2 Bashkepunimi iniciativave private per ne menazhimin	5.A.2.1 Promovimi i iniciativave private per	Per tu peraktuar A M	Shiko treguesin e vleresimit tek
		Pu+Pr	Studimi i fizibilitetit
			Ekspertë ne bujqesi dhe tek skeda

e sektorit te bujqesise	dhe koordinimi mes aktoreve te sektorit bujqesor	zhvillimin e metejshem te sektorit bujqesor	skeda perkatese e projekteve strategjike	Programe trajnimi profesionale Fushata marketingu Organizimi i tregjeve te shitjes periodike bashkëpunuese	pylltari Ekspertë në arsim dhe komunikim Ekspertë në lehtësimin e proceseve	perkatese e projekteve strategjike
				Shiko treguesin e vleresimit tek skeda perkatese e projekteve strategjike	Studimi i fizibilitetit Promovimi i programeve te trajnimit profesional.	Shiko parakushtet tek skeda perkatese e projekteve strategjike

7 SKEDAT E PROJEKTEVE

Për çdo projekt strategjik janë hartuar disa skeda për zbatimin që përcaktojnë:

- objektivat e projektit
- permbajtja e projektit
- pika kritike ose lidhjeje me projekte te tjera
- aktoret ne termat e perfituesve dhe zbatuesve
- kohet
- kostot

Për projektet strategjike t shkalles urbane që marin rëndësi të veçantë për zhvillimin e territorit, janë hartuar projekte specifike pilote në të cilat është bërë e mundur edhe grafikisht paraqitja e shtrirjes në terma fizike dhe hapësinore.

Bordet e projekteve strategjike janë dhënë në “*Bashkengjitur.01-Skedat e Projekteve Strategjike*”.

Këto projekte pilot janë dhënë në “*Bashkengjitur.02-Albumi e Projekteve Pilot*”.

SISTEMI URBAN- PROJEKTET STRATEGJIKE

1.A.1.1 PERMIRESIMI I OBJEKTEVE SHENDETORE RAJONALE

OBJETIVI: 1.a – Rilja e Cilesise Urbane Bashkia Dibër

VEPRIMI: 1.a.1 – Rilja e numrit dhe e cilesise te infrastrukturave mbi dhe nentosore

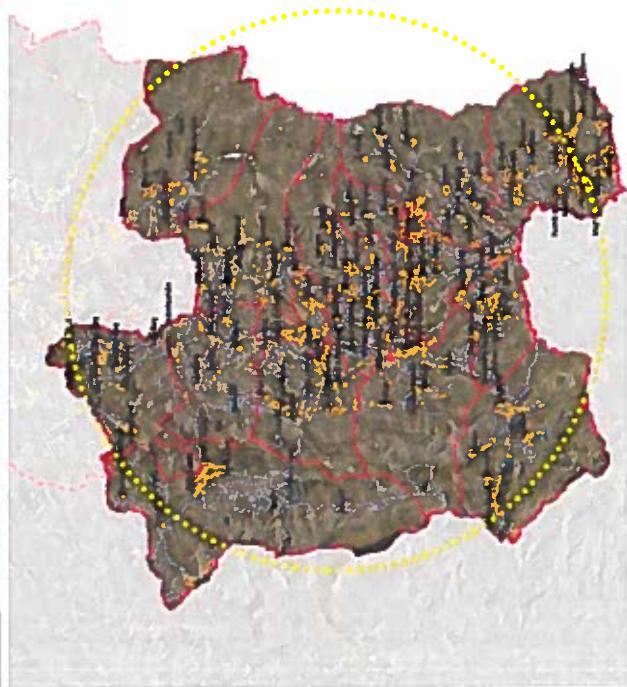
- Permismin e shembimeve shendetuese dhe specjalizimin e strukturave spitalore rajonale
- Permismin e trajinimit dhe rrethiminit ne profesionet e fushes shendetuese.
- Permismin e akcessit ne strukturat shendetuese
- Profesionalizimin dhe trajinjet
- Permismin e shpermendorjeve shendetuese qe gjeljet se hapetrateve per ndertjen e qendrave shendetuese te logjeve.
- Funkcionimi me i miret e strukturave shendetuese egzistuese.
- Inlegimi i funzimil me qendrat temore (fizhat) si pjesa e aktiviteve te vecantave te rehabilitimit ne zonen e Dibres
- Permismin e eficences energjikite te indertesave

Zona ka qendra te shumta mjekesore qe fale investimeve te bera disponojne objekte dhe paisje me te mica mjekesore, por ka ende mangesa te caktuara lidhur me specjalizimin e statit mjekor lokal qie qe reduktuan vizitat tek nje specialist , per te cilat shpehet here duhet te zhvandoset ne Tiranë. Pervec teshi, sipas nje sondazhi te Bankes Boterore ne vitin 2013, paqitastra e sistemi shendetesor per te signuar nje mbulim te plot te shembimeve per te gjithe populacione, e ben ale nje nga sistemet me te parabarta te Europe; kesaj i shnjime dhje nivelin e vaksinimit foshnjore qe te nentave, me e theksuar ne zonen e Shairave, pra situata e pergjithshme nuk shfaqet e keroqshme. Egzistojne tre nivele te ndryshe te indertesave qe perbejn themeli e projektit: spital/klinikat, teritorit dhe trajnim. E para para parashikon permisimin e cilesise qe lehtesimin e akcessit ne objektet shendetuese egzistuese si dhe ndertimin e strukturave te reja aty ku shitet e nevojshme. Teritori eshte fusha e dyte e rendesishme e ndertivejse : duke lehesuar akcessin ne spital qe nle integrin me le madhe me shembimet e tjera shendetuese ne zone. Pika e trete eshte trajrimi i statit te spitalit, absolutisti e nevojshme per funksionimin e rile strukturave etikase qe te pavonur. Kurset e trajnimit janë te strukturoara te zhvillohen ne meneje te vazduhuesme lidhur me mbrokeqyjen e statit te interierave qe te laborojnë.

FLETET PREZANTUJSE	Komunitetelet lokale
DISA PARA KUSHTE	<ul style="list-style-type: none"> • Harta te strukturave shendetuese egzistuese dhe e tipave joformate • Rruesi te qendrueshmene ne te gjitha kushtet e malit • Analiza te nevojave
NXITËSIT	Bashkia: OJF/OJQ: Agjencia e Zhvillimit Rajonal - AZHR

PËRFITUESIT	Numri i objekteve te modernizuara dhe aktive.
TREGUES VLERESIMI	<ul style="list-style-type: none"> • Numri i personave, kapacitete (perdetarish) • Densiteti i strukturave shendetuese te disponueshme per hektar ne funksion te perdonuese lokale. • Aksesibilitetit numri i qendrave urbane te pojura ne objekte shendetuese qe thartezim i lindjeve ndermjet objekteve dhe tipologjive te qendrave urbane). • Permisimet i kohes qe duhet per te pershkuar titkjet ndermjet objekteve kryesore

Shendetuese qe qendra te qendrave te ndryshme urbane kategoroi te ndryshme, komunitimi i shembimeve, numri i perdonueseve te informuar, numri i ndijshmeria e instrumenteve informuese te aktivituar,etj.	Numri i kurseve te formimit per personel shendetesar aktive dhe numri i ndjekesve/diplomat perketese.
Variabli i perdiqindjes se ploiesimit te kerkeseve ne sektor (zero te ndryshem: qendra shendetuese base, vija te specjalizuar, kura mjekesore te vazduhuesme dhe osistence shendetuese neper shenpli).	Numri i iniciativjeve te rikonstrukujsh qe pemresimi i integrimi ndermjet shembimeve shendetuese qe kryera ne ndarjesa me funksion shendetesar.
Numri i iniciativjeve te lidhura me integrimin ndermjet shembimeve shendetuese qe sherbimeve te lidhura me termat.	Numri i iniciativjeve te lidhura me termat.
BURIMET NJEREZORE / KOMPETENCE	Eksperite ne settorin socio-shendetesar. Eksperite ne settorin e transportit. Eksperite te arsimimit profesional.
KOSTOT	Struktura sanitare/projetim dhe restaurim/250 000 Euro per dhoma spitali PU: Fondi per Zhvillimin e Rejoneve (FZRH): Granti konkunes per infrastrukturën vendore. Granti konkunes per arsimin bazë, parauniversitar dhe universitar: Altri fondi komunali e statit.
FINANCIMET	
KOMA/FAZAT E REALIZIMIT	A M - A Gj
MENTRA E REALIZIMIT	Studimi i fizibilitetit _ Projekte recuperimi dhe rikonstruksioni arkitektonik . Projekte per trainime dhe specializime
SHËNIME	Aspektet qe licheni ne mënyrë specifike per trajnim do te trajtohen më hollësishët në projekti lidhur me kujtimin e nje qendje trajnimil per profesionet shendetësore

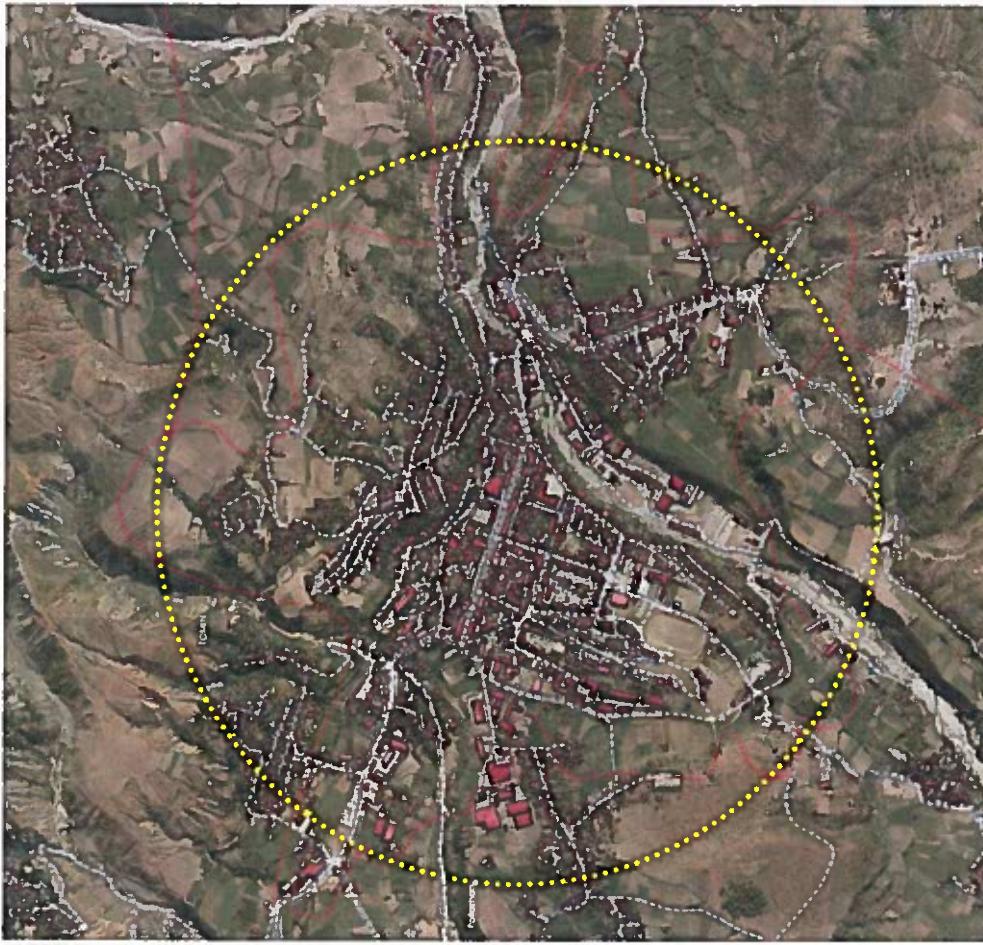

OBJETIVI: 1.a – Rruga e Cilësisë Urbane Bashkia Dibër	VEPRIMI: 1.a.1 – Rruga e numrit dhe e cilesise te infrastruktura mbi dhe nenlokesore	<ul style="list-style-type: none"> Permisimi i cilesese se jetes, rruga e mjeqenies, shërbimel e ofruara nga qyteti dhe mundesile e lakinave dhe socializimit. Stimulimi i rrethi me shëndeteshme, me qasjen ne aktivitele sportive, kulturore per shendetin dhe arsimin. Promovimi i menaxhimit publik te mikembolites dhe operimin ne shërbimet qe lichen me sportin, gjithashu promovimin e partneriteve publike-privata per te zgjedhor gamen e aktiviteve te propozuara. Promovimi i rikonstruktimit te hapësirave dhe ndertesave qe lidhen me sportin si rrethi mundesi per rigjenerimin urban dhe zgjedhorin e shërbimeve te ofruara per qytetarit, si dhe ne mundesi per te ribuluar vlerat tradicionale te rajonit te Dibres. Promovimi i eveneve dhe aktiviteve qe lidhen me sportin (komplionate dhe turne qe lichen me skuadra sportive, maratona profesionistesh dhe amatoresh, turne ciklizmi, etj.) Perfshira aktive e zonave rurale ne promovimin e eveneve dhe shërbimeve sportive; Promovimi i aktiviteve ne mbashkjetje te sportit duke filloj nga femijet, amatorat tek profesionalistet e garave sportive me shume disiplina, duke propozuar gjithashu shërbime dhe vende per zhvillimin e sportit sipas nevojaveve ndaj te moshuarave, grave, njerzave me aftesi te kufizuar .etj.) 	OBJETIVA SPECIFKE	
FLETET PREZANTUESE	DISA PARA KUSHTET	NXITESIT	PËRFUSTET	TREGUES VLERËSIMI
		Bashkia: OJF/OJQ: Agjencja e Zhvillimit Racional - AZJR Shoqata sportive dhe kulturore. Donaorë/financues	Komunitetet lokale Garku	Densifikimi i shërbimeve sportive ne funksion apo e zonave ku eshte e mundur te kryhet aktiviteti sportiv ne raport me popullsinë rezidente. Aksibilitetit sportiv ne shërbirene distanca minimale ndërmjet lokaliteve te ndryshme te banuara nga impianti (dhe ne gjendat urore)

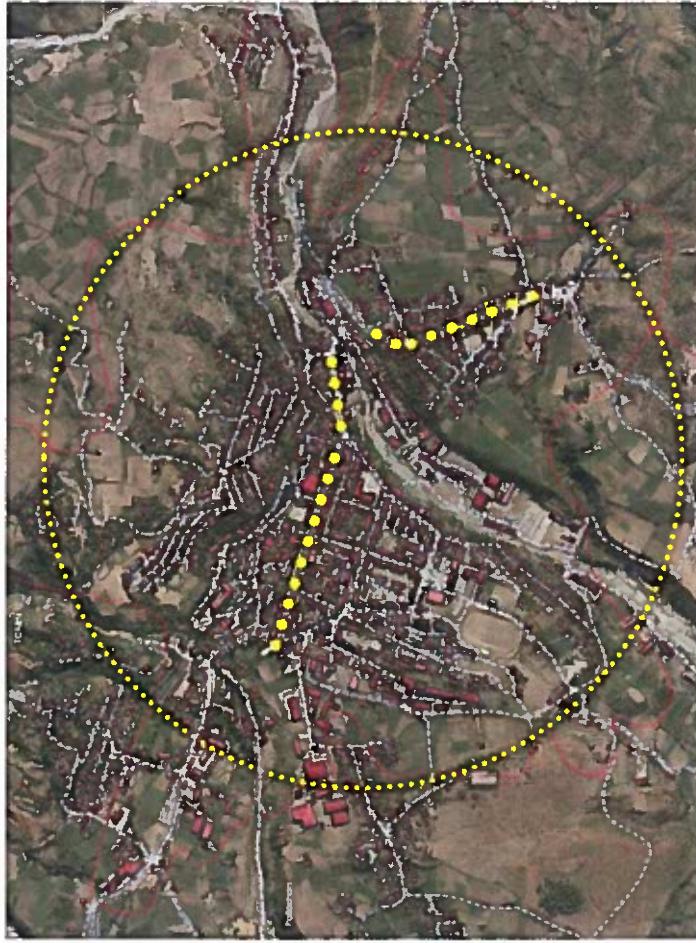
Numi i ndertesave te rikonstruktioni te aktivizatora per impiantet sportive egzistuese. Numi i ndertesave te mikro-fjetenit urban te lidhura me titqishtonalizmin e hapësirave per sportin dhe popullsinë qe perfishin. Numi i bashkëpunimeve publik-pivat te kthjera per menaxhimin e impianteve te aktivizatora. Numi i formave te bashkemenzazimit ndërmjet qytetareve dhe shoqene e kujara per menazhimin e impianteve. Numi i fushave te sensibilizimit dhe iniciativave kulturore te lidhura me sportin te publikuara dhe numrin e personave te perfshirave.	Numi i shoqave sportive prezente ne zone dhe perithe. Numi i shërbimeve dhe i aktiviteveve te ndryshme te ofruara ne lidhje me perdoresit e ndryshmekerkeshat e lemtive grave, te moshuarave ,me aftesi te kufizuar,dhe numri i personave de e stuhlerozave.	BURIMET NJEREZORE / KOMPETENCE	KOSTOT	Ersarie ne shërbimet sportive. Ersarie ne rikonstrukusone arkitektore dhe strukturale te strukturave sportive. Ersarie te rigjenerimit urban (ne lëkje me sportin) Ersarie ne governance, bashkemenzazhim dhe partner publik-privat.
		FINANCIET	Sipas projektit / viresesim 100 Euro / metër katror	
		KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	A M	
		MENYRA E REALIZIMIT	PU FZHSH Fondi për Zhvillimin e Rajoneve (FZR), Grante konkurrues për kulturën	
		SHËNIME	Studimi i fizibilitetit – Projekt i rigjenerimit urban, rikuallifikimit urban, Projekte adaptimi arkitektone. Programimi i eveneve te ndryshme.	

1.A.1.3	KUALIFIKIMI I STRUKTURAVE KULTURORE: MUZEU, BIBLIOTEKA,...	OBJETIVI: 1.a – Rritja e Cilësisë Urbane Bashkia Diber 1.a.1 – Rritja e numrit dhe e cilesise te Infrastruktura mbi dhe nenlokesore	VEPRIMI: nenlokesore	FONDI PËR ZHVILLIMIN E RAJONEVE (FZR) GRANTE KONTKURUES PËR KULUTURËN
KOSTOT	Sipas projektit / vleresim 250 Euro per metër kohore	PU FZSH	FINANCIET	Fondi për zhvillimin e Rajoneve (FZR) Grante kontkurues për kulturen
KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	A M	MENTRA E REALIZIMIT	SHËNIME	Studimi i fizibilitetit Projekte ristrukturacioni dhe adaptimi arkitektonik. Programimi i eveneteve te ndryshime.
OBJETIVI SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> Promovimin e rulljes dhe posurimit te vlerave kulturore dhe artistike te Dibres, duke permisuar qasjen dhe terheqjen ndaj objekteve te medha kulture, si Muzeu, Pallati i Kulturave, Biblioteka, "Haki Stenalli". Promovimi i eveneteve dhe aktiviteve artistike, objekteve te lichen me vendet e kultures, rezidencat artistike, objekteve te terheqese per vizitorë. Promovimi i ofertave specifike degjutor brezi te është. Promovimi i vendeve kulturore dhe atraksioneve qe lichen me zbulimin e natyrës dhe mijësive, ndjeli a krijimit dinë te paketave turistike te integruara. Promovimi i rije integrimi me le madh te aktiviteve te qendrave kulturore me iniciativan e shoqatave kulturore dhe medisore. Promovimin e rullimit te ndertesaave duke signuar ku eshte e mundur integrimin e funksioneve te reja te propozuara. 	<p>Me pernudhen e tradicionit Shqiperia ka perjeuar rje humbje te identitetit dhe vlerave kulturore te cilat sot, rekuperohen përenshi duke u nisur nga rizufimi i trashëgimise historiko-kulturore dhe te orit te zones, duke e lidhur Qijashishu dhe me trashëgimine natyrore, kjo per qellime turistike dhe per rje evidentim te vlerave kulturore te zones.</p> <p>Vendet e reja te kultures mund te luajne rje roli te rendesishem ne te dyja rastet, si per te qene kalcifikatore per gjallenne e jetes se qytetit dhe per le nxitur ndertvjet per ngjeneimin urban, oshtu edhe mund te jene rulles te iniciativave te reja ekonomikë, duke favorizuar filimin e rje procesi me le gjuere te zhvillimit lokal.</p>	FLETET PREZANTUESE	
DISA PARA KUSHTE	*	NXITËSIT	Bashkia: OIF/OIQ: Agjencia e Zhvillimit Rajonal – AZHR Donaçatë/financues	
PARTNERISIT	Komunitetet lokale Turisti	Tregues VLERESIMI	Numri i iniciativave trajnuese te lidhura me kulturën, te promovuara dhe numri i përfitusuesve. Numri i iniciativave te nisura te cilat integrojnë njohjen e trashëgimisë ambientale dhe kulturore, numri i partneriteve midis qendrave kulturore dhe shqatave që kanë të bëjnë me mijdisin dhe sportin, apo ndermjet qendrave natyrore dhe shqatave që punojnë në fushën e trashëgimisë kulturore. Numri i ndertvjeve të ristrukturimit të qendrave kulturore dhe numri i hapësirave për aktivitete "multifunksionale" të parashikuara në këto raste.	
BURIMET NJERZORE / KOMPETENCE	Eksperëtë në vleresimin dhe promovimin e trashëgimisë kulturore Eksperëtë në ristrukturimin e qendrave kulturore Eksperëtë në organizimin e iniciativave dhe aktiviteve kulturore.			

1.6.1.1 RIKUALIFIKIMI I BULEVARDIT	OBJETIVI: 1.b - Vleresimi i zonave bosh/te paperdorura 1.b.1 - Rikualifikimi i qendrave	FUNKSIONET MIKSE NE ZONAT PUBLIKE (treje fiske dhe shëtëse, terrene sportive, parqe publike, etj) Dendësia e funksioneve të ndryshme nga banesa (në vepant institucionet komerciale) në raport me hektaret dhe përdoruesit. Komunikimi me turistët dhe banorët (numri i fushatave informuese dhe ndërgjegjësuese per promovimin dhe përdorujt, kanalët e informacionit të përdorura, etj...) Numri i bizneseve të reja të krijuara në kategorite e ndryshme të prodiktive, kontributit i privateve (mënyrat e përfshirjes, roli në financim, roli në arritjen e objektivave, roli në menaxhimin e hapësirës, ...)
OBJETIVA SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> Akomodimi ne nje piese publike te qytetit Rinovimi dhe zhvillimi i qendres se qytetit Permision i cilësisë urbane Akses te permisjor Rilja e aktiviteteve tregtore Ridefinimi i rrugeve dhe shërimi i hapëstrave te gjelbra per ne mëjdis qytetar me rruget, te amitshtem dhe te siguri per te gjelbe (te moshuani, grata, femije) Ridefinimi i rruget, duke nxitur transformimin ne favor te e caktuar ne kembim, cikizmit (rruge kembimore, zona traiku te kultuara, zona 30, knjimi i korrige te mbrojtura) 	BURMET / NJEREZORE / KOMPETENCE
PERSHKIMI	Per Peshkopine bulevardi ka nje karakter te forte qendror pronia e nderezave publike, denduria e aktiviteve tregtare, bareve, restoranteve, bejne qe ne kete menye njerezit te pervesesone me te vantele rruget, edhe nese keto nuk jene rruge per kembimore apo te mbrojtura nga kufizimet e traktui te autotrenave.	KOSTOT Sipas projektit / vleresim 100 Euro /mq
FLETET PREZANTUJSE	Per Peshkopine bulevardi ka nje karakter te forte qendror pronia e nderezave publike, denduria e aktiviteve tregtare, bareve, restoranteve, bejne qe ne kete menye njerezit te pervesesone me te vantele rruget, edhe nese keto nuk jene rruge per kembimore apo te mbrojtura nga kufizimet e traktui te autotrenave. Projekti ka si synim sistemimin e pjesave publike te qytetit qe perfosohet nga hapëstra, nga sheshet dhe rrethe rruget rrogo. Behet fiale per hapëstra qe frekuencohen nga qytetari per aktivitet te ndryshme shoqerore, te e caktuar ne kembim, te ecurit me makine, parkimi etj. Hapesirat publike janë përgjithshëmi janë imbaruar ose te rruget. Shtesore rruget janë shpesh te gjera dhe te papercakura, ne rast te tjera janë shume te ngushta dhe vijnë duke u paksesuar nga vendet e parkimit te vendosura ne menyre te parregullit ne te dyja anet. Troltueri janë shpesh te parregulluar dhe te ngushtë, soqë natonjehere nuk lejojnë kafilmin e dy personave krah me krah.	FINANCIMET Fondi te tjera boshtike dhe shteterore
DISA PARA KUSHTE	Rilja e bulevardit qendror mund te veproje si nje udherzues per nje studim te detajuar per pjesa te medha te qytetit qe ka te beje me hapesirat per përdorim kolektiv dhe qe lep zgjedhje per stërmimin e tyre. Ne kete kontekst diktohen regula te perditshme me nje bazë referimi te standartizuar. Gjate projektit te detajeve cdo gje duhet te jetë e studiuar dhe dizajnuar mire.	KOHA/FAZATE REALIZIMIT AM
NXITËSIT	Bashki: OJF/OJQ: Agjencia e Zhvillimit Rajonal - AZHR PPR me shqatën e tregtarive të zonës	MENYRA E REALIZIMIT Projekt i rikualifikimit dhe arredimit urban.
PËRFITUESIT	Komunitete lokale Qarku Turistik	SHËNIME
TREGUES VLERËSIMI	Numri dhe cilësia e rrugëve urbane te rikualifikua (metra linare, numri i rrugave te bicikletave dhe këmbësoreve, numri i zonave të parkimeve, arredimi urban, sipëraqe publike të përdorura për qytetin e akseve rruget, etj) Densiteti i trajektorave te pësujse për levizje të qëndrueshme / raporti per hektar dhe numri i përdoruesve (banorë dhe vizitorë) Lidhja e hapësirave publike me sistemin rrugor (numri, sipërfaqja, atësibiliteti, ...)	

1.B.1.2 KRIJIMI I QENDRAVE DHE VENDEVE TE SHKEMBIMIT NE 5 LAGJET E PESHKOPISE		OBJETIVI: 1.b – Vleresimi i zonave bosh/le paperdoruar VEPRIMI: 1.b.1 – Rikualifikimi i qendrave		OBJETIVA SPECIFKE		PERSHKRIMI		PLERI PREANTUESE		DISA PARA KUSHTE		NXTESIT		TREGUES VLERESIMI	
<ul style="list-style-type: none"> Te perfitahet nga prania e zyreve publike dhe institucionale qe lichen me funksionet administrative te Peshkopise per te kryer popullitetit te i urban. Rifunctionimi dhe rikonvimi inderesove le braktisura Zvillimi i shërbimeve turistike dha atyre qe lichen me sportin me qellim promovimin e zhindireve le shkunier te lumzimit qe krijojnë lichjet me shërbimet e qytetit. Permisimi i qosjes ndaj bicikletave Permisimi i vendeve te shkembimit dhe sistemit te parkimit 	<p>Projekti i përfshin rukudifikimin e vendeve qe karakterizohen nga prania e hapësirave dhe shërbimeve publike (ne vecanti ato qe lichen me funksionet administrative te Peshkopise) ne funksion te kultures, sportit, turizmi, dhe qe lichen me shijen dhe promovimin e turizmit rural, i nderrimit te rugeve te kombsesarovë si dhe mijen e kapaciteteve ne projektimin urban te mugeve motorike. Projekti i përfshin te: <ul style="list-style-type: none"> a) ndenjimi/rikonvimi dhe modernizimi i infrastrukturave per sport me përshtijen e ligjheve aktiveve qe do te konsiderohen te përshtatshme nga qje studimi i vecantë me vendim te Administratës, b) nderdorimi i ndertesave egzistente per futen e aktiviteeteve te restoranteve, bareve, klubeve sportive etj. c) sistemimi i hapësirave te gjelbera dhe mbjellja e pemave ne hapësirat publike d) identifikimi i vendeve te përshtatshme per parkim ku te ketë shërbime multimodale (psh : amfi di te bikelsharang) e) rikonvimi i cikseve mugore me nderrimin e pistave per bickleta dhe mijen e parqieve panoramike. </p>	<p>Blerja e hapësirave funksionale te disave mugore ku është e mundur atje njilja e marraveshje me sektori privat per perçtimin dhe menaxhimin e hapësirave private per perdomin publik.</p> <ul style="list-style-type: none"> Promovimi i masovese stimuluese per rehabilitimin e ndertesave te braktitura che futen e aktiviteeteve te reja. 	<p>Bashkia; Agjencja e Zhvillimit Rrojetal - AZHR OJFOJQ;</p> <ul style="list-style-type: none"> PPP me shoqipën e tregtarive të zonës Operatore te ndryshem ne sektorin e shërbimeve Shqapja sportive dhe kulturore Donatorë/ Financues 	<p>Komunitetet lokale Garku Turtisë dhe aktivitetet tregtore</p>	<p>Treguesi i numrit te ndryshme te infokartave te rigjenerimit urban te promovara në vendet te ndryshme në lidhje me futen e shërbimeve të reja / funksionet Efektet në qigjenierimin e strukturës urbane (numri i ndertesave të rikuallifikuar historike,</p>										
<p>• Te perfitahet nga prania e zyreve publike dhe institucionale qe lichen me funksionet administrative te Peshkopise per te kryer popullitetit te i urban.</p> <ul style="list-style-type: none"> Rifunctionimi dhe rikonvimi inderesove le braktisura Zvillimi i shërbimeve turistike dha atyre qe lichen me sportin me qellim promovimin e zhindireve le shkunier te lumzimit qe krijojnë lichjet me shërbimet e qytetit. Permisimi i qosjes ndaj bicikletave Permisimi i vendeve te shkembimit dhe sistemit te parkimit 	<p>Projekti i përfshin rukudifikimin e vendeve qe karakterizohen nga prania e hapësirave dhe shërbimeve publike (ne vecanti ato qe lichen me funksionet administrative te Peshkopise) ne funksion te kultures, sportit, turizmi, dhe qe lichen me shijen dhe promovimin e turizmit rural, i nderrimit te rugeve te kombsesarovë si dhe mijen e kapaciteteve ne projektimin urban te mugeve motorike. Projekti i përfshin te: <ul style="list-style-type: none"> a) ndenjimi/rikonvimi dhe modernizimi i infrastrukturave per sport me përshtijen e ligjheve aktiveve qe do te konsiderohen te përshtatshme nga qje studimi i vecantë me vendim te Administratës, b) nderdorimi i ndertesave egzistente per futen e aktiviteeteve te restoranteve, bareve, klubeve sportive etj. c) sistemimi i hapësirave te gjelbera dhe mbjellja e pemave ne hapësirat publike d) identifikimi i vendeve te përshtatshme per parkim ku te ketë shërbime multimodale (psh : amfi di te bikelsharang) e) rikonvimi i cikseve mugore me nderrimin e pistave per bickleta dhe mijen e parqieve panoramike. </p>	<p>Blerja e hapësirave funksionale te disave mugore ku është e mundur atje njilja e marraveshje me sektori privat per perçtimin dhe menaxhimin e hapësirave private per perdomin publik.</p> <ul style="list-style-type: none"> Promovimi i masovese stimuluese per rehabilitimin e ndertesave te braktitura che futen e aktiviteeteve te reja. 	<p>Bashkia; Agjencja e Zhvillimit Rrojetal - AZHR OJFOJQ;</p> <ul style="list-style-type: none"> PPP me shoqipën e tregtarive të zonës Operatore te ndryshem ne sektorin e shërbimeve Shqapja sportive dhe kulturore Donatorë/ Financues 	<p>Komunitetet lokale Garku Turtisë dhe aktivitetet tregtore</p>	<p>Treguesi i numrit te ndryshme te infokartave te rigjenerimit urban te promovara në vendet te ndryshme në lidhje me futen e shërbimeve të reja / funksionet Efektet në qigjenierimin e strukturës urbane (numri i ndertesave të rikuallifikuar historike,</p>										
<p>• Te perfitahet nga prania e zyreve publike dhe institucionale qe lichen me funksionet administrative te Peshkopise per te kryer popullitetit te i urban.</p> <ul style="list-style-type: none"> Rifunctionimi dhe rikonvimi inderesove le braktisura Zvillimi i shërbimeve turistike dha atyre qe lichen me sportin me qellim promovimin e zhindireve le shkunier te lumzimit qe krijojnë lichjet me shërbimet e qytetit. Permisimi i qosjes ndaj bicikletave Permisimi i vendeve te shkembimit dhe sistemit te parkimit 	<p>Projekti i përfshin rukudifikimin e vendeve qe karakterizohen nga prania e hapësirave dhe shërbimeve publike (ne vecanti ato qe lichen me funksionet administrative te Peshkopise) ne funksion te kultures, sportit, turizmi, dhe qe lichen me shijen dhe promovimin e turizmit rural, i nderrimit te rugeve te kombsesarovë si dhe mijen e kapaciteteve ne projektimin urban te mugeve motorike. Projekti i përfshin te: <ul style="list-style-type: none"> a) ndenjimi/rikonvimi dhe modernizimi i infrastrukturave per sport me përshtijen e ligjheve aktiveve qe do te konsiderohen te përshtatshme nga qje studimi i vecantë me vendim te Administratës, b) nderdorimi i ndertesave egzistente per futen e aktiviteeteve te restoranteve, bareve, klubeve sportive etj. c) sistemimi i hapësirave te gjelbera dhe mbjellja e pemave ne hapësirat publike d) identifikimi i vendeve te përshtatshme per parkim ku te ketë shërbime multimodale (psh : amfi di te bikelsharang) e) rikonvimi i cikseve mugore me nderrimin e pistave per bickleta dhe mijen e parqieve panoramike. </p>	<p>Blerja e hapësirave funksionale te disave mugore ku është e mundur atje njilja e marraveshje me sektori privat per perçtimin dhe menaxhimin e hapësirave private per perdomin publik.</p> <ul style="list-style-type: none"> Promovimi i masovese stimuluese per rehabilitimin e ndertesave te braktitura che futen e aktiviteeteve te reja. 	<p>Bashkia; Agjencja e Zhvillimit Rrojetal - AZHR OJFOJQ;</p> <ul style="list-style-type: none"> PPP me shoqipën e tregtarive të zonës Operatore te ndryshem ne sektorin e shërbimeve Shqapja sportive dhe kulturore Donatorë/ Financues 	<p>Komunitetet lokale Garku Turtisë dhe aktivitetet tregtore</p>	<p>Treguesi i numrit te ndryshme te infokartave te rigjenerimit urban te promovara në vendet te ndryshme në lidhje me futen e shërbimeve të reja / funksionet Efektet në qigjenierimin e strukturës urbane (numri i ndertesave të rikuallifikuar historike,</p>										

banorëve qe do te vendosin.										
Prezencia e shërbimeve të përbashkëta / të lagjes re lidhura me rezidencat (siperfaqe, organizmin funksional, mundesite për përdoruesit e jashtëm, ...) dhe njësi e proceseve pësëmarrëse për aktivizimin e formave të bashkëpërimit e menaximit (takime te zhvilluara, figurat e përfshira, numri i pësëmarrësve).										
Kontributi i privateve (mënyrat e përfshirës, roli në financim, roli në projektim, pesha në arritjen e objektivave, roli në menaxhimin e hapësirës, ...).										
Efekti i rikualifikimit urban (numri i ndërtesave historike te rukuperuara, numri dhe lloji i funksioneve të vendosura ne to, prania e formave të koordinimit dhe menaximit te planifikimit, ...).										
Sasia e ciliësia e hapësirave publike te lidhura me ndertesat e bëra (numri apo metrat katore, raport midis sipërfaqes së gjelbërës dhetës së strukturës, përqindja e sipërfaqeve me rrëzatim tejet, persa i përtet biljezimit, kontrolli i temperaturës, etj. Prezencia e fushëpamjeve, ...).										
Përzgjerje e funksioneve dhe siguria në hapësirat publike (aktivitetet e kryera, fiksibilitet i përdorimit, ndiqimi, aksesibiliteti pëtë gjithë përdoruesit, oraret e frekuencimit, nivellet sociale (siguria)).										
Pëmërisimi i aksesit të zonën e banuar (pista per bicikletat, rrugë përmblësore te realizuara (numri dhe metri) lineare) dhe shërbime te transportit publik aktive).										
Eksperët në lehtësimin, riqejenerim urban.										
Eksperët në dizajnin urban dhe levizjen e ngadale (pa makina).										
Eksperët në sektorin e pasurive të patundshme										
Eksperët në projektimin e banesave sociale.										
Eksperët në partneritetit publik - dhë privat.										
Sipas projektit / vlerësim 250 Euro/mc										
BURIMET NGERZORE / KOMPETENCE	KOSTOT	FINANCIMET	KOHË/FAZAT E REALIZIMIT	MENYRA E REALIZIMIT	SHËNIME					
OBJEKTYVA SPECIFIKE										
<ul style="list-style-type: none"> Identifikimi i zonave dhe sektoreve le jetë subjekti i funksioneve le rreja dhe dendësimit me ndertesë te koordinuar duke siguruar ndarjen me vete te nje kuote te pakten 30% per shtetin social. Promovimi i funksioneve milkeze duke zgjeruar mundesite per infrastrukturën turistike e lidhur kjo me shëtyezimin e Fushë-Lumes dhe zonave peretit te Shqiptarës ne formen e kurorësine e Sipeme, Sine e Poshtme, Hordë-Muhur, Shqiptar, Bulac) dhe ne lugorinat e ngushtë (Cidhen, Gryke Nake, Gur i Zi) Aktivizimi menyrave, le rreja te menaxhimit te hapësirave botës ne formen e bashkamentardhimit publik-privat te lidhura ne përdorime te perftoshme (aktivitete artistike, kulturore, tregtare le lidhura edhe me aktivitete bujqësore) dhe programimin e evenimenteve dhe iniciativave qe promovojne perdhëmin publik, dhe lejojnë identifikimin dhe perfisivimin e bashkemennazhimil (grupi i qytetarëve, shoqatë) Per tu përfshirte ne formate e bashkemennazhimil). 										
PERSHKIMI										
Peshkopja dhe fshatari përmes jave zona kompakte, ku - megjithatë, rrugete e planifikimit ka cuar ne nje mungesa te hapësirave publike dhe rrugete e planifikimit ne fushen urbane, qe po ashtu luftojtje ne rrethe "bura" te vazhdueshem te ndertimit ne Shqiperi duke përvuar keshut bukuute ne shume periferi.										
Cileska Urbane është reduktuar qifqashihu ne mështë nga mungesa e postërave, mungesa e parave qe objekteve rekreative, sportive dhe kulturore artistike - claszë e dobët te shembimeve, këto jone faktore qe kane luftuar ne rrethe migjinë drejt Tiranës që Durrësit dhe braktisjet se zonave urake, se bashku me mungesen e formimit profesional i duke përfshirë mbylliën e universitët dhe cilesine e dobet e infrastruktures shkollore) arsimor, shëndehesor, dhe qopjen ne punësim per te rinje.										
Ndërkohje ne letkturat egzistuese te ndertimit ben te mundur rridhenien e atraksionit ne keto pika - duke filuar nga pemësimi i ndertesave - njihen e densifikuani te operacioneve dhe fujjen e funksioneve mësue qe po astu lejon fujjen e hapësirave (hapesimë publike, turistike, rekreative dhe kulturore - por edhe sociale (hapesimë objekte per familje qe te moshencit - shërbimë shendetësore te lojlevë, dendral e trajnimit, etj.)										
FLETË PREANTUESE	DISA PARA KUSHTE	NXITËSIT	PERFUESIT	TREGUES VLERËSIMI						
Bashkia: Agjencia e Zhvillimit Rrotondi - AZHR OJF/OJQ: Donatocë/ Financuesit Investitorë e përfshire ne procesin e transformimit imobiliar.										
Komuniteti i lokale Qarku										

DENSIFIKIMI I BOSHILLEQEVE URBANE

OBJETIVI: 1.b – Vleresimi i zonave bashki/te paperdorura
VEPRIMI: 1.b.1 – Rikualifikimi i qendrave

<ul style="list-style-type: none"> Identifikimi i zonave dhe sektoreve le jetë subjekti i funksioneve le rreja dhe dendësimit me ndertesë te koordinuar duke siguruar ndarjen me vete te nje kuote te pakten 30% per shtetin social. Promovimi i funksioneve milkeze duke zgjeruar mundesite per infrastrukturën turistike e lidhur kjo me shëtyezimin e Fushë-Lumes dhe zonave peretit te Shqiptarës, Bulac) dhe ne lugorinat e ngushtë (Cidhen, Gryke Nake, Gur i Zi) Aktivizimi menyrave, le rreja te menaxhimit te hapësirave botës ne formen e bashkamentardhimit publik-privat te lidhura ne përdorime te perftoshme (aktivitete artistike, kulturore, tregtare le lidhura edhe me aktivitete bujqësore) dhe programimin e evenimenteve dhe iniciativave qe promovojne perdhëmin publik, dhe lejojnë identifikimin dhe perfisivimin e bashkemennazhimil (grupi i qytetarëve, shoqatë) Per tu përfshirte ne formate e bashkemennazhimil).

PERSHKIMI	KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	MENYRA E REALIZIMIT	SHËNIME
Peshkopja dhe fshatari përmes jave zona kompakte, ku - megjithatë, rrugete e planifikimit ka cuar ne nje mungesa te hapësirave publike dhe rrugete e planifikimit ne fushen urbane, qe po ashtu luftojtje ne rrethe "bura" te vazhdueshem te ndertimit ne Shqiperi duke përvuar keshut bukuute ne shume periferi.			

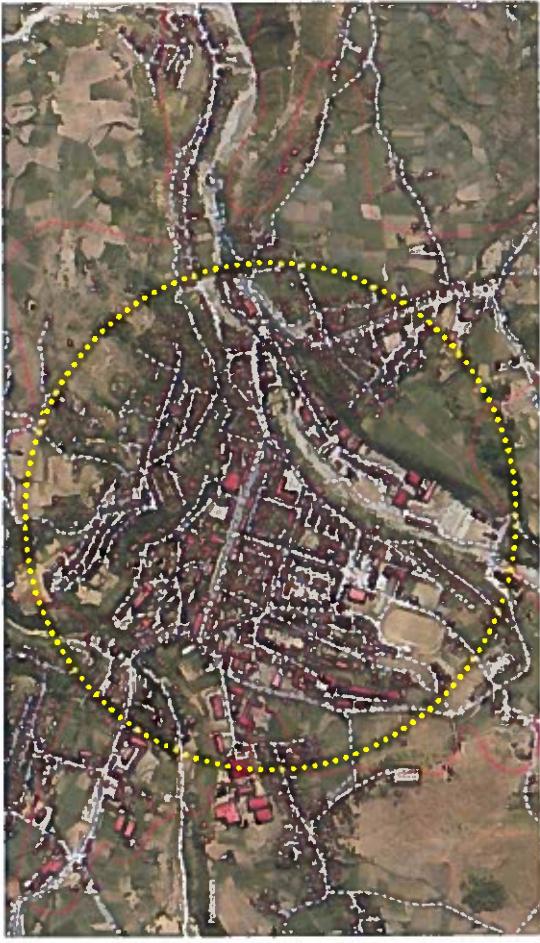
FLETË PREANTUESE

DISA PARA KUSHTE

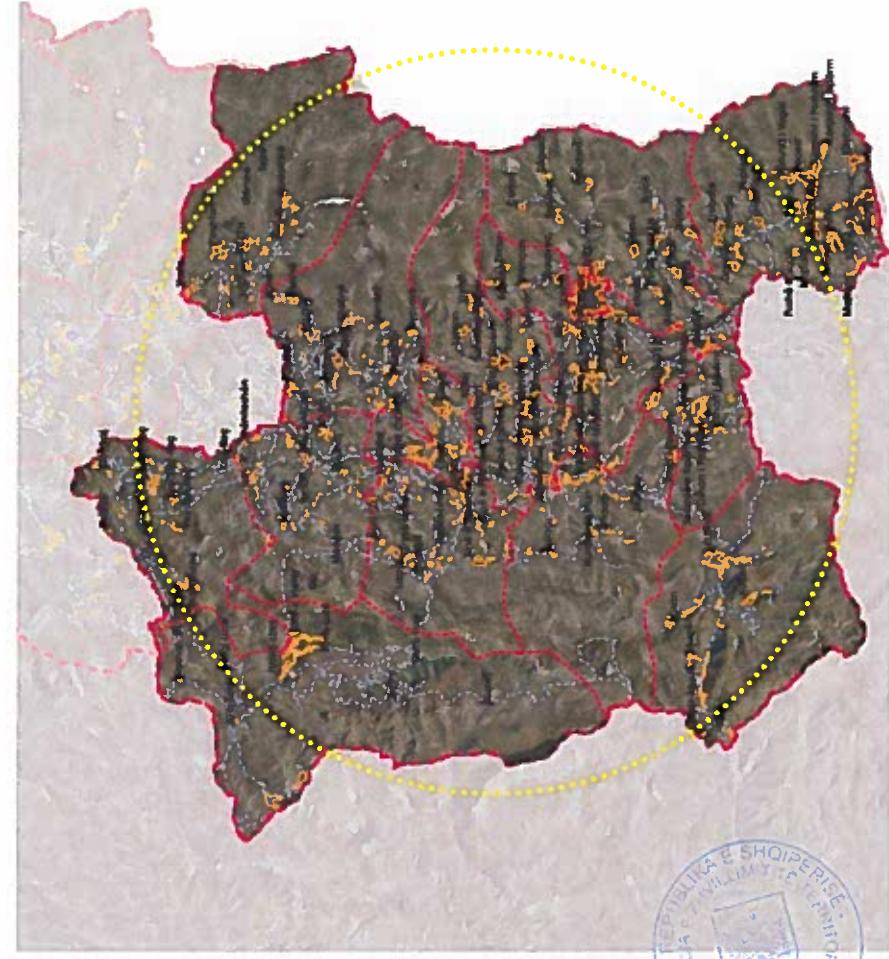
NXITËSIT

PERFUESIT

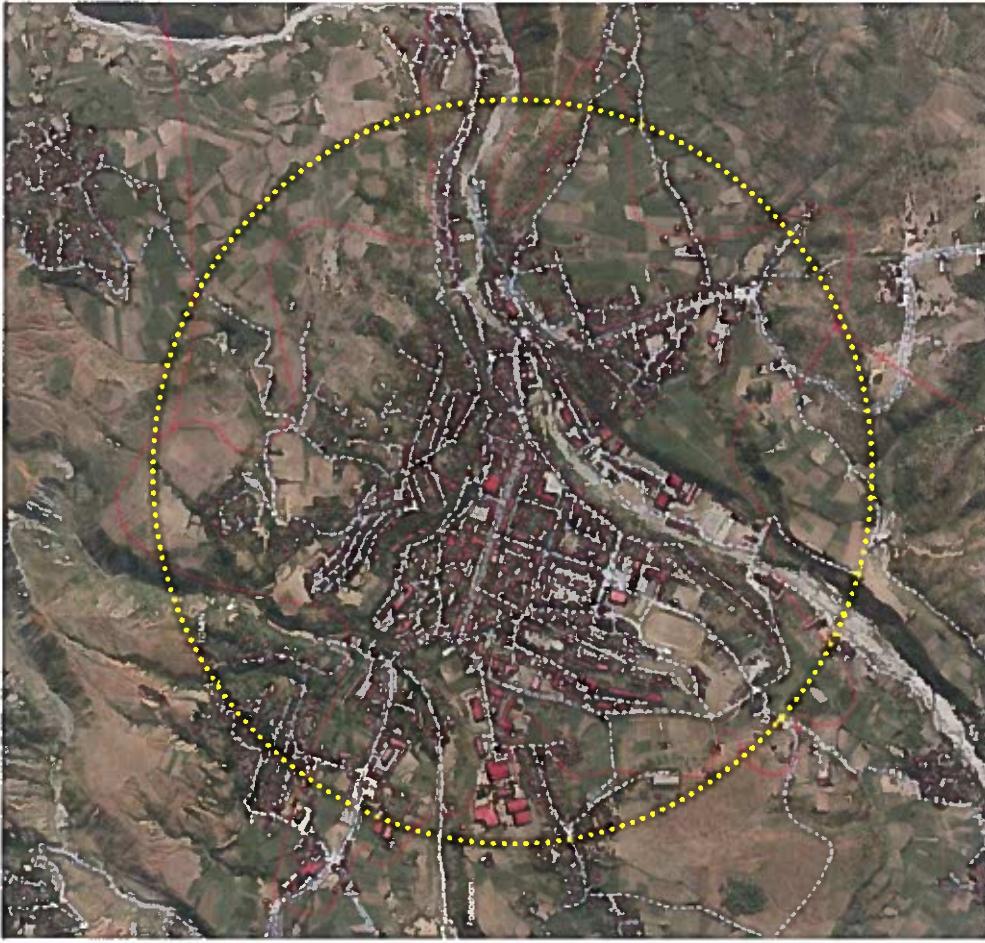
TREGUES VLERËSIMI

1.B.1.4	REKUPERIMIN E ARKITEKTURE TRADICIONALE DHE I ELEMENTEVE TIPIK RURAL	OBJETIVI: 1.b – Vleresimi i zonave bosh/ie paperdorura VEPRIMI: 1.b.1 – Rikujitifikimi i gendrave	<ul style="list-style-type: none"> Promovimi i studimit të morfollojës rurale si dhe gjendjen e ruajjes se tare. Natiq e programave dhe ndertimeve historike piloti me rikufitimin e ndertesave dute i mbajtur ne lëndje me ndertivejet ne hapësira publike dhe me permishtin e ndherive ne transportin publik. Promovimi e rikujtimit të ndertesave dite fshatore me ndertijet qe mund te shtellin: <ul style="list-style-type: none"> Instrumentave turistik (hoteli te lichen me zhvillimin turistik te zonave rurale) Perfektimi e formave te banesave sociale dhe ne vecanit testimini e hapësirave te fshatitara nga Cohousing e cila do te përtash menaxhimin e bujqësise organike dhe shërbimeve publike shqetëse, te lëkturo me më shifra direkte, transportin kolektiv si car-pooling dhe bike-sharing. Organizimi i "xadencave" artistike ose te fildhura me aktivitetet sportive apo zonat e zones, si psh stilistik e kreativeve ne muge, paraderet apo festiviteve tradicionale. Kerimini i menyrave per l'u futur ne financimin e natiqen e investimeve private per le repikuar modellin e rikufitimit dhe rifunkcionimit te zhvilluara ne projektelet pilot. 	PERSHKIMI	NXITËSIT	DISA PARA KUSHTET	PËRFQESIT	TREGUSS VLERESIMI
BURIMET NJERZORE / KOMPETENCE	KOSTOT	FINANÇMET	KOHA/FAZATE REALIZIMIT	MENYRA E REALIZIMIT	SHËTME	PU+PR FZHSH/FZHAR Fondi te tjera bashkiake dhe shitetore Donatorë/ Financues	A M	Studimi i fizibilitetit Projekte restaurimi dhe adaptimi arkitektonik. Programi i eveneteve te ndryshme.

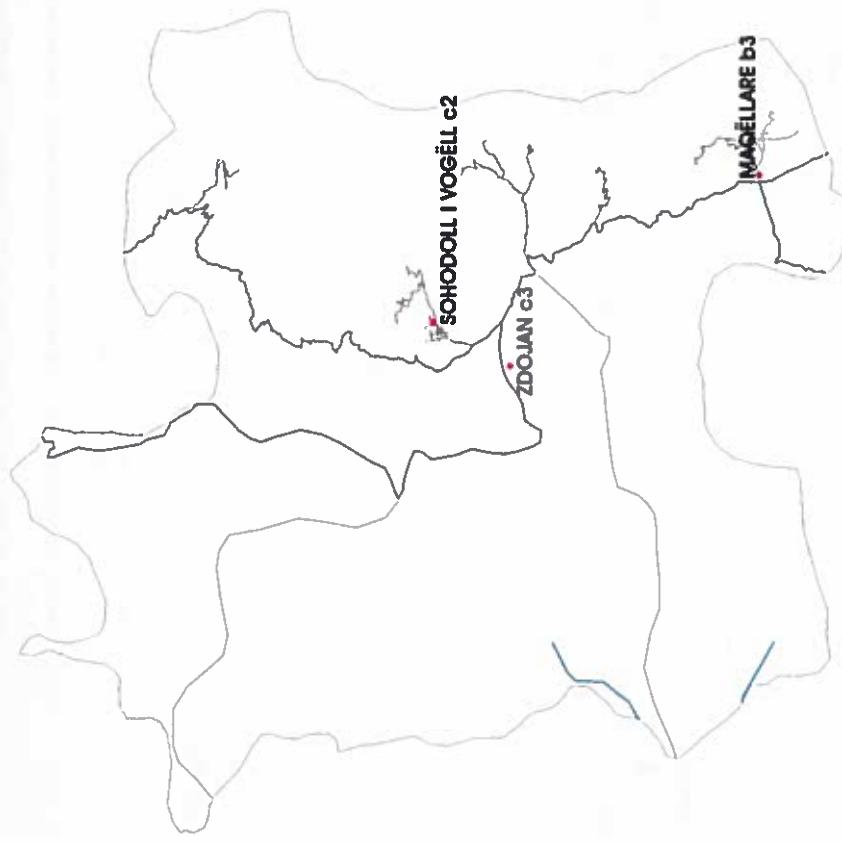

RIVLERESIMI I ZONAVE PER PERMISIM: TEKE DHE KALLAVERE, ZONES HISTORIKE	1.1.3.1.5	OBJETIVI: 1.b – Vleresimi i zonave bosh/le paper doruara VEPRIMI: 1.b.1 – Rikualifikimi i qendrave	PERMISIMI	FINANCIMET	KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	MENTRA E REALIZIMIT	SHËNIME	Pj FZSH/ FZHR Fonde te tjera bashkikde dhe shtetore. Donatorë/ Investitorë (duke përfshirë pronarët originale, të përfshihen në proceset e rekoperaimit dhe rifunkcionimit, edhe në formen e shoqatave / bashkëpunimeve të ndryshme)
OBJETIVA SPECIFIKE		<ul style="list-style-type: none"> • Promovimi per rekuperimin e pjesave historike te qytetit, me rindertimin e fasadave dhe ndertesave te braktisura. • Vleresimin e impiantit urbanistik-historik dhe te atraksionave arkitektone (mugjet e vjetoro, civeve karakteristike, etj.) • Ruajtja e perzgjedjeve sociale dhe funksionale; per te futur perqindje te strehimit social ne te gjitha ndertvjet per rigjenerimin urban, per te futur shërbime dhe atraksione turistike. • Definimi i regulativeve/ plan menaxhimit per te reguluar si transformimet e ndertim ashtu edhe aspektet fizike te qytetit (nigjyrat, cittaret, ndicimt, larracat, etj.) • Definimi i reguluarve per hapësirat e gjebera, te cilat lejime menaxhmin ne menye te integruar te hapësirave te gjebera qe ne te njejten koha shërimin e lyene brendësi te qytetit. 		KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	MENTRA E REALIZIMIT	SHËNIME	A M Studimi i fizibilitetit Projekti i rikualifikimit urban Projekte restaurimi dhe adaptimi arkitektonik.	
PERSHKRIMI		<p>Lagjet e vjetra historike janë le pasura me vlera te identitetit lokal-imbrijia dhe permisimi i këtyre pjesave te qytetit ka rje vlore te forte. Ine lidhje me rrindjen e ndjerjes se përkatese per keto vende, si dhe per permisimin e cileseje urbane ne perqindje e dhënia atraktivëve.</p> <p>Ndertvjet ne këto zona (lagje historike, lagjet "Teke", "ehbi Dibra", "Kallavare" e "Kamer" do te kene per qellim ruajtjen e karakteristikave tradicionale te rugeve, fasadave, shëpive me cili karakteristika dhe pershtojten, permisimin e letes duke nxitur qillashin arkitekturen e vjetër te Dibres.</p>						
FJELDET PREDANTUESE				DISA PARA KUSHTE				
NXËNTESIT					Bashkia: Agjencia e Zhvillimit Rajonal - AZHR OfiQ: Donatorë/ Investitorë			
PËRFITUESIT					Komuniteti i lokale Turistet			
TREGUES VLERËSIMI					Pjese te qytetit historik te retaperuara (siperfaqja, numri i ndertesave, numrin e banorëve, numri i zonave të interesuara, numri i elementeve tradicionale arkitektonike dhe urbane me vlerë, të restauruar).			
BURIMET NIERORE / KOMPETENCE					Numri i funksioneve të ndryshme nga banimi, sipërfaqet e dedikuar dhe numri i përdoruesve			Eksperët në restaurimin e ndertimeve historike dhe studimin e morfollojive urbane. Eksperët në retaperuara, numri i elementeve tradicionale arkitektonike dhe urbane me vlerë, të restauruar). Eksperët në pronovimin e turizmit dhe marketingut territorial (kërkim për investitorë).
								Projekt sistemi i vlerësimi 100 Euro per mq.

QENDRA TE REJA	OBJETIVI: 1.b – Vleresimi i zonave bosh/te paperdoruar VEPRIMI: 1.b.1 – Rikualifikimi i qendrave	<p>Indermjet zonës së gjelbër dhe të shtruar, përqindja e sipërafaqeve me emetim te ulit te mbytjeve ne njëzitje me iliezin, kontroll i temperaturës, etj. Prana dhe shtrimi i fushëpamjeve, ...)</p> <p>Funkcionet mësue (trengjlikse dhe tregtarë shëtitës, terrene sportive, parqe publike, etj) dhe gjallëria e hapësirave publike (funkcionet dhe aktivitetet, fleksibiliteti i përdorimit, format e reja të menaxhimit, ndricimi, aksesi për të gllitë llojet e përdoruesve, oraret e frekuencës, etj).</p> <p>Frekuentimit dhe mbikëqyrja sociale (siguria), frekuencimi (numri i banorëve dhe i vizitorëve, përdorimi i infrastrukturës dhe i objekteve rekreative, etj).</p> <p>Densiteti i shërbimeve të pranishme në zonat e ndryshme ne report me hektarët e populisë.</p> <p>Ndryshimi mesatar i distancave i zonave periferike nga qendrat (zonat te paliuara me shërbime.)</p> <p>Kontributi i privateve (mënyrat e përfshirës, roli në financim, roli në planifikim, pesha e arriljen e objektivave, roli në menaxhimin e hapësirës, ...).</p>
OBJETIVI SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> • Kujtimi i hapësirave urbane flëksibël ne lidhje me aktivitetet qytetare dhe neglare ne qendrat e vogla. • Pershtojja e projekteve per vcanitë lokale të zones dhe kujtimi i ranguit të ndertimit • Percakimi i qendrave te reja • Mbështetje hapësitore dhe informative per rrjetin e transportit • Pol Intermodali per t'u lidhur me Peshkopinë • Zonat e priftës per turistët	<p>Qellimi i projekteve pilot qe eshte kushti per vendbanimet e vogla, eshte qe te fragojne per nje mili te cilesse urbane dhe mjetit te vendbonimeve.</p> <p>Strategia perthim i ndertimit e modeve te qendrave te reja qe do te zhvillohen ne kuadri te qendrave me rendesë me madhe territoriale.</p> <p>Meloda e ndertivjes me e perspektivave me e perspektivave, konštron ne recitazimin e ndertimeve te vogla publike dhe/ose private qe ndarveprojene ne sektorin e turizmit, atë administrative, sportiv, te mireqenies dhe te transportit.</p> <p>Janepermblechur disa veprimi te mundshme qe ndryshojne ne varësi te mësime ne mili te komplestëlli te pastrimit te neveshme, te adaptueshme per nevojal lokale.</p> <p>Komponentet kryesore janë pozitivisë hapësire per evenit, parada qe takime pikat e informacionit per blejjen e biljeve dhe informacion per interierat turistike/sportive; nje qender shume-funksionale si agregat social i dimensionuar sipas testurave existuese; shërbimeve sportive per sportet kynesore ne brandesi te shërbimeve shkollorë.</p>
PERSHKIMI		
FLETET PREZANTUJSE	<p>Aksonomeri Pamje</p>	<p>PU+PR</p> <p>PU:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fondi i përgjithshëm i Rejoneve (FZHR): Grante konkumues për infrastrukturën vende; • Grante konkumues për kulturën • Fonde te tjera bashkiakë dha shëtitore <p>Pr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Donatorë • Ndërmarrje ne sektorin e shërbimeve
DISA PARA KUSHTE	<ul style="list-style-type: none"> • Shkatërrimin e disa ndertesave per lejimin e ndertimeve te disa volumeve te reja. • Zgjerimi i integrimi i mugeve siguruese • Verifikimi i mundsive reale te redizajnit te strukturave mbëshqitese si psh jashtës qender sociale.	<p>FINANCIMET</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekti urbanistik dhe arkitekturoni: 2 vjet • Realizimi: 3-8 vjet • A.M
NXITËSTI	<p>Gender informimi(Publike) Bashkia Agjencia e Zhvillimit Rajonal - AZHR: OJF/OJQ</p> <p>Operatorë turistikë të zonës Operatore te ndryshem ne sektorin e shërbimeve Shërbime sportive[private] OJF/OJQ</p> <p>Donatorë / Financues private Operatore te ndryshem ne sektorin e shërbimeve.</p>	<p>KOHA/FAZAT E REALIZIMIT</p> <p>Realizimi: 2 vjet</p> <p>MENTRA E REALIZIMIT</p> <p>Projekti urbanistik i detojuar „projekti arkitekturoni“ .</p> <p>SHËNIME</p>
PËRFITUESIT	<p>Komunitet lokale Distrik</p>	<p>Numri i zonave urbane qe kanë nevoje per ndërtim, metrat katrore dhe numri i populisë (vleresim)</p> <p>Numri i vendave dhe funksioneve te ndërtuara dhe aktivizuara (infopoint, pazarët, objektet sportive, etj). Numri i stacioneve te autobusëve te paliur dhe realisuar.</p> <p>Sasia dhe cilësia e hapësirave publike te krijuara (numri apo metrat katrore, raporti</p>

1.B.1.6	QENDRA TE REJA	OBJETIVI: 1.b – Vleresimi i zonave bosh/te paperdoruar VEPRIMI: 1.b.1 – Rikualifikimi i qendrave
OBJETIVI SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> • Kujtimi i hapësirave urbane flëksibël ne lidhje me aktivitetet qytetare dhe neglare ne qendrat e vogla. • Pershtojja e projekteve per vcanitë lokale të zones dhe kujtimi i ranguit të ndertimit • Percakimi i qendrave te reja • Mbështetje hapësitore dhe informative per rrjetin e transportit • Pol Intermodali per t'u lidhur me Peshkopinë • Zonat e priftës per turistët	<p>Qellimi i projekteve pilot qe eshte kushti per vendbanimet e vogla, eshte qe te fragojne per nje mili te cilesse urbane dhe mjetit te vendbonimeve.</p> <p>Strategia perthim i ndertimit e modeve te qendrave te reja qe do te zhvillohen ne kuadri te qendrave me rendesë me madhe territoriale.</p> <p>Meloda e ndertivjes me e perspektivave me e perspektivave, konštron ne recitazimin e ndertimeve te vogla publike dhe/ose private qe ndarveprojene ne sektorin e turizmit, atë administrative, sportiv, te mireqenies dhe te transportit.</p> <p>Janepermblechur disa veprimi te mundshme qe ndryshojne ne varësi te mësime ne mili te komplestëlli te pastrimit te neveshme, te adaptueshme per nevojal lokale.</p> <p>Komponentet kryesore janë pozitivisë hapësire per evenit, parada qe takime pikat e informacionit per blejjen e biljeve dhe informacion per interierat turistike/sportive; nje qender shume-funksionale si agregat social i dimensionuar sipas testurave existuese; shërbimeve sportive per sportet kynesore ne brandesi te shërbimeve shkollorë.</p>
FLETET PREZANTUJSE	<p>Aksonomeri Pamje</p>	<p>PU+PR</p> <p>PU:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fondi i përgjithshëm i Rejoneve (FZHR): Grante konkumues për infrastrukturën vende; • Grante konkumues për kulturën • Fonde te tjera bashkiakë dha shëtitore <p>Pr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Donatorë • Ndërmarrje ne sektorin e shërbimeve
DISA PARA KUSHTE	<ul style="list-style-type: none"> • Shkatërrimin e disa ndertesave per lejimin e ndertimeve te disa volumeve te reja. • Zgjerimi i integrimi i mugeve siguruese • Verifikimi i mundsive reale te redizajnit te strukturave mbëshqitese si psh jashtës qender sociale.	<p>FINANCIMET</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekti urbanistik dhe arkitekturoni: 2 vjet • Realizimi: 3-8 vjet • A.M
NXITËSTI	<p>Gender informimi(Publike) Bashkia Agjencia e Zhvillimit Rajonal - AZHR: OJF/OJQ</p> <p>Operatorë turistikë të zonës Operatore te ndryshem ne sektorin e shërbimeve Shërbime sportive[private] OJF/OJQ</p> <p>Donatorë / Financues private Operatore te ndryshem ne sektorin e shërbimeve.</p>	<p>KOHA/FAZAT E REALIZIMIT</p> <p>Realizimi: 2 vjet</p> <p>MENTRA E REALIZIMIT</p> <p>Projekti urbanistik i detojuar „projekti arkitekturoni“ .</p> <p>SHËNIME</p>
TREGUES VLERËSIMI		

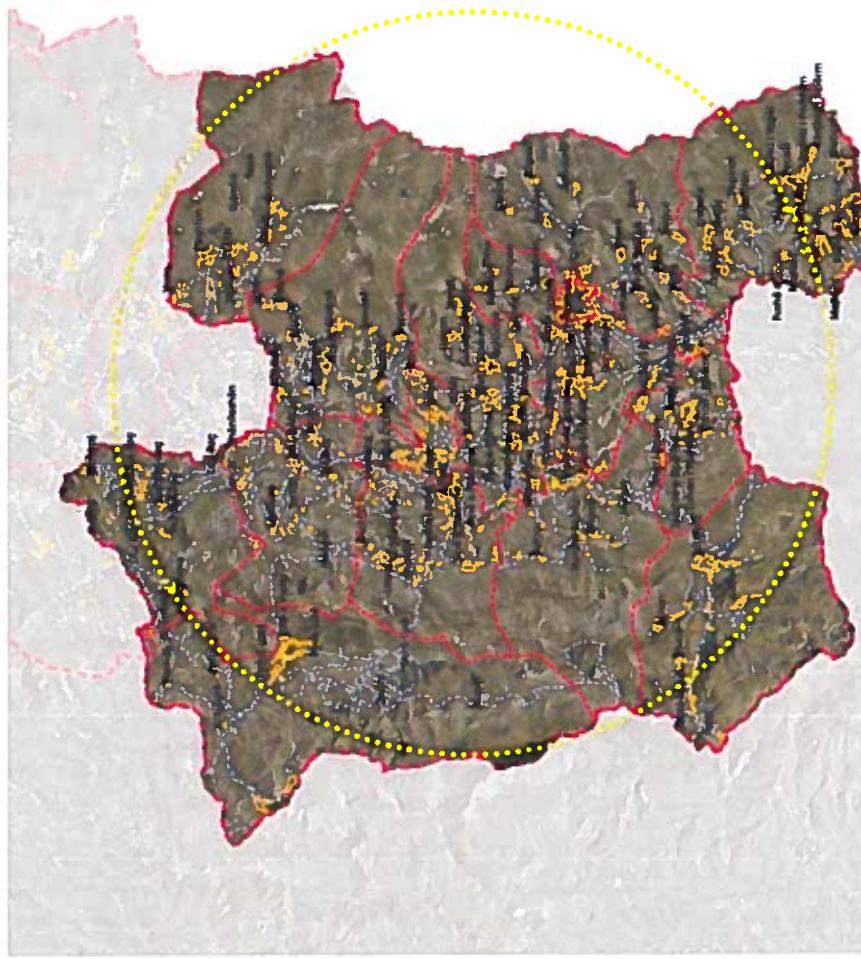
RIGJENERIMI I ISH ZONAVE PRODHIUESE NE ANEN	
1.B.1.10	LINDORE
OBJETIVI: 1.b – Vleresimi i zonave bosh/te paperdutara VEPRIMI: 1.b.1 – Rikualifikimi i qendrave	<p>OBJETIVA SPECIFIKE</p> <ul style="list-style-type: none"> Reabilitimi i ish zones prodhuase Rikonvertimi i ish zonave prodhuase ne nje zone urbane per përdorime te reja mitske Rikualifikimi dhe rinhydratimi peratistik Percaktimi i kufirive te budgeve te lumenit <p>Objektivi i projektit pilot paraqiston rigjenerimin e ish-zones se prodhimit ne pjesen lindore te qytetit te Peshkopsë. Strategja synon te natyrizoje kete pjeze te qytetit, per te armitur standarde te duhura te signues per shkat karakterit te brishtë hidrogeologjik. Methoda e ndryshyes paraqitet me rrethimt e disa produktive te caktuara industriale përmes konveritimt te vende eksperimentale e punës dhe ne rezidencia ibanesa për artistë, famili e vogla, popullingo për studentët, shkollat profesionale), ne kontakt te ngushtë me natiyën. Përveç rikuperimin do t'ë realizohet vellime te reja me densitet shumë te ulji për te siguruar zonat e shërbimeve te destinuara per shfrytëzimin e parkut (bikëjetë me qera, pikë informacioni).</p>
FLETET PREZANTUASE	<p>DISA PARA KUSHTET</p> <ul style="list-style-type: none"> Pristja e disa ndertesave brenda ish zones prodhuase per te lejuar realizimin e ndertesave te reja Rikualifikimi i disa ndertesave industriale ne brendesi te zonave prodhuese
PËRFITUESIT	<p>PU Bashkia Agjencia e Zhvillimit Rojonal - AZHR OJF/OJQ Donatorë / Financues privat</p> <p>Komuniteti i lokale Qarku Përdoruesit e brandshem</p>
TREGUES VLERESIMI	<p>Koha e rehabilitimit, objektet që janë përfishtë, Numri i objekteve industriale dhe numri i banesave të përfitura me sipërfaqjet të perkatese.</p> <p>Numri dhe illoji i funksioneve jo banim te shtitura dhe sipërfaqjet perkatese. Numri i ndertesave te rinalyrizimit dhe sipërfaqjet perkatese.</p> <p>Numri i stacioneve te autobuseve te realizuara.</p> <p>Sasia dhe cilësia e hapësirave publike të krijuara (numri apo metrat katrorë, raporti në mes sipërfaqes së gjeblaës dhe asaj) të shtruar, përgjindja e sipërfaqjeve me emetim te ulet te nxeħiesise ne lidhje me hijezimin, kontrolli i temperaturës, etj.)</p> <p>Funkcionet mikse (tregje filse dhe tregare, shëtitës, terrene sportive, parqe publike, etj) dhe gjallëritate e hapësirave publike (funkcionet dhe aktivitetet, fleksibiliteti i përdorimit, format e reja te menaxhimit, ndricimi, aksesi per te githje llojet e përdoruesve, oraret e frekuencimit dhe siguria.</p> <p>Densiteti i shërbimeve te pranishme në zona të ndryshme ne rapport me hektarët dhe populisë.</p> <p>Kontributi i privateve (mënyrat e përfshirjeve, roli në finansom, roli në planifikim, pesha në</p>

BURIMET NIERORE / KOMPETENCE	Eksperitë në rigjenerimin urban. Eksperitë ne dijaljin urban. Eksperitë në politikat sociale, urbane dhe ne ofrimin e shërbimeve.
KOSTOR	<p>Projekti do t'ë zhobohet nëpërmjet një planifikimi të detojuar urbanistik: plane të detajluara vendore në shkallë 1:500. Në atë fazë do t'ë jetë i bashkangjitur edhe një vlerësim i kostove të realizimit. Në këtë fazë ne mund të supozojmë një vlerë investimi duke lu referuar koston standarde.</p> <p>Vlerësim i përafshit:</p> <ul style="list-style-type: none"> A) Rikuperim zones industriale: 100 € per m². B) Rikuperimi i ndertesave industriale dhe riutja e funksioneve: 300-600 Euro euro për metër kub C) Realizimi i vellimeve të reja për funksione tregtarë administrative apo zeje: 300 euro për metër kub. D) Ndertimi i vellimeve të reja për stremtim social 250-300 Euro per m². E) Shesh pedonal: 100 euro per m². F) Pristja e ndertesave ekzistuese: 30 € per m². G) Zgjerimi i mugëve: 100 Euro per m².
FINANCIMET	<p>PU+Pr PU:</p> <ul style="list-style-type: none"> FZHSH Fondi për Zhvillimin e Rojoneve (FZHRR) Fonde te tjere bashkake che shlehorore Pr. Donatorë / financues
KOMA/FAZAT E REALIZIMIT	<p>Parashikohet që plani detojuar vendor mund të harrohet brenda tre vjetëve nga mitatimi i Planit të Përgjithshëm të Bashkisë. Zbatimi i ndështhyjes do të zgjasë kafér agjashit yje.</p> <p>A M - A G</p>
MENTRA E REALIZIMIT	Hartimi i Planit të detojuar vendor
SHËNIME	

RRITJA E NUMRIT DHE CILLESISE SE SHERBIMEVE DHE INFRASTRUKTURES NENTOKESORE	
OBJETIVI:	1.c. – Minimizimi i abuzivizmit ne lagjet informale
VEPRIMI:	1.c.1 – Rrjaja e numrit dhe cillesise se sherbimeve dhe infrastruktures nenlokese
OBJEKTIVA SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> Te studiohen shërbimet e ofruara nga entiteti publik, duke percaktuar modalitelet dhe karakteristikat e lumizimeve dhe duke ikskuar çshqitjet kritike dhe mundasine e zjelimit dhe efikasitetin Të studiohen, përmes anketave sociologjike - shërbimet ekzistuese informale, duke vënë në dukje kufijet (ndërprejte, shpenzimi) johomorja, kostat, çshqitjet e mijdiset dhe higjencës, etj si dhe potencialin e organizimit dhe zjelimit Të studiohen aktorët e përfshirë në ofrimin e shërbimeve të lilla Të zhvillohet një strategji për mundësinë e punësimit në lliche me organizimin e shërbimeve jofitare dhe mjetin e aktorëve lokalë mbështetje per trajnimet për zhvillimin e spërmarrjes në llichtje me ofrimin e shërbimeve të reja, duke iu referuar edhe burimeve te financimit European për ICT dhe qytetit intelligentë (smart cities)
PERSKRIKIMI	<p>Sidomos në zonat rurale dhe majoare (shatra dhe aglomerata), dhe në disa zona urbane (dhe veçanërisht në lagjet informale) ka një nivel të ulët në ofrimin e shërbimeve bozë (te uji, kanalizimeve, mbeturinave, transportit) dhe cilësia se rregjeve eji, dhe pikënshtet këtu janë problemit më të madha që kanë zhvilluar edhe shërbimet informale, siç është mbledhja e materialeve të ricikluar nga pëlsët më të varrio të populisë, format e kompostimit në shtëpi, organizimi i transporrit privat kolektiv sipas kerkases, aktiviteti informali i regjare, etj.</p> <p>Shërbimet ekzistuese duhet të studiohen: ftojet, problemet e tyre dhe aktorët që i afrojnë. Hecdhja ne hant ka për qëllim të mbushte bashkëqetësia këtë sistem (shpërndajen hapështore, vazhdimësinë, dhe çështjet e shërbimit, kapitalin, përbateshmërinë, krahasinë e kundërshtave, etj), duke inkurajojuar mundësi e rritjes së ofrimit të shërbimeve, duke vendosur metodat më të avancuara.</p>
FLETET PREZANTUESE	
DISA PARA KUSHTET	
NXITËSIT	<p>Bashkia Agjencia e Legalizimit, Urbanizimit dhe Integrimit të Zonave/Ndërrimeve Informale (ALUZNI) Agjencia e Zhvillimit Rrjetor - AZHR Fondi Shqiptar i Zhvillimit (FZHSH) Operatore te ndryshmen ne sektorin e shërbimeve, QF/OJQ</p>
PËRFITUESIT	<p>Komunitetet lokale Qarku</p>
TREGUES VLERËSIMI	<p>Rrjaja e buxhetit per permiresimin e shërbimeve ne funksion të popullsisë që jeton në zonat informale, ose përmes tanave zyrtare (shërbimeve te realizuara në mënyrë tradicionale) dhe nëpërmjet permiresimit së atyre informale (organizimin dhe permiresimin e ekzistuesve).</p> <p>Permiresimi i mundësive të punësimit (vende te reja pune) në llojhe me riorganizimin e</p>

BURIMET NJEREZORE / KOMPETENCE	<p>shërbimeve publike gjithashu atyre informale. Takime dedikuar subjekteve që kryejnë shërbimet informale, numri i formave më të qëndrueshme te organizimit (shoata, kooperativa, ose mënyra te tjera formalizimi).</p> <p>Eksperitë në organizimin e administratës publike dhe në ofrimin e shërbimeve publike. Eksperitë në pësëmarrje dhe ndërmjetësime sociale. Eksperitë në trajnimin e spërmarrjeve dhe bisneseve te reja. Eksperitë në infrastrukturën nentokesore</p>
KOSTOT	Per tu percaktuca
FINANCIMET	Fondi për Zhvillimin e Rejoneve (FZHRI) Fondi Shqiptar i Zhvillimit (FZHSH)
KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	A.M.-AGJ
MENTRA E REALIZIMIT	Sudimi i fizibilitetit - Projekte Inxhinierike per Infrastrukturën nentokesore
SHËNIME	

NDERTIMET SOCIALE	
OBJEKTIVI:	1.c – Minimizimi i abuzivizmit ne lagjet informale
VEPRIMI:	1.c.2 – Plani per ndertimet sociale
OBJEKTIVA SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> Rilja e numrit te banesave sociale per grupet ne nevoje, duke zhvilluar strategji te differencuara, per ato te shkurtër dhe të mesmë. Integrimi i banesave sociale në proceset e rivoitimit urban (psh densitëtëmi i hapësirave urbane bosh), eksperimentimin e formave të përkohshme te stërhimit social në ndërtesa private te zbratza e cse përm ristrukturuar, përmes marrëveshjes ad hoc; Përmirësimi i ofrimit të shërbimeve sociale që lidhen me banimin; Propozimi i formave të stërhimit social tip Cohousing në zonat qe kane nevoje per rekuperimin urban, duke eksperimentuar bashkë-menaxhimin e hapësirave gjysmë-përsonave me atësi te kufizuar. Përmirësimi i formave te qeverisjes dhe koordinimit ndër-institucional dhe ndër-komunali, duke zhvilluar formë te reja finansimore përmes mbështetje financiare përmes komunitetit, duke bërë donacione, fonde e europiane dhe fonde kombëtare e komunalej; Forcimi i rie rjeti me aktore jo institucionale, duke garantuar rje përfaqesim aktiv ne strukturat mbledhjet e perbashketet te depoarmenteve dhe agjencive rajionale;
PERSHKIMI	<p>Akademimi ne Diber eshte kryesisti privat: zyra e Plonifikimit Komunal, viereni praprave e 11,000 shtepieve ne zonen urake dhe 3250 shtepieve ne zonen urbane. Megjithatë, vieri te mungesa e stërhimitave ne raport me numrin e familjeve (1.5 famili per shtepi), duke gjenuar ne kele mënyre bashkëjetesasen dhe një numri te konsiderueshëm te familjeve si is pastreshë (750 familje në prite përmes një apartamente). Programet e stërhimit të zhvilluaro në të kaluarën në peshkopë nepermjet dhënia se kreative me interes 0. Coi në ndërtimin e 26 banesave sociale, ndërsa në vjet e fundit e kohës përkohor fenomeni i ndërtimit të poligjishëm në verëm 122 jene përfunduar.</p> <p>Del e qartë nga këto të dhëna, nevoja për të mitur numrin e banesave sociale për grupet ne nevoje dhe për këtë arsyse per l'i shluar fonde komunale përmes qëllimit. Nder mjeti që mund të aktivizohet, në atat të mesam-të qditë, është që një përqindje e banesave sociale të realizohet, si per shtembull, ne rastin e densifizimit te hapësirave urbane bosh, apo ne strategjite e viresimit te zonave historike.</p> <p>Gjithashu do të jetë e këshillueshme përmes promovuar një menaxhim ndër-komunal te nevoje për stërhim, duke promovuar format e koordinimit dhe projekteve te bashkëpunimit, duke aktivizuar rjetet e reja, të fillo si kujmi i një fondi ndërkumunal që siguron mbështetje financiare përmes komunitetit, duke siguruar donacionet, fondalet e BE-je dhe fonde kombëtare e komunale.</p> <p>Në mënyrë ofat shkurtër, mund t'ju jetë ripërdorimi i mbështesave private qe nuk marrëveshjeve ad hoc, me një menaxhim direkt nga komuna ose nga ente te tjera qe operojne ne fushën sociale.</p>

FLETET PREZANTUESE	DISA PARA KUSHTET	NXITESTIT	PËRTESTESIT	TREGUES VLERËSIMI	BASHKIA ENI KOMBËTARE I BANESAVE AJENCIA E ZHVILLIMIT RAJONAL - AZHR	KOMUNIKETET LOCALE	Qarku	NUMRI I BANESAVE SOCIALE TE NDERTUARA OSE TE PLANIFIKUARA NEPEMJIET RISTRUKTURIMIT TE ETZISTUEVE DHE / OSE NDËRTIME TE REJA.	PERQINDJA E BANESAVE SOCIALE NE ZONAT URBANE TE CIAT TRANSFORMOHEN (URBANIZIMI / RIKALIFIKIMI) KRAHASUAR ME MUNDESITË E PERGJITHSHME TE BANIMIT DUKU LU REFERUAR KËRKESAVE POPULARE (PËR TE PËRCAKTUA HAPESIRAT E REFERENCAJ).	AIKSESIBILITETI DHE MUNDESITË PER STËRHIM (ISIPËRNDRJA) E BANESAVE SOCIALE TE NDERTUARA NË ZONA TE NDRYSHME PER SA I PERKET GJIMNEVE DHE MADHËSIVE NE METRA KATOREJ NË SHITALË URBANE DHE RAJONALE, NUMRI I EKSPERIMENTAVE TË KRYERA NË FUSHËN E BANESAVE SOCIALE (PROSESET E NISURA PËRSËMARTE, PROJEKTE, PËRSHIRË, ETJ) DHE NUMRI I PERSONAVE TE PËRFSHIRË.	BANESA SOCIALE ËSHTË PËRKOHSHME TE VENDOSURA NË NDËRTESA PRIVATE TË CIAT S'PËRDOREN (NUMRI I INICIATIVEVE TE AKTIVIZUARA, NUMRI I BANESAVE DHE RIINOVUARA DHE RIUNITALIZUAR, NUMRI I PËRDORUJSE / PËRSËMARTE, KOTË A PËRDORUJTE/GRADUJIMI).	NUMRI I SHËRBIMEVE TE LIDHURA ME BANIMIN FUNKSIONALE DHE PËRDORUESET (BANORËT E STABILUAR DHE PËRDORUESET E LASHTËM).	MENASHKIMI INDARE I HAPËSIRAVE DHE SHËRBIMEVE PUBLIKE DHE BISHTË-PUBLIKE NË ZONAT PILOT: NUMRI I TAKIMEVE PUBLIKE DHE EVENTOVE TRAJNUSE DHE PËRSËMARTESE, SI DHE NUMRI I PËRSËMARREVE (BANORËT E ARDHSHEM, ADMINISTRATA PUBLIKE, SHQATAT DHE SUBJEKTIET E TIERA MENAXHUESEJ).	KONTRIBUDI I PRIVATEVE (MËNYRAT E PËRFSHIRJES, ROLI NË FINANCIM, ROLI NË PIANIFIKIM, PESTA NË ARRITJEN E OBJEKTRAVE, ROLI NË MENAXHMIN E HAPËSIRËS, ...).	EKSPERTE NË ORGANIZMIN E ADMINISTRATËS PUBLIKE DHE NË OFMINIM E SHËRBIMEVE PUBLIKE.	EKSPERTE NË PËRSËMARJE DHE NDËRMIELTËSIMI SOCIALE.	EKSPERTE NË NDËRTIMIN DHE RISTRUKTURËN E BANESAVE SOCIALE.	KOSTOT	BANESA SOCIALE / RENDITNI 250 - 300 Euro per m katror	PU	FONDI PËR ZHVILLIMIN E RAJONEVE (FZR), GRANIT KONTKURUES PËR INFRASTRUKTURËN VENDORE	FONDI PËR ZHVILLIMIN E RAJONEVE (FZR), GRANIT KONTKURUES PËR INFRASTRUKTURËN VENDORE	KOHA/FAZAT E REALIZIMIT
vogla lokale, apo edhe bashkë-menaxhmin e shërbimeve përmes qytetit, të mos harruar ose personat me atësi të kultivuar. Kjo do të ndikonte në përmesimin e jetes së grave, duke lehtesuar punën brenda nukfit familjar.	<ul style="list-style-type: none"> Zhvillimi i një politike efektive të stërhimit këtoton si sigurimin e londoveve ad hoc kombiatore, si dhe zhvillimin e instrumenteve të detyrueshëm të një pjesë të zoneve të prekura nga të gjitha proceset e transformimit urban me qytet me destinacionin e përdorimit përsëstrehim social, promovimin e qiraçës, njyllje për investime nga kompanitë në shërbimeve sociale që përfshijnë vendbanimin. 																						

MENTRA E REALIZIMIT	SHËNIME
Studimi i fizibilitetit Projekte rikonstrukioni dhe adaptimi arkitektonik Projekte arkitektonike per banesa sociale	

1.C.3.1	LEGALIZIMI DHE URBANIZIMI I ZONAVE INFORMALE	OBJETIVI: 1.c – Minimizimi i abuzivimit ne lagjet informale VERIMI: 1.c.3 – Masaç per sisteminin e lagjeve informale	<ul style="list-style-type: none"> Permisësimi dhe venio ne dispozicion e shërbimeve baze së jone shërbimet e rrelij (uj, energji elektrike, kanalizime ditte sistemi i grumbullimit i mbeturinave) duke zhvilluar dhe forma eksperimentuale duke fillojtar nga praktika te lila si psh: rrupejimi i mbajjeve te rekeveshme nga plesat më te varfri te popullsisë, praktikat e kompostimit te shëpsi, etj. përmes formave te informimit publik (për shembull: pikat e komunitetit, pikat lokale i mbledhies dhe transmetimit i mbeturinave, impiantet kolektive fillodepunim, etj); Identifikimi i shërbimeve ekzistuese informale (regjistro, hapësirat publike, kopshte, kanë te përfshire, për te përmesurat cilësinë e jetesës në lagje me ndihmen e mbështrimet e publikit); Zgjidhja e situave më kritike higjenike nëpamjet mekanizmove te prishjes / zhvendosjes; disfektimi.Kjo zgjidhje përmes një projekti ne baze te studimit te situave konkrrete; Maria e masave përfshire energjike; Krijimi i hapësirave te nevojshme per vende publike,nderhyrje te cedrimi urban ne sektorin e mugore; Propozimi i shërbimeve publike dhe sociale (s/biblioteka, shkolla fillore, çerdhe, ambulancia, struktura per te moshatut dhe femjet, ...) 	OBJETIVA SPECIFIKE	
NXTESTI	Bashkia	Agjencia e Legalizimit, Urbanizimit dhe Integrimit te Zonave/Ndërlirimave Informale (ALUZNI)	<p>• Blerja nga publiku i zonave te prekura ose aktivizimi i mekanizmove që sigurojnë ne përdorim publik (te përkohshem ose te përfshirë) te hapësirave private, nëpërmjet marrëveshjeve te mirëkuaritimi , duke përfshirë dhe lehtesira fiskale.</p> <ul style="list-style-type: none"> Hartimi i regjullloreve përmenaxhimin e shërbimeve dhe zonave te përdorimit publik me përfshirën e shogatave dhe qytetarëve. 	NXTESTI	
PËRFYUESIT	Komuniteti i lokale	Zonat informale te studiuara dhe te hedhura ne harte	<p>Numri i identifikujeve per te permisuar situatën higjenike kritike (përqindja ne raport me ato te identifikuar në hartë)</p> <p>Palisja e shërbimeve te rrejtit ne zonat informale (superfaqet urbane, numri i ndërtirjeve dhe populacia e shërbive).</p>	TREGUES VLERESIMI	
KOSTOT	BURIMET NJEREZORE / KOMPETENCE	<p>Numri i proceseve te konsultimit, pjesëmarrjes dhe rezultimit / menaxhimit te përbashkëta te ndërtimarrës dhe numri i personave/organizatave te përfshira.</p> <p>Numri i hapësirave dhe shërbimeve publike te aktivizuar në lagjet informale, (Dendësia e hapësirave te gjebla / banorë, parkim / banorë, banesa sociale / banorë, dendësia e strukturave arsimore apo shëndetësore / banorë ...)</p> <p>Numri i ndërtaveze te ristrukturuar, me funksione te reja dhe ndertyrjet per perimresimin e efikasitetit energetik te ndërtimarrës në lagjet informale.</p>	<p>Eksperit te rigjenerimin urban.</p> <p>Eksperit te ndërtimit e ngjarjeve (pa makina) dhe ne projektimin e rrjetave rrugore urbane.</p> <p>Eksperit te ndërtimit dhe arredimit urbani.</p> <p>Eksperit te infrastrukturës lokale</p>	FINANCIMET	
FLETI PREZANTUESE	DISA PARA KUSHTE	<p>Aktivizimi i një procesi pjesëmarrës per hedhjen ne harta te lagjeve informale, në lichi me karakteristikat e tyre urbane dhe arkitektonike (vendodhjen, dislokacioni, lojet e ndërlimit, topografinë, praninë e hapësirave te drebra dhe zonave publike, etj), sociale (demografia, karakteristikat popullore, nivelet e arsimimit dhe te ardhurat, prania e shoqatave sociale dhe kulturore, ...), shërbimai, duke përfshirë ato informale, te pranishme (aksesi te zonat informale, ofrimi i shërbimeve informale, etj. praktikat urbane në vend).</p>	<p>• Aktivizimi i një procesi pjesëmarrës per hedhjen ne harta te lagjeve informale, në lichi me karakteristikat e tyre urbane dhe arkitektonike (vendodhjen, dislokacioni, lojet e ndërlimit, topografinë, praninë e hapësirave te drebra dhe zonave publike, etj), sociale (demografia, karakteristikat popullore, nivelet e arsimimit dhe te ardhurat, prania e shoqatave sociale dhe kulturore, ...), shërbimai, duke përfshirë ato informale, te pranishme (aksesi te zonat informale, ofrimi i shërbimeve informale, etj. praktikat urbane në vend).</p>	MENYRA E REALIZIMIT	Studim fizibiliteti Projekt rekuperimi dhe rigjenerimi urban SHËSHIMI

2.A.1.1 MENAXHIMI I MBETURINAVE

OBJEKTI: 2.a • Permisimini i cilesise dhe efficences se shërbimeve dhe Infrastruktures nentoksesore

VEPRIMI: 2.a.1 - Menaxhimi i mbeturinave

- Realizimi i projektit 'Clean Dibër' me përfundimin e rreliit të grumbullimit (kririm i pikave të grumbullimit në çdo ishat / lokatet dhe sistemeve të transportit) dhe përmirësimin e shërbimit
- Kririm i alternativave të tjera te grumbullimit (zotomimi i metodave te tjera te mbledhjes dhe dekompozimit), dhe nepermjet përdorimit te shërbimit;
- Zhvillimi i metodave të tjera te grumbullimit të menaxhimit të mbetjeve sistemet e mbledhjes se differencuar duke u bozuar në prodhimin aktual të mbetjeve, jo të ricikueshme, duke bërë dallime të rëndësishme në mës qytetit dhe shtait (ku mund të naletë praktikat e dekompozimit duke e kombinuar me informim me të mirë për ndonjën e mbetjeve që paraandeson rezqat mjedisor);
- Zhvillimi i sistemit të monitorimit të mbetjeve se ricikueshme që mundesimi i grumbullimit te mbeturinave, me modellimin open source
- Sensibilizimi i qytetarëve përmirësojnë informuese dhe iniciativave të tilla si "ditar e pastimi" të "mjedisi", dhe krimi i komisioneve per edukimin dhe mbeturinamin mjedisor;
- Menaxhimi integruar i mbetjeve, i cili synon të reduktuje prodhimin e mbetjeve, duke ndehyre ne proceset produkteve e konsumin dhe duke zhvilluar riciklimin e mbeturinave;
- Nodregjimi i bazuara përmes masave ekonomike që mësim ofruesit dhe eksperter tekste të fushës e parandalimit te rezikshmërisë së mbeturinave (p.sh. të incentivave për prodhimin dhe përdorimin e materialeve biodegradabë, përfshirë produhuar bioplastike, etj);
- Zhvillimi i freguat të produkteve të gojshme, gjysmë të gatishme dhe të lëndëve të para të ricikueshme dhi investimi mbi katrinë për këto temat;
- Përmirësimi i kompetencave lokale mbi temën e ripërdorimit, zhvillimi te programmeve të trajnitimit të dedikuar posocështë për grata, të rinjët dhe të popunët;
- Incentivimi, mbëshqetja dhe përmirësimi i praktikave te ripërdorimit iashmë të përhapura në të gjithë territorin kompostimi në shëpi, mbledhje e metaleve dhe plastikës) përmirësimi i paisjeve teknike dhe mundësive te punësimit (ngrijen e qendrave te riparimit, shpërndaria e paisjeve per kompatimin e komunitetit; etj);
- Inkurjoini i veprimave parandaluese (p.sh. përfshirja e operatorëve turistik në parandalimin e ndonjës nga mbeturinave plastike që ndikojnë ne zonat turistike qendrore të tilla si lumëri dhe liqene, duke ratur shijen e detergjenteve te popaketar, mbëshqetja mbi tregjet e këmbimit dhe ripërdorimit, peshqitjen dhe në përkusmin e praktikave të mira në pundi publike, etj...).

OBJETIVA SPECIFKE

- Nodregjimi i bazuara përmes masave ekonomike që mësim ofruesit dhe eksperter tekste të fushës e parandalimit te rezikshmërisë së mbeturinave (p.sh. të incentivave për prodhimin dhe përdorimin e materialeve biodegradabë, përfshirë produhuar bioplastike, etj);
- Përmirësimi i kompetencave lokale mbi temën e ripërdorimit, zhvillimi te programmeve të trajnitimit të dedikuar posocështë për grata, të rinjët dhe të popunët;
- Incentivimi, mbëshqetja dhe përmirësimi i praktikave te ripërdorimit iashmë të përhapura në të gjithë territorin kompostimi në shëpi, mbledhje e metaleve dhe plastikës) përmirësimi i paisjeve teknike dhe mundësive te punësimit (ngrijen e qendrave te riparimit, shpërndaria e paisjeve per kompatimin e komunitetit; etj);
- Inkurjoini i veprimave parandaluese (p.sh. përfshirja e operatorëve turistik në parandalimin e ndonjës nga mbeturinave plastike që ndikojnë ne zonat turistike qendrore të tilla si lumëri dhe liqene, duke ratur shijen e detergjenteve te popaketar, mbëshqetja mbi tregjet e këmbimit dhe ripërdorimit, peshqitjen dhe në përkusmin e praktikave të mira në pundi publike, etj...).

PERSHKIMI

Aktualisht vlefsh qyteti është pojasur për mbledhjen e mbeturinave, ndërsa zonai urorë, nuk e perflojnë këtë shërbim (verem 25% e familjeve mbulohet nga ky shërbim) dhe shpesh në zonat rurale janë mëdha ujore që përdoren për grumbullimë duke kujuar reziqe të rënda shënderësore. Në fakt fazë e grumbullimit është gjithosh problematika në qytet, ku shpash mbeturinat digjen apo derdhen në türin Dobroshi.

Për momentin administrativa nuk ka një plan për menaxhimin e mbeturinave, nuk ka informacion te plotë dhe të besueshme mbi të cilin të bazohet vendimarrja dhe mbi të gjitha nuk ka një vlefje të qartë të reziqueve që lidhur me një trajtim inadekuat.

Kohët e fundit, me mbëshqetjen e bashkëpunimit ziceran, ka nisur puna për planin

e menaxhimit të mbetjeve, duke investuar në teknologji, për rehabilitimin e zonave ekzistuese të magazinimit dhe shërbimit në zonat urorë dhe në përfundim e zonave Peshkopisë. Bëhet fjalë për projektin pilot "Clean Dibër", i cili përfshin kryenjën e një cilët të plotë të menaxhimit në të gjithë territorin e Dibrës, sipas regulave che duke parashikuar ripërdorimin e një kompj i përgjithshëm dhe ripërdorimin, largimin rishqyrimin më të përgjithshëm dhe zbatimin e disa parimeve themore që kanë të bëjnë me parandalimin e qenienit të mbetjeve, riciklimin dhe ripërdorimin, largimin optimal final dhe monitorimin e përmirësuar; reduktimin e levizjeve të mbeturinave dhe përmirësimin e regjullimit të transportit; fuzion e instrumenteve të reja të menaxhimit (instrumente regulative dhe ekonomike të fushës si formal e çmimave në bazë të prodhimit, statistikë e besueshme dhe të krahueshme të mbetjeve dne normat e riciklimit, hartimin e planeve të menaxhimit të mbetjeve, ...).

FLETET PREZANTUJSE	DISA PARA KUSHTE	NXITËSIT	PËRFITUEST
	<ul style="list-style-type: none"> • Përmirësimi ilegjitativ dhe pëngatitje e regjulloreven lokale • Hulumtimi miq gjendjen e takteve dhe ndërgjelësimin e autoriteteve mbi të temë 	<ul style="list-style-type: none"> • Përmirësimi ilegjitativ dhe pëngatitje e regjulloreven lokale • Hulumtimi miq gjendjen e takteve dhe ndërgjelësimin e autoriteteve mbi të temë 	<ul style="list-style-type: none"> • Përmirësimi ilegjitativ dhe pëngatitje e regjulloreven lokale • Hulumtimi miq gjendjen e takteve dhe ndërgjelësimin e autoriteteve mbi të temë
	Bashkia Agjencja e Legjitimeve, Urbanizimit, Integritit të Zonave/Ndërtimeve Informale (ALU/NI)	<ul style="list-style-type: none"> Agjencia e Zhvillimit Rrjonali - AZHR Fondi Shqiptar i Zhvillimit (FZH) Operatore te ndryshem ne sektorin e shërbimeve. OJF/OQ Ndermarie (per aspektet e lidhura me nedermarjet e qendrueshme) 	<ul style="list-style-type: none"> Komunitetet lokale Turistë/Sektori Turistik Ndermarie (per aspektet e lidhura me nedermarjet e qendrueshme)
	TREGUES VLERËSIMI		<ul style="list-style-type: none"> Njumri i lindjeve sipas standardeve Përqindja e zoneve urbane që mbulohen nga rjetet i grumbullimit të mbetjeve dne frekuencja e mbledhjes. Përqindja e differencuar që asgjeshohen në menyre alternative (me djeçje, riciklimin, etj). Mbledhja e differencuar ne perçindje. Njumri i fushatave për sensibilitëzimin e qytetarëve dhe bizneseve te aktivizuara mbi temën e ripërdorimit dhe ripërdorimit. Njumri i kurseve të trajnimit dne masave mbështetëse për aktivitetet e biznesit në fushën e zvogëlimin e sasiq së mbeturinave të produhuara. Elektricitet e punësimit: vende të reja pune dhei aktivitetet si përmarrëse të lidhura me reduktimin e mbetjeve, grumbullimin e tyre dhe ripërdorimin

2.A.1.1 MENAXHIMI I MBETURINAVE	2.a • Permisimini i cilesise dhe efficences se shërbimeve dhe Infrastruktures nentoksesore	DISA PARA KUSHTE	NXITËSIT	PËRFITUEST
OBJEKTI: 2.a.1 - Menaxhimi i mbeturinave	<ul style="list-style-type: none"> • Realizimi i projektit 'Clean Dibër' me përfundimin e rreliit të grumbullimit (kririm i pikave të grumbullimit në çdo ishat / lokatet dhe sistemeve të transportit) dhe përmirësimin e shërbimit • Kririm i alternativave të tjera te grumbullimit (zotomimi i metodave te tjera te mbledhjes dhe dekompozimit), dhe nepermjet përdorimit te shërbimit; • Zhvillimi i metodave të tjera te grumbullimit të menaxhimit të mbetjeve sistemet e mbledhjes se differencuar duke u bozuar në prodhimin aktual të mbetjeve, jo të ricikueshme, duke bërë dallime të rëndësishme në mës qytetit dhe shtait (ku mund të naletë praktikat e dekompozimit duke e kombinuar me informim me të mirë për ndonjën e mbetjeve që paraandeson rezqat mjedisor); • Zhvillimi i sistemit të monitorimit të mbetjeve se ricikueshme që mundesimi i grumbullimit te mbeturinave, me modellimin open source • Sensibilizimi i qytetarëve përmirësojnë informuese dhe iniciativave të tilla si "ditar e pastimi" të "mjedisi", dhe krimi i komisioneve per edukimin dhe mbeturinamin mjedisor; • Menaxhimi integruar i mbetjeve, i cili synon të reduktuje prodhimin e mbetjeve, duke ndehyre ne proceset produkteve e konsumin dhe duke zhvilluar riciklimin e mbeturinave; • Nodregjimi i bazuara përmes masave ekonomike që mësim ofruesit dhe eksperter tekste të fushës e parandalimit te rezikshmërisë së mbeturinave (p.sh. të incentivave për prodhimin dhe përdorimin e materialeve biodegradabë, përfshirë produhuar bioplastike, etj); • Zhvillimi i freguat të produkteve të gojshme, gjysmë të gatishme dhe të lëndëve të para të ricikueshme dhi investimi mbi katrinë për këto temat; • Përmirësimi i kompetencave lokale mbi temën e ripërdorimit, zhvillimi te programmeve të trajnitimit të dedikuar posocështë për grata, të rinjët dhe të popunët; • Incentivimi, mbëshqetja dhe përmirësimi i praktikave te ripërdorimit iashmë të përhapura në të gjithë territorin kompostimi në shëpi, mbledhje e metaleve dhe plastikës) përmirësimi i paisjeve teknike dhe mundësive te punësimit (ngrijen e qendrave te riparimit, shpërndaria e paisjeve per kompatimin e komunitetit; etj); • Inkurjoini i veprimave parandaluese (p.sh. përfshirja e operatorëve turistik në parandalimin e ndonjës nga mbeturinave plastike që ndikojnë ne zonat turistike qendrore të tilla si lumëri dhe liqene, duke ratur shijen e detergjenteve te popaketar, mbëshqetja mbi tregjet e këmbimit dhe ripërdorimit, peshqitjen dhe në përkusmin e praktikave të mira në pundi publike, etj...). 	<ul style="list-style-type: none"> • Përmirësimi ilegjitativ dhe pëngatitje e regjulloreven lokale • Hulumtimi miq gjendjen e takteve dhe ndërgjelësimin e autoriteteve mbi të temë 	<ul style="list-style-type: none"> • Përmirësimi ilegjitativ dhe pëngatitje e regjulloreven lokale • Hulumtimi miq gjendjen e takteve dhe ndërgjelësimin e autoriteteve mbi të temë 	
PERSHKIMI				

BURIMET NJERZORE / KOMPETENCE	Eksperët në menaxhimin e mbeturinave Eksperët na pjesëmarrje dihe komunitikim. Eksperët te infrastrukturës lokale Eksperët në organizimin e administratës publike dhe në ofrimin e shërbimeve publike.
KOSTOT	Per tu per aktuar
FINANCIMET	Fondi për Zhvillimin e Radoneve (FZHR), Grantii konkurrues për Infrastrukturën vendore Fondi Shqiptar i Zhvillimit (FZHSH) Fonde te lura bashkatake dhe shtetërore.
KOHA/FAZATE REALIZIMIT	AM
MENYRA E REALIZIMIT	Studim fizibiliteti! Programe per edukimin e qendrueshem , fushata promovimi. Projekt per perpunimin e mbeturinave.
SHËNIME	

2.A.2.1 NDERHYRJET NE FURNIZIMIN ME UJE TE PIJSHEM DHE UJE TE RRJEDHSEM NE PESHKOPI	
OBJETIVI: nentakesore	VEPRIMI: 2.a.2 - Permisimi i mjetit te ujit
OBJEKTIVA SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> Përshtatja dhe zgjedhimi i njelit të furnizimit me ujë dhe impiantitikës përkatese, permës zgjerimit le projekteve ne zhvillim e siper, në mënyrë të vecantë duke mbështetur dha zgjeneri rëndësia e praktikave të ndërmarrja në Peshkopi me rieçetësimin e turizmit, shpërndarjeve che menaxhimit me energji elektrike. Promovimi i një lushtare komunitikë publik në lidhje me harqimin e përgjithshëm të ndërtimore që kanë të bëjnë me modernizimin e infrastrukturës së ujit duke porashnikur edhe pësmonjen e aktoreve lokale; Permisimi i kapaciteteve institucionale për të menaxhuar konfliktin social per pronat, klo permes trajnimit te punonjeseve che mediatizimit, gjithashu ndërmjet ne studime te mjetave dhe strategjive te konsultimit
PERSHKIMI	<p>Furnizimi me ujë në Dibër është bërë kryesish përmes përdorimit të burimeve ujore sipëraqësore, pa kështu trajtimi të vecantë, për shkak se ciliçia e tyre rezulton sipas parametrave të përcaktuarara për ujin e pijshtëm.</p> <p>Pavarësisht burimeve ujore te pasura, një pjesë e konsiderueshme e populisë, rreth 83.5%, nuk përoseshet nga shndërrimi me uje të pijshtëm, i cilët në Dibër mund të jetë i përfundim nga 4 deri në 8 ose në 12.</p> <p>Shkaqet e menaxhimit te këtia idhen me mungesën e investimeve ose me investimet e gabuarat si ne rastin e ndërtimoreve ne lumin Drin dhe vijesjet e sistemin e pompimit ne Maqedoren, apo me veshitësitë që gjenden ne zgjdhien e konfliktit social per pronat, i cili është shndërruar ne përgjegjësim e disa investimeve, si ne rastin e fumzimit me uje te Luzitës/infrastruktura e ndertuar ne vitet 1997-1998, e gjate 15 km dhe ne shberim te 14,000 banoreve).</p> <p>Esstë ne zhvillim një projekti, i mbështetur nga qeveria austriake, i cili parashikon rehabilitimin e njeli të brandshëm menjë gjatësi prej 33 km, i cili do të përmirësojë në mënyrë të nojeshësinë dhe ciliçinë e fumzimit me ujë.</p> <p>Ndërtimi i funksionimit me ujë te Peshkopit që filon me Soponikën, e arri për të mobilizuar investimet dhe per te pënshtire ne mënyrë te integruar mëlin e fumzimit, shpërndarjeve che menaxhimi, do të shërbejë si një model i menaxhimit te mire për të gjithë zonën e Dibrës.</p> <p>Aktiviteti që do të promovohet aktullisti konstiton ne mënyrë prioritare një komunitikë publik të kuqdrith të përgjithshëm të projekteve në vazhdim, duke filluar në proces diologu me komunitetet lokale në lidhje me ndërtimjet e infrastrukturës që do t'ju avontazhet që lëshen me të.</p> <p>Gjithashu astë e nevojshme për të investuar në trojnimin e statit administrativ mbi teknikat e ndërmjetësimit dhe menaxhimit te konfliktit social, duke siguruar në të njëjtin kohë e mjetet e konsultimit që lejojnë për të filluar procesin e zgjedhjes se cështjeve</p>
FLETET PREZANTUESE	
DISA PATA KUSHTE	<p>Bashkia Agjencia e Legalizimit, Urbanizimit dhe Integrimit të Zonave/Ndërtimeve Informale (ALUZNI)</p> <p>Agjencia e Zhvillimit Rajonal - AJHR</p> <p>Fondi Shqiptar i Zhvillimit (FZHSH)</p>
NXTESTI	

OPERATORI TE NDYSHMET NE SEKTORIN E SHËRBIMEVE	Operatore te ndyshmet ne sektorin e shërbimeve. OF/OIQ Ndërmarrje
KOMUNITETETELOKE	Komunitetet lokale Qarku Turist/sektori i turizmit Ndërmarrje
PËRFITUESIT	<p>Përfundimja e zonave urbane dhe numri i popullsisë që perfiton nga shërbimi i shpërndarjes së ujit.</p> <ul style="list-style-type: none"> Zgjerimi i kontrolleve shëndetësore dhe sistemet e dezinfektimit te kryera (vëllimet e ujt, përgjindje e rjetit hidrik, zonat urbane dhe popullsia që perfiton). Numri i ndërtiveve te planifikuar / kryerata e një humbje identifikuar në rjet. Numri i ndërtiveve te planifikuar / realizuar o në lidhje me modernizimin e pësjeve të gjatësia e rjetit që ka nevoje per ndërtirje. Numri i fushatave të ndërgjegjësimit dhe iniciativave pilote për kursimin e ujt dhe riportordin e ujërave të traftuara (te bardhë, grise ose te zezë). <p>Numri i proceseve të konsultimit të filluara në tagjet informale dhe situatat ne te cilat e rëndësishme çështja e pronësisë dhe numri i subjekteve të përfishtë (individë, shoqata, etj.).</p> <p>Numri i trajimeve për administratën publikë mbi teknikat e ndërmjetësimit dhe konsultimit dhe numrin e pësje marrësive.</p> <p>Vazhdimësia e furnizimit (orë e zgjatjes së shpërndarjes), Rritja e numrit te përdoruesve private që perfitojnë nga ujësjellësi në zonat rurale (numri i banesave, numri i banorëve përvates).</p> <p>Rritja në bizneseve që perfitojnë nga ujësjellësi (numri i bizneseve dhe oraret e shpërndarjes).</p>
TREGUES VLERESIMI	<p>Ekspertë në menaxhimin e rjetit ujor Eksperte per konsultimet dhe ndërmjetësimet sociale.</p> <p>Ekspertë te infrastrukturës lokale Ekspertë i organizimit e administratës publike dhe në ofrimin e shërbimeve publike.</p>
BURIMET NJIÈREZORE / KOMPETENCE	<p>Sistemim i mjeteve nenëkoesore / 100 Euro per m. linjar</p> <p>Pu, Fondi për Zhvillimin e Rrjoneve (FZR), Granti konkumues për infrastrukturën vendore Fondi Shqiptar i Zhvillimit (FZHSH) Fonde te lera</p>
KOSTOT	<p>A M - A Gj REALIZIMIT</p> <p>Studimi i fizibilitetit Projekti per rikualifikimin dhe permiresimin e infrastrukturës nentakesore.</p>
MENTRA E REALIZIMIT	<p>Fushata sensibilizimi publike për menaxhimin e ujt.</p>
SHËNIME	

PREZANTUESE		
DISA PARA KUSHTE	•	
NXITESH	Bashkia Agjencia e Legalizimit, Urtancitimit dhe Integrimit te Zonave/Ndërtimive Informale (ALUZNI) Agjencia e Zhvillimit Rrojordi - AJHR Fondi Shqiptar i Zhvillimit (FZHSH) Operatore te ndryshem ne sektorin e shërbimeve. Ofi/QJ	
PËRFITUESIT	Komuniteti i lokale Garku Turistet/sektori i Turizmit Sektori bujqësor	Zgjedrimi i rrejtit te kanalizimeve te ujëzave te zesa (zona urbane dhe popullsia e shtërbyer, vëmendje te verantte për qytetet e vogla / rurale). Numri i sistemeve te pastrimit (impianet) funksionale dhe te logaritur ne funksion te sasise te ujëzave te zesa te trajtuara ne zonat urbane. Përqindja e rrejtit te ujëzave te zesa qe ka nevoje per sistemeve te përshtatshme
OBJETTIVA SPECIFIKE	TREGUES VLERIMI	Përmirësimi i sistemeve te kujllimit te ujrove urbane (përendindja e reduktimit te spërfaqeve te padëpërtusshme, realizimi i rrejteve te dyfishta per mbledhjen e ujerave, ...) Ndërhyrjet në llojitet ilegale në lagjet informale: numri i ndërhyrjeve të drejtëpërdrejtë, numri i proceseveve te konsultimit te fillura në llojje me temën dhe numri i pësëmarrësve. Iniciativat pilotë dhe stimulimi për përshtatjen e shërbimeve higienike-santare në apartamente private: numri i iniciativave te ndërmarrja, numri i banesave te përfshira dhe numri i popullsisë. Ndërhyrjet per fitodepuracion te bëra ne zonat rurale dhe periferike (iniciativat publike dhe te natura nga publiku) Kurset e trajnimit per teknikat e avancuara te lldhura me menazhimin e qëndrueshëm te ujëzave te zesa dhe fitodepuracionin dhe numri i pësëmarrësve. Mundësia e punësimit: numri i vendeve te punës dhe i bizneseve te lldhura me menazhimin e qëndrueshëm te mbejveve.
VEPRIMI: 2.a - Permisimi i cilesise dhe eficences se shërbimeve dhe infrastruktures nenojkosore	BURIMET NGERZORE / KOMPETENCE	Eksperitë te infrastrukturës se kanalizimeve (ndërtimin e impianteve dhe rjeteteve) Eksperitë në menazhimin e sistemit te kanalizimeve Eksperitë ne ndërmjetësimin social dhe konsultimit. Eksperitë ne teknikat e kurisimit te fitodepuracionit Eksperitë te integrimit me pelzazhin te infrastrukturës (duke lu referuar mundësise pelzazhistikë / natyralistike te fitodepuracionit)
PERSHKIMI	KOSTOJ	Flot për Fondi për Zhvillimin e Rajoneve (FZR), Granli konkurrues për infrastrukturën vendore Fondi Shqiptar i Zhvillimit (FZHSH) Burime te llojera bashkikave dhe shtetërore Donaletë / Investitorë
FLETET	KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	AM - A Gj

2.A.3.1 PERMISIMI I RRJETIT TE KANALIZIMEVE		
OBJETTI: Infrastrukture nenojkosore	2.a - Permisimi i cilesise dhe eficences se shërbimeve dhe	
VEPRIMI: 2.a.3 - Permisimi i rrjetit te kanalizimeve	<ul style="list-style-type: none"> Përmirësimi, zgjerimi dhe zhvillimi i sistemit te kanalizimeve dhe drenazhitit në lokaciot kryesore si dhe fshatra e agjomeratë; Ngritja e nje sistemi te pastirimit te ujëzave te zesa e te një impianti trajtimi te tire, duke rehabilituar ato ekzistuese; Implementimi i një sistemi monitorizues mbi funksionimin e duhur i impiantit te trajtimit te ujëzave te zesa dhe le struktura se kanalizimeve; Filitimi i proceseve te konsultimit për rehabilitimin dhe kthimin ne norme te gjendjeve te parregullta (zonat informate); Filitimi i një program te rrethimit te rehabilitimit te ndertimeve me karakter struktural nga pikëpamja e shërbimeve higjenike private; Mbëshkëtje per opštamin e teknikave dhe impianteve te fitodepuracionit në zonat rurale dhe interurbane; Zbatimi i infrastruktureve se gjelbërës ne menyre qe le favorizojo drenazhin e ujëzave te shiu të dha te përmirësoje cilësitë e kujimit dhe te përshtueshmërisë ne shërbesa e sisteminim urban; Përmirësimi i kompetencave dhe mundësive te punësimit në llojje me inovacione teknologjike dhe investimet ne qëndrueshmëri (sostenibiliteti). 	<p>Ne Diber vëllem 27% e populatës ka qasje në sistemin e kanalizimeve, me një përqindje të lartë ne Peshkopi (98%) qe përqindje shumë më të vogel në Shkodrat si Galway, Macallanë, Tomini dhe Muuri. Nuk janë paraqitur sisteme të këshu që ujrat e zesa derdhë direkt në rrejtëshëm apo lumini. Jone Gjithashtu ne zhvillim ndërhyrjet e rindërtimit te rjetit te Pashkopsë, me mbështetjen e Bankës Istamike.</p> <p>Shërbimeve publike përmenaxhimit e mbeturinave, trajtimin qe regulifimin e ujëzave te zesa janë në qdo rast shumë të dobët, këshu që është prioritet për të ndërhyrë në përmirësimin e shërbimeve publike në zonat rurale dhe urbane.</p> <p>Duhet qe te mirezi ne konsideronte qe përvet faktit qe logisti informale shpejt nuk kane llojje kanalizimest, kane qe llojje te përmirësuar qe çilat paraqesin faktor serios i demilimit te sistemit te kanalizimeve.</p> <p>Një shquqim i mëtejshëm ka te bëjet po ashtu me njëtët përcisje te hijenës se ndertave, të cilat me rastë rast me stërbim privat por te përbashket, ose ne rastë te lloja mungojnë plotësish.</p> <p>Realizimi nga e para e një pjesë të konsiderueshme te kanalizimeve, mund të jetë gjithashu një mundësi e rindërtimit eksperimentimi me sistemet e avancuara te kursimit hidrik, si në rastin e redizizmit të mëtejve te dyshimë (ne le cilej dillerencën e ujëzave gji rrogo ujërat e zesa) qe ne rastin e sistemeve te avancuara te kujllimit qe mbledhies se ujëzave te shlujt.</p> <p>Një ljetër aspekt qendro është qe adaptimi i teknikave natyrore e të qëndrueshme për trajtimin e ujëzave te zesa në zonat rurale dhe interurbane, permes përshtimes se sistemeve te fitodepuracionit që të kryejnë gjithashu funksion përazësikl i dekorativ urban ne hapësrit publike, përvet faktit se ofrojnë mundësi nga pikëpamja e zhvillimit te profesionave te reja (mimëmbajjen e gjelberimit dhe te pjesës te teknologjike te impiantit).</p> <p>Ky sistem mundet me tulla te integrohet me "infrastrukturen e gjelber" për kujlimin natyrore ne rastin e restave me mëmbveshme, duke e asociuar me nismat e zëvendësimit / planifikimit te spërfaçave te medha te përpunueshme (parkingje, zona industriale, rugë) me materiale te reja e me elektricitëte nga pikëpamja e drenazhit te ujëzave.</p>
2.A.3.1		

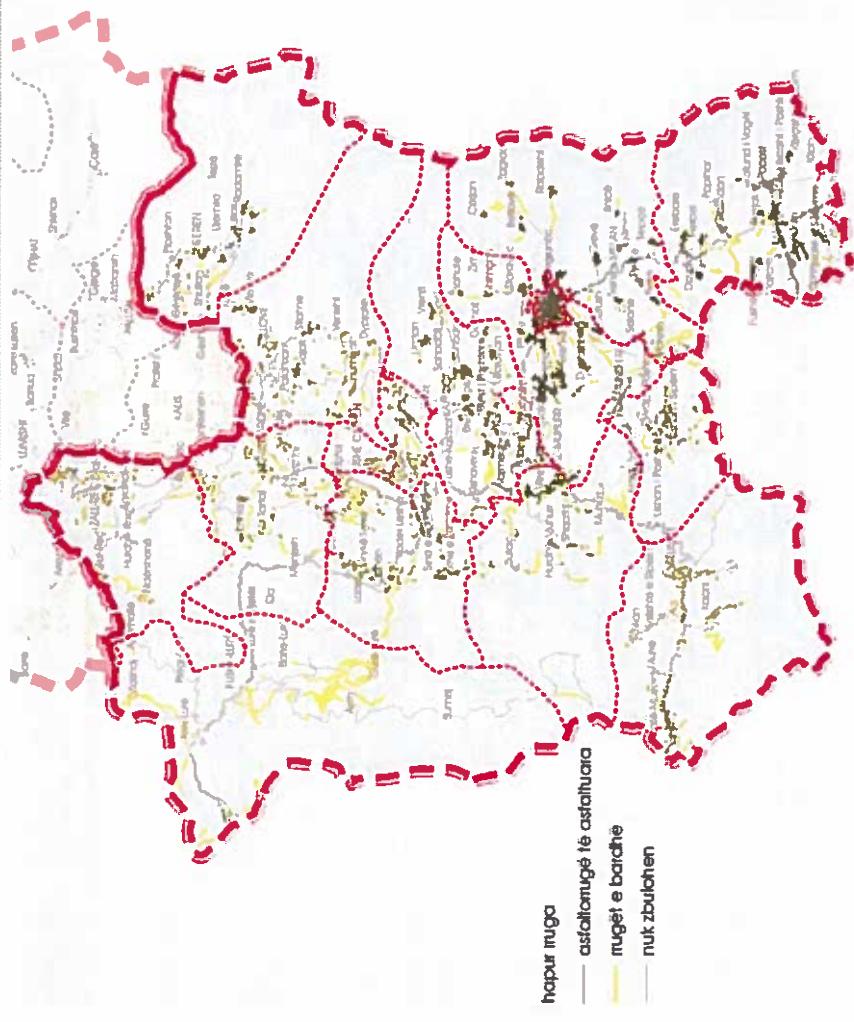
STUDIMI I FIZIBILITETTIT Projekti per rikualifikimin e permiresimin e infrastruktura nentokesore. Projekte per mbjedhjen e ujerve te shlu te shlu dhje riperdorimit te tyre. Projekte per per punimin e ujerve te zera .	MENYRA E REALIZIMIT	SHËNIME
--	----------------------------	----------------

PERMIRESMI I TRANSPORTIT NE MENYRE PRIORITARE PER
FESHTATRAT 20 KM NGA AKSI KRYESOR

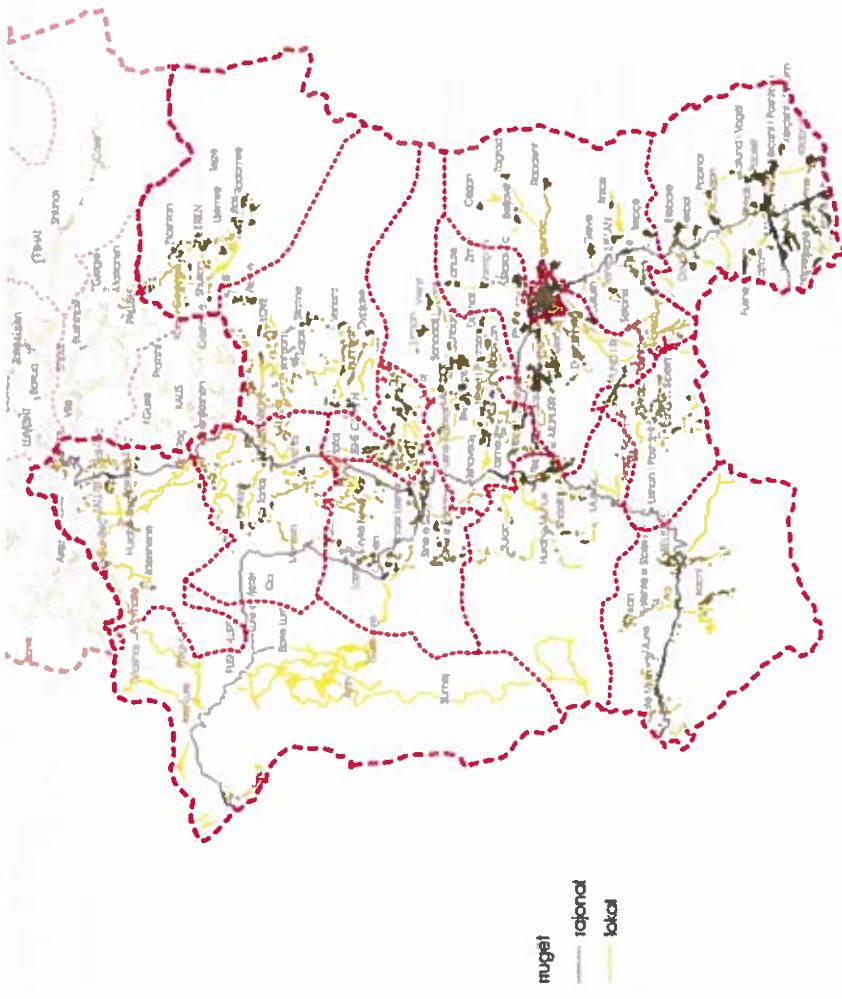
OBJEKTİ VI: 2.b - Permiresim iksesibiliteti
VEPRİMİ: 2 b 1 - Ortaçhim me mire i transmudit etribit

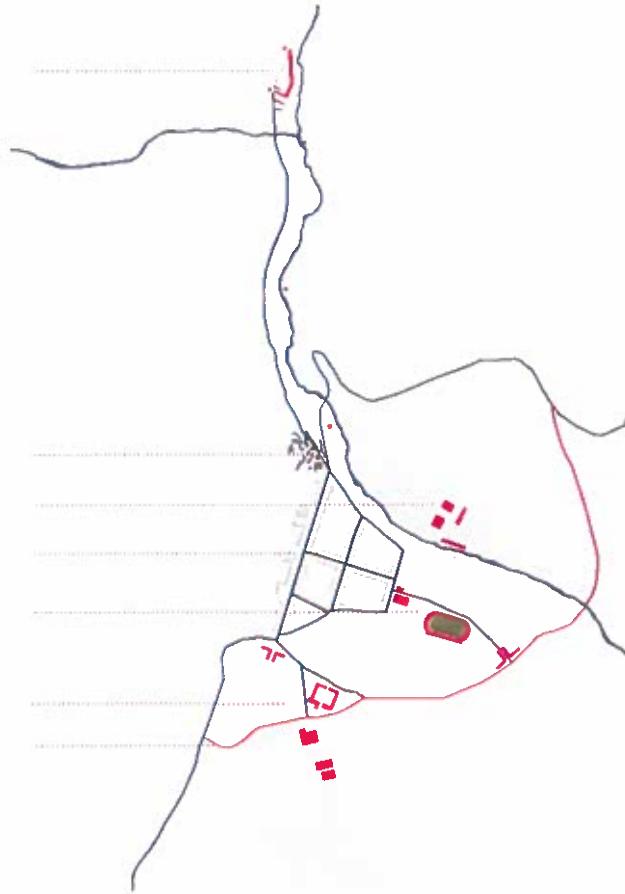
VLERËSIMI	<p>në kërkosat funksionale të identifikuar.</p> <p>Përqindja e fondeve të atakuara në lidhje me shpenzimet e përgjithshme të vlerësuara të nevojsime përmodernizimin e rrijet rrugor.</p> <p>Përmirësimi i kushteve të sigurisë (reduktimi i aksidenteve rrugore dhe i dëmtimeve ndaj personave, pronave)</p> <p>Aksessibilitet më të mirë drejt qendrave periferike (zvoglimi i kohës se udhëtimit, ritja e numrit te diteve ne te ciat zonat e largëta te jenë të ardhshme, etj).</p> <p>Rritja e shërbimeve të ofruara (parkimi për banor, rrule per bickletë, numri i ndalesave të emerzuese rrugore, etj.)</p> <p>Përmirësimi i integrimit pëlsazhistik të infrastrukturës rrugore (numri i fushëpamjeve dhe pikave panoramike te rivleresuara, etj.)</p>
BURIMET NDERZORE / KOMPETENCE	<p>Eksperci te infrastrukturës rrugore dhe të planifikimit të transportit.</p> <p>Eksperci te dizajnit te përsazhit urban dhe infrastrukturës rrugore</p>
KOSTOT	<p>Pu Fondi për Zhvillimin e Rajoneve (FZHR). Granti konkunes përfiinfrastrukturen vendore</p> <p>FONDE LE TJERA BASHKIKE DHE SHËRTERORE DONATORË / FINANCUES PRIVATE</p> <p>Asfatime / 100 Euro per m katrorë</p>
KOHA/FAZATE REALIZIMIT	<p>Studimi i fizibilitetit Projekte inklinierke per rikuallimin dhe pershtatjen e rrugeve egzistuese per korsin e bickletash.</p> <p>A M – A Gj</p>
MENYRA E REALIZIMIT	
SHËNIME	
DISA PARA KUSHTE	<p>Eshja e rendeleshme është theksohet se ky operacion modernizimi mund të kryhet me metoda tekniko dhe produkte që sigurojnë cilësinë ekologjike dhe pësaçniste me të avancuar krahasuar me ndryshjet që kanë karakterizuar deni tanë zonat që gjindoren, në nivel kombëtar dhe evropian.</p> <p>Në krahasim me këtë mundësi një parkushi eshte ai i zhvillimit të teknikës know-how dhe specializimin e fuqise punetore, i cili kërkon investime në kampin e kerkimit dhe trajnimit.</p> <p>Një aspekt i tjetër i lartë është që jetësia lokale te lidhura me programimin e veprave publike që kthehet ne vetyvet ne një operacion ekonomik lokal dhe nacional.</p>
FLETË PREZANTUËSE	
NXITËSH PERFTUEST	<p>Bashkia Agjencia e Zhvillimit Rajonal - AZHR</p> <p>Komuniteti i lokale Eni Kombëtar, Banestave</p>
TREGUES	<p>Numri në veprat rrugore te planifikua / zbatuara dhe fondet për rregullimin e kushteve rrugore me standarde përfaktuara gjer nivelin e tyre të ri të aktuar në studimin e bazuar</p>

2.B.2.3 UNAZA E PESHKOPISE		BURIMET NJEREZORE / KOMPETENCE	Eksperëtë te infrastrukturës rugore dhe të planifikimit të transportit Eksperëtë te dizajnit te përzgjidh urban dhe te infrastrukturës rugore.
OBJETIVI:	2.b - Permisësimi i çiksesibilitetit	KOSTOT	Vlerësim i përatërt A) Projektkimi është ndërtimi i bypass-it duke racionalizuar nyjet, muglat me dy korsi të gjata: 500.000 Euro për km B) Terminal i pasagjerave: ai Biletaia Bar Dyqane, 250 euro për metër kat. b) sheshin dhe strehat per autobuzet 250 euro përm m².
VEPRIMI:	2.b.2 - Permisësimi i rrugorës ekzistuese	FINANÇMET	Ky është një projekti i realizueshem nga publiku i cili me pas do të përfiliojë nga dhënia me qira e hapësirës tregtare ,privateve. Fondi për Zhvillimin e Rajoneve (FZHRR). Granit konkunues për infrastrukturën vendore Fondi i sferë bashkikës shtetërore
OBJETIVA SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> Ujja e intellektit te levizjes se mjetave ne qendren e qytetit. Ndërtimi i një atsi rugorë multi-funksional, integruar me peizazhin, i cili mund të lidhë disa funktione (sportive, shërbim, arsimimi, etj.) me funksion te arsimimil, arsimonalit dhe turizmit) me terulin e vendbanimeve. Percaktimi i kufijive te cetyrit Transit i shpejtës dhe efikas i mallore drejt kufirit. Qender intermodale per te lindur Peshkopine me qendrat me te vogla. Hapësira per prijësi e turisteve. Itinerari i bicikletave, me vlera te medha pëtashitëske, qe aman deri ne zonen e temave. 	KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	Nga rendesia e projektit dhe nga burimi i investimit parashikohet qe ai mund te realizohet ne 3-vjeç me zbatohet mbledha 10 vjetave.
PERSHKRIMI	<p>Qëllimi i projektit është parastikon ndërtimin e një segmenti të i ngor (bypass) dhe një te terminali për transportin publik.</p> <p>Strategjia synon të zgjidhë problemin e trafikut të qytetit , duke pëmresuar qarkullimin e automjeteve.</p> <p>Rugorë parashikon një fragment te ri qe nga veri-perëndimi, në Tomin, devilon në jug për të lejuar krymin e një parku urban. Bypassi parashikon tre sesione të reja rugore, realizimin e kësajës motorike interurbane , racionalizimin e kryqëzimeve, ndërkombëtare / kombëtare duke pëmresuar shpërndajjen e kryqëzimeve, racionalizimin e gjashës myjeve duke integruar memyrin e lëvizjeve ekzistuese me atë te projektimit, formimin e një qendre intermodale për integrimin e transportit publik. Terminali është vendosur në pikan e kryqëzimin te muges ne te cilin ndodhen shërbimet me aktin kryesor që kolon nëpër qendrën. Parashikohet një rëthim që përcakton hapësire cilësore për qendrimin udhëtarëve dhe turistëve, vendërendim dhe shicdhjeje, një zyrë informacioni per zonen.</p> <p>Një ljetër hapësirë, më e madhe, lejon parkimin e mjetave publike che private të transportit dhe blierien e biletave. Ajo ofron mundësinë për të posur aktivitetë tregtare të shtiles 'të madhësishës' mesatare që mund te shembje dhe përshtatje.</p>	MENYRA E REALIZIMIT	Projekti per sistemin rugor Projekti urbanistik dhe artikujacioni A.M - A.GJ SHËNIME
FLETET PREZANTUESE	Pamjet	Plani volumetria	<ul style="list-style-type: none"> Prishja e disa ndërtuesave brenda zonës prodhuese në veri për të fletuar realizimin e rugas së re. Ndërtimi i dy urave per kolimin e makinave: <ul style="list-style-type: none"> Zgjerimi i muges egzistuese dhe integrimi i soji me peizazhin : Tre myjet, kryqezimet kryesore: nya Tomin ; nya e terminalit; nya ne zonen e re industriale.
DISA PARA KUSHTE		Bypass (Publike)	Nivelet e trafikut brenda qytetit (numri i automjeteve në ditë, numri i billokimeve të trafikut, etj).
NXITËSIT		Terminal (Përzier)	Ajzi rugor multifunksional: Blloku i funksioneve sipas illojt që ka të bëjnë me aktin dhe numrin e përdoruesve, numrin e banorëve qe perfisje (vlerësuar)
PËRFUREST	Komuniteti lokal, qarku, përdoruesit kombëtare		Numri i objekteve akomoduese përgjate aktit dñe numri i shtrëverë.
TREGUES VLERËSIMI			Reduktimi i kohës se nevojsime për transportin e mallrave nga kufiri per ne Peshkopin.

2.B.4.1 VLERESIMI I LIDHJEVE INTERNACIONALE**OBJETIVI:** 2.b - Permisimi i aksesibilitetit**VEPRIMI:** 2.b.4 - Rillia e llojave shilesë të brendshme

OBJETIVA SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> Programimi i permisimit ne infrastrukturen rugore; Programimi i përmirësimin e shërbimeve hekurudhore ndërkufitorre Të promovojë koordinimin e transportit publik ndërkufitar (hetkundhor dhe motorik), edhe nga pikëpamja që aktiset të informacionit dhe ciliçtës së shërbimit, duke përshtatë edhe duke promovuar sherbime eksperimentale si psh informacione mbi radesat e autobusëve te përgjatë linjave të veçanta ndërkufitare; Integrimi i shërbimeve të transportit publik hekurudhor, motorik dhe sistemeve me thinte) me promovimin e formave të lavishme të oficialeve (mundësia e transportit me bicikleta, sherbimi share-bicycle dhe oficialeve e bicikletave në stacionet hekurudhore dhe ne pikat e ndalimit të transportit automobilistik, etj); Integrimi i ndërhijve në njëje, nepërmetjet mikro-operacioneve nëpër mye (stacione dhe pikë ndalimi) në njera të tjerë rikuidencimini artikujtorik e urban, te ofertave te sherbimeve miktipëse turistike die te promovimin te tematit. 	Per momentin tifizimi (si nolytor e kulturore, por edhe ai rural, shendetesor, fitorur me praninë e llojave, sportive, etj) është një sektor ekonomik lokal me potencial të fuqishëm e cili ka mundësi të zhvillohet ndërkufitor me Maqedoninë e Veriut, me të cilin ka mundasi të mira për bashkëpunim rajonal, me qasje në fondet e BE-së për intensifikimin e marrëdhënieve ekonomike transacionale.	Në veçanti fushat e Korab-Karrik Park dhe Lure Park në mënyrë që të kolonjë tjetër teneqeje të modeve turistike	Gjatë e zonave ndërkufitare, me referencë të veçantë për zonat malore, paraqet dobesi i të artikujuar në dy nivele; e llojieve fizike (magjetti, stacionet hekurudhore, korsi biciklistë) dhe mendimim (në nivel të mbusfmit të ofuar shëblime dhe frakuençen e tyre, koordinimi ndërkombëtar, etj).	Konkluzion 8.	Per momentin zhvillimit te projekteve ndërkufitare, një aspekt i rëndësishëm është integrimi i ndërhijve te zgjedhur te njallit të këmbësorëve, ndërkohë që një aspekt i dytë per lu zhvilluar do ishte ndërhijet ne stacione e pikat e nodalnit te transportit automobilistik, per rikualifikim përmes promovimit te qendrëzimit kundrejt funksionit me shërbime turistike (pikat e informacionit, llojet me shërbimet e tjeruese etj.)
FLETET PREZANTUASE						
DISA PARA KUSHTE	•					
NXITËSIT	Bashkia Agjencia e Zhvillimit Rajonal - AZHR Agjencja Kombëtare e Turizmit Autoriteti Rrugor Shqiptar (ARRSH) Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës Fondi shqiptar i zhvillimit (FZHSH)					
PËRTRUESIT	Komunitetet lokale Qarku Përdoruesit kombëtare					
TREGUES VLERËSIMI	Nunri i udhëtimeve me tren / me makine ndërkufitare dhe numri i përdoruesve të brendshem die ndërkombëtare					

Numri i ndërhijve fizike në infrastrukturën rugore ndërkufitare.

Rrugjet ciklo-pedonale transnacionale te realizuar ose zbatuara (km) dhe numri i përdoruesve.

Numri i linjave të koordinimit (oraret, gjimlet, stinjat, dhë lehtësime, promovimi) në nivel ndërkombëtar dhe internodal.

Numri i marrëveshjeve institucionale mes dy zonave ndërkufitare dhe ndermjet menaxherëve të shërbimeve të ndryshme të transportit publik.

Numri i aktiviteteve te reja turistike dhe akomoduese ne lokalitetet kuftare dhe përgjatë linjës hekurudhore / linjave te transportit rugor dhe përgjatë rrugës me lëvizshmëri te ngadalë (pa makina), dhe numri i vendeve të punës në këto aktivitete.

Numri i ndërhijve të riqenëimit urban përshtatur për myjet e transportit ndërkufitare.

BURIMET NJEREZORE / KOMPETENCE

Eksperitë në infrastrukturen rugore

Eksperitë në menaxhimin e sistemeve të transportit publik

Eksperitë në rigjenerimin dhe projektimin urban

KOSTOT

Per tu parçocituar

PU IPA Ndërkufitare 2014-2020: program bashkëpunimi mes Maqedonisë dhe Shqipërisë për të nxjurt zhvillimin ekonomik ndërkufitar, mjedisor dhe komëtare.

Fonde dhe burime te tjera lokale dhe kombëtare.

FINANÇMET

Fondi i fizibilitetit Projekt i rikualifikimit urbanistik dhe arkitekturik te integruesit te infrastruktureve rugore.

KOHA/FAZAT E REALIZIMIT**STUDIMI I FIZIBILITETIT**

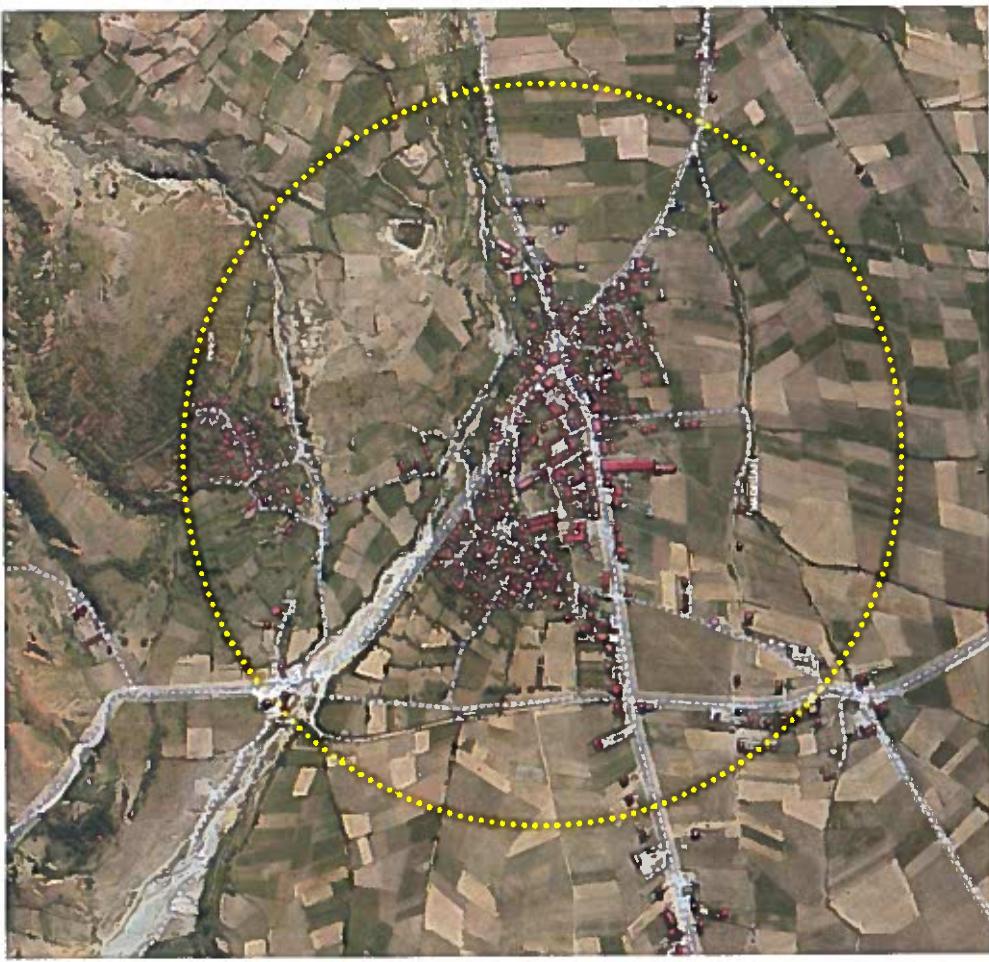
Projekti te infrastruktureve rugore.

SHËRNAME

2.C.2.1 QENDER FORMIMI PER PROFESSIONISTET E SHENDETESISE		KOHA/FAZATE REALIZIMIT	A M
OBJEKTIVI:	2.c – Permisimini i sistemit ekonomik	MENYRA E REALIZIMIT	Studimi i fitibilitetit Programe trajnim profesional
VEPRIMI:	2.c.1 – Specializimi i fushave punuese	SHËNIME	
OBJEKTIVA SPECIFKE	<ul style="list-style-type: none"> Përmirësime formative për rinxje qe të zhvillojnë offertën profesionale duke bërë të mundur një "program" të mësimit të përhershëm dhe kombëtar dhe ndërkombëtar. Promovimi kualifikimin i shërbimeve për qytetarët. Promovimin e rigjenerimit urban, aty do t'ë jetë vendosur qendra (nënshtuar studimeve specifike). 		
PERSHKIMI	<p>Një nga molivat e mëgjinimit nga Dibra në zonat më qendrore është se ko një mungesa të shërbimeve lokale të ofruara dhe, nga pikëpamja shëndetësore, një element i dytë është i llichur me ofertën e dobët të trajnimit ne vend per le rinxje (mbijella e kusseve universitare).</p> <p>Me projektin e propozuar këtu kemi për qëllim te zgjidha të dy faktorët, duke promovuar përmesimin e mundësive orsimore për t'ë rinxjet, përditësimin e vozduheshëm të punonjësve dhe të kualifikimit te shërbimave deri qytetarin.</p>		
FLETET PREZANTUJSE			
DISA PARA KUSHTE	*		
NXITËSIT	Bashkia Adriacica e Zhvillimit Racioni - AZHR		
PËRSHTEUSET	Komuniteti i lokale Qarku Turisti		
TREGUES VLERËSIMI	<p>Numri i kurseve të trajnimit aktivë Disiplinat e trajnuara. Numri i nxëftësive / përfitusisë nga kurset.</p> <p>Numri i marrëveshjeve me kompanitë private për trajnimin e vezdueshëm te punësive.</p> <p>Përmesimi i shërbimeve të ofruara për qytetarët (diversifikimi, numri i personelit të punësuar, shembim cilesor per perdoruesit.)</p> <p>Revitalizimi i zones urbane në të cilin është vendosur qendra (hapëstirat e gjelbra dhe hapësirat publike, funksionet e tjera përvet bannuit, oraret e frekuencimit dhe numri i përdoruesve të zonez, fleksibiliteti i hapëstreve, ...)</p>		
BURIMET NJIERZORE / KOMPETENCE	Eksperitë të arsimit Eksperitë në fushen e shendetësise Eksperitë në rigjenerimin urban		
KOSTOT	Aktivizmi i kusseve te formimit/ Euro 500 per person/		
FINANCIMET	Pu FZHSH Fondi për Zhvillimin e Rajoive (FZR) - Grant konkurenç për orsinin bazë.		

KOSTOR	Projektim i zones doganore / 30.000 Euro
FINANCIMET	Fondi për Zhvillimin e Rrafsonave (FZHR) - Granit konkurrues për infrastrukturën vandore, IPA Ndërkufitarë 2014-2020; program bashkëpunimi mes Maqedonisë së Veriore ndërkufitar, mjedisor dhe social.
KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	A Sh Fonde bashkake, komitetarët që tjerat.
MENYRA E REALIZIMIT	Studimi i fizibilitetit Projekt urbanistik.
SHËNIME	
OBJEKTYVA SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> Promovimi i rruvimit urban të qendrës dhe nijen funksioneve miqse Legalizimi i ndërteave informale: Zhvillimi i shërbimeve që lidhen me logistikën, si organizimi kembimeve tregtare me Maqedoninë: Zhvillimi i shërbimeve e lusitikë të lindhura me aksesin në trashëgimisë natyrore të Parkut Përmirësimi i aksesit, veçanërisht me ndërrimin e mugës doganore Blato dhe e lichies me Burrelin; Përmirësimi i lëkjeve ciklopedenale dhe transportit publik me zonat natyrore Përmirësimi i mundësive të akomodimit
PERSHKIMI	Në kuadër të veprimeve për zhvillimin urban të zonave urbane që kanë për qellim ringolljen e tenitrit të qyteteve dhe të qendrave provinciale që i korespondojnë qendrave të njësive administrative, rindësi e vecantë të shëtit dhene zhvillimi të zonës së Maqedorisë, ku ka një përzgjedhje e çmengullit te ndërtimit të reja qhe banesave te improvizuar, kjo këtë koncept që ndërfthyte per organizimt dhe tujen e shërbimeve publike qe formave te perspektivsh te nderyries. Në fakt, si në qytet kufitar me Maqedoninë, Maqedonit mund te biehet një qendër logistikë qe portë aksesi për bujmjet e trashëgimisë natyrore, veçanërisht të danduro në këtë zonë të parkut.
FLETET PREZANTUESE	
DISA PARA KUSHTE	•
NXITËSIT	Bashkia
PËRFOMUESIT	Komuniteti i lokale Tregta ndërkombëtare (ndërmarrjet dhe Konsumatorë) Turistet
TREGUES VLERËSIMI	Numri i funksioneve të reja dhe i aktiviteve të reja të krijuara dhe numri i përfinuesve (vlerësuar) Numri i ndërryjeve të pikat kritike te ndertimeve informale Numri i aktiviteve të lindhura me logistikën egzistuese dhe numri i të punguarve Numri i shërbimeve turistikë të zhvilluara dhe numri i të përdoruesve Koha e udhëtimit për Blato dhe Burrel, dhe në zonat natyrore: gjatësia e atseve rrugore të ndertuara nga para / modernizuar, prania dhe frekuencë e transportit publik, gjatësia e rrugave ciklo – pedonale, prania e hapësirave për parkim, ej ... Zgjerimi i mundësise se akomodimit (numri i aktiviteve të shërbive diversifikuimi)
BURIMET NJEREZORE / KOMPETENCE	Eksperit te infrastruktures rrugore Eksperit te logistikës dhe transportit Eksperit te rrigjenerimin urban dhe mobilitetit Eksperit te fushën e marketingut dhe promovimit te turizmit.

MIREMBAJJA PYJORE DHE PERFUNDIMI I PROCESIT TE TRANSFERIMIT TE PRONAVE	
3.A.1.2	OBJETIVI: 3.a – Perniresimi i menaxhimit mjedisit VEPRIMI: 3.a. 1 - Zgjerimi i kontrollit dhe i masave mbrojtese me karakter mjedisor
OBJETIVA SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> Zhvillimi i marrëveshjeve, konvenave dhe partneritetev publike-prive për të mbështetur menaxhimin e pyjeve komunale (fati rotacioni) dhe për të manoduruar situatat e pasigurtë gjatë përfundimit të procesit te transferimit të pronësës. Filimi i një fazë të konfrontimit me private të përshtatë në menaxhimin e pyjeve, por edhe me shqoqat dhe organizata që merren me ndryshin e menaxhimin, për të zhvilluar në model të qendrueshëm të menaxhimit të pyjeve.
PERSHKIMI	<p>Pyjet në përgjithësi janë asele shitetore, por përgjegjësia për sa i përket oarantësimi dhe zhvillimi te pyjeve dha kulloave i ka kaloj se fundimi Ministrise se mjedisit, e cila ka investuar në aktivitetet e pyjezimit, në përpunje me komunitetin ligjore, te menaxhimit bashkak.</p> <p>Më të komplikuara janë çështjet që kanë të bëjnë format private të pronësës së tokave pyjore në mes të një procesi të gjatë që është komplikuar administrativ te transferimit të cilave paraqesin mundësinë e kthimit të lokave pyjore që dikur i përkthim pronarëve të vjetër private. Ky është një proces që në Dibrë në fakt nuk është shumë i zakonshem, pasi format më të përpunuara të kujdesinës se pyjeve nga private janë m'ane të qiraçë. Kjo është një mënyrë e menaxhimit mbi te cilën duhet punuar për të zhvilluar një model të qendrueshëm te menaxhimit të pyjeve.</p>
FLETET PREZANTUËSE	
DISA PARA KUSHTE	•
NXITËSIT	Bashkia OJF/OJQ Ministria e Mjedisit
PERFUNDUESIT	Komuniteti i lokale
TREGUES VLERËSIMI	<p>Numri i marrëveshjeve, konveneve dhe partneriteti publik-privat i zhvilluar për të mbështetur menaxhimin e pyjeve komunale (ne faze krijuimi) dhe për të menaxhuar fazat e përkohshme gjatë përfundimit të procesit te transferimit të pronësës së fermerëve</p> <p>Numri i lakinave pjesëmarrëse promovuar nga shoqatët dhe grupet e interesit per mosmarrëveshjet mbi pronesinë, numri i pjesëmarrësve, numri i marrëveshjeve it përkohshme arritur dñe zbatuar, numri i veprimeve pilote te ndëmarrta.</p>
BURMET NJEREZORE / KOMPETENCE	Eksperitë te pyjeve Eksperitë te pronave Eksperitë te proceseve pjesëmarrëse dhe bashkë-menaxhimit
KOSTOT	Mirimbojje pyjore / 1.0 Euro per mq.
FINANCIIMET	Pu

KOHA / FAZAT E REALIZIMIT	A Sh
MENTRA E REALIZIMIT	Studimi i fizibilitetit Projekt per menazhimin e pyjeve nepermjet rregullareve vendore.
SHEMJE	

3.A.2.2 MJEĐISOR

OBJETIVI: 3.a – Permisimi i menximit mjeđisor

VEPRIMI: 3.a.1 - Rifi i investimeve me karakter mjeđisor

OBJETIVA SPECIFKE <ul style="list-style-type: none"> Forcimi i kapaciteve te administratës publike vendore në fushë me menaxhimin e mjeđisit; Koordinimi dhe mjeđizimi i aktorëve qe menaxhuese parqeje dhe hapëstrat e mbrojtura; Përmirësimi i kapacitetit te territorit nëpërmjet riles se proceseve pjesëmarrëse që përfshijnë grupe mjeđisor, fermerët dhe aktorë të tjera lokalë në mbrojtjen e pjeve, komodoreve lumore, dñe përgjithse komponentët e ndryshëm të mjeđit e gjeologjik, rajonal licha me "drejtimet e mëdha te gjelbër dhe blu"; Risi në mjeđit e menaxhimit përshtumbull, me promovimin e marrëveshjeve vullnlore dite memorandumeve të mirekuplimi me fermatet, shoqatait dhe operatoret e tjerë lokale; Shpërndarja e atësive për përdorimin e sistemave GIS; Trajnim i personelit që synon te graje, te rinxje, shoqatë (trajnim i specialet) i zhvilluar në nivelin e devotuar ose në programet ndërkombëtare, shkëmbime kulturore dhe prezantimin e praktikave më të mira, etj) Në fushë me çështjen e monitorimit dhe përmirësimit te mjeđisit;

PERSHKIMI <p>Projekti ka përfshilm përmirësimin e kapaciteteve institucionale dhe sistemit territorial në fushë me menaxhimin dhe monitorimin e mjeđisit në zonal e mbrojtura. Këtu dafin dy aspekte qendrore: njëra është ojo e bashkëpunimit dhe koordinimit në mes pushqit lokal, organizatore, që kanë të bëjnë me menaxhimin e zonave të mbrojtura, shpëndavat dhe operatoreve lokale (fermerë, por edhe operatorët turistik, etj) që mund të ndihmojnë këto aktivitete. Për këtë qëllim do të promovohen procese me pjesëmarrje që kanë përfshilm shkëmbimin e informacionit, por edhe në zhvillimin e mjeđe reja të menaxhimit (të illo si marrëveshjet) vullnetare, memorandumeve të mirekupliril, etj), që lejojnë rishpërndorin e punës per kujdesin mjeđisor dhe përsazhin. Kësia aktivitete do të përfshijnë jo vetëm zonal e veçanta të mbrojtura, por edhe të gjitha ato zona që kanë një funksion që i lidh me zonal e mbrojtura në funksion të projektit regional te rjetit ekologjik, duke filluar nga "drejtima e mjeđe te gjelbër dhe blu". Aspekti i dytë ka të bëjt me trajnimin dhe përmirësimin e gjithëve që aktive, të vëto aktivitete do të janë të dizajnuara si lidhje me statin e quotat e lejeve lokale, të me shqapin, operatorët ekonomik dhe qytetarët, me referencë të veçantë përgatitje të rinxjeve, ato mund të kthenet në iniciativa te reja të punësimi.</p> <p>Në fakt pyjet janë një nga pasuritë më të rëndësishme natyrore të rajonit dhe mund të gjenerohen aktivitete të rëndësishme ekonomike në fushë me përhapjen e praktikave të qëndrueshme, produkteve pyjore të blimëve mjeđistorë dhe huzitëm malor.</p>
--

FLETET PREZANTUËSE

DISA PARA KUSHTE <ul style="list-style-type: none"> Të bëhet një studim për të gjithë subjektit e mundshem të përfshirë; Të vlerësohet niveli aktual të kapaciteteve dhe aktive, me qëllim të fillimit të aktivitatave edukative dhe pjesëmarrëse ndaj sektorëve dhe aktivitetave me nevojën më të madhe për rësi dhe rregullizim.

Bashkia OJF/OJQ Ministria e Mjedicit

Komunitetet lokale

CAPACITY BUILDING NE KUADRIN E MENAXHIMIT

MJEĐISOR

TREGUES VLERËSIMI <p>Numri i takimeve koordinuase ndërmjet subjekteve menaxhues të përgjeve dne zonave te mbrojtura dhe numri i memorandumeve te mirekupimi, marrëveshjet ose masat / iniciativat qe derivojnë.</p> <p>Numri i takimeve me pjesëmarrje te mbajtura me aktoret lokale, numero e pjesëmarrësve dne numri i angazhimeve / iniciativave shared rjetdhin Numri i kurseve te trajinimit te organizuara (qe përfshinë administratoret publike, dne entitet e jashtme), temat qe halumohen, numri i pjesëmarrësve.</p>
BURIMET NJEREZORE / KOMPETENCE <p>Ekipi i përveve.</p> <p>Eksperitë te mjeđisit dne te monitorimit te mjeđisit.</p> <p>Eksperitë te pjesëmarrësve dhe bashkë-menaxhuese.</p> <p>Eksperitë ne trajnim dne komunikim</p>
KOSTOT <p>Per tu peraktuar</p>
FINANCIET <p>FISH Fondi per Zhvillimin e Rojoneve (FZR) • Grante konkurrues per pylezmin.</p> <p>Programe ndërkombëtare te fushën e mjeđisit</p>
KOHA/FAZATE REALIZIMIT <p>A Sh</p>

PËRDONUESIT KOMBËTARE DHE NDËRKOMBËTARE

<p>Numri i takimeve koordinuase ndërmjet subjekteve menaxhues te përgjeve dne zonave te mbrojtura dhe numri i memorandumeve te mirekupimi, marrëveshjet ose masat / iniciativat qe derivojnë.</p> <p>Numri i takimeve me pjesëmarrje te mbajtura me aktoret lokale, numero e pjesëmarrësve dne numri i angazhimeve / iniciativave shared rjetdhin Numri i kurseve te trajinimit te organizuara (qe përfshinë administratoret publike, dne entitet e jashtme), temat qe halumohen, numri i pjesëmarrësve.</p>
<p>Ekipi i përveve.</p> <p>Eksperitë te mjeđisit dne te monitorimit te mjeđisit.</p> <p>Eksperitë te pjesëmarrësve dhe bashkë-menaxhuese.</p> <p>Eksperitë ne trajnim dne komunikim</p>
<p>Per tu peraktuar</p>
<p>FISH Fondi per Zhvillimin e Rojoneve (FZR) • Grante konkurrues per pylezmin.</p> <p>Programe ndërkombëtare te fushën e mjeđisit</p>
<p>A Sh</p>

FLETET	PREANTUESE	
DISA PARA	•	
KUSHTE	Bashkia OJF/OJQ	
NXITËSIT		
PËRFYUESIT	Komuniteti i lokale Përdorues kombetare dhe ndertkombetare	<p>TREGUES VLERËSHIMI</p> <p>Hotel i shpeshidare: Numri i ndërtesave me funksione të reja dhe të rinovuara (me referencë të vëçantë tek ndertimi tradicional), numri i objekteve të reja akomoduese, numri i shtatzëve le shtruar.</p> <p>Zbatimi i ofertave të shtërbimeve turistik: agjenci të reja, qendrave të informacionit turistik te koordinuara, faqet e internetit, numri dhe shumëlojshëmtria (kalendari i aktiviteteve) i paketave turistike në disponicion, ...</p> <p>Organizimi i eveneve: numri i aktiviteveve të organizuara, numri dhe diferecimi i operatorëve ekonomik te perfshire ne aktivitetet / atraksionet e propozuara, numri i vizitorëve, vlerësimi i turizmit, etj</p> <p>Prania e tregjeve lokale që lidhen me bujqësinë: lokalizimi, frekuencë, numri i vizitorëve</p>
BURIMET NJEREZORE / KOMPETENCE	Eksperitë në promovimin e turizmit dhe të zhvillimit lokal Eksperitë te rekuiperimit të ndërtesave tradicionale historike	
KOSTOT	Kurse formimit per banorat që duan te mbetejtesin idene e hotelit ciluf	
FINANCIMET	Pu FZHSH Fondi për Zhvillimin e Rrojeve (EZHR) Burime te Hera financiare dhe londe bashkëtke kambetare.	
KOHË/FAZAT E REALIZIMIT	A Sh	
MENYRA E REALIZIMIT	Studimi i fitibilitetit Projekte te rikonstruktorit dhe restaurimit ,adaptimit arkitektonek sufragje	

3.B.1.1 ZHVILLIMI I TURIZMIT RURAL DHE I HOTELEVE TE SHPERNDARA NE ZONAT MALORE	OBJETIVI: 3.b.1 - Rillta e Infrastruktures dhe e investimeve per turizmin natyror VEPRIMI: 3.b – Vleresimi i sektorit turistik	OBJETIVA SPECIFIKE	PERSHKIMI
<ul style="list-style-type: none"> Përmisimi i nivelit i shërbimeve në sektorin e turizmit, mës e numrit i vizitorëve qe zgjalles së sezori të turistik (dhei më tonë i referohet sezonit të turizmit varor) Përmisimi i akomodimit, duke u përgjendur në mënyrë të vecantë në "hotela te shpërndara", një formule sipas të cilës akomodimi mund të fitohet në gjithë Qytetin, duke ruajtur një menaxhim unik: kjo mënyrë do të ishte rezultative për përmëkëmbjen e ndërtimive tradicionale në zonat rurale, dhe e apartamente te paplotësuar për shkak të lëvizjeve të populistës në zonat urbane; Zhvillimi i promovimit turistik te zones, kifjimi i pikave te informacionit, fozet e internetit, markave dhe rregjimeve turistike të cilat, mbi bazën e identifikimit te komuniteteve kryesore të zhvillimit të turizmit, që shihen në të gjithë zonat e Dibrës; Promovimi i vlerave historike në funksion të turizmit, organizimi i një kalendari vjetor i festivaleve të lindura me traditë lokale; Kifjimi i stimujve dhe shërbimeve për të muajësuar tregjet që do të kryhen në zonat urbane dhe ruralekuve e prodhueseve vendore. 	<p>Turimi rural eshte rje drejtim strategik në të cilin vjen te investohet ne territorin e Dibrës, ku shifri është i burimeve natyrore dhe bujqësia jone te lindura mës qe mund te kombinohen me sektorët e tjera, të fillta si turizmi përgjate lumeneve, turizmi mësi i cili është i shëndetësor. Ndihur me pronarë e lindhave, Në shumicancë e rastave, këto janë aktivitetë që ende kanë hapësirë për zhvillimin. Në veçanti, për të zhvilluar zonat mësore vjetore të vendosur pjesësishët ne kufi me Kukësin, e cilë eshte e pasur në bëmë natyron, dhe e riuhot e është për prezencën e tijenëve.</p> <p>Në fshatrat e zonës mendohet per një projekt "holete te përhapura" per te plotësuar me architekturën e komunitetit bujqësor vendor, duke inkurtojuar rënovimin e ndërtimit. Kjo është një qasje që do të shihet në territorin e Dibrës, ku komuniteti kryesor i është zhvillimi i kufijtës së zonës.</p> <ul style="list-style-type: none"> Komunitati i Lumes ose i Malitës, është ka si element kyç zonësh e Lumes dhu vazhdon me grykën e Sësës (Arrasin), Gryken e Mureës (Selishën che Muhrin) dhe ndihmehet nga ekonomia rurale e Recitit dhe Dardhës. Ky komidor posurohet edhe me vlerat historike të vendit-Gjergjit; Komunitati i Korabit, që ka si element kyç malin e Karabiti dhe bështët iij, dhe përmblehdh më shumë fshatrat e Kalasë së Dodës dha Shqipërinë. Vlerat tradicionale, kulinarica, vlerat historike dhe religioze të leqeß së "Bitoftë" në Vleshë e pasurinë zonën; Komunitati Gramë-Kostrik me vlera të pasura natyrore, me bështët e Zonjavës në Gramë, ligjin e traditën e pasur të zonës i Japin diversifikum ekonomikë bujqësore qe ble gjigore në fshatrat e Fushë-Ciqitës dhe Kastriotit duke nxitor një agroturizëm i kështjellës; Komunitati Luginitë së Shënitës me vlerat kurative të burimave termale të lindhave, i mekanizmuve bujqësore me bështët e Skënderat e Shënitës me vlerat e kështjellës së Kostrikut, me vlera të kufijtës që jet; Komunitati Fushës së Shehrit/Maqellarës me vlerat natyrore të Malit të Kërcinit dhe Vellavës, që posurohet me vlerat historike të Kalasë së Greqëdashit dhe monumenteve të lero, me mëndësi për agroturizëm, me vlera rre kufijtës, kulturë, traditë dhe me natikim e bështëve përmë peshkopisë, tuqizun ekonomikë në këtë qytet. 		

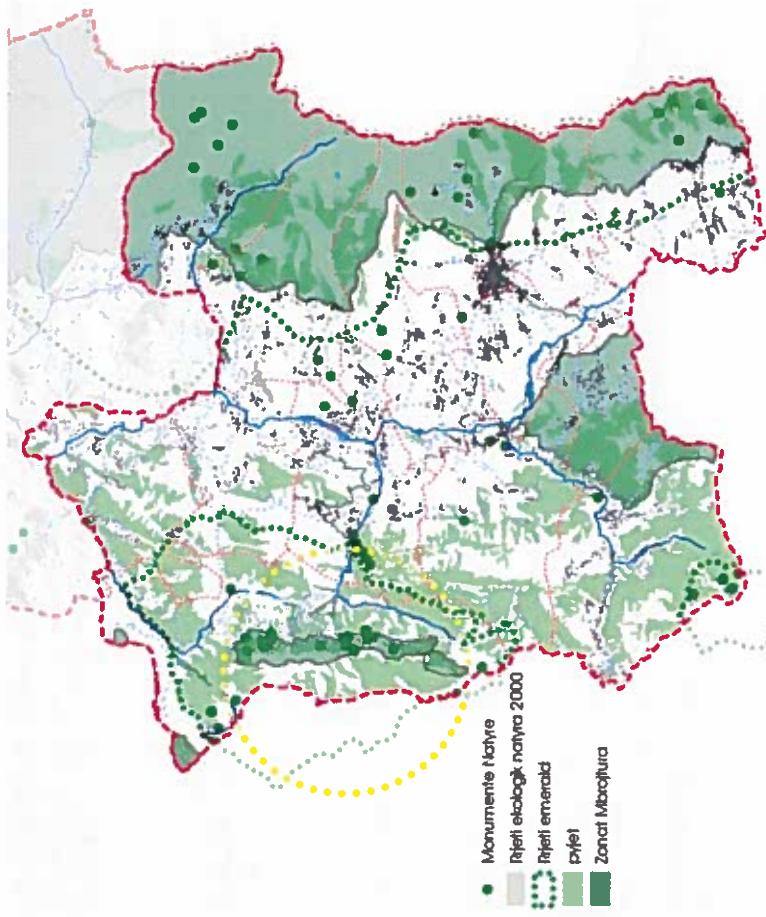
3.B.1.2 ZGJERIMI DHE VLERESIMI I PARKUT KOMBETAR

OBJETIVI: 3.b – Vleresimi i sektori turistik
VEPRIMI: 3.b. 1 - Rillta e Infrastrukturës dhe e Investimeve per turizmin natyreor

<ul style="list-style-type: none"> Promovimi i ruajtjes, konservimi dhe zhvillimi i vlerave të ekosistemeve natyrore në Dibër, në harmoni me natyran duke kujuar institucionet, politikat dhe nevojore përkohëse, të njohura nga komuniteti dhe në zbatim të kuadrit ligjor. Zgjerimi i zonës së mbrojtur të Parkut Kombëtar të Lurës në gjithë territorin e vargmalit të Lurës, deri në Malin e Pririt e duke zbutur poshtë, burzë Drinit, Përmirësimi i menaxhimit të zonave të mbrojtura dhe monumenteve të natyrës, që përfshijnë territorin e Dibrës. Përmirësimi i menaxhimit të mbetjeve urbane (pastirm, gurmullitimi, transporti dhe dekompozimi) dhe shinxjo e shërbimit is postimit. Rillta e kujdesit ndaj pyjeve me rishproces të integruar, ku të gjithë aktorët të jenë pjesëmarrës, dhe të zbatohen neplësishët reformat dhe ligjet në fuqi. Mbrojtja e flores dhe faunes - duke shthuar masat për ndërgjegjësimin e komunitetit dhe përfshijen e institucioneve në përpjekjet për zbatimin e reformave dhe ligueve që rregullojnë biodiversitetin. Mbëshqetja e rishnave të OJF-ve dhe programave të natyrshme në hartimin dhe zbatimin e një programi të plotë për rehabilitimin dhe zhvillimin e teritorit te parqeve. Nxija dhe mbëshqetja e rishnave që promovojnë vlerat natyrore të Dibrës, me fokus tunzmin molar dhe ekoturizmin.
PERSHTRUKE

Territori i Dibrës është i pasur me vlera historike dhe karakteristike natyrore: malii Korab, më i larta në Shqipëri, ujërat, mës i famshme temale të Ballkanit, ligure akullnajore të shumta, vendet arkeologjike dhe kulturore, vendindaja e Skënderbeut, Tiro Kombëtar, Janës të gjitha burime për zhvillimin e turizmit. Negjithësia, menaxhim i këq i burimeve natyrore dhe shpylezimit kanë treguar se sa e lehtë është për të degraduar këto burime. Në këtë drejtim propozohet për të zgjeruar zonat e mbrojtura, dhe në veçanti zonat e mbuluar nga Parku Kombëtar, duke perfshire qendrat e banuara brenda që do të janë përfshitur e përcaktuar të aktiviteteve të shërbëzimit, si dhe burimet natyrore.

FLETË PREZANTUESE			
DISA PARA KUSHTE	•		
NXITËSIT	Bashkia OJF/OIQ	Komunitetet lokale Perdonuesit kombëtare dhe nderkombëtar.	Sipërfaqia e re e zonës së mbrojtur të Parkut Kombëtar është Lurës. Numri i subjekteve të reja menaxhuese të zonave natyrore e monumenteve, dhe aktivizimi i formave të koordinimit ndërtimit të tyre (numri i takimeve të parashikuara, i martëveshjeve, memorandumeve të mirëkuptimit të masat / iniciativat e kryera se bashku).
TREGUES VLERËSIMI			Menaxhimi i mbeturinave në zonal e mbrojtura: zonat e shërbimit, frekuencë e mbledhjes, metodat me të cilat zhvillohet. Numri i takimeve me pjesëmarrje të mbajtura me aktoret lokale, numri i

3.6.1.3 VLERESIMI I KOMPLEKSIT TERMAL

OBIETTIVI: 3.b - Vleresimi i skorrit te turizmit

VEPRIMI: 3.b. 1 - Rillja e Infrastruktureve dhe e investimeve per turizmin natyror

- Rehabilitimi i zonës me prishjen e kompleksit te vjetër termal
- Ricoharzitimi i funksioneve mikse
- Forcimi i atsit existues magor, me kujtim e një zonë të re në funksion të parkutit.
- Permisimi i objekteve të destinuara për prile
- Mbysja e ilirerat te bëçtideve dhe këmbësoreve, me vlerë të lartë peizazhlike dhe natyre

Objektivi i projektit pilot parashikon vleresimin dhe permisimin e kompleksit termal rë qytetin e Peshkopisë. Strategjia është e bazuar në veprim ne funksion te permisimit te ndërtimive egzistuese, si dhe ne funksionin natyron i territorit. Metoda e ndërtimit përfshin forcimin e hapëstrovore me interes natyror dhe propozon vendet takimi, duke restauruar strukturat ekzistuese përfshirë, nëpërmjet opilidimit të një veshjeje te dytë prej diuri ne fazodot për të konsoliduar paradigmën ekologjike të kësaj teksteure, që realizimin e vullimeve të reja që do të janë hotelë moderne të posastra me hapëstria për kujdesin ndaj shendetit dhe wellness. Gjithashtu është në plan për tu ndërtuar një zonë të re për parkut, e llogarit ngushtë me mugën motorike që akseson zonën termale dhe që kryeqozhei me mugen citopëdonale.

FLETET PREZANTUESE

- DISA PARA KUSHTE**
- Prishja e disa ndërtesave brenda zonës për të mundesuar ndërtimin e ndërtesave të reja
  - Rrahvimi i disa ndërtesave me funksion hotel brenda zonës produhese.
  - Këshilli i një zone të re partimti dñe integrimi me përcaktin i ndërtimit

NXFTËSH

Shërbimet e lëndës së statutit (Nëtks) Bashkia Agjencja e Zhvillimit Rajonal – AZHR Donatore/financues Stërhimi (Privat)

PËRFITUESIT

Komuniteti lokal, qarku, përdoruesit kombe të tare

Numri i strukturave akomoduese te rinnovuara dhe funksionale. Mix funksionale: numri i funksioneve, aktivitet e reja, numri i përdoruesve dhe i te punuesuarve. Numri i ndërtujeve peizazhistike dhe te ri-naturalizimit te lëdhura me zonat të fjalë. Numri i parkumeve të reja (për aspektet cilësore; sipërfaqet e përkthyeshme dhe gjysmë- te përshtikusme, sipërfaqe te hijezuara, sipërfaqe te gjetëbora, shifritëzimi e burimeve të ripërtëritshme të energjisë, prania e elementeve intermodale, ...). Rruga e mundesise akomoduese (numri i aktiviteveve dhe i shtrereve, diversifikimi i mundesiveve përfshirë).

Eksperitë te përvoja
Eksperitë te turizmit dhe promovimit të zhvillimit lokal

Eksperitë ne infrastrukturën rruore
Eksperitë ne rekuiperimin e ndërtesave me funksion akomodimin turistik

BURMET NJEREZORE / KOMPETENCE

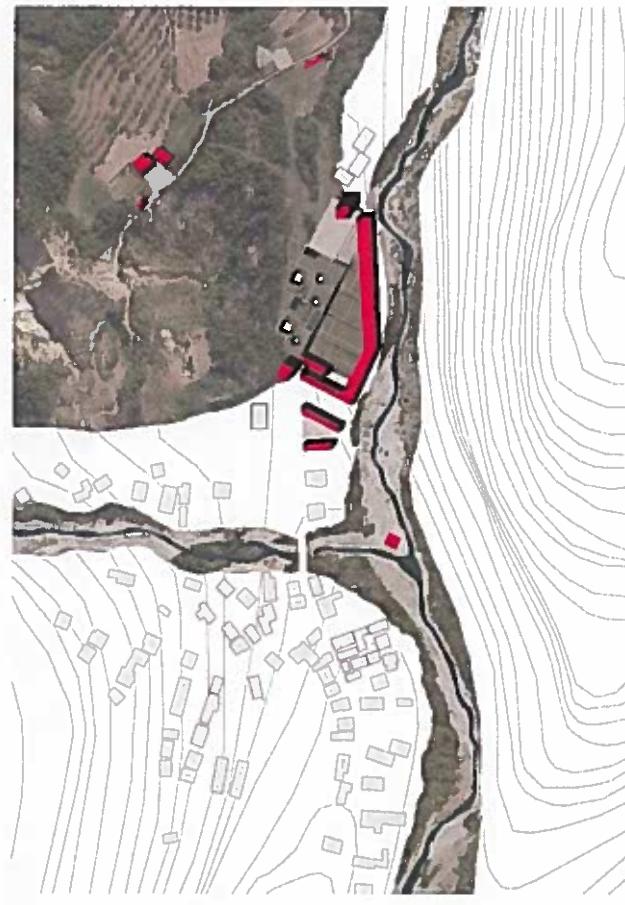
KOSTOT	<p>Projekti do të zbatohet nëpërmjet një planifikimi të detajuar urbanistik: planë të detajuar vendore në shkatë 1:500. Ne atë tarz do të jetë bashkangjitur edhe një vlestim i kostove të realizimit. Në këtë fazë ne mund të supozojmë një vlestim i duke tu referuar kostos standarde, vlerësimin përoiencët.</p> <p>Ajllinare pedonal të integruar : 150 euro per m². Bi-Rikuperimi i ndërtesave përfshirë (hotelleve) egristuese : 400-600 per m². C) Ndërtimi i vëllimeve të reja për trajtme shëndetësore dhe spa: 350 Euro per m². D) Shësh pedona: 100 euro per m². E) Përshtjella e ndërtesave ekzistuese: 30 € per m².</p>
OBJETTIVA SPECIFKE	<p>• Propozimi i funksioneve mikse</p> <p>• Ricoharzitimi i pemtimit i peizazhit</p> <p>• Forcimi i atsit existues magor, me kujtim e një zonë të re në funksion të parkutit.</p> <p>• Permisimi i objekteve të destinuara për prile</p> <p>• Mbysja e ilirerat te bëçtideve dhe këmbësoreve, me vlerë të lartë peizazhlike dhe natyre</p>

FINANCIEM	<p>Pu+Pr FZHSH Fondi për Zhvillimin e Rajoneve (FZHR) Burime te tjera financare dhe fonde bashkake,kombetare.</p>
------------------	---

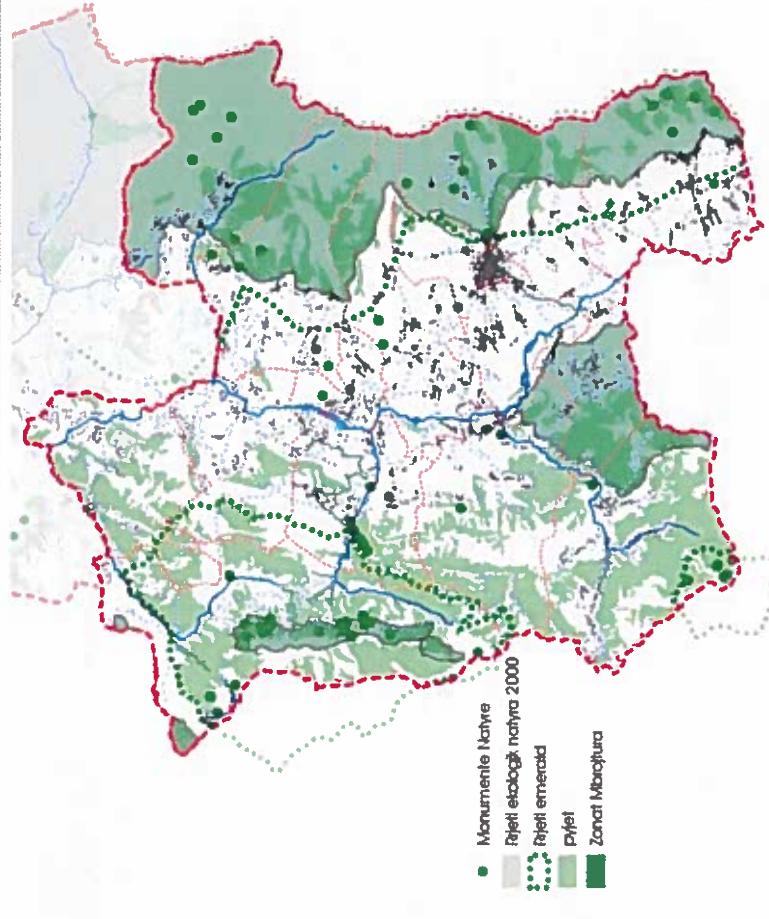
KOHA/FAZATE REALIZIMIT	<p>Parashikohet që plani i detajuar vendor nga bashkia , ne bashkëpunim me pronarët private. Miratimi i Planit të Përgjithshëm i Bashkisë. Zbatimi i ndërtimit do të zgjasë qysh.</p>
-------------------------------	--

MENYRA E REALIZIMIT	<p>Hartimi i Planit të detajuar vendor nga bashkia , ne bashkëpunim me pronarët private. Projekte rikualifimi dhe credimi urban. Projekte ikonstruktivë dhe adaptimi arkitekturistik</p>
----------------------------	--

SHËNIME	
----------------	--

3.B.1.6	PERMIRESIMI I SHFRYTEZIMIT TE SHTIGJEVE/ IMPIANTEVE SPORTIVE	OBJETIVI: 3.b – Rrilla e sektorit te turizmit! VEPRIMI: 3.b. 1 - Rrilla e infrastrukturës dhe investimit për turizmin natyror	NJEREZORE / KOMPETENCE Eksperter në trajnimin dhe komunitikim Eksperter në lehtësimin dhe shoqërimin e proceseve pjesëmarrëse Eksperter për të mbështetur fillimin e aktiviteteve te reja (start-up)	KOSTOT Projekti Impianitave sportive / 30.000EURO
OBJETIVA SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> Përcaktimi i programeve të miembajtjes të shqigjeve ekzistuese (kositë e zhvillimin birmësi shtyre, pamë, ku pengohet i kujtimi; rindërtimi i shenjave të munges [bardha-kucq, etj] dhe të vlerësoj çdo zgjedhje e njëjtë; dhë të vlerësoj çdo zgjedhje e njëjtë; Përshtira e aktorëve lokale; ferment, shndotat, shkollat etj, në miembajtjen e shqigjeve gjithashu miti potencialin qasimor dhe turistik për të njilë [SI] në rjetet qe kombinime udhëtimin me punën vullniore per restaurimin e të mirave publike; Përmirësimi i njohurive dhe informacioneve mbi mjetet malore, dhë shërbimave te hotelitës turistike, guida malore, etj.; Përmirësimi i aksesit te itineraret turistik (parashikojnë format e transportit kolektiv nëpërmjet rjetelave); Përmirësimi i infrastrukturës sportive dhe promovimin e eveneteve te lindura e sportin, amfior ose profesionist qe zhvillohet ne zonat malore. Promovimi i eveneteve kulturore (festivale muzikore, kinema, etj) Në kuadër të vendet e bukuria të atuara nga zonat malore dhe kodinore; Mbështetja e projekteve inovative lokale per zhvillimin e mikro-nëdërmarrjeve që mund të mbështesin aktivitetet e përkohshme të porashikuara më sipër; 	FINANCIET Fondi për Zhvillimin e Rajoneve (FZHR) Programme ndërkombëtare në fushën e mediatit Fondi te Jera dhe fonde bashkiakë, kombebare.	KOHA/FAZAT E REALIZIMIT A Sh	SHËNIME
PERSHKUINI	Burimet natyrore dhe turistike të ofruara nga zonat malore të Dibrit janë një çetë rëndësishëm për tu vlerësuar, pëmirësimi i aksesibilitetit nëpërmjet përcokëimit të një programi të miembajtjes) dhe organizimi i aktiviteteve te ndryshme dhe sportive rë vegant. (organizimin e etapave/etapeve që përfrohne.)	FLETET PREZANTUESE	DISA PARA KUSHTE *	BOSHKIA Ente menaxhuese të parçave dhe zonave te mbrojura. OJF/OIQ
TREGUES VLERËSIMI	Numri i ndertyrjeve te miembajtjes te kryera në rjetet e shqigjeve. Numri i takimeve te mbajtura me aktori, lokal dhe numri i te angazhimeve reciproke te marrë, numri i subjekteve te përfshirë. Numri i iniciativave dhe fushatave te zhvilluara për përdorimin e mugëve malore dhe mbi shërbimet turistike, rekreative e gjigjave. Aksesibiliteti (numri i shërbimeve te transportit kolktive te aktiviznara, ndërrhyjet në sinjalistikët dhe permësimin e informacionit në vend, ...). Numri i iniciativave dhe aktiviteve sportive te zhvilluara në vendet malore dhe frekuencuesit e tyre. Numri i iniciativave dhe aktiviteve kulturore të promovuara dhe frekuencuesit e tyre.	PËRFITUESIT		
BURIMET	Eksperter te mobilitetit dhe turizmit natyror.			

MENAXHIM MEI EFFEKTISHEM I CIKLITE UJT

OBJEKTIV: 4.a - Menaxhimi i ciklit të ujët
VERBIMI: 4.a - Menaxhimimi i ciklit të ujët

WENAXHIM ME | EFFECTSHEM | CIKHTIE UNIT

B - Mandatshamta i cirkellte

- Përmirësimi dhe menaxhimimi i uji i ujëratit nënëtikosës së përfshillës
  - Harimi i një plani menaxhimi për Drinat të Zi, duke aktivizuar formata e përfshillës së aktorëve lokali (lernër, qytetarët, shoqatat)
  - Promovimi i ndërhyrjeve rothxinore të mëdha përmes mbrojtësive të lumenive, përmes rëndësive, shërbimeve, si rezultat per le cilat kanë pësuar dëmtimine dhe mungesë mësimdhënës së kulturore bujqësore.
  - Minimitzuar negativi i përmbylljeve dhe ndjeshmëri i biodiversitetit, i zhvilluar Ruajja i biodiversitetit, i garantuar mjedici i lumenive natyrore, i zhvilluar masa për përshtatjen ndaj ndryshimeve klimatike;
  - Përmirësimi i përdorimit të uji në bujqësi, promovimin e memorandumeve të mëtëkuipimit përmes një qendrueshëm bujqësor përmes të cilit përfshihet teknologjia e teknologjive të ujijas dhe reduktimin e inputeve kimike që mëdhen së bashku në ujërat nënëtikosës, por edhe miratimi i praktikave e mira bujqësore përmes së cilave që përfshijnë:
  - Përmirësimi i përdorimit të uji për qëllime civile
  - Menaxhim i reizqeve dhe problemeve që kanë të bëjnë me shifritëzimin e ujit për qëllime energjetike;
  - Përmirësimi i menaxhimit dhe trajnimet e mëvonshme të ujit për rixartjen dhe prodhimi;
  - Forcimi i politikave të qeverisjes dhe përfshillës së përmirësimit të menaxhimit të integruar dhe pjesëmarrës të ciklit i ujt duke ndjekur modelin e metodës

OBJEKTIVA
SPECIÄKE

atë tranzitorit shumë infrastruktura që lidhen me mençunarin e ujë (brigjet e mençunave përenjive, digave, ajll) kane pasuar dëmline, me pasojë edhe ne zonën e Luzinës Kusares në lëshie me lumërat e Termes. Në këtë drejtim keni e nevojshme reabilitimi i zonave te Gleibera dhe promovimin e masave prototipe të brigjeve, por edhe të zhvillojë në program i cili varetështë në lëshie me mençunat e mençunave të baseneve te Drinit te zi gjithashu përfshirë cilët janë lëshimet e lumenjëve shorocatit.

PERCHIK RUMI

FLETET
PREZANTUESE

- Studimi i ndikimit të aktiviteteve njerëzore mbi cilësinë e ujës Proseset e konsolidimit Fillimi dhe qeverisja institucionale**

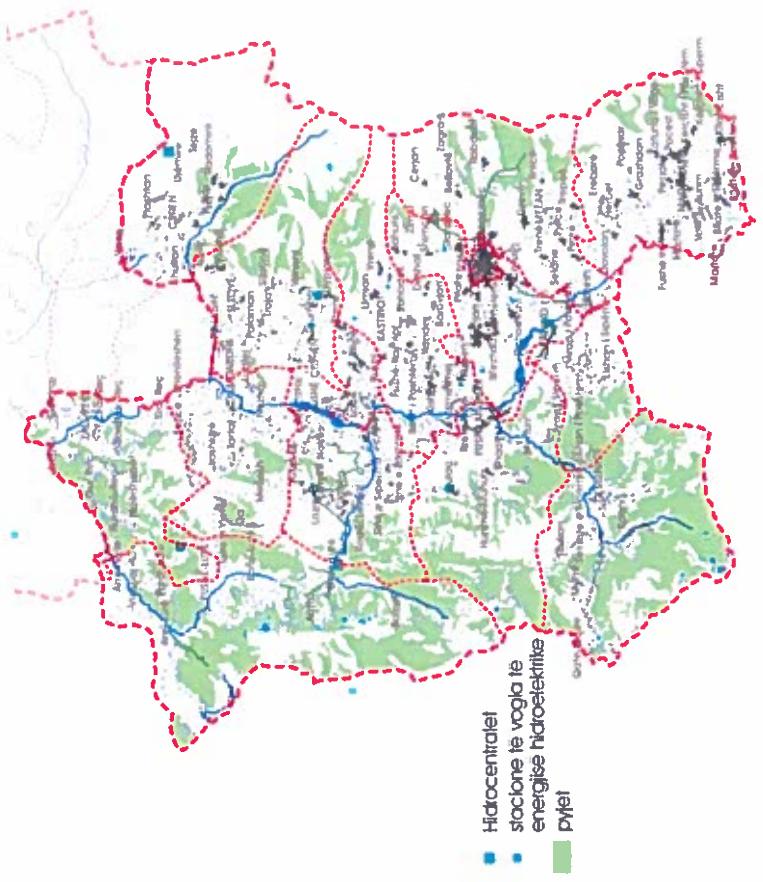
NXITET	Bashkia Entitet menaxhuese te parqeve dhe zonave te mbrojtura. OJF/OQ Farmertet dhe shoqata e lermereve, konsorceti kooperativat.
PËRFUREST	Komuniteti i lokal qarku
TREGUES VLERËSIMI	<p>Numri i takimeve pjesëmarrëse, i protokolleve dhe i rregulloreve te menaxhimit të ujit te rëna diskord, numri i angazhimeve, figurat e përfshira, zonë me interes dhe numri i pjesëmarrësve.</p> <p>Numri i ndryshjeve te mënyrmbajjes dhe e inklinimit të injedisit te bëra / programuar në brigjet e lumeneje dhe përenjive dhe e digave.</p> <p>Kursimi i ujit: iniciativat e përdorimin e qendrueshëm të ujit në bujqësi, numri i pjesëmarrësve dhe logaritja e kursimit të uji i vlerësuar; iniciativat për përdorimin e qendrueshëm të ujit për qellime civile, numri i notitëshjeve dhe popullitës / aktivitetet e përfshira, kursimi i ujit (i vlerësuar).</p>
BURIMET NJEZEZORE / KOMPETENCE	<p>Eksperitë te pyleve dhe bujqësisë, Eksperitë e planifikimit urban dhe infrastrukturës.</p> <p>Eksperitë te qeverisjeve, lehtësimi i organizimit te proceseve pjesëmarrëse Eksperitë te inklinimisë injedisore</p>
KOSTOT	Per lu perçaktuar
FINANCIMET	<p>PU FZSH Fondi për Zhvillimin e Rajoneve (FZR) Programe ndërkombëtare në fushën e mjedisit Fondi te tjera che fonde bashkiakë, kombeatore. Donatorë/Finances</p>
KOHË/FAZAT E REALIZIMIT	A M
MENYRA E REALIZIMIT	Studimi i fizibilitetit Projekti ambiental per manaxhimin e ciklit te ujраве. Projekte Inklinuese per mbrojtjen e brigjetave te lumeneve. Projekte per permiresimin e infrastrukturës se ujities ne bujqësi.
SHËNIME	

4.A.1.1 MENAXHIM ME I EFEKTSHEM I CIKLIT TE UJIT	OBJEKTIVI: 4.a – Menaxhimi i ciklit të ujit VEPRIMI: 4.a.1 – Menaxhimi i ciklit të ujt
<p>OBJETTIVA SPECIFIKE</p> <ul style="list-style-type: none"> Përmirësimi che menaxhimini i ujii (ujetari nën takosore spërfraqesore), Horimi i një plani menadhimu për Drinat e Zi, duke aktivizuar formai e përfshirjes së aktorëve lokale (fiermër, qytetarë, shoqatal) Promovimi i ndërtimit të infrastrukturës përmes përdorimit të ujës, përvendosur dhe përsë cilat kanë pësuar dëmimine dhe mungesë miqëmbajje, si rezultat per se minimizuar meqanik e përbërjeve dhe ndjeshtëmërinë e kushturove bujqësore. Rudhorija e biodiverzitetit, të garantuar rrethnjët e lumenive natyrore, të zhvilluar masa për pështalljen ndaj ndryshimeve klimatike; Përmirësimi i përdorimit të ujii në bujqësi, promovimin e memorandumeve të mësimekuplimit përmenaxhimin e çëndueshëm bujqësor përmes të cilës për të ndjekur rinovimin e teknikave të ujijes dhe reduktimin e inqeuve kimike që ndjehin së bashku në ujërat nënkoksose, por edhe miratimi i praktikat e mira bujqësore për të përmirësuar mëdhenjën e shiuve dhe për të parandaluar ndërrorien; Përmirësimi i përdorimit të ujii për qellime civile Menaxhimi i reziqeve dhe problemave që konë të bëjnë me shifrytëzimin e ujit për qellime energetike; Përmirësimi i menaxhimit dhe trajtimit e mëvanoshme të ujit për nxjerjen dhe prodhimin Forcimi i politikave të qeverisjes dhe për të promovuar një menaxhim të integruar dhe pjesëmarrës i të ciklit të ujit dute ndjejtur modelin e metodës evropiane. 	<p>Gjatë transacionit shumë infrastruktura që lichen me menaxhimin e ujit (brigjet e lumenye dhe përmenaxhimi, digave, etj) kane pësuar dëmilmë, me pasojë edhe ne tokat bujqësore përcaktit në aspekut e përmirësimit të kulturave dhe erozioni të tokës). Këto vihen re në zonen e Kosovësit në liche me lumin Gjeloshiqësi, në zonën e Luzinës Kusares në liche me lumenje në lufshën e Temeve. Në këtë drejtim duket e nevojshme reabilitimi i zonave te gjeberia che promovimin e masave mbrojtëse të brigjeve, por edhe të zhvilloi një program të vlerësë në liche me nënëmbolijen dhe menaxhimin e operacioneve të baseneve te Drinit te Zi, gjithashu përfshin aktoret (fiermëre, qytetarë, shoqatal).</p> <p>Një aspekti i dysh shumë i rëndësishëm në liche me menaxhimin e burimeve ujore është i lidhur me reziqe shëndetësore dhe ndotja e ujëvarave të zera dhe mbeturinave, të cilat në 18 dyja raste nuk manin injrimin e duhur. Një aspekt i tretë ka të bëjë me fumizimin e ujit (energji elektrike dhe ujës të pështëm), e cilia është shumë e varfër, veçanërisht në zonat urake. Ka nevoje për ndërtimin e parashikimit të ndërgjegjësimit dhene fushatë e konsultimeve për të kapçeryer konflikte sociale që vazhdinojnë të paraqesin pengesa serioze për realizimin e infrastrukturës përfundimtar me ujë.</p> <p>Së fundi, ne duhet të manë parasysh rolin e ujit si burim primor të energjisë hidroelektrike dhe çështjet e ndëllihura dhe ndikimet mjedisore të shifryzëzimit të kësaj forme të energjisë së inovueshme.</p>

4.B.1.1 REGJISTRIMI DHE GJEOREFERIMI I NJESIVE E KZISTUESE	
OBJETIVI:	4.b - Projektkimi i strukturave hidraulike te perhapura ne teritorin lokal
VEPRIMI: 4.b.1 - Vleresimi lokal i centraleve hidroelektrik	<ul style="list-style-type: none"> Mbledhja, integrimi dhe perditesimi i 18 dhetave themelore Analizimi dhe vleresimi i potencialeve te hidrocentraleve ne kete zone, statusi i tyre operativ, ndikimi i njedor i shembimit e hidrit. I kryer evenimentish klasiifikimi i impianteve ekzistuese ite mëdha, të mesme dhe të vogla), sipas progresit i llokuve operuar me kapacitet të plotë, pjesërisht funksionali-funksional, te cmoniatura i dhe karakteristikat strukturore, mekanike dhe operative (vlera nominale, shfryzimi i energjisë-kineze, hedhje, punie, rrojë e turbinave, veprimtarin shkarkimi) Përcaktimi i potencialeve energjik, ex-ante dhe problemeve mjedisore që hasen. Duke u nisur nga ky konstatim, duhet te evidentohen mëdise për të përcaktuar ndërimin lipologjik-konstruktiv te impianteve 'të reja' te mundshme që do te ndërrohen dhe sidomos vërtifikimi i mundsive per ripërdorimin e impianteve te cmoniatura dhe përmirësimin e efikasitellit të dyre që puncinë. Zhvillimi i një harte tematike bazuar në sistemet GIS dhe të artikujave teknologjike, me ofrueshëm përsorim online nëpërmjet një WebGIS institucional per tu shfaqur me zero te lire te projektit.
OBJETIVI SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> Analizimi i potencialeve i hidrocentraleve që do te ndërrohen dhe sidomos vërtifikimi i mundsive per ripërdorimin e impianteve te cmoniatura dhe përmirësimin e efikasitellit të dyre që puncinë. Zhvillimi i një harte tematike bazuar në sistemet GIS dhe të artikujave teknologjike, me ofrueshëm përsorim online nëpërmjet një WebGIS institucional per tu shfaqur me zero te lire te projektit.
PERSHKIMI	<p>Përdorimi i hidrocentraleve perforacioni një sektor kryc në territorin, por që gjithashu siell si pasojë mbajtim nen kontroll te ndertiveve mëdise, mund të jetë subjekt i një programi gjithëpërfshirës istitucionali dhe efikasiteti. Regjistrimi i njësive ekzistuese shkon në këtë drejtim, me qëllim për të vërtifikuar funksionalitetin dhe ndikimin e termocentraleve ekzistuese, me referencë të vëçantë për ndikimin në jetën e jore dhe studimet hidrometrike mbi rrethet e lumendeve.</p> <p>Keto informacione do te gjo-roReferohën dñe vianë në dispozicion të studimil dhe konsultimeve përmes një aktiv kompjuteri, i projektuar si një instrument i dobishëm i njohurive dhe kontrollit te territorit.</p> <p>Regjistrimi do të përfshijë një pjesë të fokusuar ne adresat dhe sugjerime në lidhje me aspektet që konë ndikim më të madh në burimet kolektive (të tilia si manëdhëni) ndërmjet mbrojtës së hidroekologjisë dhe hidrodinamikas per të minimizuar mundësitë e ndotjes, ndërkohjet e rost të vëndosjen e mbrojtëse natyrore ose artificiale nga rrethot e uji, ..., si dhe ato me përmbyllje e rri te larte (për shembull: dhënia e sistemeve për monitorimin dhe kontrollinë).</p>
FLETË PREZANTUJSE	
DISA PARA KUSHTE	
NXITËSIT	Bashkiq Ministria e zhvillimit ekonomik, turizmit, regjise dhe sfermanjes.
PËRFITUESIT	Komuniteti lokal, qarku Ndërmarrje

TREGUES VLERESIMI	<p>Plotësimi i të dhënave për njësitë ekzistuese, koncesioneve te dhena apo në progre, monitorimi i cilësisë mjedisore të ujave.</p> <p>Shpërndarja dhe aksesi i informacioneve të gjitura dhe i mundsive ne vazhdim per ujëresuar per planifikimin e ardhshëm (numri i figurave institucionale dhe jo-institucionale te cilët kanë akses tek të dhënat, përgjindja e informacioneve te bera publike, kanalet e publikimit te fushatave te aktivitaria, ...).</p> <p>Numri i fushatave informuese te aktivizuaru ne funksion te vendimeve te marra apo të proces mbi menaxhimin e ujërate për qellime energjetike (numri i pjesëmarrësve të takimit publike, numri i përdoruesve të lajeve web, numri i subjekteve që kanë akses ne të dhënat, etj.)</p> <p>Numri i proceseve të fillura pjesëmarrës dhe qytetarë / shoqatë e përfshira.</p>
BURIMET NATUREZORE / KOMPETENCE	<p>Eksperdi ne shkencen matyore / mjedisore te specjalizuar per ekosistemeve lumore.</p> <p>Eksperdi per sistemet GIS dhe WebGIS</p> <p>Eksperdi ne burimet e riportëruar me energjje e menaxhimin e rjeteve e energjisë elektrike.</p> <p>Eksperdi ne komunikim dhe menaxhimin e proceseve pjesëmarrëse, koordinimin dhe qeverisjen.</p>
KOSTOT	<p>Realizim nga studime specifike - 30.000 €</p>
KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	A Gj - A M
FINANCIMET	<p>Fondi për Zhvillimin e Rojoneve (FZHR) Burime te lura financiare bashkiane dhei shletere</p>
MENTRA E REALIZIMIT	Studimi i fizibilitetit Projekt per diaktivizimin e te dheneve
SHËNIME	

4.B.1.2 TARIFA KONCENSIONARE PER CMIMIN E ENERGJISE ELEKTRIKE	
OBJETIVI: 4.b – Projektimi i strukturave hidraulike te perhapura ne territorin lokal	VEPRIMI: 4.b 1 - Vleresimi lokal i centraleve hidroelekrike
OBJETIVA SPECIFKE	<ul style="list-style-type: none"> Krijimi i mekanizmove te tarifimit te energjisë elektrike për të mbajtur në pjesë të filimeve që kanë të bënnë me përdorimin e fuqisë së uji në fokë dne shperndarja e hyre në komunitetin lokal Krijimi i një mjeti i tashëm përfundimtar i rastitmin e firmave të reja (reduktimi i kostave energetike)
PERSHKRIMI	Ndërfimi është aktiviteti i hidrocentralave shëllin shifryzëmin e bujmive të përbashkëta te zones (me perjohrim te hyre ne natyre) si posoje eshte e rendeshtore që territori vendet te njeje produktet e dobishme; me rritjen e kufizimeve kundrejt tarifave koncessionare për konsumin e energjisë në zonat e prekura nga prania e impianteve , ka përfshirje qëllimi përfundimtar i rastitmin e jetes përfundimtar i tij.
FLETET PREZANTUJSE	
DISA PARA KUSHTE	
NXITËSIT	Bashka Agjencija e Zhvillimit Rojordi - AZJR Agjencja Rojonale e Mjedisit Ndërmarrje ne sektorin hidro energetik
PËRFITUESIT	Komuniteti i lokale Ndërmarrje
TREGUES VLERESIMI	Reduktimi i shpenzimeve te energjisë elektrike përfundimtar i rastitmin e firmave të reja që ndodhen në territori
BURimet NJEREZORE / KOMPETENCE	Ekspertri përfundimtar i rastitmin e firmave te energjisë elektrike Ekspertri te governance.
KOSTOT	Politika per lu aktivizuar
FINANÇIMET	PU + Pr FZHSH/ FZHR Fonde te lloja bashkake dhe shitetore
KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	A Gj - A M
MENYRA E REALIZIMIT	Studimi i fizibilitetit Programimi i tarifave te reja te energjisë per banoret e zones.
SHËNIME	

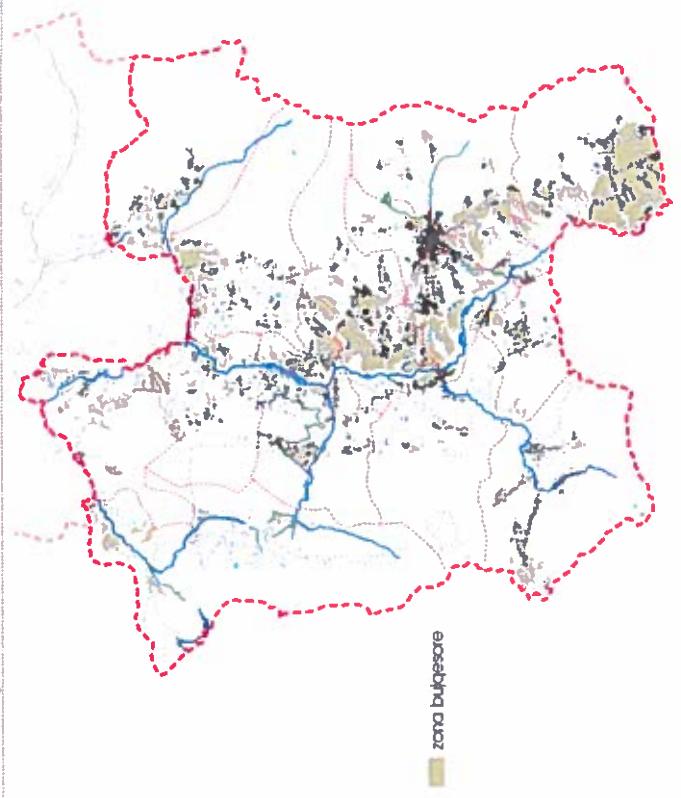

KRIJIMI I NJE MARKE		OBJETIVI: 5.a – Përmirësimi në menaxhimin e sektorit të bujqësisë VEPRIMI: 5.a.1 – Rritja e prodhimeve vendore	BURIMET NGERZORE / KOMPETENCE <ul style="list-style-type: none"> Promovimi ne rrethjan e produkteve te zones dha varetite e tyre ne trejzi e brendshme dhe ndërkombëtare kryimi i një markë rajonale; Sigurnimi i cilësisë së produkteve ne mbrojtjen e shëndetit dhe mjedisit duke krijuar një sistem të duhur të kontrollit dhe trajnimit dhe aktiviteteve të konsulencës; Zhvillimi i fushatave te marketingut te lartës dha produkteve, por edhe suggjerime që lidhen me përmbylljen kulturore (tradicionale) dhe etike (praktikave të qendrueshme bujqësore që respektojnë mjedisën dhe punëtorët) të përfshira me ndërmarrjeve te ndryshme që lidhen me marken. Zhvillimi i rje programi trajnim, promovimi dhe përmirësimi e produkteve ne antarsimin e ne markë rajonale, riorja e të cilë mund të manqë kohë dhe përpjekje; për të shtruar dekurorin e prodhueseve lokale paraftikuar disa fazë.	KOSTOT Eksperitë në bujqësi, ushqim, dhe mbrojtjen e mjedisit Eksperitë në fushën e marketingut ne vend dhe ne produkte Eksperitë në trajimeve	KRIFIMI I NJE MARKE/ / 50.000-100.000 Euro (sipas rasitit) Fondi per planin e zhvillimit rural. Fondi per Zhvillimin e Rajoneve (FZR) Fondi te tjera bashkikore che shterore. Femerësi i format e bashkëfinancimit	KOHA/FAZAT E REALIZIMIT AM - A GJ	SHËNIME Studimi i fizibilitetit Fushata per promovimin e produkteve dhe programeve te trajimit. Studim i detajuar nga rje studio e specializuar per kujtimin e markes
OBJETIVA SPECIFKE	PERSHKIMI	Rajoni Diber ka një traditë të pasur të produkteve vendore, lidhur sidomos me riljen e kulturimin e pemëve futore (mëla dhe kumbulla). Gjithashu nuk mungojnë që kompanitë e permosave të mesme dhe të mëdha Zona është e karakterizuar ne te kaluar nga aktivitete përpunuese bujqësore (kryesisht në pronësi të shitjet), të cilat janë manqë përsipër nga privat dhe rive të funksionit. Për të mbrojtur produkte bujqësore të zones, rajoni i DIBRES mund të përdori mijet të ndryshme që i referohen markave regjolare dhe çertifikata e vendosura nga Bashkimi Evropian (DOC, DOP, IGT), duke i njoftuar disa produkte si tradicionale të zones.					
FLETET PREZANTUESË		Objektivat janë të dyfishta; për të nxjeh njohjen e produkteve në lidhje me territorin, qe përf te siguria cilësinë e li, kompanitë qe kane një marka do t'i janë të përfshirë në trajnimin e aktivitete këshiluese qe do t'ë bëhet pjesë e një rie të vërtetë të produksiesh, të bashkuar gjithashu në marketingun e produkteve në përmirësimin e kuqitës. Ajo do t'ë jetë gjithashu e mundur të imazgjohet një rugë me hapat dhe çmimi të përkohshme (lisia e produkteve tradicionale, respektimin e markës rajonale, të qapillimit, për rrahjen e markave evropiane).					
NXITËSIT	DISA PARA KUSHTE	<ul style="list-style-type: none"> Rugja me e lehte ne përkufizimin dhe standartizimin në kontekstlin shqiptare este duke filluar nga analiza e mançdhënieve ndërmjet ligji të BE-së dhe ligjeve kombëtare.					
PËRFQYESIT	TRECUES VLERESIMI	<p>Bashkia Agjencia e Zhvillimit Rajonal - AZHR Agjencia Rajonale e Mjedisit Femerësi - shqatat bujqësore</p> <p>Komuniteti lokal Komunalotet che ambieni Femerësi / shqatet bujqësore Turizmi</p> <p>Numri i produkteve te pajisura me markë rajonale dhe identitëmin e portës së tyre në tregun e branddhëm dhe ndërkombëtar (sasia e produhuar dhe e treguar, levizjet në çmimë dhe kërkosat, etj).</p>					

ZHVILLIMI I FERMAVE NE ZONEN MALORE DHE KODRINORE DHE RRIJA E PRODUKTEVE LOKALE	OBJETIVI: 5.a - Përmirësimi në menaxhimin e sektorit të bujqësisë VEPRIMI: 5.a. 1 – Rilla e prodhimeve vendore	<ul style="list-style-type: none"> Rilla e madhësise e prodaktivitetit e lermave në zonat mëtare dhe kodinore; Përmirësimi i shërbimeve përfshi kompanive (këstilia dhe marketingu) Promovimi i prodhimit ndërmjet kompanive përfshi promovimin e kualifikimit e produkteve Promovimi i markave tregtare në përpunim me legjpcionin e BE-së (PDO, IGT, etj) për illichur produktet me vendet e prodhimit, -dhe përfshikuar standarde e cilësisë, njojien e produkteve tradicionale, osa njojien komponentët critizante dhe e vlerave kulturore të ngjitur në produkt (referuar vendet e teknika tradicionale, etj). Asocimi i marketingut te produkteve tradicionale me ato lokale, (duke përfshihë edhe femerët, përpunuaret, autoritetet lokale të cilët kanë të interesuar në prodhimin dhe aktivitetet tregtare dhe partnerë të tjera) në aktivitetet e "marketingut kolektiv" që kanë përfshirë njohjen e produkteve përfshirë turur kërkues. Diversifikimi i menyes se shijave të produkteve shqiptake promovimi i interesave tematik te detikuar qe stimulojnë boshkëpunimini ndërmjet operatoreve ekonomik lokal dhe integrimit ndërmjet prodhimit te ushqimeve bulqesore dhe turismit rural.
PERSHKIMI		Mbarëshimi është një sektor i rëndësishëm në zonen e Dibres; kete e tregon dhe incidenta e larte e kulturimit te farogjereve. Ajo risin lopë ne zona kodinore dhi dhe deje ne zona malore. Kultoiat janë te shumia - mijë e pulave dhe e bleteve hequr i produkteve blektorale per momentin eshte shume i vogel dhe famat menaxhohen ne menye tradicionale, kërkesat janë te larta per produkte e perpunura si (mish dhe bymlimi).
FLETET PREZANTUESE		Ky sektor ka mundësi të mira të mire dhe ka një mëte te farrave ne zonat malore dhe kodinore. Parveç kësaj një aspekt i dyjë strategjik ka të bësë me rilien e produkteve të qumështit përmes aktivizimit të shërbimeve të marketingut të licha edhe në zonën e prodhimit, nëpërmjet zhvillimit rural.
DISA PARA KUSHTE		Bashka Agjencia e Zhvillimit Rajonal - AZHR Ajencja Rajonale e Mjedisit Femerët, shqipotat bulqesore Komuniteti i lokale Konsumatorët dhe ambienti Femerët / shqipotat bulqesore Turizmi
PËRFNUESIT		Madhesia e prodaktivitetit i fermave në zonat malore Numri i shërbimeve të këshillimit te ofruara/ funksionale në zonat malore Numri i kombinimeve të rajja në mes të kompanive (konsorciu, kooperativa, organizata produhuese, rjetet e biznesit, etj)
TREGUES VLERËSIMI		Numri i kompanive / produkteve qe kane mundesine e certifikimit të cilësisë.

BURIMAT NDERZORE / KOMPETENCE	<p>Numri dhe shumëfishtmena e lermave tematike te krijuar (lojë) qe numri i kompanive të përfshira, lojë qe fokusuar e aktiviteteve dhe shërbimeve të menaxhuara në mënyrë të koordinuar).</p>
KOSTOT	<p>Eksperët në bujqësi, ushqim dhe mbrojtjen e mjedisit</p> <p>Eksperët në fushën e marketingut ne vend dhe ne produkte</p> <p>Eksperët në trajnimet e</p>
FINANCIMET	<p>FZHSH Fondi per planin e zhvillimit rural.</p> <p>Fondi për Zhvillimin e Rajoneve (FZR)</p> <p>Fondi te Hera bashkëdike dhe shteterore.</p> <p>Femerët (fondat e bashkëfinancimit)</p>
KOHA/FAZATE REALIZIMIT	<p>AM-AGJ Studimi i fizibilitetit</p> <p>Programme trajnimi profesionale</p> <p>Fushata marketingu</p>
SHËNIME	

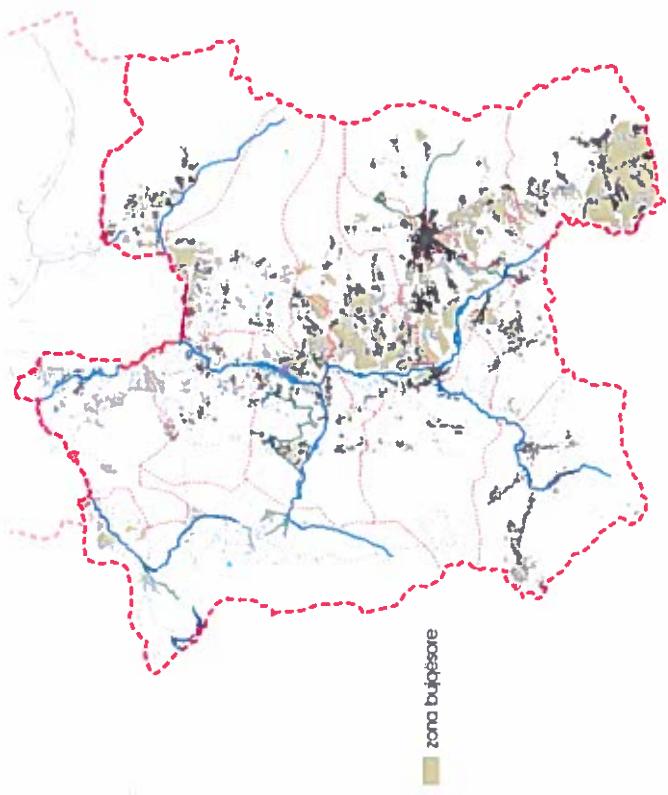

PROMOVIMI I INICIATIVAVE PRIVATE PER ZHVILLIMIN E METEJSHEM TE SEKTORIT BUJQESOR	
OBJETIVI:	5.a – Përmirësimi në menaxhimin e sекторit të bujqësësë
VEPRIMI:	5.a.2 – Bashkëpunimi dhe koordinimi mes aktorëve të sektorit bujqësor
<ul style="list-style-type: none"> Promovimi i mbështetjeje e bashkëpunimit të trajnimit te grupeve te prodhueseve (te promovuara dhe legjitimuar nga BE-ja që nga viti 1996) duke lehtesuar aksesin në fonder ndërkombëtare sunçencionlet lokale ne lidhje e keto zero. Mbështetje e eksperimenteve që formave te modernizmit te strukturave aziendale te organizuara ne mënyre (brenda grupimeve), kooperativave apo marketeve ndërmjet formave (qytet). Nxitja e marrëveshjeve përmes kujdesin territorit nga pikëpamja e sigurisë hidrike dhe mësimdhënësive sistemeve te kultimit te ujrove nga grupime fermash apo formave të tjera të organizimit të prodhueseve; Promovimi i akseut ne kurse trajnim të shërbimeve konsumuese në përmirësimin e qëndrueshmërisë së menjësish dhe evicencës së teknikave bujqësore. Promovimin e fregjeve periodike që ndërmjohne dhe konsolidojnë zhvillimin e prodhimit lokal dhe janë një okazion për le promovuar evenete rekreative dhe turistike. Nxitja në keto zhvila për të organizuar tregjet periodike, të cilit ndihmojnë përmes forcuar furnizimit lokal, dhe ato janë gjithashu një mundësi për të natyrat rrektore dhe turistike; Mbështetje e aktiviteteve bujqësore shumeperiherizante që lidhen me turizmin, artizanatin dhe aktivitetet e përpunimit të produkteve vendase. 	OBJETIVA SPECIFKE
<p>Bujqësia është sektori i rëndësishëm i ekonomikës së Dibër, megjithatë ka limite që dallohen ne mungesë te mekanizmeve dhe sistemeve te qytetit që vijnë si mëdha e reformës organike e cilës së shkatërrimit fragmentuar të pronës. Rezultati i kësaj kthim është pavarësht nga pronta e kompanive bujqësore që ka përmes qytit varet-konsunit dje jo per tu treguar, dhe që pas abandonimit të zonave rurale drejt qytetit kryesore të Shqipërisë, i pari ka një kthim të rinjve që emigrantëve në zonat rurale që bülqesi i sezonal apo të zhvillimi i sektorit përmes asyle mund të bazohej në këto shenja të ndryshimit të gjeneratave dhe promovimin e kulturës së bashkëpuriut me femejeve (qe kompozitë mungesë e grupeve rjonale dhe institucioneve të tjera private që shtetore) ne mënyre që mund të mbështesin përmes një qasje kollektive duke bërë të mundur ekonomile shkallës, duke përmirësuar qasjen në treg, konsolidimin e sektorëve (është prodhimi) dhe komerciale, modernizimin i teknikave dhe teknologjive në përdorim.</p>	PERSHTRUAI
FLETET PREZANTUESE	
DISA PARA KUSHTE	
NXNTËST	Bashkia Ajencia e Zhvillimit Rajonal - AZHR OJF/OIQ Fiermëre dhe shoqata fermeresh
PËRFITUESIT	Komuniteti i lokale Fermerë / Bizneset bujqësore

<p>Numri i qarqeve / rjetave / konsorciumeve / kooperativave ndërmjet formave bujqësore funksionale dhe fondave kombëtare dhe ndërkombëtare të perfituara nga këto organizime (si ne fazon e krymit që ne vazdim te aktivitetit normal).</p> <p>Uaji dhe frekuanca e aktiviteve është kryesisht ne mënyrë koordinuar (modernizimi i teknikave te ujiles atje të kultivimit, kujdasi ndaj pësozhit, përpunimi dhe shijja e drejtpërdrejtë, aktivitet didaktikë, rekreative, turistike, ...), që numri i subjekteve është parshë.</p> <p>Numri i eksperimenteve ne ujile / ne modernizimin e strukturave të biznesit eksperimente te realizuara në mënyrë koordinuar në territor që numri i subjekteve është përfshirë.</p> <p>Numri i iniciativave të zbuluara për trajnimin dhe ofrimin e shërbimeve këshillimore per bujqësinë.</p>	TREGUES VLERËSIMI
--	--------------------------

<p>Eksperimente te realizuara në mënyrë koordinuar në territor që numri i subjekteve është përfshirë.</p> <p>Numri i eksperimenteve ne ujile / ne modernizimin e strukturave të biznesit eksperimente te realizuara në mënyrë koordinuar në territor që numri i subjekteve është përfshirë.</p>	BURIMET NJEREZORE / KOMPETENCE
<p>Per tu percaktuar</p>	KOSTOT
<p>PU+PR FZHSH Fonde per zhvillimin rural Fondi per Zhvillimin e Rajoneve (FZR); Grante konkurrues per ujilen dhe kultimin Fonde te tjera bashkiake dhe shitetore Donatorë</p>	FINANCIMET
<p>A.M</p>	KOHA/FAZAT E REALIZIMIT
<p>Studimi i fizibilitetit Programe trajtimi profesional Fushata marketingu Organizimi i tregjeve te shëtitës periodike</p>	SHËNIME

SHËNIME

5.A.3.1 UNIVERSITETI BUJQESOR	
OBJETIVI:	5.a – Përmirësimi në menaxhimin e sektorit të bujqësisë
VEPRIMI:	5.a.3 – Kualifikimi i fudisë punëtore
OBJETIVA SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> Përmirësimi trajnimit të fermierëve të ardhsherm, por edhe proceseve bujqesore, kualifikimeve ne funksion të nevojave Zhvillimi i kerkimeve për nevojat e zonës lokale Promovimi i kurseve (ështojnimit) arsimore për të udhëhequr brezat e tif, në lindje me kërkasai e ekonomisë lokale ishkolla profesionale me specjalizim në bujqësi)
PERSHKIMI	Zhvillimi i ekonomisë bujqësore në Diber vuç nga mungesa e specjalisteve bujqesore per lu pershtatur me teknikat e reja në zonën lokale. Ky shërbim reflektohet në mungesën e hartimit dha planifikimit të programave per bujqësinë si dhe venia ne perdiom e fondave që doin nga subvencioni, mund te konsiderohet hapja e një masë plotësuese mund të mundesej hapjen e shkollave profesionale per te orientuar brezat e rimbët regun e punës në profilin më të kërkuar në këtë zonë, me qellim zhvillimin e bujqësisë dhe ekonomisë.
FLETET PREZANTUËSE	
DISA PARA KUSHTË	•
NXËNËSIT	Bashkia Agjencia e Zhvillimit Rajonal - AZHR Ministria e Bujqësie, Zhvillimi Rural dhe Administrimit të Ujëvara (MBZHRAU) Ministria e Kulturës
PËRFITUESIT	Komuniteti lokalë Fermerët / ndërmarrjet bujqesore
TREGUES VLERËSIMI	Numri i drejtuesve të shoqerive të diplomuar (në degët e lidhura me bujqësinë) Numri dhe kualifikimet e këshilltarëve ne shoqerite bujqesore Numri i punësuarve në vend ne raport me numrin e të diplomuarve të zonës.
BURIMET NJERZORE / KOMPETENCE	Kompetenca universitare në bujqësi dhe pylltar. Eksperët që lidhin universitetet me tregun e punës.
KOSTOT	EZHSH
FINANCIMET	Fondi per planin e zhvillimit rural Fondi për Zhvillimin e Rajoneve (FZHR): Grante konkursuese për ujilen dhe kufimin Fondi te liera bashkiakët dhe shitetore. Donatorë/ financares privat
KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	AGI
MENTRA E REALIZIMIT	Studimi i fizibilitetit Promovimi i programave te trajnimit profesional.

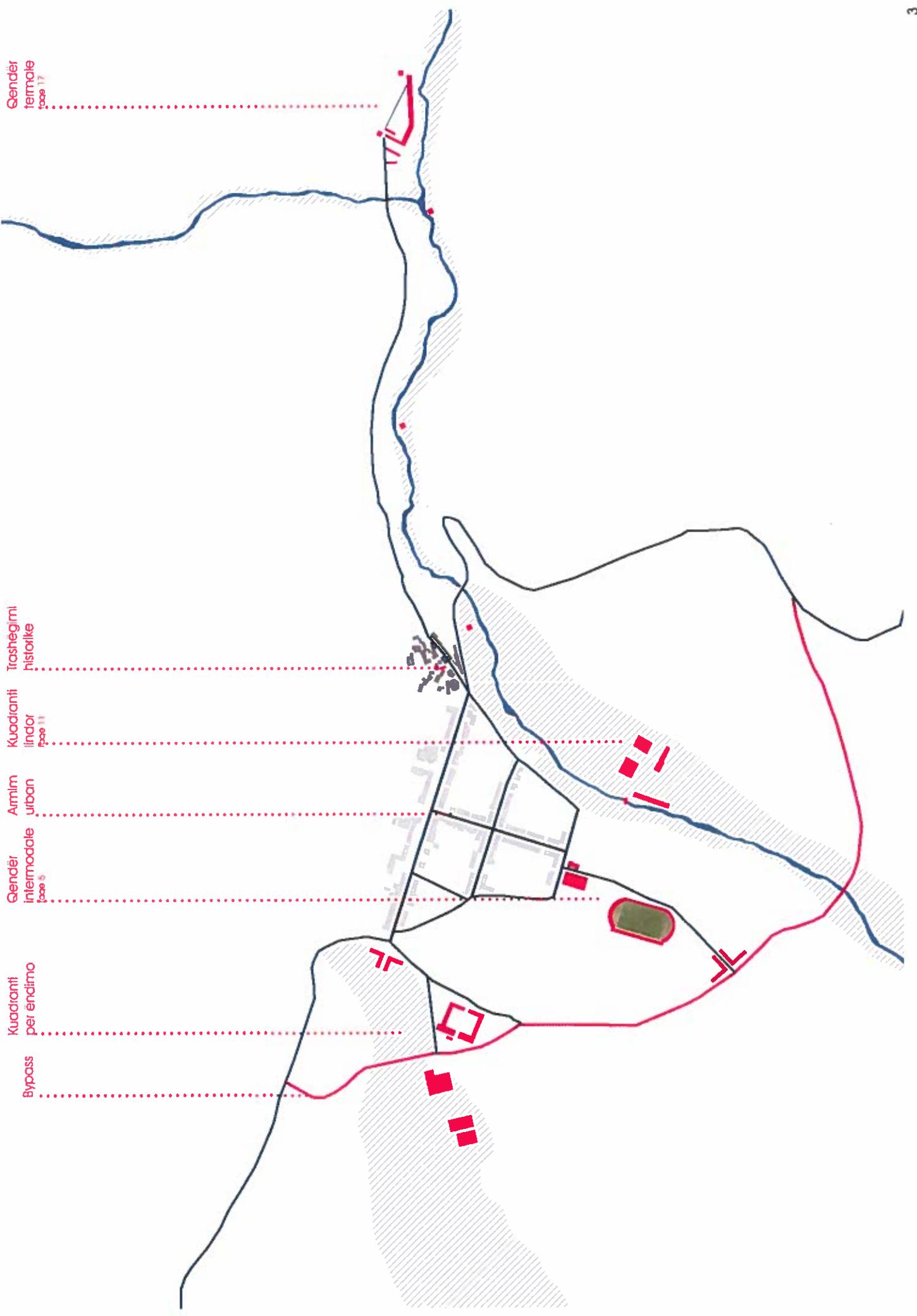

Bashkia Diber
PPV 2016. - Lot 2

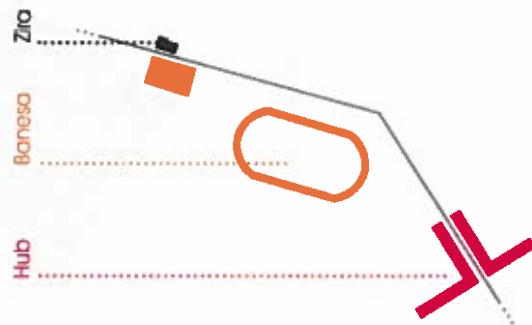
FAZA 2
DIBER. PROJEKTE PILOT

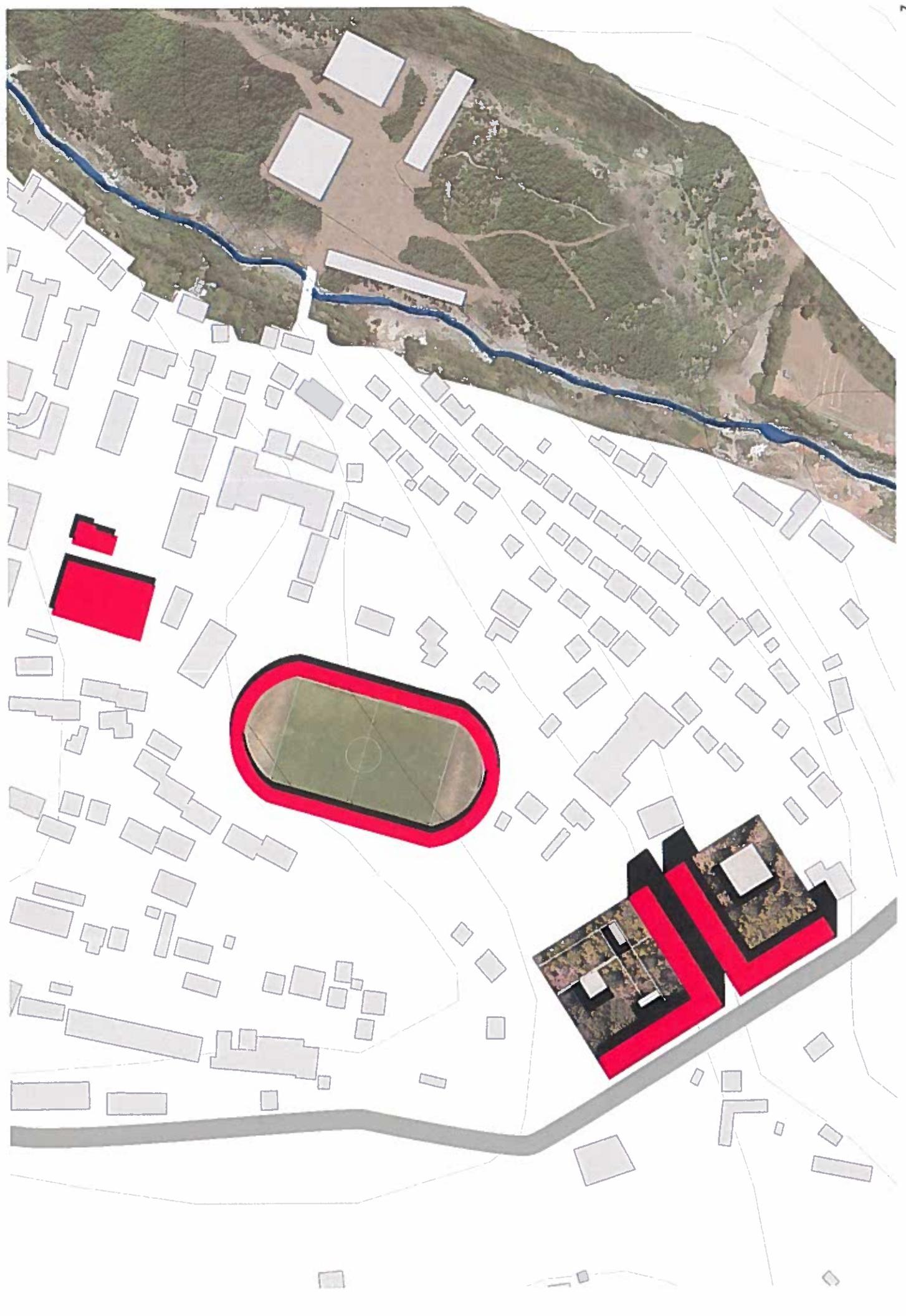
MINISTRIA E ZHILLIMIT URBAN
Hartimin e Planeve te Perqitshme Vender per 26 Bashki ne Shqiperi

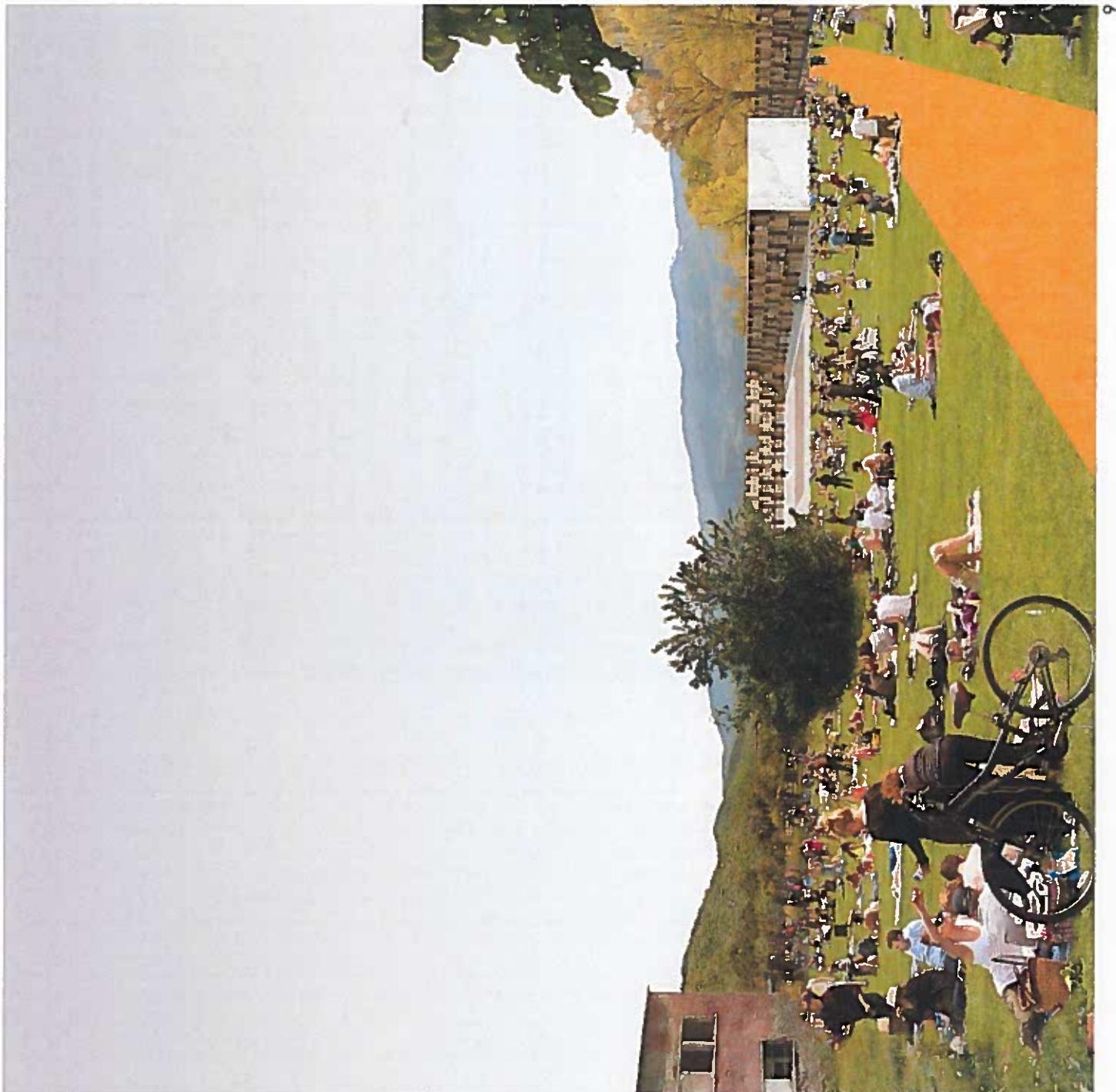

PROJEKTI PILOTI SISTEMIT TE INDUSTRIEVKE BYPASS DHE TERMINALI I TRANSPORTIT PUBLIK	
Objektiva specifike	<ul style="list-style-type: none"> Ufja e investitit te levizjes se mijeteve ne qendren e qytetit. Ndërtimi i një aksist magjor multifunkcional, i integruar me terminalin i cili mund të lëshë disa funksione (shërbime sportive, shërbura ne funksion te artizantit, artizancit, që tani mundin ne lësull e vendosimave). Percaktimi i kufijve te qytetit Transit i shpejtë që eftas i merrte drejt kufijt. Gjender intermodale per te lishur Pestkopine me qendrën me te vogla. Hapesteja per pëllan e tutjeve. Itinerari i bincidenteve, me vlera te medha pesështistike, që arrin deri ne zonen e termovave. <p>Gjithem i projektit pilot parashikon ndërtimin e një segmenti të ri magjor (bypass) që njoë te terminali për transporth publik.</p> <p>Strategjia synon të zgjidhi problemin e trafikut të qytetit, duke permisuar operativimin e automjetiveve.</p> <p>Rugova parashikon një fragment te ri që nga vart-pertëndimi, në Tornin, deri në jug për lejtarin e rregullimit e një panti urban. Bypassi parashikon tirë së së ardhjeve të rregullimit e lëvizjeve më mëdha interurbane - nacionalitërin e rregullimit kombëtar / kombëtar, duke integruar menjëvën e lëvizjeve aktuale me atë të projektimit, formimin e një qendre intermodale për integrimin e transporth publik, terminalit estetik vendosur në pëllan e kyqezimit te magjeseve ne te cilën njoctohen shërbimet me drish kryesor që kalon nëpër qendrën. Parashikohet një rrëfim që përcaktion hapëstare clësore për qendrën uchëtarëve që tutjeve, vende qendrime që shodhët, një zonë informacione per zonen.</p> <p>Në kufijt hapëstë, më e madhe, lejon parkimin e mjetave publike që përfshijnë transporth dhe biletjen e billetave. Ajo ofron posaçëri i siguruar që shillës të modës së mesatare që mund te shërbejnë që përfshin e re pëllanin e re operacionit.</p>
Referat prezentues	<p>Planet volumetria Parkjet</p> <ul style="list-style-type: none"> Prishja e disa ndërtimesave brenda zonës prodhuase është vlerë për të ketuar rezultatit e rugovës së re; Ndërtimi i dy urave per kalimin e madhëzive; Zakoni i ruges expozituese që integrin i sei me përzacin; Tre myfti, kyqezimitet kryesore: myja tornin; myja e termindit; myja na zonen e re industriale

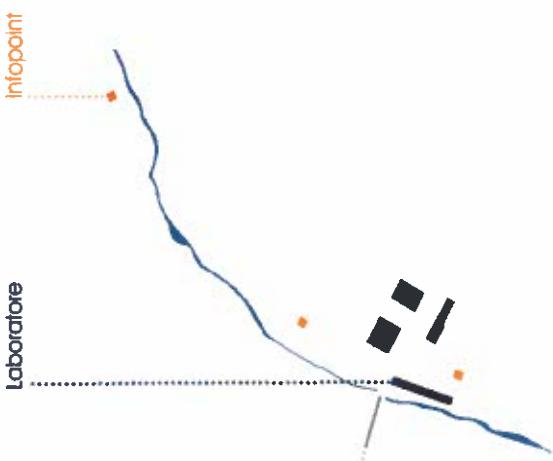

Qendër_Intermodale

Projekt pilot sistemi i ndertimeve

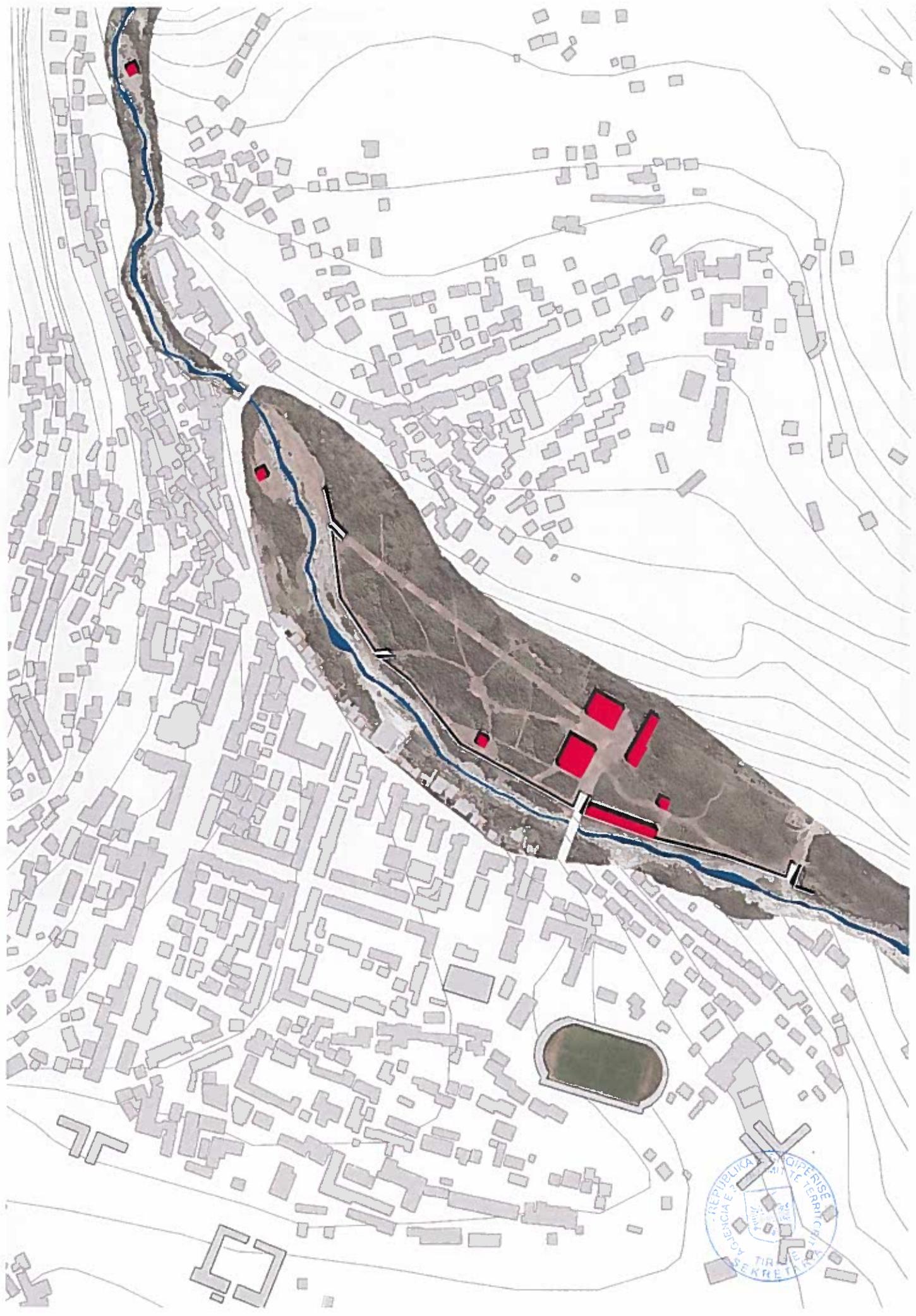
RIGENERIMI I ISH-ZONAVE PRODUSESE NE ANEN UNDORE

Objektiva specifike	Reabilitimi i ish-zones produsese								
	<ul style="list-style-type: none"> • Reabilitimi i ish-zones produsese ne nje zone urbane per perdorme te reja mirese • Rituallimi die imazhizimi përsazistik • Percalimi i lufitve te brigave te lumit <p>Objetivi i projektit pilot parashikim i gjenerimit i ish-zonës së prodhimit në pjesën lindore të qytetit të Peshkopiës</p> <p>Strategjia synon të mbyllëse këtë pjesë i qytetit, për të aritur standarde e duhura të sigurtë per shifikat karakteristike të hidrogeologjisë.</p> <p>Metoda e ndërtimit: parashikim rikuperimin e cila prodiktohet të kultura Industriale përmes konvertimit në vende eksperimentale e purës dhe në rezidencë (danesa për artisë, familjet e vogla, parapaga për studentet, shkolat profesionale), në kontak të ngushtë me natyrën. Përveç rikuperimin do të realizohen veprimet e destinuara per shërbimin e shumë të uzi per te siguruar zonat e stërvitore te destinuara per shërbimin e parkut (bajkimi me qaza, pika informacioni).</p>								
	<p>Planimeti Pamiqe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prishja e disa ndertesave brenda ish-zones produsese per te lejuar rëtimin e ndertesave te reja • Rituallimi i disa ndertesave Industriale ne brendesë te zonave produsese 								
Flerti produsues	<p>Produshti te nevojshme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prishja e disa ndertesave brenda ish-zones produsese per te lejuar rëtimin e ndertesave te reja • Rituallimi i disa ndertesave Industriale ne brendesë te zonave produsese 								
subjekti	<table border="1"> <thead> <tr> <th>PROMOVUESIT</th> <th>Dotazioni e servizi (Publik)</th> <th>PERFIEST</th> <th>Komunitati lokal, opiku, përdoruesit kombëtarë</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <p>Projekti do te zotohet nëpërmjet një planifikimit te detajuar urbanistik: plane te detakuara vendore në shkatë 1:500. Në atë fazë do të jetë i boshkangjitur edhe një vlerësim kostove të redizimi. Në këtë fazë ne mund të supozojmë një vlerë investimi duke lu referuar kostos standarde.</p> <p>Vlerësimi i pëndarit</p> <p>A) Rituallimi i zones industriale: 100 € per m².</p> <p>B) Rituallimi i ndertesave industriale dhe rritura e funksioneve: 300-600 Euro euro për metër kat.</p> <p>C) Rituallimi i vëllimveve të reja për funksione tregtare, administrative apo zëze: 300 euro për metër tub.</p> <p>D) Nofrimi i vëllimave të reja për shtëhim social 250-300 Euro per m².</p> <p>E) Sheshi pëdonat: 100 euro per m².</p> <p>F) Pritja e ndertesave eksistuese: 30 € per m².</p> <p>G) Zgjidhmi i rrujeve: 100 Euro per m².</p>	PROMOVUESIT	Dotazioni e servizi (Publik)	PERFIEST	Komunitati lokal, opiku, përdoruesit kombëtarë				
PROMOVUESIT	Dotazioni e servizi (Publik)	PERFIEST	Komunitati lokal, opiku, përdoruesit kombëtarë						
financier	Private/Parliti								
infrastruktura	<p>Parashikimet që plani i detakuar vendor mund të harrohet brenda tre vjetëve nga</p>								

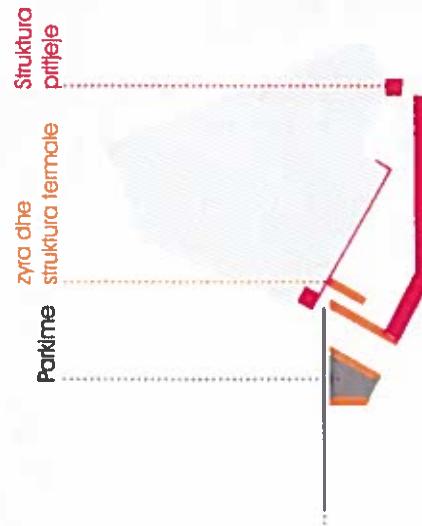
Laboratore

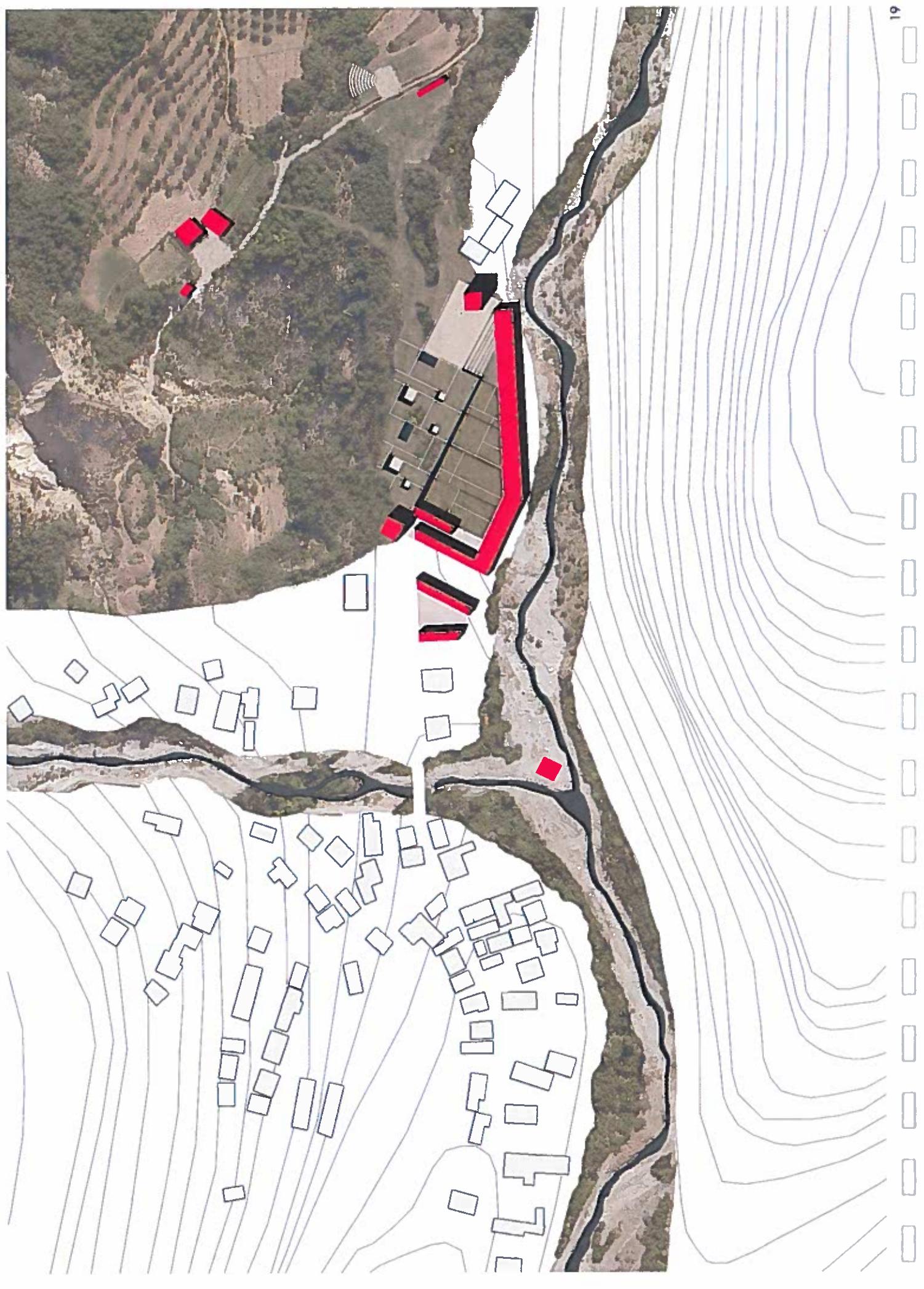
Infopoint

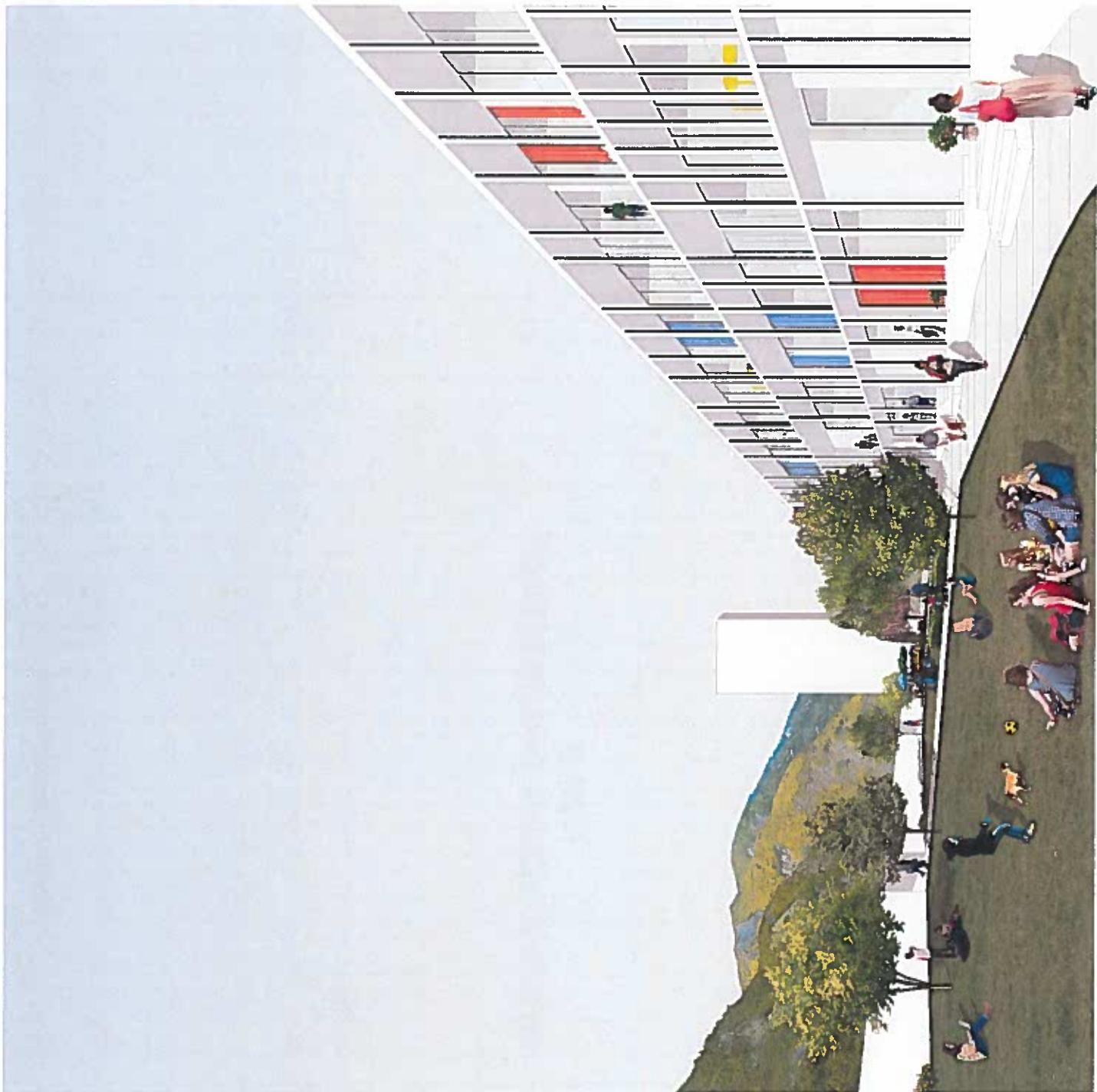

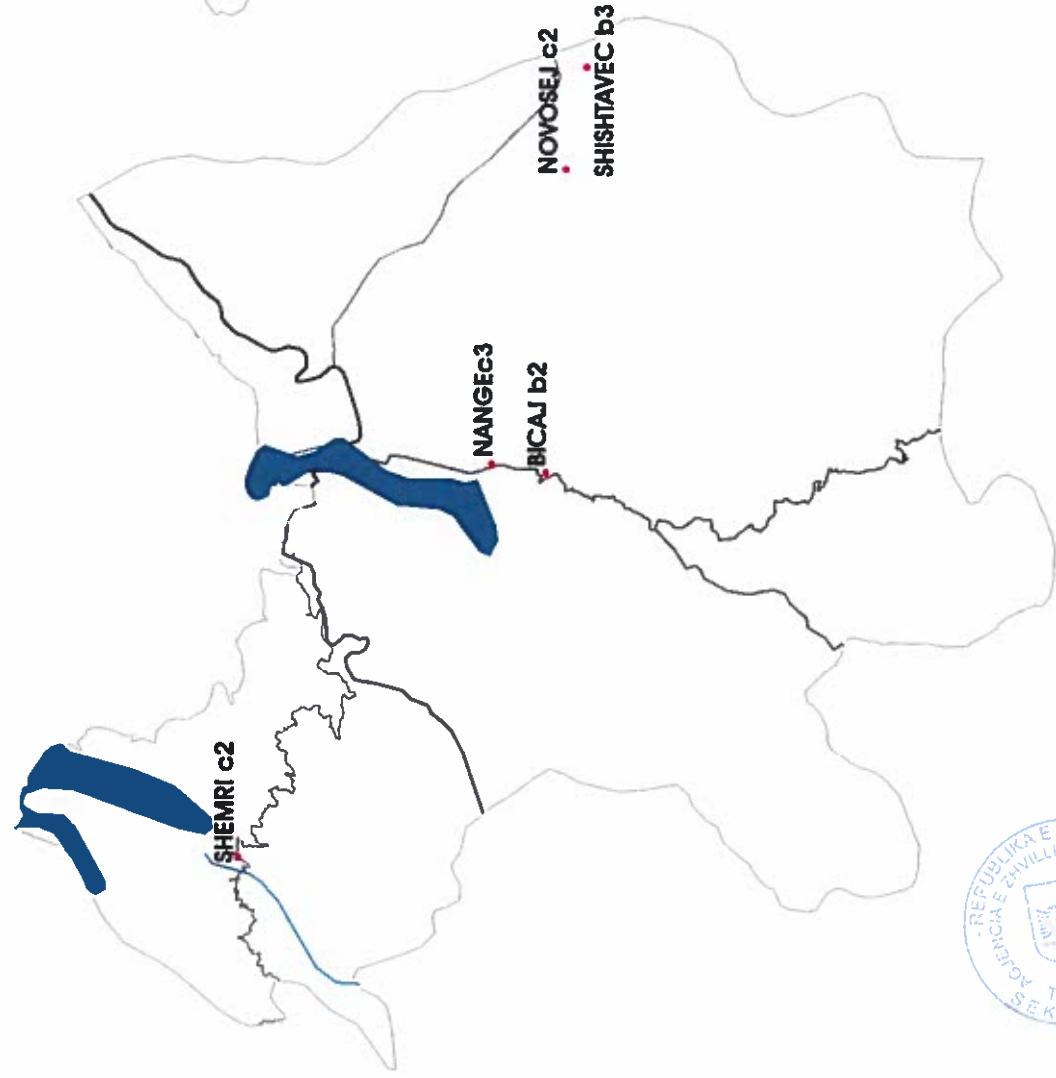
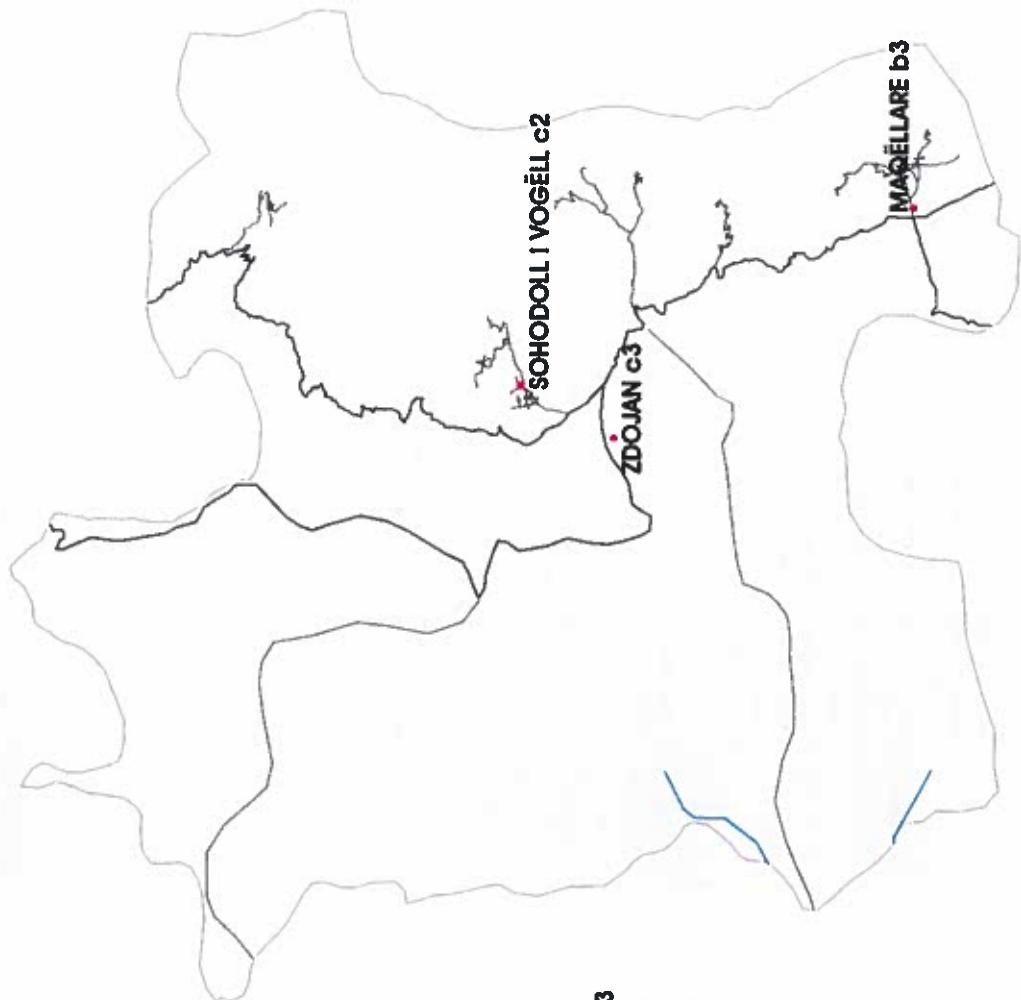
PROJEKTI PILOTI SISTEMAT TE NDERTIMAVE	
VLERESIMI I KOMPLEKSIT TERMAL	
Objetivatë specifike	<ul style="list-style-type: none"> • Rendibilitimi i zonës me përshtren e kompleksit te vjetër termal • Propozitimi i funksioneve mësore • Rraturatët më të përmirësimi i pëtazimit • Forcimi i aktit etetës ngorj, me këtijmën e nje zonë të re në funksion të pëtazimit. • Përmirësimi i objekteve të destinuar për përtje • Mbajtja e lëvizjeve e bllokuave dhe këmbësotjeve , me vlerë të lartë pëtazështikë dhe rrugore <p>Objektivi i projektit pilot parashikon vlerësimin dhe përmirësimin e kompleksit termal në qytetin e Peshkopisës.</p> <p>Strategjia është e bazuar në veprimin e funksionit te përmirësimit te ndertimit ne egzistuese, si che ne funksionet ndryshore te tematit.</p> <p>Methoda e ndërtimites përfshin forcimin e hapësirave me interes ndryshor dhe propozon vendore faktikë, duke restauruar strukturat ekzistuese përfshes, nëpërmjet apikimit të një veshjeje te dyshme përfshi aturri ne rastodha për të konsoliduar paradigmën e rëndësise së kësaj tekste, dhe redizajnimin e vëllimene të rreja që do të jenë hotela moderne të poshtura me hapësira për kujdesin ndoli shendetit dhe Wellness.</p> <p>Gjithashtu është në plan përfshirë tu ndërtuar një zonë të re për pëtazim, e lartë rregulltë me rregullat moratorie që çritësezon zonën termale që që tregojnë rregullat me rregullat cilopodore.</p>
Referat prezantues	<p>Përfundim i volumetria Projektit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Përfshija e disa ndërtesave brenda zonës për të mundesuar ndërtimin e ndërtimes se te reja • Rravimi i disa ndërtesave me funksion hotel brenda zonës prodhuese. • Kifimi i një zone të re parturi dhe integrimi me pëtazimin i ndërmbytjes
Parakushtet te nevojkshme	<p>Parakushtet te nevojkshme</p>
financier	<p>Mixed: publik dhe privat</p> <p>Kohovizat e redizajnit</p> <p>Mençat e redizajnit</p>

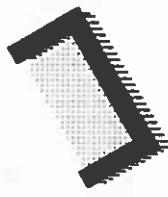
FAZA 2
QYTETE TE VOGLA. PROJEKTE PILOT

Bashkia Kukës

Bashkia Dibër

Projekti pilot sistemi i ndërtimitave											
GENDRA TE REJA											
Objektivat e projekteve		<ul style="list-style-type: none"> Krijimi i hapësira urbane flakëshëri në funksion të aktiviteteve shoqore dhe të fregjës së qendrat e vogla Përdorja e projekteve me vëçantë lokale dhe krymë i një hapësira ne zonen e ndenuar. Rivjetimi i qendrave te reja Permisimi dhe posa informative e rrethitës Infrastrukturor Pol. Intermodali për llogjen e Peshkopës dhe Kukësit Hapësira përfite përfiutat 									
Objektiva specifike		<p>Qëllimi i projekteve pilot, te parashikuar përvendosje të vogla, është që ta mundesohet në ritme të cilësës urbane të vendosimeve.</p> <p>Strategjia përshtin ndërtimin e modeleve të qendrave te reja që do të zhvillohen në brendësi të qendrave të një rendite më të madhe.</p> <p>Methoda e ndërtimit e përfshirë me shkallën konstion të ndërtimit e ndërtimit per sektorin e vogla publikë dhe / ose te objekteve private te cilat mund te shërbejnë per futurim, administrativ, sportiv, shendetesor dhe të transportit.</p> <p>Projektit parashikohet që mundet ndërtimtore që ndryshojnë në varësi të mandalitëve me ruginj, hyrëse (ruge pa hyrje, kallëzit, kalmi) dhe me një shkatë komplikueshëm në ritme, i adaptueshëm përmes njësive lokale.</p> <p>Komponentët kryesore janë pazar i një hapësirë përvetime, paralelle dhe takime); pika informacioni përmes e bllokuve dhe informacioni mbëthicerat turistike / sportive; një qendër sociale që shërben si ogretat social e cilë mund të dimensionohet sipas fesutit ekzistues; Struktura sportive përfiutat indoor në shërbim të shkollave.</p>									
Fletet prezentuese		<p>Aisonometri Pamje</p> <ul style="list-style-type: none"> pishen e cilësia ndërtimitave per të lejuar realizimin e ndërtimitave të reja Zgjedhni i sistemit mëgori agjektivus që integrimi me përcaktin. 									
Paratushja te njerçshme		<table border="1"> <thead> <tr> <th>subjectitet</th> <th>PROMOVUESIT Shërbime per sportin(publike)</th> <th>PERFIMUESIT Gender sociale(publike)</th> <th>PERFIMUESIT Shërbime per sportin(publike)</th> <th>KOMUNITETI lokal, qytatu</th> </tr> </thead> </table> <p>Projekti do të zhobhet në përdorim të plantimetit të detajuar urbanistik; plane të detajuarë vendore në shkalë 1:500. Në atë fazë do të jetë bashthangjuri edhe një vlerësim i kostove të realitimit. Në këtë fazë ne mund të supozojmë një vlerë investimi duke lu referuar kostos standarde.</p> <p>Vlerësimi i plenarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> A) Itinerar perdonar pazar : 150 euro per m². B) Kilo panti që cender sociale patur 1000 euro per m². C) Infrastrukture sportive: projekti i dyte D) Pista e ndërtimitave existuese: 30 € per m². E) Rrudhifikimi i ndërtimitave egzistuese : 400-800 Euro per m². 					subjectitet	PROMOVUESIT Shërbime per sportin(publike)	PERFIMUESIT Gender sociale(publike)	PERFIMUESIT Shërbime per sportin(publike)	KOMUNITETI lokal, qytatu
subjectitet	PROMOVUESIT Shërbime per sportin(publike)	PERFIMUESIT Gender sociale(publike)	PERFIMUESIT Shërbime per sportin(publike)	KOMUNITETI lokal, qytatu							
financierat		<p>Mbiqë: Private dhe Publike</p> <table border="1"> <tr> <td>kohafizat e realitimit</td> <td>Projekti urbanistik dhe arkitekturor: 2 vjet</td> </tr> <tr> <td>Menyrat e realitimit</td> <td>Projekti urbanistik i detajuar „projekti arkitekturor i lëbotimit“</td> </tr> </table>					kohafizat e realitimit	Projekti urbanistik dhe arkitekturor: 2 vjet	Menyrat e realitimit	Projekti urbanistik i detajuar „projekti arkitekturor i lëbotimit“	
kohafizat e realitimit	Projekti urbanistik dhe arkitekturor: 2 vjet										
Menyrat e realitimit	Projekti urbanistik i detajuar „projekti arkitekturor i lëbotimit“										

Pazar
Në vend publik në funksion të tregjeve qe aktivitete tregtare te përkohshme, kalmave ne grup, fluktureve te pasogjeterive. Per kete pëncashklicheqë një strukturë lineare me harqe e caktuara ndryshe nga drejtimi i rregjës imvesore.

Infopoint
Vend i cili shërben për blerjen e biletave te udhëtimit të transportit publik; marrin e informacionit turistik te lëvizur me zonën; ofrimin e polisieve sportive në ato vende qe ndodhen itinerare turistike.

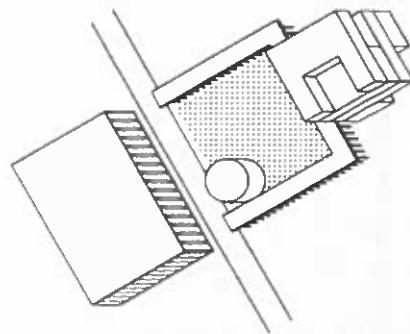
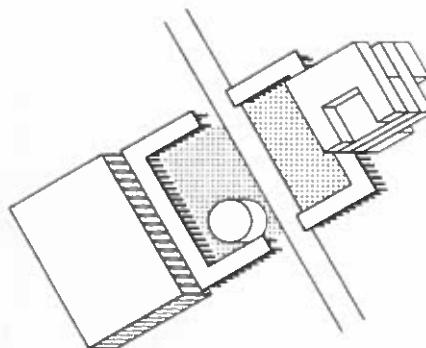
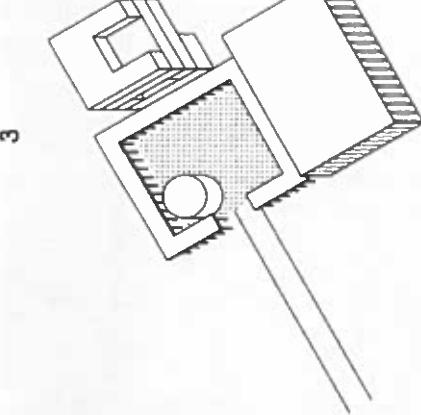
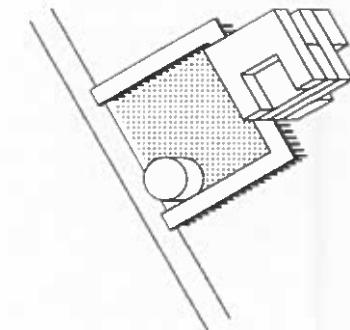
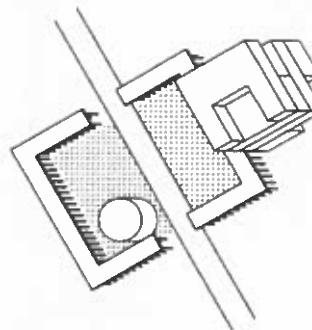
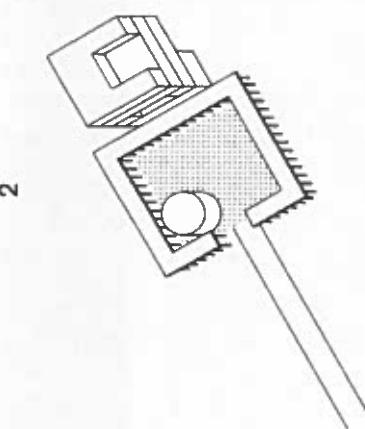
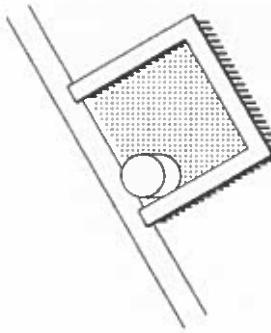
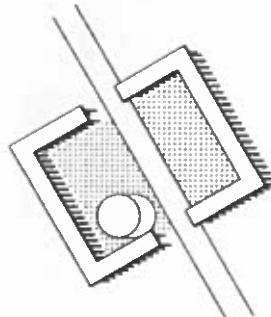
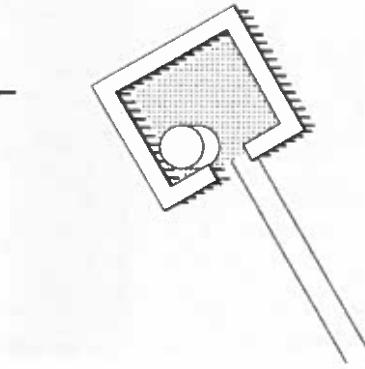

Qendar sociale
Ndërtesa politikës së shërbimeve jo shumë te medha te cilat shërbejnë për të zhvilluar takime te ndyrshme te komunitetit; hapësira për aktivitata qe shfociojte vogla artistike; selli për shocatat e ndyrshme, denda këshillimi; qendra shëndetësore për nditimin.

Struktura sportive

Qendra sportive te përshtatshme për sportet ligjore qe zhvillohen në armbijetet e jashtme në funksion te komunitetit te qytetit qe qendrojnë fajtje dhe njëkoheshtë shkollose përmes.

2.A.1.

PROGRAMI I NDËRGJEGJËSIMIT PËR GRUMBULLIMIN E MBETURINAVE

Objektivi Ref.

2.a - Permiresimi i cilesise dhe eficences se sherbimeve dhe infrastruktures nentokesore

Veprimi

2.a.1 - Menaxhimi i mbeturinave

OBJEKTIVA SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> • Përmirësimi i cilësisë së mjedisit me kujdes të veçantë ndaj ndotjes nga mbeturinat e rugeve ujore dhe te tokës • Ndergjejesimi në lidhje me çështjet e menaxhimit te mbeturinave dhe masave të ndermarra per t'iu kundervene • Ndryshimi i sjelljes se qytetarëve në lidhje me menaxhimin e mbetjeve • Ndërtim, se bashku me qytetarët, te mënyrave efektive për të arritur në një afat të shkurtër një sistem efikas per riciklim dhe ripërdorim • Nxjerra e zhvillimit të kompanive inovative dhe fillostarte të fokusuara në shërbimet qe liden me mbledhjen e diferencuar dhe / ose ripërdorimin e mbeturinave.
PERSHKIMI	<p>Lloji i projektit: Fushata sensibilizimi/ inovacion social</p> <p>Vendndodhja: Qendra kryesore (Peshkopi)</p> <p>Aktivitetet e planifikuara dhe fazat e projektit:</p> <ol style="list-style-type: none"> Komunikimi:<p>faza 1: Sensibilizimi përmes një fushatë reklamuese bazuar në poster, fletushka, media tradicionale dhe rrjete sociale, që fillon nga impaktet aktuale të mbetjeve qe nuk menaxhohen mbi burimet natyrore dhe ambjentale të zonës për të promovuar me pas nevojën për grumbullim te diferencuar (individuare un nome/slogan trasversale a tutta la campagna).</p><p>faza 2: Informim mbi projektet dhe iniciativat në proces dhe më në përgjithësi për politikat e aktivizuara në menaxhimin e mbeturinave;</p><p>faza 3: Shpërndarja e rezultateve përfundimtare të projektit në tërësi, përmes publikimeve, broshurave dhe organizimit te një panairi / festivali te dedikuar (individuare un nome).</p> Edukimi dhe Iniciativat pilote:<p><u>faza 1:</u> dite vizitash te udhëzua ne sitet e ndotura nga mbeturinat, shoqeruar me aktivitete pastrimi kolektive qe përfshijne shkollat, shoqatat dhe qytetarë individuale; ditë edukiimi nëper shkolla, në vendet e punës (zyra publike, ndermarje, zonat tregtare, etj), ne vendet e banesave kolektive (kazerma, kampuse universitare, hostele, ...);</p><p><u>faza 2:</u> Klasa laboratori nëper shkolla mbi mbledhjen e diferencuar dhe ripërdorimin e materialeve (me qasjet tekniko-shkencore, dhe / ose</p>

artistike) dhe iniciativa te ndërmarrë në vendin e punës. Për shembull, në ambientet tregtare mund te eksperientohet futja e "makinave te kunderta" (makina qe në vend të shitjes, "blejne", elemente të tilla si shishe të përdorura, të tërhequra në këmbim te bonove per te shpenzuar ne brendesi te biznesit perkates), ose sisteme te grumbullimit të tepricave ushqimore, dhe pastaj per t'i ri-shpërndarë për qëllime bamirësie, apo edhe "tregu i minutit te fundit" (në të cilin marrin zhvillim e sisteme të shpërndarjes dhe te ruajtjes virtuale që shmanget mbeturinat);

faza 3: Paraqitura e puneve laboratorike nëper shkolla, dhe e projekteve e iniciativave te tjera të ndërmarrë ne rastin e panairit festivalit te dedikuar dhe perpunim propozimesh për një "follow-up" (ndjekje). (p.sh: Nismat konkurrese mes qendrave urbane të rajonit mbi efektivitetin e mbledhjes se diferencuar, si në rastin e iniciativës se "Komunave Ricikluese", promovuar nga shoqata italiane Legambiente).

3. Eksperimentimi dhe Hulumtimi:

faza 1: Identifikimi i zonave kryesore te disiplinave dhe fushave të hulumtimit lidhur me praktikat e mbledhjes se diferencuar e ripërdorimit të materialeve si dhe zbulimi i linjave te kerkimit dhe referencave;

faza 2: politika mbeshtetese për projektimet në fushat e identikuara permes promovimit te shpalijeve dhe konkurseve për ide te ndryshme (p.sh : projekte dizajni të fokusuara mbi ndikimin e mbledhjes se diferencuar në hapësirat urbane dhe shtepiakë; risi produkteve në mënyrën e prodhimit, paketimit dhe zgjatjes se ciklit të jetes se objekteve dhe materialeve, projekte artistike mbi ripërdorimin e "mbeturinave", etj);

faza 3: mbështetje per krijimin e startup-it sipas çështjeve dhe propozimeve te dalluara, si dhe prezantim i produkteve kultutore te mbajtura gjatë panairi / festivalit te dedikuar.

4. Monitorimi dhe Pjesëmarrja:

faza 1: Hetimi i ndjeshmërisë dhe kompetencave lokale mbi temën e mbledhjes se diferencuar dhe ripërdorimit nëpërmjet intervistave dhe grupeve fokus, per percaktimn e objektivave dhe metodave me lidhje me çështjen e riciklimit;

faza 2: Mbledhja e reagimeve dhe propozimeve persa i perket sistemit te mbledhjes se diferencuar si dhe zgjedhjeve te adaptuara në fazën e testimit;

faza 3: Myllija e punës se grupeve fokus dhe prezantimi i saj ne panair/festivalin e dedikuar, aktivizim i mundshem i modelit te krahasimit te periudhes se mesme e afatgjate për përditësimin periodik të objektivave dhe strategjive, si dhe për një vleresim konstant te efektivitetit te sistemit të miratuar.

5. Venile ne zbatim te një sistemi mbledhjesh te differencuara

faza 1: Studimi i sistemeve të ndryshme të mbledhjeve dhe çmimeve te

	<p>diferencuara, analiza te sistemit të vendndodhjeve, identifikimi i vendeve pilote nga ku do te filloje eksperimenti (qendrat kryesore apo lagjet e tyre, qendrat e mesme) dhe përcaktimi i një modeli të zbatueshem për raste të veçanta;</p> <p><u>faza 2:</u> periudha e testimit te modelit përcaktuar;</p> <p><u>faza 3:</u> regullime te modelit, miratimi i tij zyrtar në vendet e aplikimit, përcaktim i strategjive për nje zgjerimin te aplikimit të metodave të testuara (me permiresimet e duhura) në qytetet më të vogla dhe zonat rurale të rajonit.</p>
FLETET PREZANTUESE	
DISA PARAKUSHTE OSE KRITIKA PER TU ZGJIDHUR	<ul style="list-style-type: none"> Identifikimi i mekanizmave të financimit afatgjatë për venien te zbatim te sistemeve të grumbullimit te ndare (riciklimit) dhe masave të mundshme legislative me karakter lokal apo kombëtar; Trajnime parandaluese te operatorëve të angazhuar në sistemet e mbledhjeve, si nga pikepamja teknike, ashtu edhe në aspektet komunikative dhe pedagogjike.
SUBJEKTET NXITESE	<p>Bashkia; OJF/OJQ; Agjencia e Zhvillimit Rajonal - AZHR Agjencia Rajonale e Mjedisit</p> <p>Partneritet me: shkollat, institutet kërkimore, bizneset, firmat</p>
SUBJEKTET PERFITUESE	<p>Komunitetet lokale Perfituesit kombëtare dhe ndërkombëtare Kompanitë</p>
TREGUES VLERESIMI	<ul style="list-style-type: none"> Ndryshimi i kulturës mbizotëruese dhe i sjelljeve difuze ne lidhje me këtë temë (vlerësimi i rezultateve të hetimeve per tu zhvilluar në faza të ndryshme të fushatës), Pervetesimi i aftësive per ushtrimin ne menyre korrekte të mbledhjes se diferencuar(nje sere kursesh aktive, pjesëmarrës të përfshirë, vlerësimi të fazës së parë të eksperimentit për sa i përket numrit të përdoruesve të virtutshem dhe perqindja e ndarjes se arritur) Reduktimi i ndotjes (numri dhe entiteti i zonave kritike nga pikepamja e dekompozimeve, ulja e masës së mbeturinave te prodhua, përqindja e mbledhjes se diferencuar arritur per gjate eksperimentimit, përqindja e materialeve efektivisht të riciklueshme, etj).
BURIMET NJEREZORE / KOMPETENCAT	<p>Ekspertë në promovim dhe komunikim Ekspertë në trajnim dhe edukimin mjedisor Ekspertë në organizimin e ngjarjeve Ekspertë per lehtësimin dhe shoqërimin e proceseve pjesëmarrëse</p>
KOSTOT	30 000 euro

FINANCIMET	<p>Marja e fondevet (kombëtare, evropiane dhe ndërkombëtare) lidhur me mjeshterin, pjesëmarjen, kulturën, inovacionin social dhe me bizneset e vogla dhe të mesme / startup-ët që operojnë në fushën e qëndrueshmërisë; në mes tyre:</p> <p>FZSH</p> <p>Fondi për Zhvillimin e Rajoneve (FZHR)</p> <p>Fonde të tjera lokale dhe kombëtare</p> <p>Investitorët privatë (kryesishët ne fushen kërkimore dhe zhvillimin)</p>			
KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	Aktiviteti 1 Komunikimi faza 1: 9 muaj faza 2: 18 muaj faza 3: 9 muaj	Aktiviteti 2 Trajnimi dhe Iniciativa pilote faza 1: 9 muaj faza 2: 18 muaj faza 3: 9 muaj	Aktiviteti 3 Eksperimentim kerkim faza 1: 6 muaj faza 2: 18 muaj faza 3: 12 muaj	
MENYRA E REALIZIMIT	Aktiviteti 4 Monitorim pjesëmarje faza 1: 6 muaj faza 2: 21 muaj faza 3: 9 muaj	Aktiviteti 5 Venia ne zbatim e sistemit te mbledhjes se diferencuar faza 1: 9 muaj faza 2: 18 muaj faza 3: 9 muaj		
SHËNIME				

3.B.1.

PROMOVIMI I TURIZMIT TE ZONEN E CERENIT

Objektivi Ref.

3.b – Zhvillimi ne sektorin e turizmit

Veprimi

3.b. 1 -Rritja ne infrastrukturre dhe ne investime per turizmin

OBJEKTIVA SPECIFIKE

- Përmirësimi i aksesit fizik të Cerenit dhe qyteteve historike të zonës;
- Përmirësimi i njohjes së vendeve, si në aspektin e aksesit mediatik ne zonë ashtu dhe ne atë të njohjes me të qartë të vlerave historike dhe natyrore në vend;
- Permiresimi i mundesive për zhvillimin e aktiviteteve turistike në zonë, duke përfshirë strehimin dhe rimëkëmbjen e pasurive ekzistuese;
- Përmirësimi i ekspertizës lokale në lidhje me shfrytëzimin e burimeve turistike te zones
- Aktivizimi i interesit dhe aftesive te bashkëpunimit midis aktorëve lokalë që mund të mbështesin promovimin e turizmit të zonës dhe gradualisht ta nxisnin.

PERSHKIMI

Lloji i projektit: Promovimi i turizmit dhe i zhvillimit lokal

Vendodhja: Ceren dhe fshatrat historike të zones (Kalaja e Dodës, Kulles,

	<p>Cernjeve)</p> <p>Aktivitetet e planifikuara dhe fazat e projektit:</p> <ol style="list-style-type: none"> Njohuri dhe zbulim: <p><u>faza 1:</u> Inventar i qyteteve historike të zonës, duke siguruar një skedim te tyre në lidhje me aksesibilitetin, prezences se pasurive të patundshme, trashëgimisë natyrore-peizazhistike (zona te pylezuara, rrugë ujore, shtigje, pika panoramike, ...) dhe kulturale (festivale, tradita, prodhime të veçanta, ...)</p> <p><u>faza 2:</u> fushate e tregimit te historise mbi qytetaret dhe aktivitetet akoma te pranishme ne zone, ose qe kerkojne te na afrojne projekte te reja permes fushatave te perhapura neper site, blogje dhe rrjetet sociale; promovim i aktiviteve te realizuara ne rrjedhen e projektit;</p> <p><u>faza 3:</u> Krijimi i një faqe interneti dedikuar fshatrave te zonës dhe aktiviteve / iniciativave te ndërmarrë ne kuadër të projektit pilot;</p> <p><u>faza 4:</u> Identifikimi i disa projekteve të vogla pilote që kanë për qëllim aktivitete per rigjenerimin e fshatrave dhe menaxhim te fushatave te ndryshme per promovim e mbledhje fondesh, edhe nepermjet një faqe interneti te dedikuar.</p> Përfshirja e aktorëve lokalë në operacione të vogla marketingu dhe mbledhje fondevesh: <p><u>faza 1:</u> Zbulim per praninë ne zone te aktiviteve te biznesit, bujqësore, tregtare apo shërbimi, dhe aktiviteve perfshire te shtrira ne zone te gjere (përcaktimi i fushes territoriale referencë ben pjese ne rezultatet e aktiviteve njohe se dhe, për shembull, mund të përfshijnë të gjithë zonën që shkon përgjatë rrugës që lidh zonën e studimit deri në Peshkopi, apo vetem një pjese te saj) drejtuar pronareve te restoranteve, hoteleve, prodhueseve, agjencive hyrëse, ndërmarrjet industriale, e te tjera;</p> <p><u>faza 2:</u> venia ne rjet e subjekteve te përfshira ne fazën 1, ne aktivitetet promovuese dhe mbledhjen e fondeve bazuar ne organizimin e eveneteve të vogla kulturore, artistike apo rekreative, festivale, ditë me qellim njojten e vendit dhe vizita te udhezuara (Shembull: ditë pikniku me " shporta me produkte vendore " ofruar nga operatorë lokalë të përfshirë dhe ne dispozicion te të gjithe tregtarëve pjesëmarrës, ...);</p> <p><u>faza 3:</u> Identifikimi i një itinerari tematik ("rruga e fshatrave te gurta") si një katalizator ne krijimin e një partneriteti të mundshëm mes operatorëve turistikë, bujqësore e pyjore, tregtare, shoqatave dhe kompanive, te para si mjet pjesemarjeje ne thirjet e financimit e per tu angazhuar ne kërkimet për sponsorë (fondacione, kompani, etj.) synuar per tu bere pikefillimi i një procesi më të gjerë rizbulimi turistik dhe rivitalizimi te zonës.</p> Trajnimi dhe kerkim-veprimi: <p><u>faza 1:</u> Aktivizimi i kurseve të fokusuar ne çështjet e ndryshme që i perkasin turizmit (hotelet e shperndara, guida turistike, profesionet që lidhen me strehim dhe hotelierine, grafike dhe marketing territorial, etj.) dhe ne rimekembjen e ndertesave historike lokale / mbrojtjen e</p>
--	--

	<p>peizazhit;</p> <p>faza 2: Integrimi i aktiviteteve trajnuese me procesin e promovimit të fshatrave, duke siguruar module praktike për realizimin e ndërhyrjeve të vogla në fshatra (p.sh. ndërhyrje te vogla te mirembajtjes ne ndërtesa e rëndësishme historike si pjesë e nismave specifike të lidhura me procesin më të gjerë te vleresimit) dhe per te marre pjese në mikro-eventet e përmendura në pikën 2, faza 2 (p.sh. duke siguruar guida turistike, duke ngritur shërbime të perkoħshme restorantesh në ambjentet e hapura të fshatrave, etj);</p> <p>faza 3: Këto aktivitete trajnuese/ promocionale/ vepruese në territor mund të marin fryme më gjeresisht nëpërmjet aksesit (te shoqatave /partneritetit te formuar kështu) në njete ndërkombëtare të tillë qe kombinojne turizmin dhe punën vullnetare ne fushen e " trashëgimisë, ose në qarqet e dedikuara promovimit te fshatrave historike, (dhe / ose duke promovuar ndertimin e njeteve kombëtare mbi kete teme).</p> <p>4. Ndërhyrjet transformimit fizik</p> <p>faza 1: përgatitja e sinjalistikes turistike përgjatë rrugës kryesore që të çon nga Peshkopja ne Ceren dhe fshatra te tjere;</p> <p>faza 2: ndërhyrje te vogla te thjeshtezuara ne ndertesa historike/ vende panoramike /shtigje natyrore, bazuar ne përfshirjen e drejtpërdrejtë të punës ae nxënësve, vullnetarëve, turistëve, etj ...;</p> <p>faza 3: pëmirësimi i pershkueshmerise të rrugëve që të çojnë nga aksia kryesore në fshatra të ndryshme;</p> <p>faza 4: mirombajtje, rinovim dhe ndërtim nga e para të shtigjeve dhe rrugeve ciklistike.</p>
--	--

FLETET PREZANTUESE	
DISA PARAKUSHTE OSE KRITIKA PER TU ZGJIDHUR	<ul style="list-style-type: none"> Vlerësim i kushteve aktuale të shpopullimit të zonës dhe te basenit territorial per te cilin ekzistojne mundesi perfshirje nga aktorë lokalë në mbështetje të projektit të përgjithshëm; Aktivizime mbarëkombëtare te fondeve të cilat kanë shperblime ne favor të zonave marginale e subjekt i braktisjes dhe shpopullimit.
SUBJEKTET NXITESE	<p>Bashkia; OJF/OJQ; Agjencja e Zhvillimit Rajonal - AZHR Agjencja Rajonale e Mjedisit</p> <p>Partneritet me: strukturat prite se dhe operatorët turistikë, institucionet arsimore, institucionet kërkimore, bizneset, ndërmarrjet industriale dhe bujqësore</p>
SUBJEKTET PERFITUESE	Komunitetet lokale Përfituesit kombëtare dhe ndërkombëtare Kompanitë
TREGUES VLERESIMI	<ul style="list-style-type: none"> Aksesibiliteti fizik (zgjatimi i sektioneve rrugore dytësore dhe me akses në fshatrat me interes per ndërhyrje, reduktimi i koheve te udhetimit, ditët në vit në të cilat fshatrat janë të arritshme sipas kushteve atmosferike, etj.)

	<ul style="list-style-type: none"> Shikueshmeria dhe njohja e zonave (numri i vizitorëve/ pjesëmarrësve në iniciativat e organzuara, evidentimi i fshatrave të zones ne internet, numri i vizitorëve të faqes e të blogut dhe rjetet sociale te dedikuara, ...) Kompetencat lokale mbi zhvillimin e turizmit (numri i kurseve aktive te trajnimit, numri i pjesëmarrësve, ...) Aktorët lokalë (numri i operatorëve lokalë të përfshirë në ngjarje dhe aktivitete te partneritetit, burime të dedikuara, ne terma ekonomike dhe te burimeve njerezore, ...) 								
BURIMET NJEREZORE / KOMPETENCAT	<p>Ekspertë në komunikim, promovimin e turizmit dhe marketingut</p> <p>Ekspertë të arsimt</p> <p>Ekspertë në organizimin e aktiviteve me pjesemarrje nga qytetaret</p> <p>Ekspertë në organizimin e eveneteve</p> <p>Ekspertët ne rekuperimin e ndertesave historike</p> <p>Ekspertë në zhvillimin lokal</p>								
KOSTOT	200 000 euro								
FINANCIMET	<p>Marrja e fondeve (kombëtare, evropiane dhe ndërkombëtare) lidhur me trashëgiminë kulturore, zhvillimin lokal në zonat marginale, duke përfshirë:</p> <p>FZHSH</p> <p>Fondi për Zhvillimin e Rajoneve (FZHR)</p> <p>Fonde te tjera lokale dhe kombetare</p> <p>Investitorë private (mbledhja e fondeve per zhvillimin turistik te fshatrave te zones)</p>								
KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	<table border="1"> <tr> <td>Aktiviteti 1 Njohje dhe shpërndarje</td><td>Aktiviteti 2 Përfshirja e aktorëve lokalë në veprime të vogla marketingu dhe mbledhje fondesh</td></tr> <tr> <td>Faza 1: 6 muaj Faza 2: 12 muaj Faza 3: 2 muaj Faza 4: 6 muaj</td><td>Faza 1: 9 muaj Faza 2: 18 muaj Faza 3: 9 muaj</td></tr> <tr> <td>Aktiviteti 3 Trajnimi dhe kerkim-veprimi:</td><td>Aktiviteti 4 Ndërhyrjet e transformimit fizik</td></tr> <tr> <td>Faza 1: 6 muaj Faza 2: 12 muaj Faza 3: 6 muaj</td><td>Faza 1: 6 muaj Faza 2: 12 muaj Faza 3: 2 muaj Faza 4: 6 muaj</td></tr> </table>	Aktiviteti 1 Njohje dhe shpërndarje	Aktiviteti 2 Përfshirja e aktorëve lokalë në veprime të vogla marketingu dhe mbledhje fondesh	Faza 1: 6 muaj Faza 2: 12 muaj Faza 3: 2 muaj Faza 4: 6 muaj	Faza 1: 9 muaj Faza 2: 18 muaj Faza 3: 9 muaj	Aktiviteti 3 Trajnimi dhe kerkim-veprimi:	Aktiviteti 4 Ndërhyrjet e transformimit fizik	Faza 1: 6 muaj Faza 2: 12 muaj Faza 3: 6 muaj	Faza 1: 6 muaj Faza 2: 12 muaj Faza 3: 2 muaj Faza 4: 6 muaj
Aktiviteti 1 Njohje dhe shpërndarje	Aktiviteti 2 Përfshirja e aktorëve lokalë në veprime të vogla marketingu dhe mbledhje fondesh								
Faza 1: 6 muaj Faza 2: 12 muaj Faza 3: 2 muaj Faza 4: 6 muaj	Faza 1: 9 muaj Faza 2: 18 muaj Faza 3: 9 muaj								
Aktiviteti 3 Trajnimi dhe kerkim-veprimi:	Aktiviteti 4 Ndërhyrjet e transformimit fizik								
Faza 1: 6 muaj Faza 2: 12 muaj Faza 3: 6 muaj	Faza 1: 6 muaj Faza 2: 12 muaj Faza 3: 2 muaj Faza 4: 6 muaj								
MENYRA E REALIZIMIT	Studimi i fizibilitetit Projekti perfundimtar								
SHËNIME									

2.C.2.**TRAJNIM PER FERMERET****Objktivi Ref.****2.c – Permiresimi i sistemit ekonomik****Veprimi****2.c.1 – Profesionalizim i forces punetore**

OBJEKTIVA SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> • Përmiresimi i mundësive arsimore për të rinjtë, duke nxitur menyra shkollimi për ta orientuar kete brez, në përputhje me kërkesat e ekonomisë lokale (shkolla profesionale me specializim në bujqësi) dhe duke zhvilluar kompetencat profesionale e mundësítë për kualifikim në bujqësi sipas standartit të procesit dhe produktit qe kerkon tregu ndërkombëtar; • Permiresimi i nivelit te profesionalizmit dhe aftësive konkuruese ne kompanite bujqësore dhe te pylltarisë nëpërmjet zbatimit të një "programi mësimor përhershëm" i menduar për fermerët tashmë aktive ne menyre qe te inkurajoje nje formim te vazhdueshem, te kontekstualizuar, individualizuar dhe interaktiv; • Përmiresimi i nivelit të njojurive dhe aftësive të fermerëve, pylltarëve dhe mbareshtueseve në saje te zhvillimit të korporatave dhe te përdorimit te fondeve kombëtare dhe ndërkombëtare; • Promovimi i realizimit të projekteve demonstruese lidhur me aktivitetet e trajnimit, të destinuara për të treguar realizueshmërinë dhe vlefshmerine e teknikave të reja bujqësore; • Promovimi i procesit te përhapjes së njojurive të teknikave të reja bujqësore dhe nepermjet punës së këshilltarëve tekniqe; • PNxitja e aktivizimit te shoqatave të fermerëve në menaxhimin e strukturave formuese në mënyrë që të afrohet drejtimi i aktiviteve trajnuese tek marrësit duke përmirësuar përfshirjen e tyre në përcaktimin dhe ne permiresimet progresive gjate trajnimit.
PERSHKIMI	<p>Lloji i projektit: Zhvillimi i një programi trajnues për fermerët</p> <p>Vendndodhja: Bashkia DIBER</p> <p>Fazat e projektit dhe aktivitetet e planifikuar:</p> <p>faza I, Hartimi i ofertes trajnuese:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifikimi i subjekteve per tu perfshire në organizimin e ofertes trajnuese dhe përfaqësuesve të tyre(shoqata te fermereve, objekte trajnimi ekzistuese ose per tu organizuar, autoritete lokale); • Identifikimi i grupeve të ndryshme: te rinj ne proces për të hyrë në sektorin e bujqësisë, operatore me përvoja të ndryshme dhe nivele të ndryshme të arsimit, etj; • Identifikimi i llojeve të ndryshme të ofertës trajnimit: seminare, kurse të shkurtra, kurse më të strukturaara, - trajnime me prezence te personit, trajnime ne distance, module laboratorike, implementimin e eksperiencave pilote - oferta të ndryshme nga pikepamja e orareve, periodicitet dhe vendndodhje (përpunime ne afate kohore qe perputhen me angazhimet e aktiviteve të ndryshme bujqësore) - politika që lidhen me kostot e hyrjes

	<p>në kurse (në lidhje me aftësinë paguese të fermës, ose te mbështetura në tërësi nga publiku, apo edhe dhënien e bursave te studimit dhe pagave te lidhura me trajnimin dhe mësimin);</p> <ul style="list-style-type: none"> Identifikimi i kërkesave kryesore të trajnimit, në lidhje me potencialin e sektorëve kryesorë te bujqësise lokale (sektori i drithërave dhe foragjereve, hortikulturës, pemishteve dhe vreshtave (te Kukësit), mbareshim kryesish i deleve (ne Dibër) dhe dhive (dhe sektori i industrisë se qumështit?), sektori i bimëve aromatike, ...) dhe dobësitet e gjetura (mungesa e assistencës teknike, analizave laboratorike, kontolleve); Identifikimi i aftësive kryesore per tu zhvilluar, për shembull në fushat e mëposhtme: <ul style="list-style-type: none"> - Qasje në financim; - Kontabilitet, bilanc, aksesi në kredit - Normat fiskale dhe taksat për bujqësinë - Siguria ne pune në bujaësi; - Higjiena e ushqimeve dhe autokontrolli HACCP; - Kontratat e punësimit në bujqësi, - Krijimi dhe zhvillimi i ndërmarrjeve; - Menaxhimi i bizneseve bujqësore; - Shijet e drejtëpërdrejta të produkteve bujqësore; - Agroturizem dhe bujqësi sociale - Innovation i teknikave të ujitjes dhe të kultivimit - Zhvillimi ne zinxhir i kompanive dhe i marketingut bujqësor ushqimor; - Formimi i konsorciumeve dhe aktiviteteve bashkëpunuese. <p><i>faza II, Shperndarja e ciklit të parë të kurseve;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Evidentimi i strukturave pritëse dhe identifikimi i vendeve të referencës me degë të përhershme mbi oferten trajnuese (lokacioni i shoqatave të fermerëve, etj); Organizimi i moduleve praktike në brendesi te kurseve te trajnimit, per tu zhvilluar ne ndërmarrje pilote, ku te demonstrohet efikasiteti i risive të propozuara; Monitorim i raportit mes trajnimit (të vazhdueshem), punëtorëve e bizneseve bujqësore dhe pasojave në vete menaxhimin e fermës; Përcaktimi i politikave mbështetese ne pjesëmarrjen e punonjësve të bujaësisë ne instrukSIONET permanente. Njoftimi i oportuniteteve ne veprim dhe deklarimi i rezultateve të arritura në mënyrë progresive. <p><i>faza III, Shoqerimi post-trajnues</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Organizimi i mjeteve mbështetëse për risite e kompanive, përmes moduleve perfundimtare të kurseve të trajnimit në bazuar ne udhëzimin e përvojave konkrete.
--	---

FLETET PREZANTUESE	
DISA	<ul style="list-style-type: none"> Njohuri baze kompjuterike për fermerët (për shembull, mjaftueshem sa per të ndjekur kurset në distancë)

PARAKUSHTË OSE KRITIKA PER TU ZGJIDHUR	<ul style="list-style-type: none"> Përhapja e linjës se internetit në zonat rurale dhe kapacimi i hendekut dixhital Përmirësimi i reciprocitetit të marrëdhënieve horizontale mes qendrës dhe periferisë, dhe vertikale, mes organizimit te ofetes trajnuese dhe përdoruesve, si parakusht për hartimin e një ofertë efektive të trajnimit.
SUBJEKTET NXITESE	Bashkia Shoqatat e fermerëve Strukturat e trajnimit (të rinjtë dhe të miruit)
SUBJEKTET PERFITUESE	Fermerët Komunitetet lokale
TREGUES VLERESIMI	<ul style="list-style-type: none"> Numri i kurseve të trajnimit të mbajtura Numri i pjesëmarrësve Numri i përvojave të fermave inovative dhe / ose i modernizimit te fermave ekzistuese të iniciuara nga pjesëmarrësit e kursit dhe të ndjekura përmes programeve mentoruese posaçërisht te hartuara.
BURIMET NJEREZORE / KOMPETENCAT	<p>Ekspertë të arsimit Ekspertët në bujqësi dhe ne shkenca te pylltarisë Ekspertë në komunikim dhe marketing Ekspertë në menaxhimin e biznesit dhe aspekteve ligjore dhe të kontabilitetit Ekspertë në kontrollin e cilësisë dhe sigurisë në punë</p>
KOSTOT	15 000 – 20 000 euro per një kurs 20 - 30 pjesmarres
FINANCIMET	Fondi për Zhvillimin e Rajoneve (FZHR) Fonde te tjera vendore e shtererore Donatorë/ financues private
KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	faza 1: 6 mesi faza 2: 12 mesi faza 3: 6 mesi (Cikli i kurseve)
MENYRA E REALIZIMIT	Studimi i fizibilitetit Projekti perfundimtar
SHËNIME	

4.A.2.3

KRIJIMI I MARKAVE/CERTIFIKATAT E CILESISE

Obiettivo Rif. 4.a – Përmirësimi në menaxhimin e sektorit të bujqësisë
Azione 4.a. 2 – Bashkëpunimi dhe koordinimi mes aktorëve të sektorit bujqësor

OBJEKTIVA SPECIFIKE

- Promovimi i produkteve dhe shërbimeve vendore qe lidhen me zonën si një e tërë, në vlerat e saj natyrore e historike, si edhe kulturore, antropike dhe ekonomike duke organizuar ofertën territoriale në menyre te zgjeruar në te gjithe gamën e burimeve lokale;

	<ul style="list-style-type: none"> Ngritja e një menyre njojjeje per produktet dhe sherbimet e zones në tregjet kombëtare dhe ndërkombëtare sipas sugjerimeve që lidhen me përbajtjen kulturore (traditat lokale e tipike) dhe etike te inkorporuara (praktika bujqësore të qëndrueshme që respektojnë mjedisin dhe punëtorët); Identifikimi ne "markën e zonës" rajonale te objektit te promovimit, por edhe te subjektit promotor, me funksionin e racionalizimit dhe trajtimit te strategjise, duke filluar nga sinergjitet e ndërhyrjeve të mundshme dhe planifikimit te tyre të integruar permes koordinimit te të gjithë aktiviteve promovuese te turizmit / produktit; Sigurimi i cilësisë së produkteve e shërbimeve dhe te përsosshmërisë së kompanive që i ofrojnë, me qellim mbrojtjen e shëndetit dhe mjedisit, duke përfshirë krijimin e një sistemi të përshtatshëm të kontrollit, dhe te aktiviteteve formuese të konsulencës; Identifikimi ne markën rajonale te një mjeti te menaxhimit te territorit per te ndertuar me pas një sistem territorial vendor kualitativ dhe per te projektuar bashkarishët me aktorët publikë e privatë që operojne në fushën e menyrave të zhvillimit lokal; Aktivizimi i ndëridhjeve te forta ndërmjet të gjithë aktorëve ekonomikë dhe socialë që veprojnë në territor, duke favorizuar pjesemarjen në angazhimet të përbashkëta dhe duke identifikuar skenaret më të përshtatshem te zhvillimit për territorin; Zhvillimi i partneritetve dhe rjeteteve të biznesit mes kompanive që i përbahen markës dhe krijimi i një rjeti shërbimesh, publike e private, mes tyre homogjene, të koordinuar dhe plotësues, jo te mbivendosur dhe jo konkurrues.
PERSHKIMI	<p>Lloji i projektit: Marketing dhe promovim i produkteve e shërbimeve vendore</p> <p>Vendndodhja: Bashkia KUKES / DIBER (mundësia e përfshirjes se te dy bashkive në një markë të vetme)</p> <p>Faza e projektit dhe aktivitetet e planifikuar:</p> <p>faza I:</p> <ul style="list-style-type: none"> Aktivizimi i një tryze te rrumbullaket, të sponsorizuar nga Bashkia dhe me disa perfaqesues te saj, pervec perfaqesueseve të shoqërisë lokale (shkolla, grupe kulturore ose mjedisore) dhe sidomos te botës se biznesit (agro-ushqyese, tregtarë, operues në fushën e zejtarisë, strehimit, restoranteve, kohes se lirë, edukimit mjedor, organizimit te ngjarjeve, festivalave dhe manifestimeve, apo edhe shoqatat e kesaj kategorie, sindikatat, etj); Identifikimi përmes tryzes se rrumbullaket i vlerave strategjike te territorit, i strategjive te zhvillimit dhe të marketingut, i kritereve te përzgjedhjes dhe i procedurave per berjen te njojur te markes se zones ndaj ndermarrjeve, ...; Identifikimi i një Komiteti Teknik te kontrollit dhe menaxhimit të markes se zones dhe rekrutimit te nje stafi teknik. Zhvillimi i një emri / Logo e përbashkët Zhvillimi i një faqe interneti dhe i disa faqeve te vecanta në rjetet sociale të dedikuara markes (me fusha të veçanta që lidhen me procesin në vazhdim) <p>faza II:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zhvillimi përmes tryzes se rrumbullaket i një "Karte të Cilësisë", sipas të ciles t'i

	<p>caktohet marka sherbimeve dhe produkteve që plotësojnë standarde të larta të cilësisë dhe respekt përmes mjedisit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Përpunim, për secilin nga sektorët e ndryshëm të përfshirë, nga protokolle që parashtrojne kërkesat përmes cilësinë dhe mbrojtjen e mjedisit, që aktiviteti ekonomik duhet të përbushë në mënyrë që të mbajnë marken dhe të shenjohen tek "Karta e Cilësisë". • Programimi i trajnimit, promovimi dhe përmirësimi i produkteve ne mënyre që të anëtarësohen ne markën rajonale, ndoshta edhe duke parashikuar modele te struktura të hyrjes me hapa graduale. <p>faza III:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fillimi i kontrollit dhe monitorimit te kompanive të përfshira në markë e zonës; • Fillimi i trajnimit dhe shoqërimit per kualifikimin e kompanive që presin përmes aktiviteteve promovuese në nivel lokal dhe kombëtar, si per shembull printimi i fletëpalosjeve te shpërndara falas, pjesëmarrja në panaire lokale dhe kombëtare, raportimi i kompanive, futja e një "seksioni të veçantë të faqes së internetit të përbashkët, zhvillimi dhe publikimi në faqen e internetit / faqet e rjetit te dedikuara • Komunikimi dhe promovimi i produkteve dhe shërbimeve të përfshira në karten e cilesise përmes aktiviteteve promovuese në nivel lokal dhe kombëtar, si per shembull printimi i fletëpalosjeve te shpërndara falas, pjesëmarrja në panaire lokale dhe kombëtare, raportimi i kompanive, futja e një "seksioni të veçantë të faqes së internetit të përbashkët, zhvillimi dhe publikimi në faqen e internetit / faqet e rjetit te dedikuara
--	--

FLETET PREZANTUËSE	
DISA PARAKUSHTE OSE KRITIKA PER TU ZGJIDHUR	<ul style="list-style-type: none"> • Përcaktimi i komponentit të brendshëm të aparatit administrativ te Bashkise, si struktura më e gjere që merret me fushën e menaxhimit të markës. • Përcaktimi i maksimumit te zonave per tu perfshire. • Përcaktimi i një projekti per aspekte te vecanta dhe per elemente strategjike themelore te markes se zones dhe konotacionit te saj (qe mund të marrë në nota të ndryshme, të tillë si marka e zones turistike, agro-ushqimore, mjedisore) per t'u shperfaqur aktorëve socialë pjesëmarrës ne tryezën e rumbullaket.
SUBJEKTET NXITESE	Bashkia Agjencia e Zhvillimit Rajonal - AZHR Ndermanje agro-ushqimore, tregtare, operues në fushën e zejtarisë, strehimit, restoranteve, kohës së lirë, edukimit mjedisor, organizimit te eveneteve, festivaleve dhe manifestimeve, shoqatat e kesaj kategorie sindikatat shoqata kulturore dhe mjedisore shkollat
SUBJEKTET PERFITUESE	Komunitetet lokale Kompanitë Mjedisi
TREGUES VLERESIMI	<ul style="list-style-type: none"> • Numri i anëtarëve te aderuar tek tryeza e rumbullaket • Numri i kompanive që kanë mbyllur procedurat per aksesin tek marka e zones(vendosja e hapave te ndryshme kohore) • Reklamimi i produkteve te markes se zones ne nivel kombëtar dhe ndërkombëtar (numri i vizitave ne sit dhe faqen e rjetit, prania në shpërndarjen e madhe tregtare, prania në tregje më të ngrrohta, ...) • Numri i iniciativave trajnuese / te konsulencave funksionale dhe i praktikave te

	menaxhuara nga sporteli perkates aktiv, numri i përdoruesve • Rritja e kërkesës për produktet dhe shërbimet anetare ne marke. • Numri i iniciativave të menaxhuara bashkarisht (inovacione teknologjike, organizimi i paketave të integruese, etj) nga anëtarët e markës dhe numri i përdoruesve të arritur
BURIMET NJEREZORE / KOMPETENCAT	Ekspertë në Marketing dhe Komunikacion Ekspertë në certifikatat e mjedisit Ekspertë në konsultim dhe lehtësimin te proceseve pjesëmarrëse Ekspertë në zhvillimin lokal Ekspertë në aktivitete arsimore
KOSTOT	100 000 euro
FINANCIMET	Fondi për Zhvillimin e Rajoneve (FZHR) Fonde te tjera vendore dhe shteterore Donatorë/ financues private
KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	faza 1: 10 muaj faza 2: 14 muaj faza 3: e vazhdueshme për te gjithe kohën e periudhës aktive markes se zones
MENYRA E REALIZIMIT	Studimi i fizibilitetit Projekti perfundimtar
SHËNIME	

2.B.3. ITINERARET DHE AKSESIBILITETI I ZONES FUSHE-LURE

Objektivi Ref. 2.b - Permiresimi i aksesibilitetit

Veprimi 2.b.3 - Incremento della rete ciclabile

OBJEKTIVA SPECIFIKE	<ul style="list-style-type: none"> Përmirësimi i lidhjeve fizike të zonës, persa i perket: <ul style="list-style-type: none"> aksesibilitetit te Parkut te Lures nga Peshkopia dhe nga ruget kryesore (mungesë e rrugëve kryesore qe lidhen me SH34) linjave te komunikimit mes parkut dhe qendrave rurale fajrinje (vendi ideal për të zhvilluar shërbime mbështetëse te turizmit); rrugëve brenda parkut, dhe në vecanti rjetit te bicikletave dhe këmbësorëve (ku te përmirësohet siguria e çiklistëve dhe kalueshmeria e rrugëve); Përmirësimi i shërbimeve të transportit publik në zonë dhe promovimi i formave te lëvizshmërisë të ngadalshme; Kombinimi i zbatimit te itinerareve dhe rrugeve me nderhyrjet e ndërtimit të rjetit ekologjik, dhe në përgjithësi të kujdesit të peizazhit; Përmirësimi i qasjes kulturore të zonës, vecanerisht në komunikim (per te permiresuar njohjen dhe vizibilitetin) dhe ne oferten e shërbimeve per zbulimin e vendeve.
PERSHKIMI	

Lloji i Projektit: Projekti i infrastrukturës dhe shërbimeve për mobilitetin dhe përdorimin e territorit në zonen e Fushë-Lures.

Vendndodhja: bashkia Diber - zona e Fushe-Lures.

Fazat e projektit dhe aktivitetet e planifikuara:
faza I:

- Aktivizimi i një procesi me pjesëmarrje nga banorët, shoqatat, autoritetet lokale dhe bizneset, për hedhjen ne harte te strategjise se aksesit ne zonen e Fushë Lurës (pikat te hyrjes te para si porta të Parkut, shtigjet e mundshme të itinerareve, etj) në lidhje me:
  - prejardhjet e ndryshme dhe mënyrën e transportit / lëvizshmërisë (automjetet, këmbësorët, bicikletat, etj),
  - raportin midis qendrave fqinje dhe Parkut (për shembull në lidhje me praninë aktuale ose ne projekt te shërbimeve të veçanta, etj),
  - vullnetin për të rakorduar rjetin ciklistik dhe të shtigjeve te brendshme në park me pikat e hyrjes dhe per ta shtrire përgjatë linjave kryesore të rjetit ekologjik (linjat e gjelbra dhe blu).
- Realizimi (në të njëjtin proces pjesemarreje si më lart) i një sondazhi pjesëmarres të shërbimeve të transportit publik, formal dhe joformal, ekzistues në zonë, një studim i nevojave të banorëve dhe i nevojave të mundshme te lidhura me oferten turistike;
- Krijimi i një faqe interneti (mundësish te integruar me ate të Parkut, aktualisht jo-ekzistues), dedikuar itinerareve që do të realizohen, duke përshkuar gjurmët, burimet peizazhistike e kulturore, si dhe shërbimet rekreative.

faza II:

- faza paraprake ne projektimin e lidhjeve rrugore ndërmjet pikave te ndryshme dhe SH34: zgjedhje dhe ekzaminim sipas hartave, identifikimi i itinerareve të mundshme ekzistuese ne te cilat mund te mbeshtetemi, ekzaminim tre-dimensional te tokes, inspektim dhe analiza te shtigjeve dhe potencialeve, studim i baseneve kulluese, vizatimi i projekt-ideve;
- programim i nderhyrjeve te zgjerimit dhe te nderlidhjeve te këtyre shtigjeve rrugore me ndërtimin e rrugeve ciklistike dhe pedonale, duke identifikuar nderhyrjet e kujdesit dhe mirmbajtjes se ambientve dhe peizazhvë e fjalë;
- Programimi i një projekti eksperimental të shërbimeve të transportit publik ekzistues, edhe nepermjet shërbimeve me telefonate, sisteme qe përdoren zakonisht në zona pak të populluara dhe karakterizuara nga flukse sporadike – duke mbështetur dhe zgjeruar shërbimet aktuale të vetë-organizuara dhe joformale si dhe duke promovuar forma të mobilitetit të ngadalshëm (për shembull duke parashikuar mundësinë për të transportuar bicikleta mbi lloje të ndryshme të transportit publik motorik, ose duke ofruar shërbime me bicikleta te perbashketa dhe officina bicikletash në stacionet e transportit automobilistik dhe ne vende të tjera referencë publike ose private);

	<ul style="list-style-type: none"> informimi nëpërmjet faqes se internetit dhe rrjetave sociale per ecurinë e punës, duke komunikuar gradualisht informacionin në lidhje me përmirësimin e kushteve të aksesueshmërisë dhe te shërbimet në dispozicion. <p><i>faza III:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> realizimi i ndërhyrjeve kryesore rugore (rugë kryesore, rrjeti i bicikletave dhe shtigjet); Arritura e marrëveshjeve dhe protokolleve të mirëkuptimit mes Parkut Kombëtar dhe qendrave fqinje per: <ul style="list-style-type: none"> mirëmbajtjen e aksosit të rrjetit në park dhe përgatitjen e një shenjave të unifikuara turistike; kujdesin ndaj peizazhit përgjatë itinerarit; sigurimin e mbështetjes të vazhdueshme për shërbimet e transportit publik aktivizuar ne menyre eksperimentale; inkurajimin e shkëmbimit te praktikave të mira të mobilitetit të qëndrueshëm; nxitjen e organizimit te eveneteve dhe shërbimeve të dizenjuara për njojen dhe promovimin e vendeve (ditët per njojen e parkut, shërbimet e guides malore për ekskursionë, shërbime turistike, ...). informimi nëpërmjet faqes se internetit dhe rrjetave sociale per ecurinë e punës, duke komunikuar gradualisht informacionin në lidhje me përmirësimin e kushteve të aksesueshmërisë dhe te shërbimet në dispozicion.
--	--

FLETET PREZANTUESE	
DISA PARAKUSHTE OSE KRITIKA PER TU ZGJIDHUR	Marrje nga ana e komunave, pronat e nevojshme per realimin e shtigjeve rugore
SUBJEKTET NXITESE	Parku Kombëtar i Lures Bashkia Diber Agjencja e Zhvillimit Rajonal - AZHR Autoriteti Rugor Shqiptar (ARRSH)
SUBJEKTET PERFITUESE	Komuniteti vendor Turistet
TREGUES VLERESIMI	<ul style="list-style-type: none"> numri i pikave të hyrjes me automjete në Park dhe gjurmë rruore te ndryshme, kohet e realizimit zgjatimi i rrjetit të ciklistik dhe numri i strukturave të prodhuara (pikat e pushimit, prizat elektrike, pikat per riparimin e bicikletave, pikat e informacionit, etj). numri i ndërhyrjeve ambientale / peizazhistike të bëra per shkak te ndertimit te rrjetit ciklistik dhe pedonal oraret dhe frekuanca e shërbimeve të transportit publik aktiv dhe numri i përfitueseve Numri i vizitorëve në Park

	<ul style="list-style-type: none"> Numri i vizitorëve të faqen e internetit dhe ne faqet e dedikuara në mjetet sociale numri i turistëve permanente në qendrat fqinje në Park dhe numri i aktiviteteve të reja të ndërmarrë në kuadër të shërbimeve të turizmit.
BURIMET NJEREZORE / KOMPETENCAT	<p>Ekspertë në menaxhimin e mobilitetit ne brendesi te zonave natyrore</p> <p>Ekspertë per mobilitetin e qendrueshem dhe sistemet e transportit publik në zonat me densitet popullsie te ulët</p> <p>Ekspertë te infrastruktures rugore (ruget per automjete dhe ruget e gjelbra)</p> <p>Ekspertë ne dizajnin e paisazhit dhe vendosja e infrastrukturës rugore</p> <p>Ekspertë në komunikim</p>
KOSTOT	100 eu/ml dhe 100 000 euro
FINANCIMET	<p>FZHSH</p> <p>Fondi për Zhvillimin e Rajoneve (FZHR)</p> <p>Fonde te tjera vendore dhe shteterore</p>
KOHA/FAZAT E REALIZIMIT	<p>faza 1: 4 muaj</p> <p>faza 2: 8 muaj</p> <p>faza 3: 18 muaj</p>
MENYRA E REALIZIMIT	<p>Studimi i fizibilitetit</p> <p>Projekti perfundimtar</p>
SHËNIME	

Ministria e Zhvillimit Urban

**“Hartimi i Planit të Përgjithshem Vendor për Bashkinë
DIBER”**

**FAZA 2 – STRATEGJIA TERRITORIALE
BASHKIA DIBER**

RAPORTI I TAKIMEVE

30.05.2016

Tabela e Permbajtjes

**1 RAPORTI MBI PERFSHIRJEN E PALEVE TE INTERESUARA DHE TAKIMET ME PUBLIKUN ... Error!
Bookmark not defined.**

- 1.1 Palet e interesuara dhe organizimi i konsultimeve .....**
- 1.1.1 Temat e trajtuarë mbi karakteristikat e zones .....**
- 1.2 PERMBLEDHJE E GJETJEVE DHE PUBLIKIMI I RAPORTEVE PERKATESE NE REGJISTRIN E INTEGRUAR
TE TERRITORIT DHE REFLEKTIMI I KETYRE GJETJEVE NE DOKUMENT .....Error! Bookmark not defined.**
- 1.2.1 Analiza e aktorëve kryesorë bashkëfinancues..... 9**

1 RAPORTI MBI PERFSHIRJEN E PALEVE TE INTERESUARA DHE TAKIMET ME PUBLIKUN

1.1 Palet e interesuara dhe organizimi i konsultimeve duke prezantuar gjetjet dhe rezultatet e fazave ne fokus

Grupi i projektimit per hartimin e planit e per gjithshem vendor lot 2 ne bashkepunim me autoritet lokale ka identifikuar grupet dhe palet e interesuara te cilet perfaqesojne institacione , organizata qeveritare , shoqerite civile dhe sektorin privat me te cilet eshte konsultuar. (bashkengjitur ketij dokumenti disa nga procesverbalet e takime). Ktu mund te permendim grupet e interesit te biznesit dhe ekonomise , te turizmit,te bujqesise,te mjedisit ,agjensise se zhvillimit rajonal 2,shoqata,prefektuara etj. Gjithashtu grupi i punes ka organizuar vizita ne qytetin e Peshkopise dhe njesi te ndryshme administrative te bashkise si Maqellare, Kalaja e Dodes ,Kullas, Radomire etj duke u takuar me banore te zones dhe diskutuar per ceshtje te ndryshme. Materiali i pregetur per fazen e pare dhe te dyte te planit qe ne formatin draft eshte vene ne dispozicion te stafit te bashkise per tu publikuar regjistrin e integruar te territorit ne menyre qe te

interesuarit te informohen dhe te kene mundesi te shprehin mendimet e tyre. Me pas jane organizuar degjesat publike per te prezantuar fazat perkatese te hartimit te planit analizen dhe strategjine territoriale. Degjesat publike jane organizuar ne Peshkopi dhe kane qene te pranishem grupi i punes per hartimin e planit loti 2, perfaquesues te agjensise kombetare per r territorin AKPT,

perfaquesues te administraties vendore, ,per arsimin,infrastrukturen,mjedisin, kulturen,bujqesine,biz

nesin,qytetare etj

1.1.1 Temat e trajtuarë mbi karakteristikat e zones

:permiresimin apo ruajtjen, nevojat infrastrukturore, nevojat sociale ekonomike, veprimet politike ose rregullatore /masa te nevojshme per t'i u perqigjur nevojave te zhvillimit te zone.

Disa nga temat e trajtuarë qe lidhen me **permiresimin e infrastruktures zones, e zones informale dhe ruajtja dhe shfrytezimi me i mire i burimeve uiore ne funksion te rrities ekonomike. po i rendisim me poshte:**

Nevojat infrastrukturore ,aksesibilitetit dhe lidhjet te lidhura me nevojat social-ekonomike

- Nevoja për të pasur informacion mbi rrugen e Arberit dhe per të njohur projektin e segmentit Maqellare-Peshkopi ; rruga është e nevojshme për të ndërtuar një treg të produkteve bujqësore dhe atyre të minerare (vecanerisht e kromit)
- Mundesa për të rikuperuar aeroportin e Kastriotit (propozim nga Agjencia Rajonale,per tu verifikuar)
- Fuqizimi I kalimit doganor Ceren
- Mbeshtesin projektin, bypass I Peshkopise

Permiresimi i aktiviteteve prodhuase dhe masat per zhvillim

- Nevoja për te kualifikuar aktivitetet bujqësore në fushën e bimëve medicinale (Dibra eksportonte sasi të mëdha sherebele në SHBA, por qe kur eshte industrializuar prodhimi eksportet jane per gjysmuar); mbeshtesin propozimin për të ngritur një qendër për trajnimin ne sektorin bujqesor
- e nevojshme qe të propozohet, nëpërmjet planit, një amendament i ligjit kombëtar që lehtëson formimin e konsorciumeve apo kooperativave në mes fermerëve (tani duhet të jetë të paktën 7 anëtarë)
- Për të promovuar turizmin rural në të gjitha format e tij (në përputhje me pranimin ne BE)
- Promovimin e turizmit te integruar te termave dhe atij natyror, për të integruar rimëkëmbjen e kopleksit termal me atë të parkut.
- promovimi I turizmit fetar (përfaqësuesi Agjensise Rajonale do të dërgojë një studim mbi këtë teme)

Veprimet politike kombetare

- Nuk mbeshtesin projektin per centralin hidroenergjistik

1.2 Permbledhje e gjetjeve dhe publikimi i raporteve perkatese ne regjistrin e integruar te territorit dhe reflektimi i ketyre gjetjeve ne dokument

- a) Situata e re administrative ne teresine e saj eshte perceptuar dhe tashme eshte fakt. Ashtu si te gjitha reformat, edhe kjo eshte ende ne faze eksperimentale, sepse implikon gjithashtu nje ndryshim kulturor e strukturor. Transformimi nga 15-20 komuna ne nje bashki te perbashket nenkupton implikimin e nje teresie ish-komunash te ndryshme dhe kjo sjell nje zbatim jo te lehte.
- b) Behet fjale per kalimin nga qeverisja e nje territori prej disa dhjetra km katrore ne nje me siperfaqe prej mbi 900 km katrore per te dyja zonat se bashku.
- c) Reforma duhet te parashikoje me tutje hapa te tjera te rendesishme, te tilla si percaktimin e perqegjesive ne lidhje me sektoret dhe ceshtjet te rendesishme. Per shembull, percaktimi i pronesise se tokes pyjore dhe shfrytezimin e saj per qellime agro-pylltarie dhe te ekonomise turistike.
- d) Percaktimin e shfrytezimit te burimeve hidroenergetike, tashme prerogative e pushtetit qendror, pa ndonje ndikim ne zonen lokale, nga ku dhe eshte marre. Shqetesim vecanerisht i madh nga komuniteti i Kukesit eshte qe centrali e saj prodhon energji per pjesen me te madhe te shtetit dhe ku kompanive private u eshte lejuar mundesia e

shfrytezimit te burimeve me investimet e tyre, por qe ne fakt ky ndikim finanziar nuk kthehet ne vandin qe l ka prodhuar.

- e) Haset akoma nje ekonomi e dobet dhe si rrjedhim shume prej forcave rinore e sipermarrese te punes t emigrojne drejt kryeqytetit apo qyteteve me te pasura bregdetare per me teper mundesi punesimi dhe investimi. Kjo dobesi eshte ndihet veçanerisht ne Peshkopi.
- f) Sektori buqesor ka akoma probleme sepse eshte zhvilluar vetem pjeserisht. Kalimi nga ekonomia shterore-publike ne ate private ka pasuar me mbylljen e qendrave te grumbullimit dhe perpunimit te prodhimeve buqesore qe menazhoheshin nga shteti.

- g) Nje perqindje e mire e popullsise se mbetur fokusohet ne bizneset e vogla te cilat ne vetvete kontribojne ne nivelin e te ardhurave

- h) Sektori i ndertimit mbahet ende ne kembe, edhe pse ka kerkesa te pakta per strehim shkaktuar kjo nga renia e numrit te popullsise prej emigracionit. Kerkesa

mbizoteruese jane per dhenien e mundesise se realizimit te banesave private mbi token private te njohur. Shume te pakta jane iniciativat e ndertimit te pallateve. Ato pak te ndertuara kohet e fundit kane mbetur pjeserisht te pabanuara.

- i) Ndertimet publike te trasheguara nga regjimi paraardhes jane ne fazë braktisjeje dhe kushte te keqija. Ka nevoje per parashikimin e operacioneve per rigjenerimin urban te pasurive te patundshme per prishje ose rindertime.
- j) Gjendja e infrastruktures rrugore eshte e dobet. Mirembajtja mungon per shkak te mungesese se burimeve si dhe per menaxhimin e atyre ekzistuese si nga autoritetet

shteterore ashtu dhe nga ato lokale. Per tu lidhur me Peshkopine rruga shteterore ende ka segmente te medha te lena pas dore dhe jo te mirembajtura. Nje trakt ne ndertim, dhene ne koncesion nje investitori te huaj (Kinez) nuk ka perfunduar akoma dhe ne kantier puna eshte ndaluar. Egzistojne shume segmente rrugesh te paasfaltuara, me gropë apo me rreshqitje te dheut. Shenjat

rrugore mungojne dhe / ose jane te paqarta. Edhe pse perballë ketyre çeshtjeve kritike, gjenden ende mundesi interesante qe mund te shfrytezohen dhe qe mund te perbejne gjithashtu perkufizimin e pare te nje projektimi te programuar ekonomik dhe urbansitiko-territorial.

- k) Prania e burimeve ekologjike. Keto territori jane te pasura me burime dhe bukuri natyrore. Zonat pyjore zene rreth 60-70% te territorit. Haset gjithashtu prania e nje sistemi ujor te rendesishem e pasur me lumenj dhe liqene . Ne keto zona mund te perqendrohen projekte specifike per sektorin e turizmit.
- l) Sektori ambjental duhet lidhur me sektorin e vlerave arkitektonike dhe ate te trashegimise kulturore dhe historike qe shpreh identitetin dhe e nje komuniteti lokal.
- m) Sektori bujqesor mund te zhvillohet me promovimin e produkteve lokale (geshtenja, molle, patate etj.).
- n) Sektori i sherbimeve publike, mund te jete nga ana e vet nje force levizese ne punesimin e te rinjve dhe per t'l mbajtur ne vend duke iu referuar dhe riorganizimit administrativ dhe mundesive dhe kjo sjell.

1.2.1 Analiza e aktorëve kryesorë bashkëfinancues

Aktorët kryesorë që financojnë dhe mbështesin zbatimin e planit të investimeve dhe planit të veprimit janë:

- Fondi Shqiptar i Zhvillimit
- Fondi i zhvillimit të rajoneve
- Institute dhe organizza financuese huadhënëse
- Donatorë të ndryshëm.

Fondi Shqiptar i Zhvillimit (FSHZH) është një agjenci publike, e cila ka përmision nxitjen e një zhvillimi ekonomik dhe social të qëndrueshëm, të balancuar dhe koheziv në nivel rajonal dhe lokal. Ky fond objektiva kryesore: i) përmirësimi i infrastrukturës social-ekonomike vendore; ii) përmirësimi i shërbimeve publike vendore; iii) forcimi institucional i njësive të qeverisjes vendore; iv) nxitura e qeverisjes së mirë në nivel vendor.

Fondi për zhvillimin e rajoneve është një instrument zhvillimor që nxit dhe mbështet finanziarish programet dhe projektet zhvillimore vendore dhe rajonale. Ky fond përmban shtyllat.

i) Programet e zhvillimit vendor dhe rajonal, me në fokus: a) grantin konkurrues për infrastrukturën vendore dhe rajonale; b) grantet konkuruuese për arsimin; c) grantin konkuruues për shëndetësinë (shërbimet e kujdesit shëndetësor parësor); d) grantin konkuruues për artin dhe kulturën; e) grantin konkuruues për ujësjellës-kanalizimet; ë) grantin konkuruues për vaditje dhe kullim; f) grantin konkuruues për rehabilitim mjedisor, gjelbërim dhe pyllëzim. Shtylla

ii) Programi “Shqipëria Dixhitale” (inovacioni dhe teknologjia e informacionit dhe komunikimit), me në fokus grantin konkuruues për “Shqipëria Dixhitale”.

LISTA E PJESEMARRESVE

TAKIM PUBLIK MBI PREZANTIMIN E ANALIZES SE TERRITORIT

BASHKIA DIBER

DATE: 17.03.2016

NR	EMRI	MBIEMRI	INSTITUCION	NR TELEFON	ADRESA E-MAIL	FIRMA
1	LEONARD	MURAT	BROTHKIT DIBER	0692022201	muratnord@gmail.com	
2	SEFER	KALIA	QYTETAR	0694749366	kalicakt@gmail.com	
3	Hysen	ZERI	Pedagog.	0692488801	hysenxixi@gmail.com	
4	Faluk	Sylejci	D.R.SHT.K.P-D.LL	0682325132	miri.faluk.sylejci@gmail.com	
5	Frida	Pasharo	EKSPERIT TRAJTGEN	0693720118	f.pasharo@gmail.com	
6	SUELA	DEASORURO	ARHITEKT	0692062569	Sueladragosoro@hotmail.com	
7	Xhevrie	Mani	Hj. Ad. Helam	0674984908	Xhevriemani@gmail.com	
8	Erling	Sela	—	069874748	erlinasela@gmail.com	
9	Noveuz	JASMINE	dr.BURDETSE	0684667001	noveuzjasmine@gmail.com	
10	AGRON	CURRI	DR. ARIU	0682470748	agron.curri@gmail.com	
11	Rezimeta	mirri	DOSSIMA	0684422502	—	
12	Olluci	Velia	Nes.o.Ad.Ariu	0682812688	—	

13	Erald Troci	Hjelle A.J. tall - leg	0685234536	gratitroci@gmail.com		✓
14	ISUF NURKEE'	HJESIA KI MEEH	0682009124			
15	MUHAMMAD BACCHUS	M.J.A. MELAN	0673035409	MUHAMMADZULLAH@YAHOO.COM		
16	Pilar Dr. 121	BASKIA DIBER	0682383300			
17	ZEKIMI DOME	KARMINA, 4200 0683385923				
18	Spartak Dolci	Spec N.G. Mohan 0684190559	Sporkygo@YAHOO.COM			
19	Niko Sina	Spec Bug Number 068288255				
20	VELI SNEHU	BASHKIA DISSEN 0674591600				
21	AERIM KURTAGA	Drejtonia e Mjedel 0682221603	afrikankarif@ymail.com			
22	Senna Herri	WIPPER VOLKINGE WIPPER KLEIDUNGE	0684330922	Sanna Herri		
23	Mels	17/2	06867770			
24	Julianus Tack	17/2/1991 068493114	MELVILDEKA LOHULSIN LUFTHAVNAUTICA			
25	Alberto Elengi	Morlume Plikke Agnos III				
26	Anton Shokha	068353841				
27	Schueler Doug	Opticas	067201887	MALIBUEHAR@YAHOO.COM		
28	Jenifer	Kebillore	068202525	di1100@hotmail.com		
29	Johns Molree	Arifur Shüss 0686683765	sonikabnha@gmail.com			

30	Donyela Škuli	Von od Kastust	0684642494	daydilasch@gmail.com	<u>cont</u>
31	Melsen Nela	Bashkia Dibor	0685630131	mel sine la@yahoo.com	<u>cont</u>
32	Ajet Brko	" "	" "	abreja2601@gmail.com	<u>cont</u>
33	Tiro Avdija	AK PT	068200386	ptm-anatov@yandex.ru	<u>cont</u>
34	Evo Bsrcl	AK PT	062420286	evo.bsrcl@gmail.com	<u>cont</u>
35	Danika Hysenaj	Rifordi Dibor	0683026494	hysenajd@yahoo.com	<u>cont</u>
36	Xhakija Paci	Bashkia Dibor	0694117641	hdpacj@gmail.com	<u>cont</u>
37	Gaufiane Pelle	Pektori Ghetut	068678096	gauta-1881@matmata.pelle	<u>cont</u>
38	Mehlja Luka	Bashkia Dibor	067495599	mechka@matmata.pelle	<u>cont</u>
39	Dekim Javer	" "	0683885903	dekuuska@matmata.pelle	<u>cont</u>
40	Shkelqim Juri	N.J.A Luzni	068578153	shkelqimjuri@hotmail.com	<u>cont</u>
41	Spj. Jureca	H. S.H. Jura	06844283	" "	<u>cont</u>
42	Lur Dukry	Josmeri	" "	josmeri@matmata.pelle	<u>cont</u>
43	Sinti Lura	Umarukho Toma	0673386710	" "	<u>cont</u>
44	Stevokim Flishtay	Perukebi	069231464	" "	<u>cont</u>
45	Bernir Selvane	NIA CALHE DORES	0683636468	" "	<u>cont</u>
46	Mheren fredi Sh.	Chikop	0682583109	" "	<u>cont</u>

51	Mirza Miserri	Vesikovo	0682752315	<i>CC</i>
48	Myrkhez, Tewo	Zogj	0682206832	
49	Jatos	Mandru	N. At. Silver	0684064060
50	Aleksander Lollo		N. Ad. Selische	0688528161
51	Valbona Kaloci		Reshkiapi	0685977792 valbona.kaloci@gmail.com <i>CC</i>
52	Dorica Busha		Peshkiapi	068414143 bushadeli@hotmail.com <i>CC</i>
53	Archela Shehu		Peshkiapi	068596937796 archela.shehu@gmail.com <i>CC</i>
54	Osmula Reshi		Peshkiapi	0685231619 osmula.reshi@yahoo.com <i>CC</i>
55	Amlike Turba		Peshkiapi	0682611943 antketurbat@gmail.com <i>CC</i>
56	Nevila Yanya		Peshkiapi	0685439345 kabneville@yahoo.com <i>CC</i>
57	Majlinda Horha		0682898450	maglinda.horha@wta.org <i>CC</i>
58	Verdu Shihue		0682764025	verdu.shihue@yahoo.com <i>CC</i>
59	Mirjan Cetrezaj	Selishka	068298313	Mirjan.cetrezaj@gmail.com <i>CC</i>
60	Gengjan Guing	Administratot	0689043330	gengjan.guing.3@gmail.com <i>CC</i>
61				
62				
63				

LISTA E PJESEMARRRESVE

TAKIM PUBLIK MBI PREYANTINIM E STRATEGJISE SE YHILLIMIT TE TERRITORIT
BASHKIA DIBER

DATE: 17 SHKURT 2016

Nr	Emri	Mbiemri	Institucioni	Nr telefoni	Adresa e-mailit	Firma
1.	Aaron	Cérell	Arqitona gradit 0686187243	12299	arqitona.gradit@yandex.al	
2.	Dani	Gjeti	1.4.R	0682350139	@yandex.al	
3.	Fatmir	Buletin	D.R.S.H.K.P.	0682325432	ministri.buletin@pmr.al	
4.	Kemal	Guci	RSK. Shk. 0686493809	0686493809	ministri.kemal@pmr.al	
5.	Zembla	Rashba	Bashka Dibër	06835231619	ornela.rashba@yahoo.com	
6.	Anila	Daci	Gjimnaz "Gjordardhi" 0684432160	0684432160	anila.daci@yahoo.com	
7.	Vlora	Sheriu	Këshilli i Bashkimit	0622275215	vlora.sheriu@gmail.com	
8.	Shkelzen	Qose	Bashke 0622017087	0622017087	malishkelzen@gmail.com	
9.	Majlinda	Koço	Wold Dibër 0682020450	0682020450	majlinda_koco@wli.org	
10.	Verdi	SHËHUE	OBSEVATORI D'BIR	068276705	verdi.shahu@yandex.al	
11.	Hysen	Uka	"NISMA DIBRANE"	0692488801	hetaxxi@gmail.com	
12.	Sintan	Sela	DRFSKSH	0674019620	sintan.sela73@gmail.com	

Nr	Emri	Mbiemri	Institucioni	Nr telefoni	Adresa e-mailit	Firma
13.	Gjus Menge		ALIJENI	063368248	elvismenga@live.com	
14.	Evi Beruti		AKPT	—	Evi.beruti.aplanifikimi.gov.al	
15.	TAVANT DANO		AKPT	0699919838	davant.dano@planifikimi.gov.al	
16.	BORANA LACI		AKPT	0694041042	borana.laci@planifikimi.gov.al	
17.	Tenida Hajullaj	Keshilli Bashkiaq	AKPT	0682063410	tenida.hajullaj@gmail.com	
18.	ZAKHME Shkodra	AKPT	AKPT	0674574111	zakhme.shkodra@gmail.com	
19.	Elez Hysa	N.V.Sllori	AKPT	068633845	celer.hysa@gmail.com	
20.	Ramzan Kuci	AKPT	AKPT	0684066622	ramzan.kuci@gmail.com	
21.	Hiljan Cebi Selishi	AKPT	AKPT	06238923	hiljan.selishi@gmail.com	
22.	Ahasan Hcti Jukri	AKPT	AKPT	0682187494	ahasan.hcti.jukri@gmail.com	
23.	GENTJAN GUERRA ZAU-REG	AKPT	AKPT	0600043330	Gentjan.guerra.35@gmail.com	
24.	Durim Dani Magjedini	AKPT	AKPT	0644191120	Durim.dani@gmail.com	
25.	Dhurdi Shkodra Pashkopi	AKPT	AKPT	0622205467	Dhurdi.shkodra.pashkopi@gmail.com	
26.	Alketa Gomaku Kastriot	AKPT	AKPT	0683218189	alketa.gomaku23@yahoo.com	
27.	Ivana Trajza Peksimpi	AKPT	AKPT	0643867341	ivana.trajza@aphao.com	

Nr	Eri	Mbiemri	Institucioni	Nr telefonit	Adresa e-mailit	Firma
28.	Jurane	Gjergj	Pesha, Lëshku	0622993149	Susanacorja@yahoocom	
29.	Rukhune	Rufi	Q. Apriku-Vinçu	0685452930	Lukunilepe16@yahoo.com	
30.	Fatime	Mert	JZM-Visi	0686580300	Fatmavetica@ymail.com	
31.	Jindila	Mango	ALCDF	067108835	Imawo@alcdf.org	
32.	Zemira	Mehter	ALCDF	0673840009	Welmehmet68@yahoo.com	
33.	Georgj	Mukci	Bashkia Dibër	069202201	mukcavard1@gmail.com	
34.	Leonora	Mazai	Bashkia Dibër	061555566	leona.mazai@gmail.com	
35.	Bronida	Deda	Bashkia Dibër	0695210319	brnada@outlook.com	
36.	Morena	Ruci	Bashkia Dibër	0696655704	morenamci@yahoo.com	
37.	Kristina	Ruci	Bashkia Dibër	0682412687	kristina.ruci@yahoo.com	
38.	Nuri	Meda	Adm. Nj. Adresat	0683486023	Emrele Mede@yahoo.com	
39.	Albigola	Suhani	Bashkia Dibër	0686965651	albigolasuhani@gmail.com	
40.	Jimi	Kovaç	Bashkia	068404500	Jim Kovac@yahoo.com	
41.	Arditë	Shehu	Bashkia	0685468977	shehu_andita@yahoo.com	
42.	Benisa	Ruska	Bashkia	0682181875	benisa_ruska@yahoo.com	

Nr	Emri	Mbiemri	Institucioni	Nr telefoni	Adresa e-mailit	Firma
43.	Iva	Aga	Bashkia	069827351	ivagali@gmail.com	
44.	Brisilda	Vishka	Shërbimi Social	0692705289	brisildavishka@gmail.com	
45.	Valbona	Kalosi	Bashkia Dibër	0685977792	valbonakalosi@yahoo.com	
46.	Aroen	Alecia	Nj. Ad. Kastriot	0675182245	ansm.alicia@gmail.com	
47.	Andoli	Hasi	Nj. Ad. Kastriot	0685605252	Nebiundheri.kave@hotmail.com	
48.	Selma	Selmane	Nj. Ad. Kastriot	0683636469		
49.	Sonja	Noreci	SH.S.SII Dibër	036693705	Sonjaborovica@gmail.com	
50.	Xherxha	Kutu	Ditorr	0688458066		
51.	Subai	Cekir	Bashkia	0673386710		
52.	VELI	SHENI	Bashkia	0688458066		
53.	TOMOR	SHEIN	Bashkia Dibër	0672791889		
54.	Mjeti	Connolly	Optektor	0672648814	Mjet Connolly	
55.	SUJIN	George	Optektor	0684095505		
56.	Elvaver	DEZI	SP. Mjekic	0682383300		
57.	Rasimi	Osuka	Ogjtues	0686908001		

Nr	Emri	Mbiemri	Institucioni	Nr telefoni	Adresa e-mailit	Firma
58.	Gjelmar Dulka		T. Nogjaf	0683691541		
59.	Merkhall Dulka	Topografi		0682415571		
60.	Edwar Kadra	Topografi		0683095365		
61.	Ismail Kasli	inxhiacion		0683095365		
62.						
63.						
64.						
65.						
66.						
67.						
68.						
69.						
70.						
71.						
72.						

